

STORTINGET

Dokument 15:1

(2025–2026)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1–150
02.10.–17.10.2025

Innhold

1.	Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. småbarnsforeldre, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	11
2.	Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. kostnad for å sikre at barn med vedtak i skole har samme oppfølging i SFO, besvart av kunnskapsminister	13
3.	Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. utviklingen i den norske ungdomskriminaliteten, besvart av justis- og beredskapsminister	14
4.	Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. Chemring Nobel, besvart av utenriksminister	15
5.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. Sykehuset Østfolds planer om sentraliseringen av dialysetilbudet i Askim og Moss, besvart av helse- og omsorgsminister	15
6.	Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. setekapasitet, besvart av samferdselsminister	16
7.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. sitteplasser på tog, besvart av samferdselsminister	17
8.	Fra stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius, vedr. ungdomskriminalitet og bruk av barnevernsinstitusjoner, besvart av barne- og familieminister	17
9.	Fra stortingsrepresentant Joel Ystebø, vedr. finansiering av private barnehager, besvart av kunnskapsminister ..	19
10.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. autorisasjon til leger som er fratatt autorisasjonen i andre nordiske og europeiske land, besvart av helse- og omsorgsminister	20
11.	Fra stortingsrepresentant Joel Ystebø, vedr. Støre og Stoltenbergs uttalelser under karikaturstriden, besvart av kultur- og likestillingsminister	21
12.	Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. innføringen av de nye avskogingsreglene (EUDR) i Norge, besvart av klima- og miljøminister	22
13.	Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. økt handlingsrom til å utforme tjenestetilbudene i kommunene, besvart av kommunal- og distriktsminister	23
14.	Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. de 72 forenklingsforslagene til plan- og bygningsregelverket som regjeringen har fått fra en arbeidsgruppe, besvart av kommunal- og distriktsminister	24
15.	Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. beslutningen til styret i Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN) om å stanse delfinansieringen av sykestuesengene i Nord-Troms, besvart av helse- og omsorgsminister	25
16.	Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. urettmessig styreplass og signaturrett i alle norske selskaper, besvart av næringsminister	26
17.	Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. Kystverkets forundersøkelser av U-864, besvart av forsvarsminister	27
18.	Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. hvorfor NVE og andre instanser med ansvar for samfunnets beste mangler kapasitet til å vurdere systemkostnadene til ulike energikilder – og ikke bare produksjonskostnadene, besvart av energiminister	28
19.	Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. kystnasjonen, besvart av samferdselsminister	29
20.	Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. politikapasiteten i Vesterålen og Ofoten, besvart av justis- og beredskapsminister	30
21.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. at skiltregelverket blir overholdt ved endra fartsgrenser på E6, besvart av samferdselsminister	30
22.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. prosjektstatus og bekreftelse for RV 15 Strynefjellet med arm til Geiranger som ivaretar Stortinget sitt klare vedtak og bestilling, besvart av samferdselsminister	31
23.	Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. forliket om vindkraftskatt fra 2023, besvart av finansminister ...	32
24.	Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. tiltak for å øke kapasiteten på pendlerparkering på Kongsvingerbanen og Hovedbanen på Romerike, besvart av samferdselsminister	32
25.	Fra stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll, vedr. grensen for inntekt og antall dager en sekundærbolig med reguleringsformål bolig kan leies ut på korttidsutleie før det regnes som næringsvirksomhet, besvart av kommunal- og distriktsminister	33
26.	Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. hvor mye penger har Enova stående på konto, uten at pengene er bevilget til noe formål, besvart av klima- og miljøminister	34
27.	Fra stortingsrepresentant Mats Henriksen, vedr. det tragiske raset på E6 ved Nesvatnet i Levanger, besvart av næringsminister	35

28.	Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. kostnader bedrifter og kommuner i Midt-Norge/NO ₃ blir påført over tid som følge av økte strømpriser etter byggingen av kabela mellom Aurland og Sognda, besvart av energiminister.....	36
29.	Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. visum til 15 palestinske studentar som er tatt opp ved Universitetet i Stavanger, besvart av justis- og beredskapsminister.....	37
30.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. at flyktninger kan motta startlån fra Husbanken, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	38
31.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. flyktninger, besvart av justis- og beredskapsminister.....	39
32.	Fra stortingsrepresentant Arild Hermstad, vedr. frihandelsavtalen og landbruksavtalen med Israel, besvart av næringsminister.....	41
33.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. nasjonale retningslinjer for informasjonsdeling om risiko når ambulanse- og/eller helsepersonell får oppdrag som bringer dem i kontakt med personer med vedvarende og kjent risiko for voldsutøvelse, besvart av helse- og omsorgsminister.....	42
34.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. nye medikamenter for Pompes sykdom, besvart av helse- og omsorgsminister.....	43
35.	Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. en overføring av Gran kommune fra Innlandet fylke til Akershus fylke, besvart av kommunal- og distriktsminister	44
36.	Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. at Meteorologisk institutt opptrer som moralsk overdommer og nekter å svare på spørsmål fra pressen pga. moralisme, besvart av klima- og miljøminister	45
37.	Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. klimamål, besvart av klima- og miljøminister.....	47
38.	Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. klimamål, besvart av klima- og miljøminister.....	48
39.	Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. buss- og drosjesjåfører over 75 år, besvart av samferdselsminister.....	49
40.	Fra stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjørsæther, vedr. den skandinaviske ulvebestanden, besvart av klima- og miljøminister.....	50
41.	Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. riktigheten av Bane Nor å holde tilbake informasjon som tidligere var tilgjengelig for publikum, besvart av samferdselsminister.....	51
42.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. straffebudet om kriminalisering av rekruttering av barn, besvart av justis- og beredskapsminister	52
43.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. signal til statlige aktører om å fremme færre innsigelser for å oppnå økt boligbygging, besvart av kommunal- og distriktsminister	52
44.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. å fjerne kunnskap om vold og overgrep fra sykepleierutdanningen, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	53
45.	Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. Bane Nor sine ruter i et voksende boområde rett utenfor Oslo, besvart av samferdselsminister	54
46.	Fra stortingsrepresentant Remi Sølvberg, vedr. bruk av doble togsett på Østlandet, besvart av samferdselsminister.....	55
47.	Fra stortingsrepresentant Arild Hermstad, vedr. aktivistene som forsøkte å bringe mat og medisiner til Gaza med båt, besvart av utenriksminister	55
48.	Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. at Bane Nor holder tilbake informasjon fra offentlighet for å kamuflere den faktiske situasjonen på jernbanen, besvart av samferdselsminister	56
49.	Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. de 2 086 ungdommene i alderen 15-17 år og de 2 436 under 15 år som ble siktet for voldslovbrudd ifølge SSB i 2024, besvart av justis- og beredskapsminister	57
50.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. at Bane Nor har sluttet å dele informasjon om stans og forsinkelser i togtrafikken på egne nettsider, besvart av samferdselsminister	58
51.	Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. nordmennene som Israel har fanget for å ha forsøkt å levere nødhjelp til Gaza, besvart av utenriksminister	59
52.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. Norsk Dekkretur, besvart av klima- og miljøminister.....	60
53.	Fra stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjørsæther, vedr. nedbør og ekstremvær som følge av klimaendringene, besvart av klima- og miljøminister.....	61
54.	Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. den vedtatte kompensasjonsordningen for ofrene etter Alexander Kielland-ulykken, besvart av energiminister	62

55.	Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. EUs “dobbeltraff” som nå truer Sveriges energisikkerhet hvor markedsprisene på strøm er satt så høye at det er ulovlig å kjøpe reserve-effektkapasitet, besvart av energiminister	63
56.	Fra stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim, vedr. statusen for hvert av Stortingets vedtak fra 20. februar 2025 om tiltak mot alvorlig ungdomskriminalitet, besvart av justis- og beredskapsminister	64
57.	Fra stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim, vedr. ungdommer under 18 år som har fått oppholdsforbud og elektronisk fotlenke, besvart av justis- og beredskapsminister	66
58.	Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. endring i regelverket slik at arbeidstakere med VTA-plass kan jobbe utover pensjonsalder, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	67
59.	Fra stortingsrepresentant Morten Kolbjørnsen, vedr. byråkratiske regler og særinteresser, besvart av forsvarsminister	68
60.	Fra stortingsrepresentant Henrik Gottfries Kierulf, vedr. å få dekket alle utgifter som er brukt på å sette i stand infrastruktur for å håndtere omkjøringstrafikken i forbindelse med raset i Levanger, besvart av samferdselsminister	69
61.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. fastpris på fagbøker og lærebøker for høyere utdanning, besvart av kultur- og likestillingsminister	69
62.	Fra stortingsrepresentant Bjørn-Kristian Svendsrud, vedr. å opprette et eget selvstendig Nav-ombud, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	70
63.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. å sikre uavhengig og upartisk klagehandsaming, besvart av helse- og omsorgsminister	71
64.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. ei oversikt over antall ulykker på E-39 i strekninga Solevågseidet- til Moa dei 10 siste åra, besvart av samferdselsminister	72
65.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. definisjon på tettbebyggelse, besvart av klima- og miljøminister	73
66.	Fra stortingsrepresentant Morgan Langfeldt, vedr. 17 millioner kroner i statsstøtte til stiftelsen Impure Company, besvart av kultur- og likestillingsminister	74
67.	Fra stortingsrepresentant Tom Staahle, vedr. refusjonsordning der kommunesektoren, besvart av kommunal- og distriktsminister	75
68.	Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. kutte i psykisk helsetilbud for barn og unge, besvart av helse- og omsorgsminister	76
69.	Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. rovdyrpolitikk, besvart av klima- og miljøminister	76
70.	Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. å sikre rettssikkerheten til barn født gjennom surrogati i utlandet, besvart av barne- og familieminister	77
71.	Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. lønn og godtgjørelser til direktører i helseforetak, besvart av helse- og omsorgsminister	78
72.	Fra stortingsrepresentant Oda Indgaard, vedr. Trønderbanen, besvart av samferdselsminister	79
73.	Fra stortingsrepresentant Oda Indgaard, vedr. direkte togforbindelse (uten togbytte) inkludert nattog mellom Trondheim og Stockholm på Meråkerbanen, besvart av samferdselsminister	80
74.	Fra stortingsrepresentant Haagen Poppe, vedr. karikaturstriden, besvart av kultur- og likestillingsminister	81
75.	Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. den ulovlige forskningen ved Oslo universitetssykehus, besvart av helse- og omsorgsminister	82
76.	Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. hvor mye staten har spart i pensjonskostnader etter pensjonsreformen som ble vedtatt i 2011, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	82
77.	Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. ALS-pasienter, besvart av helse- og omsorgsminister	84
78.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. Kystverket, besvart av fiskeri- og havminister	85
79.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. avtalespesialist, besvart av helse- og omsorgsminister	86
80.	Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. ungdomskriminaliteten, besvart av justis- og beredskapsminister	88
81.	Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. oppholdstillatelsen, besvart av justis- og beredskapsminister	88
82.	Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. droneovervåkning ved norske flyplasser, besvart av samferdselsminister	89
83.	Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. krypto-datasentre i Finnmark, besvart av energiminister	90

84.	Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. ammunisjonsproduksjonen hos Nammo på Raufoss, besvart av samferdselsminister	91
85.	Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. tolvdagerskrigen, besvart av utenriksminister	92
86.	Fra stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl, vedr. hurtigbehandling av asylsøknader, besvart av justis- og beredskapsminister	92
87.	Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. SPU, besvart av finansminister	93
88.	Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. trygge innfartsveien til Tromsø, besvart av samferdselsminister	94
89.	Fra stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl, vedr. skytjenester, besvart av justis- og beredskapsminister	95
90.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. nedbygging av myr, besvart av kommunal- og distriktsminister	96
91.	Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. oljefelt, besvart av energiminister	97
92.	Fra stortingsrepresentant Stig Atle Abrahamsen, vedr. autismespekteret, besvart av helse- og omsorgsminister	97
93.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. U-864 utanfor Fedje, besvart av forsvarsminister	98
94.	Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. dronedeteksjon, besvart av samferdselsminister	99
95.	Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. kinesiske droner over kritisk norsk energi-infrastruktur, besvart av energiminister	99
96.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. ferjesamband frå Hitra til Aure, besvart av samferdselsminister	100
97.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. nye anslag på byggekostnader for Voldatunellen, besvart av samferdselsminister	101
98.	Fra stortingsrepresentant Monica Molvær, vedr. generell studiekompetanse etter yrkesfag, besvart av kunnskapsminister	102
99.	Fra stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse, vedr. kutt i barne- og ungdomspsykiatrien og behandlingstilbudet for spiseforstyrrelser ved Oslo universitetssykehus, besvart av helse- og omsorgsminister	103
100.	Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. de utilsiktede merbelastningene og merkostnadene nytt regelverk knyttet til sosial dumping har for elektriske varebiler, besvart av samferdselsminister	104
101.	Fra stortingsrepresentant Hanne Beate Stenvaag, vedr. om det er vurdert nye trafikksikkerhetstiltak, som midtrekkverk, på strekningen fra Laukslett til Tromsø (E8), besvart av samferdselsminister	105
102.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. at alle kommuner i Norge får minst 72 timers batteridrift på basestasjoner, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	106
103.	Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. en ny finansieringsmodell for politiet – Ressursallokeringsmodellen, besvart av justis- og beredskapsminister	107
104.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. USAs mot Venezuela, besvart av utenriksminister	108
105.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. de folkerettslige sidene ved å lokalisere Natos luftoperative hovedkvarter Caoc på gamle Bodø flystasjon i Bodø by, besvart av forsvarsminister	109
106.	Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. legeflukten fra norske sykehus, besvart av helse- og omsorgsminister	110
107.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. diagnose- og behandlingsutstyr, besvart av helse- og omsorgsminister	111
108.	Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. konsekvensene av det nylig avholdte presidentvalget i Malawi for risikoen for korrupsjon i Malawi og for Norges utviklingssamarbeid med Malawi, besvart av utviklingsminister	112
109.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. kommunikasjonsdirektør, besvart av helse- og omsorgsminister	113
110.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. dokumentasjonskravene i bilforskriftene, besvart av samferdselsminister	114
111.	Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. veterinærvakt, besvart av landbruks- og matminister	115
112.	Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. Flytogets BM71, besvart av samferdselsminister	116
113.	Fra stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther, vedr. å stanse plastforsøpling, besvart av klima- og miljøminister	116

114. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. den avlyste kontrakten mellom Alstom og Norske tog for reisende på Jærbanen, besvart av samferdselsminister	117
115. Fra stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan, vedr. Varhaugsaken, besvart av helse- og omsorgsminister	118
116. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. diskriminering av kvinner som blir gravide i arbeidslivet, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	119
117. Fra stortingsrepresentant Stig Even Lillestøl, vedr. vesentlege kutt i tilboda hos sjukehuset i Nordfjord og Lærdal, besvart av helse- og omsorgsminister	120
118. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. Spesialsykehuset for Epilepsi i Sandvika, besvart av helse- og omsorgsminister.....	120
119. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. forenklingsagenda, besvart av næringsminister	122
120. Fra stortingsrepresentant Bengt Fasteraune, vedr. samfunnskontakt, besvart av helse- og omsorgsminister	123
121. Fra stortingsrepresentant Maren Grøthe, vedr. pendlerreiser, besvart av helse- og omsorgsminister	126
122. Fra stortingsrepresentant Hanne Beate Stenvaag, vedr. asylsøknader fra transpersoner fra USA, besvart av justis- og beredskapsminister	128
123. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. ansatte som jobber med henholdsvis kommunikasjon og samfunnskontakt, besvart av helse- og omsorgsminister.....	129
124. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. oversikt over lønn/samlet godtgjørelse til kommunikasjonsdirektører i samtlige RHF, samtlige HF og de felleseide helseforetakene, besvart av helse- og omsorgsminister.....	131
125. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. rapport fra Forsvarsmateriell, besvart av fiskeri- og havminister	132
126. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. oversikt over alle aktører som tilbyr VTA-plasser, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	133
127. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. Nofima, besvart av fiskeri- og havminister	134
128. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. Sør-Vest politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister.....	135
129. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. undersøkelse og kartlegging av U-864 i 2025, besvart av fiskeri- og havminister.....	136
130. Fra stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther, vedr. bomringen i Bergen, besvart av samferdselsminister	137
131. Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. arbeidet med å vurdere hvordan vertskommuner kan få mer igjen for mineralutvinning, besvart av næringsminister.....	138
132. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. ammunisjonen på bunnen av Mjøsa, besvart av forsvarsminister	139
133. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. forutsigbarhet og rettferdighet for familier der begge foreldre har beredskapsplikt, besvart av justis- og beredskapsminister	140
134. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. avslag på opphold for Ukrainere, besvart av justis- og beredskapsminister.....	140
135. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. stadig mer omfattende og detaljerte krav til rapportering av tilskuddsmidler til friluftslivsaktivitet (kap. 1420 post 78), besvart av klima- og miljøminister	141
136. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. digitalisering og bruk av kunstig intelligens innenfor vann og avløpssektore, besvart av klima- og miljøminister.....	142
137. Fra stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius, vedr. at tre av fire mødre ønsker lengre permisjonstid, besvart av barne- og familieminister	143
138. Fra stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius, vedr. at regjeringen fremmer forslag om inkorporering av CRPD i menneskerettsloven, besvart av helse- og omsorgsminister	144
139. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. at Pårørendesenteret får nødvendig og forutsigbar finansiering, besvart av helse- og omsorgsminister.....	145
140. Fra stortingsrepresentant Rune Midtun, vedr. at Amandaprisen skal forbli Norges nasjonale filmpris, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	146
141. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. Haukeland Universitetssykehus, besvart av helse- og omsorgsminister.....	146
142. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. antall og andelen enslige mindreårige asylsøkere, besvart av justis- og beredskapsminister	147
143. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. å stoppe sløsing av ca. 260 millioner kroner på bussveien på Madlaveien-strekningen i Stavanger og andre strekninger, besvart av samferdselsminister.....	149

144.	Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. lokomotiv på Nordlandsbanen, besvart av samferdselsminister.....	150
145.	Fra stortingsrepresentant Pål Morten Borgli, vedr. lovnader om forenkling og avbyråkratisering fra partiene, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	150
146.	Fra stortingsrepresentant Pål Morten Borgli, vedr. gjennomføringen av stortingsvedtak nr. 766, besvart av justis- og beredskapsminister	152
147.	Fra stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug, vedr. legemidler med risiko for rasjonering, besvart av helse- og omsorgsminister	152
148.	Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. normalreaksjonen ved mindre narkotikaovertridelser begått av personer over 18 år, besvart av justis- og beredskapsminister.....	153
149.	Fra stortingsrepresentant Marius Langballe Dalin, vedr. at regjeringen har kuttet kostnader i arbeidet med Hammersborgtunnelen og Ring 1, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	154
150.	Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. å gjenopna ambassaden i Lusaka, besvart av utviklingsminister.....	155

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1 - 150) for sesjonen 2025-2026**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet
H Høyre
MDG Miljøpartiet De Grønne
Sp Senterpartiet
V Venstre

FrP Fremskrittspartiet
KrF Kristelig Folkeparti
R Rødt
SV Sosialistisk Venstreparti
Sp Senterpartiet

Abrahamsen, Stig Atle (FrP)	92
Almeland, Grunde (V)	69, 70, 100
Andersen, Alf Erik (FrP)	76
Astrup, Nikolai (H)	16, 23, 108
Aydar, Seher (R)	68, 116
Bastholm, Une (MDG)	4
Bentzen, Bent-Joacim (Sp)	19, 20, 134, 148
Borgli, Pål Morten (FrP)	145, 146
Bøe, Erlend Svardal (H)	88
Dalin, Marius Langballe (MDG)	149
Eidsvoll, Sunniva Holmås (SV)	25
Eilertsen, Kristian August (FrP)	15, 106
Engen-Helgheim, Jon (FrP)	56, 57
Farahmand, Mahmoud (H)	85
Fasteraune, Bengt (Sp)	120
Fiskaa, Ingrid (SV)	29, 150
Grøthe, Maren (Sp)	121
Gulati, Himanshu (FrP)	94, 95
Hagerup, Margret (H)	114, 139
Haltbrekken, Lars (SV)	50, 102, 135
Hauan, Anne Grethe (FrP)	115
Henriksen, Mats (FrP)	27
Hermstad, Arild (MDG)	32, 47
Hjemdal, Silje (FrP)	44, 61, 141
Hoksrud, Bård (FrP)	33, 34, 52, 107, 109
Hussein, Marian (SV)	71
Indgaard, Oda (MDG)	72, 73
Johnsen, Tor André (FrP)	49
Kierulf, Henrik Gottfries (H)	60
Kolbjørnsen, Morten (FrP)	59
Kristjánsson, Mímir (R)	54, 87
Krokeide, Finn (FrP)	3, 35, 84, 103, 132
Langfeldt, Morgan (FrP)	66
Lien, Geir Inge (Sp)	39, 41
Lillestøl, Stig Even (FrP)	117
Linnestad, Anne Kristine (H)	13, 14, 112, 136
Listhaug, Sylvi (FrP)	77
Lossius, Jorunn Gleditsch (KrF)	8, 137, 138
Marhaug, Sofie (R)	26, 28, 55, 83
Melby, Guri (V)	133
Midtun, Rune (FrP)	140
Molberg, Anna (H)	58, 126
Molvær, Monica (H)	98

Moxnes, Bjørnar (R)	104, 105
Nilsen, Marius Arion (FrP)	18, 36
Njåstad, Helge André (FrP)	42, 43, 90, 93
Nordtug, Julia Brännström (FrP)	147
Nyholt, Hege Bae (R)	2, 51, 75
Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	1
Pollestad, Geir (Sp)	123, 124
Poppe, Haagen (H)	74
Raja, Abid (V)	45, 80
Røse, Ida Lindtveit (KrF)	99
Sayed, Jonas Andersen (KrF)	81, 82, 111, 131
Sivertsen, Kristoffer (FrP)	128, 143
Sjursæther, Frøya Skjold (MDG)	40, 53, 113, 130
Stenvaag, Hanne Beate (R)	101, 122
Stokkebø, Aleksander (H)	91
Stordalen, Morten (FrP)	6, 48
Strifeldt, Bengt Rune (FrP)	127
Stuestøl, Julie E. (MDG)	86, 89
Staahle, Tom (FrP)	67
Sve, Frank Edvard (FrP)	21, 22, 63, 64, 96, 97
Svendsrud, Bjørn-Kristian (FrP)	62
Sølvberg, Remi (R)	46
Thorheim, Bård Ludvig (H)	119, 144
Toppe, Kjersti (Sp)	5, 10, 78, 79, 118
Trellevik, Ove (H)	17, 125, 129
Trøen, Tone Wilhelmsen (H)	24
Tybring-Gjedde, Mathilde (H)	12
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	37, 38
Wiborg, Erlend (FrP)	7, 30, 31, 65, 110, 142
Ystebø, Joel (KrF)	9, 11

STORTINGET

Dokument 15:1

(2025–2026)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1

Innlevert 2. oktober 2025 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 20. oktober 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Mener statsråden det er formålstjenlig at småbarnsforeldre fratas retten til sykepenger etter endt foreldrepermisjon, til tross for at lovverket likestiller permisjon med arbeid, og vil statsråden ta initiativ til å gjennomgå NAVs praksis på dette området?

BEGRUNNELSE:

Småbarnsforeldre opplever ofte en utfordrende periode når barnet begynner i barnehage, med økt risiko for sykdom både hos barnet og foreldrene. Formålet med folketrygdloven § 8-2 er å sikre kontinuitet i sykepengerrettigheter og å likestille lovbestemte permisjoner med arbeid. NAVs praksis med å kreve fire ukers ny opptjening etter endt foreldrepermisjon kan i praksis føre til at foreldre midlertidig fratas sykepengerrettigheter i en periode der behovet ofte er størst. Dette kan skape økonomisk og praktisk belastning for familier i en sårbar fase.

Svar:

Det er ikke helt klart fra spørsmålet hvilke tilfeller stortingsrepresentanten sikter til når han hevder at småbarnsforeldre fratas rett til sykepenger etter foreldrepermisjon. Jeg starter derfor svaret med å redegjøre for regelverket på dette området.

Folketrygdloven § 8-2 har regler om opptjenings- tid for å få rett til sykepenger. Som utgangspunkt må en person ha vært i arbeid i minst fire uker umiddelbart før

tidspunktet for arbeidsuførhet for å få rett til sykepenger, jf. § 8-2 første ledd. Det følger av bestemmelsens andre ledd at mottak av ytelser etter kapittel 14 (foreldrepenger) likestilles med det å ha vært i arbeid. Ved direkte overgang fra å motta foreldrepenger til å være tilbake i arbeid, vil en person fylle villkårene for rett til sykepenger etter § 8-2.

Mottak av foreldrepenger som er opptjent på grunnlag av arbeidsavklaringspenger likestilles likevel ikke med å være i arbeid, jf. folketrygdloven § 8-2 andre ledd annet punktum. Personer som har mottatt foreldrepenger som er opptjent på grunnlag av arbeidsavklaringspenger, opptjener altså ikke rett til sykepenger. Foreldrepengene anses som opptjent på grunnlag av arbeidsavklaringspenger dersom mottaket av arbeidsavklaringspenger har vært nødvendig for opptjeningen av rett til foreldrepenger. Dersom foreldrepengene er opptjent på grunnlag av arbeidsavklaringspenger, kan man likevel ha opptjent rett til sykepenger dersom man var yrkesaktiv (eller mottok ytelser etter folketrygdloven kapittel 8, 9 og 14) i minst fire sammenhengende uker umiddelbart før uttaket av foreldrepenger, jf. folketrygdloven § 8-2 andre ledd tredje punktum.

Lovbestemt permisjon etter arbeidsmiljøloven § 12-2 til § 12-5 (om rett til fri ved svangerskap, fødsel og adopsjon mv), innebærer at arbeidsforholdet regnes som avbrutt i forhold til folketrygdloven § 8-15 andre ledd. Etter slike avbrudd plikter arbeidsgiveren ikke å yte sykepenger i arbeidsgiverperioden etter folketrygdloven § 8-18 før arbeidsforholdet igjen har vart i fire uker. Selv om personen ikke har rett til sykepenger i arbeidsgiverperi-

oden fra arbeidsgiver, vil personen likevel ha rett til sykepenger fra Arbeids- og velferdsetaten fra første fraværsdag. Dette følger av folketrygdloven § 8-17 første ledd bokstav b.

Noen personer tar ulønnet permisjon etter at retten til foreldrepenger opphører. Dersom personen har ulønnet permisjon etter reglene i arbeidsmiljøloven kapittel 12 utover perioden en har rett til foreldrepenger, vil en ikke fylle opptjeningstiden for rett til sykepenger etter § 8-2. Personen kan derimot ha rett til sykepenger etter reglene som gjelder for yrkesaktive medlemmer som midlertidig er ute av jobb (inaktive) etter reglene i folketrygdloven § 8-47. Paragrafen gjelder for yrkesaktive medlemmer som på sykmeldingstidspunktet midlertidig har vært ute av inntektsgivende arbeid i mindre enn en måned. Tidsrom med lovbestemt permisjon etter arbeidsmiljøloven §§ 12-1 til 12-5 er likestilt med arbeid, dersom vedkommende har avtale om å gjenoppta arbeidet etter permisjonen (jf. tredje ledd bokstav d). Personer som fyller vilkårene for rett til sykepenger etter reglene som gjelder for inaktive har en begrenset rett til sykepenger. Sykepenger gis da som hovedregel med 65 prosent av sykepengegrunnlaget fra 15. dag.

Sykepengeretten er altså koblet til opptjeningstid, dvs. forutgående arbeid som hovedregel. Det er likevel tatt høyde for at noen som er midlertidig inaktive kan få begrenset sykepengerett. For dem som velger å gå ut av arbeidslivet gjennom lengre permisjon, vil sykepengeretten måtte tjenes opp igjen, på samme måte som for dem som ufrivillig faller ut av arbeidslivet. Etter min vurdering er det ikke behov for å gjøre endringer i regelverket eller Arbeids- og velferdsetatens praksis på dette området.

For å vise hvordan dette kan virke i praksis, har jeg bedt Arbeids- og velferdsdirektoratet utarbeide noen eksempler på hvordan regelverket forvaltes, og som jeg gjengir nedenfor.

Eksempel 1: En person mottar foreldrepenger til og med fredag og skal begynne i arbeid igjen påfølgende mandag. Vedkommende blir imidlertid sykmeldt mandag.

Arbeidsgiveren plikter ikke å betale sykepenger, men retten til sykepenger fra folketrygden er i behold. Arbeids- og velferdsetaten betaler sykepenger etter bestemmelsene for arbeids-takere fra første fraværsdag (mandag).

Eksempel 2: En person mottar foreldrepenger til og med fredag og blir sykmeldt mandag etter utløpet av foreldrepengeperioden uten å ha et arbeidsforhold å gå tilbake til.

Dersom en person blir sykmeldt etter at foreldrepengeperioden utløper, og personen ikke har noe arbeid

å gå tilbake til, fyller ikke personen inngangsvilkårene for å få rett til sykepenger etter folketrygdloven § 8-2. Personen anses ikke for å være i arbeid. Personen vil derfor ikke få rett til sykepenger etter hovedreglene, men vedkommende kan ha rett til sykepenger etter reglene som gjelder for yrkesaktive som midlertidig er ute av inntektsgivende arbeid, etter folketrygdloven § 8-47.

Eksempel 3: En person har først mottatt foreldrepenger, og deretter hatt ulønnet permisjon etter arbeidsmiljøloven § 12-5 andre ledd til og med fredag. Personen skulle begynt i arbeid igjen påfølgende mandag, men blir sykmeldt mandag.

Personen vil ha rett til sykepenger etter § 8-47 første ledd bokstav a, jf. tredje ledd bokstav d, dersom det er mindre enn en måned siden personen var i ulønnet permisjon etter § 12-5 andre ledd, og personen har avtale om å gjenoppta arbeidet. Det vil si at Arbeids- og velferdsetaten utbetaler sykepenger fra 15. dag med 65 prosent av sykepengegrunnlaget.

Eksempel 4: En person har avsluttet arbeidsforholdet under foreldrepengeperioden. Personen er hjemme med barnet etter utløpet av foreldrepengeperioden. To måneder etter foreldrepengeperioden blir personen sykmeldt.

Personen fyller ikke vilkårene om opptjeningstid for rett til sykepenger i folketrygdloven § 8-2. I dette tilfellet er det mer enn én måned siden personen har mottatt foreldrepenger eller hatt permisjon etter arbeidsmiljøloven §§ 12-1 til 12-5, og vedkommende har derfor heller ikke rett til sykepenger etter folketrygdloven § 8-47.

SPØRSMÅL NR. 2**Innlevert 2. oktober 2025 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 21. oktober 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Hva vil det koste å sikre at barn med vedtak i skole har samme oppfølging i SFO?

BEGRUNNELSE:

I svar på budsjettspørsmål 328 fra Finanskomiteen/Rødts fraksjon av 10.10.2024 skriver Kunnskapsdepartementet:

“Gitt kompleksiteten og den korte tidsrammen for spørsmålet, har departementet derfor ikke mulighet til å anslå kostnaden av forslaget”.

For å gi departementet bedre tid vil representanten nå stille spørsmålet på nytt.

Utfordringene med inkludering og tilrettelegging settes på spissen når det handler om barn som har vedtak om særskilt tilrettelegging i skolen. Barn som har dette, har det fordi det er tungtveiende medisinske, pedagogiske eller sosiale grunner til vedtaket. Likevel gjelder ikke denne rettigheten i SFO. Det er ikke slik at behovene til barn med vedtak om særskilt tilrettelegging forsvinner selv om de forflytter seg fra klasserommet og inn på SFO. Resultatet er dermed ofte at barn med behov for slik tilrettelegging enten er ekskludert fra tilbudet, at SFO-ene selv må ty til ekskluderende praksiser for å ivareta barna med spesielle behov, eller at særskilt tilrettelegging går på bekostning av tilbudet til de andre barna.

Svar:

SFO skal gi alle barn trygge og gode rammer for lek, aktivitet, fellesskap og omsorg, og all den viktige læringen et godt SFO-tilbud gir, også barn med ekstra behov.

I den nye opplæringsloven som trådte i kraft 1. august 2024, ble de tidligere reglene om spesialundervisning i hovedsak videreført, men er nå delt opp i tre separate rettigheter, nemlig individuelt tilrettelagt opplæring, personlig assistanse og fysisk tilrettelegging (inkludert tekniske hjelpemidler). Alle disse tre rettighetene er knyttet til at elevene skal kunne delta i, og få tilstrekkelig utbytte av, opplæringen. Det vil være forskjell på hva som skal til av tilretteleggingstiltak for å kunne delta i henholdsvis opplæringen i skolen og i aktivitetene i SFO. Barnet er det samme, men behovene vil kunne være ulike. Noen barn vil kunne ha store tilretteleggingsbehov i skolen, men mindre i SFO og omvendt.

Reglene om skolefritidsordningen i opplæringsloven § 4-5 slår fast at «Kommunen skal legge til rette for

lek og kultur- og fritidsaktiviteter i skolefritidsordninga. Aktivitetane skal vere tilpassa alderen, funksjonsevna og interessene til barna. I skolefritidsordninga skal barna få omsorg og bli passa godt på, og barn med nedsett funksjonsevne skal få gode utviklingsvilkår». Det er altså allerede krav til kommunen om at SFO skal tilrettelegges for barn som har behov for det.

Som tidligere svart er spørsmålet komplekst. Å utrede dette vil både innebære å utrede hva som vil være forskjellene i barnas behov i hhv. opplæringen og SFO, hva slags rettigheter som evt. skal gjelde ut over det som gjelder i dag og hva som vil være konsekvenser i form av økt behov for arbeidskraft og kostnader for kommunene. Departementet har ikke gjort en slik utredning siden sist spørsmålet ble stilt i 2024. Tidsrammen for spørsmål til skriftlig besvarelse vil være for kort til en slik utredning.

SPØRSMÅL NR. 3**Innlevert 2. oktober 2025 av stortingsrepresentant Finn Krokeide****Besvart 21. oktober 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Er statsråden enig i at utviklingen i den norske ungdomskriminaliteten viser tegn til en smitteeffekt fra hvordan kriminalitetsbildet arter seg i vårt naboland Sverige?

BEGRUNNELSE:

Vi har over tid sett en utvikling i det norske kriminalitetsbildet, hvor stadig yngre lovbreakere begår stadig grovere kriminalitet. Særlig har det vært en bekymringsfull utvikling i grov voldskriminalitet begått av barn. Dette er en kriminalitetsutvikling som er gjenkjennbar fra vårt naboland Sverige. En kjensgjerning ved den svenske kriminalitetsutviklingen er at organiserte kriminelle nettverk rekrutterer stadig yngre personer til å begå alvorlig kriminalitet. Mediedekningen av den norske ungdomskriminaliteten, har avdekket at flere av de mest alvorlige hendelsene knyttes til de svenske kriminelle nettverkens virksomhet i Norge. Det bes på denne bakgrunn besvart om statsråden er enig i at utviklingen i den norske ungdomskriminaliteten viser tegn til en smitteeffekt fra hvordan kriminalitetsbildet arter seg i vårt naboland Sverige.

Svar:

Jeg har forståelse for at de alvorlige hendelsene vi har vært vitne til de seneste ukene gir grunn til bekymring og at det stilles spørsmål ved om Norge vil kunne oppleve den samme utviklingen vi har sett i Sverige.

Situasjonen i Sverige har over flere år vært preget av høy gjengkriminalitet, skyteepisoder og bruk av eksplosiver i urbane områder. Bare i september 2025 ble det registrert 17 skyteepisoder hvorav seks med dødelig utgang. Samme måned var det 18 detoneringer av sprengstoff.

Vi er heldigvis ikke der i Norge, men å tro at vi er immune vil i beste fall være naivt.

Trusselen fra kriminelle nettverk i Europa har aldri vært større. I kombinasjon med en utvikling der barn og unge rekrutteres til kriminalitet, gir det grunn til alvorlig bekymring.

Internasjonale aktører, ikke bare svenske, utnytter åpne grenser, digitale flater og sårbarheter hos risikoutsatt barn og unge. Det truer både tryggheten til folk flest og tilliten i samfunnet. Det tar regjeringen på største alvor.

Bruk av granater i bymiljø representerer i seg selv en alvorlig endring i karakteren på voldsutøvelsen innen organisert kriminalitet i Norge. Norske kriminelle aktører

påvirkes av hvordan svenske kriminelle bruker vold som handelsvare, og norsk politi har det siste året avdekket flere straffesaker hvor det benyttes samme rollefordeling og struktur på voldsoppdrag som i svenske kriminelle nettverk.

Regjeringen har styrket innsatsen mot organisert kriminalitet og kriminelle nettverk i 2025 og foreslått en ytterligere styrking av grunnfinansieringen i 2026. Dette har bidratt til at trusselen fra organiserte kriminelle nettverk nå håndteres på en mer treffsikker og effektiv måte. Det har bidratt til høy aktivitet i politidistriktene og særorganene, bedre nasjonal koordinering og økt samvirke mellom politi og særorgan.

Denne regjeringen har over tid gjennomført og igangsatt mange tiltak i møte med den organiserte kriminaliteten og barne- og ungdomskriminalitet, og vi ser effekt av disse tiltakene. I politiet er det for eksempel sagt at regjeringens kraftfulle satsing på bekjempelse av kriminelle nettverk for en «game changer» i kampen mot organisert kriminalitet.

Vi har tidligere denne måneden også varslet flere nye grep. Vi foreslår blant annet strengere straffer og flere tiltak som øker politiets og barnevernets handlingsrom i møte med barn som begår kriminalitet eller er i faresonen for det. Vi skal snu de steinene vi kan for å forhindre og bekjempe alvorlig kriminalitet.

SPØRSMÅL NR. 4**Innlevert 2. oktober 2025 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 20. oktober 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Den norske sprengstoffprodusenten Chemring Nobel er leverandør til den amerikanske våpenprodusenten Lockheed Martin som produserer Hellfire-raketter. Det er godt kjent at slike raketter brukes av Israel på Gazastripen og landet har nylig bestilt 3 000 nye. Det er derfor sannsynlig at rakettdrivstoff og eventuelt andre komponenter fra Chemring bidrar i det som nå omtales som et folkemord av FNs uavhengige undersøkelseskommisjon.

Hva vil regjeringen gjøre for å hindre at norske våpenkomponenter brukes av Israel i Gaza?

BEGRUNNELSE:

Chemring understreker at de følger norsk eksportregelverk og at spørsmål om retningslinjene for norsk våpeneksport må rettes til Utenriksdepartementet. Selskapet har tidligere uttalt at de ikke kan utelukke at norske komponenter inngår i våpensystemer som benyttes i Gaza. FNs uavhengige undersøkelseskommisjon har nylig "kommet fram til at det pågår et folkemord i Gaza." (NTB 16.9). Det er svært alvorlig at norske produkter kan være en del av dette. Regjeringen bør derfor redegjøre for hva slags rolle Chemrings produkter spiller på Gazastripen og ta grep som sikrer at slik eksport opphører.

Svar:

Regjeringen tillater ikke eksport av våpen eller ammunisjon fra Norge til Israel. Eksport til Israel av annet for-

svarsmaterieell eller flerbruksvarer for militær sluttbruk er heller ikke tillatt.

Taushetsplikten i eksportkontrollloven (§ 2 fjerde ledd) er streng. Det er derfor vanskelig for meg å kommentere enkeltbedrifter.

På generelt grunnlag vil jeg imidlertid understreke at alle bedrifter i Norge selvsagt er forventet å følge norsk eksportkontrollregelverk. Norsk eksport av forsvarsmaterieell til våre NATO-allierte bygger på et langsiktig utenriks- og sikkerhetspolitisk samarbeid. Det meste av norsk eksport av forsvarsmaterieell er deler og komponenter til allierte lands våpensystemer, inkludert innsatsmaterialer til missiler. Slik eksport omtales ofte som «delleveranser». Det stilles ikke krav om sluttbrukererklæring for slike delleveranser når eksporten er knyttet til en samarbeidssavtale med allierte land – forutsatt at de norskproduserte delene eller komponentene samordnes med deler fra andre leveringskilder, og at det ferdige produkt ikke framstår som norsk. Denne praksisen er forankret i Stortinget gjennom de årlige stortingsmeldingene om eksport av forsvarsmaterieell.

Det er etablert praksis og tradisjon for at NATO-allierte konsulterer det opprinnelige eksportlandet før en eventuell videreeksport. Ved eksport av sprengstoff fra en norsk leverandør utsteder kjøperen også en «Own Production Declaration» (OPD), som garanterer at varene skal inngå i importørens egen produksjon og ikke videreeksporteres separat.

SPØRSMÅL NR. 5**Innlevert 2. oktober 2025 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 20. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hva er status for Sykehuset Østfolds planer om sentralisering av dialysetilbudet i Askim og Moss?

BEGRUNNELSE:

Tidligere i år ble det kjent at Sykehuset Østfold i forbindelse med nytt stråle- og somatikkbygg ønsker å legge ned og sentralisere dialysetilbudet i Moss og Askim.

Svar:

Jeg besvarte våren 2025 flere spørsmål fra Stortinget om dialysetilbudet i Østfold. Jeg understreket i svarene at det ikke er tatt noen beslutning om tilbudet, og at jeg forutsatte at sykehuset gjennomførte en åpen prosess, hvor kommuner og andre involverte ble hørt om sine syn på saken.

Når det gjelder status, informerer Helse Sør-Øst RHF om at dialysetilbudet i Sykehuset Østfold HF er under utredning som del av utbyggingen av nytt stråle- og somatikkbygg. Helse Sør-Øst RHF viser også til Helsepersonellkommisjonen, og at det vil være mangel på helsepersonell i fremtiden. Sykehuset Østfold HF ser derfor på ulike alternativer for fremtidens organisering av spesialisthelsetjenester i Østfold.

Det er nylig gjennomført et møte med kommunene i helseforetakets opptaksområde, hvor politikere og administrativ ledelse var representert. Sykehuset Østfold HF har laget et høringsnotat som er sendt ut til kommunene 13.10.2025. Kommunene kan gi sine innspill til saken med frist 24.11.2025.

SPØRSMÅL NR. 6

Innlevert 2. oktober 2025 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 21. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for om anskaffelsen av nye både lokal- og regiontog legger opp til redusert setekapasitet og gjennom dette også redusert passasjerkomfort, og kan statsråden redegjøre for hvordan redusert passasjerkomfort vil kunne påvirke folks ønske om å bruke toget som transportmiddel?

BEGRUNNELSE:

Ifølge sak i Nettavisen 1. oktober vil de nye togsettene som skal trafikkere Østfoldbanen få redusert antall sitteplasser sammenliknet med dagens togtilbud.

Svar:

De nye lokaltogene har 781 plasser, hvorav 289 er sitteplasser. De 30 første togene fra grunnanskaffelsen erstatter lokaltog Type 69 som har omtrent 290 seter, med noe variasjon etter hvilken serie av Type 69 vi sammenligner med. De nye regiontogene gir også en vesentlig økt transportkapasitet, fra dagens 561 til 750 sitte- og ståplasser, men med noe færre sitteplasser enn dagens regiontog. De nye togene har 2 seter på hver side av midtgangen, mot 3 seter på én av sidene i enkelte av dagens togtyper, brede midtganger, store fleksioner. Togene får trinnfri av- og påstigning ved standard plattformhøyde. Det vil gi bedre

komfort for de reisende. I rushtiden, når antall passasjerer kan overstige antall seteplasser, vil dette bidra til at komforten øker som følge av en betydelig økning i plassen for dem som må stå. Det sikrer også rask av- og påstigning. Det er viktig for korte opphold på de mest trafikkerte stasjonene i og rundt Oslo, slik at flere tog kommer og går når de skal.

Regjeringen foreslår å kjøpe ytterligere 13 regiontog i 2026-budsjettet. For regjeringen er det viktig at mange nok togsett er tilgjengelig for å kjøre det ordinære togtilbudet, og å bære en vekst i antallet passasjerer fremover. Dette vil være et spesielt viktig tiltak for å bedre komforten for passasjerene, øke transportkapasiteten og gjøre det attraktivt å reise med tog.

SPØRSMÅL NR. 7**Innlevert 2. oktober 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 21. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Mener statsråden at flere eller færre må stå på toget når rejsingen nå legger opp til færre sitteplasser i fremtiden?

BEGRUNNELSE:

Viser til sak i Nettavisen nylig der statsråden mener det vil gi et bedre tilbud til pendlerne at det blir færre sitteplasser på toget. Dette er en logikk som undertegnende som også pendler med togene ikke kan forstå logikken til. Som pendler på Østfoldbanen opplever jeg jevnlig overfylte tog, bl.a. grunnet bruk av halve togsett etc. Det fører til at vi stadig oftere må stå tett i tett på toget.

Svar:

De nye lokal- og regiontogene har brede midtganger, store fleksioner, universell utforming og trinnfri av- og

påstigning ved standard plattformhøyde. De nye togene innebærer en vesentlig økt transportkapasitet sammenlignet med dagens tog. I rushtiden, når antall passasjerer kan overstige antall seteplasser, vil dette bidra til mindre trengsel og at komforten således øker. Store fleksioner og brede midtganger sikrer også raskere av- og påstigning. Det er viktig for korte opphold på de mest trafikkerte stasjonene i og rundt Oslo, slik at flere tog kommer og går når de skal.

Jeg understreker at de nye lokal- og regiontogene vil ha omtrent like mange sitteplasser som lokaltog Type 69, og regiontog Type 74 og 75. Det er for Type 72 nedgangen blir fra 308 til 289. Samtidig blir det en betydelig økning i antall ståplasser og dermed en stor økning i kapasiteten sammenlignet med dagens situasjon. I tillegg har disse togene 2 seter på hver side av midtgangen, mot 3 seter på den ene siden av midtgangen i enkelte av dagens togtyper. Det vil gi bedre komfort for de reisende.

SPØRSMÅL NR. 8**Innlevert 2. oktober 2025 av stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius****Besvart 17. oktober 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid****Spørsmål:**

Hvilke handlingsrom har institusjonene for tvang i dag, og hvorfor mener statsråden at det ikke er nødvendig med flere slike verktøy for barnevernet?

BEGRUNNELSE:

De siste årene har vi sett en øking av ungdomskriminalitet og bruk av barnevernsinstitusjoner, likevel ser vi i ekspertgruppens rapport og mediebilde de siste ukene at systemene ikke fungerer. Ungdommer blir rekruttert av kriminelle gjenger og brukt som løpegutter, det haster med å få på plass tiltak for å stoppe dette.

Flere av sakene vi har sett i mediebilde den siste uken gjelder ungdommer som er under barnevernets om-

sorg, da har staten ansvaret for sikkerheten om omsorgen, og staten har sviktet de grovt ved at de har blitt rekruttert inn i kriminelle miljøer. Vi ser det i de sakene som går i media nå, men også tidligere i sommer fra institusjoner i Rogaland.

Svar:

Innledningsvis vil jeg vise til at spørsmålet fra representanten bygger på et feil premiss. Det medfører ikke rettighet at jeg har ment at det ikke er nødvendig med flere verktøy for barnevernet. Tvert imot har regjeringen og jeg uttalt at vi vil foreslå at alle institusjoner skal ha tilgang til samme verktøykasse og har varslet forgang i det arbeidet. Forslagene jeg vil fremme er for øvrig i tråd med forslag

fremmet av Storberget-utvalget. Som barne- og familieminister har jeg, sammen med regjeringen, vært tydelig i formidlingen av at vi står overfor en uønsket utvikling i barne- og ungdomskriminaliteten. Denne regjeringen har derfor tatt flere grep og initiativer som treffer både barnevernssektoren og justissektoren.

Barnevernsinstitusjonene skal gi barn på institusjon forsvarlig omsorg, beskyttelse og behandling. Institusjonene har både rett og plikt til å iverksette nødvendige tiltak når det er til barnets beste. Alle barnevernsinstitusjoner har et omsorgsansvar og skal, som foreldre ellers, sette nødvendig grenser for å beskytte og ivareta barnet. Institusjonen kan blant annet bestemme at barnet for en periode ikke kan forlate institusjonen eller skal levere fra seg telefonen. Institusjonen kan også sette tilsvarende grenser når det er nødvendig av hensyn til trygghet og trivsel for andre på institusjonen. Før sommeren behandlet Stortinget regjeringens kvalitetsløft i barnevernet, der det blant annet ble varslet en ny retning for institusjonstilbudet. Institusjonens adgang til grensesetting er tydeliggjort gjennom lovendringer i kvalitetsløftet, med virkning fra 1. januar 2026.

Ved begrunnet mistanke om at barnet besitter tyvegods, farlige gjenstander, rusmidler eller andre skadelige medikamenter og tilhørende brukerutstyr, kan institusjonen, dersom det er nødvendig, kroppsvisitere barnet eller undersøke barnets rom og eiendeler. Brev og pakker kan på samme vilkår undersøkes. Institusjonen skal også inndra farlige gjenstander, rusmidler mv.

Når et barn er på barnevernsinstitusjon på grunn av alvorlige atferdsvansker, har institusjonen en utvidet adgang til å vedta inngrep i barnets rettigheter. Institusjonen kan vedta at barnet ikke kan forlate institusjonen uten voksenfølge eller nekte barnet å forlate institusjonen og låse døren til institusjonen for det enkelte barn. Vedtak kan treffes for to uker om gangen, og kan forlenges. Institusjonen kan også nekte barnet besøk, for inntil to uker om gangen. Videre kan institusjonen nekte bruk og inndra elektroniske kommunikasjonsmidler og internett i fire uker fra inntak, og deretter for to uker av gangen. Vedtak kan fornyes. At institusjonen også kan gjøre inngrep i tilgang til internett er tydeliggjort i loven fra 1. januar 2026.

Alle inngrep i barns rettigheter må være nødvendige ut fra formålet med institusjonsoppholdet, og forholdsmessig i det enkelte tilfellet.

Institusjonen kan ut fra omsorgsansvaret, benytte milde former for fysisk makt som å holde barnet kortvarig fast eller lede barnet. Når det foreligger en akutt fare for skade på barnets eller andre personer liv eller helse eller vesentlig skade på eiendom, kan institusjonen dersom det er strengt nødvendig, bruke mer omfattende fysisk makt for å avverge skade. Gjennom kvalitetsløftet får institusjonen en utvidet adgang til å benytte mer omfatten-

de fysisk makt for å avverge skade. Endringen trer i kraft fra 1. januar 2026.

Gjennom kvalitetsløftet oppheves dagens forbud mot å føre kontroll med barnets korrespondanse, med virkning fra 1. januar 2026. Videre er det vedtatt en ny hjemmel som åpner for at institusjonen kan kreve innsyn i barnets elektroniske kommunikasjon og aktiviteter for inntil to uker av gangen. Dette skal bidra til at institusjonen kan oppdage om barnet har kontakt med kriminelle aktører, kjøper narkotika eller selger seksuelle tjenester. Vi fremskynder ikrafttreddelsen, slik at også denne bestemmelsen trer i kraft fra 1. januar 2026. Bufdir skal fra samme tid ha oppdaterte retningslinjer om rettigheter og inngrep på barnevernsinstitusjon og tydeliggjort hvilket handlingsrom institusjonene har til å sette grenser og vedta inngrep i barns rettigheter, herunder om innsyn i barnets elektroniske kommunikasjon og aktiviteter.

Regjeringen er bekymret for utviklingen med stadig yngre lovbrøtere og mer alvorlige lovbrudd. Dette er et samfunnsproblem som regjeringen prioriterer svært høyt. Vi skal forebygge at barn og unge rekrutteres inn i kriminalitet, og vi skal sikre at de som bryter loven møtes med raske og treffsikre reaksjoner. Vi har derfor de siste dagene varslet flere nye grep. Regjeringen vil fremme lovforslag om å forlenge tiden barnevernsinstitusjoner kan vedta låst dør, nekte besøk og tilgang til elektroniske kommunikasjonsmidler og internett fra to til fire uker. Dette ble foreslått av ekspertgruppen ledet av Knut Storberget, som vurderte tiltak rettet mot barn og unge som begår gjentatt eller alvorlig kriminalitet. Ekspertgruppens forslag har nylig vært på høring. Videre har vi varslet at vi vil fremme lovforslag som åpner for at også omsorgsinstitusjoner skal kunne vedta inngrep i barns bevegelsesfrihet, herunder låst dør, nekte besøk og inndra elektroniske kommunikasjonsmidler og internett når det er nødvendig for å ivareta barnet. Dette er også foreslått av ekspertgruppen.

Ekspertgruppen foreslo ikke kollektivt lukkede barnevernsinstitusjoner eller mer inngripende tiltak i barnevernet. Jeg er imidlertid åpen for å vurdere på nytt om barnevernet har tilstrekkelige rammer. Jeg viser til at Ap sammen med Sp derfor fremmet forslag til anmodningsvedtak om at Stortinget ber regjeringen komme tilbake med forslag til lovhjemler som ivaretar behovet for forsterkede institusjonstilbud innenfor barnevernet for barn som begår eller står i fare for å begå gjentatt alvorlig kriminalitet. Jeg er glad for at forslaget nå er vedtatt av Stortinget, så regjeringen kan igangsette et slikt arbeid med Stortingets støtte.

SPØRSMÅL NR. 9**Innlevert 2. oktober 2025 av stortingsrepresentant Joel Ystebø****Besvart 21. oktober 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Står statsråden fortsatt ved stortingsforliket som sier at det skal utarbeides en ordning for finansiering av private barnehager som skal «være utformet slik at barnehagene får dekket dokumenterte pensjonskostnader»?

BEGRUNNELSE:

Stortingsflertallet var i mai enige om prinsippene for fremtidig finansiering av private barnehager, herunder om en ordning som skal «være utformet slik at barnehagene får dekket dokumenterte pensjonskostnader». Likevel har regjeringen sendt på høring et forslag som ikke sikrer dekning av private barnehagers pensjonskostnader.

Det er alvorlig. En likeverdig finansiering av pensjonskostnader er helt avgjørende for at private barnehager evne til å rekruttere og beholde dyktige ansatte.

Kommunale barnehager har i dag vesentlig høyere pensjonsutgifter enn private barnehager, og de får pensjonsutgiftene dekket.

De fleste private barnehagene, derimot, har høyere pensjonsutgifter enn pensjonstilskudd. Dette bidrar til at fire av ti går med underskudd og at en rekke barnehager har lagt ned driften eller står i fare for å måtte gjøre det.

Så mens et bredt stortingsflertall har bestilt en pensjonsfinansiering som sikrer at barnehagene får sine pensjonskostnader dekket, foreslår departementet et regelverk som vil gi fortsatt systematisk underfinansiering:

Barnehager med høyere pensjonsutgifter enn tilskuddet, kan få det dekket etter søknad, men med en øvre grense på 13 prosent av lønn. Til sammenligning rapporterer kommunale barnehager i snitt pensjonsutgifter på mer enn 20 prosent av lønn.

For at en barnehage skal kunne søke, må den i gjennomsnitt over tre år ha hatt pensjonsutgifter som er fem prosent høyere enn pensjonstilskuddet. Altså må barnehagene ta kostnaden for underfinansieringen i tre år før de eventuelt kan få noe av dette dekket – i den grad barnehagen ikke har måttet legge ned driften i mellomtiden.

KRF krever at regjeringen rydder opp og står ved barnehageforliket og sikrer dekning av private barnehagers pensjonskostnader.

Det siste private barnehager trenger i en situasjon med krevende bemanningssituasjon og et barnehageopprør som ønsker bedre bemanning, er manglende offentlig dekning for pensjonskostnader som vil svekke evnen

til å sikre bemanningen og true mange barnehagers eksistens.

Svar:

I juni ble flertallet av partiene på Stortinget enige om et nytt lovverk for styring og finansiering av barnehagesektoren. Det nye lovverket gir barnehagene, foreldrene, de ansatte og kommunene et godt og forutsigbart regelverk, og er viktig for å sikre likeverdige barnehagetilbud av høy kvalitet.

For å følge opp lovendringene og enigheten mellom flere av partiene på Stortinget, sendte regjeringen før sommeren forslag til ny forskrift om tilskudd til private barnehager på høring. Stortinget har bedt om at ny søknadsordning skal dekke dokumenterte pensjonskostnader, samtidig som det skal ha et rimelig tak. Forslaget som har vært på høring har forsøkt å balansere disse to hensynene. Forslaget er utformet innenfor gjeldende budsjетtrammer, men når det gjelder forslaget til ny modell for pensjonstilskudd ble det i høringsnotatet også synliggjort alternative løsninger som forutsetter økte bevilgninger over statsbudsjettet.

I høringsforslaget ble det lagt til grunn at kommunesektoren skal være finansiert for å gi alle barnehager et pensjonspåslag på 11 pst. Videre foreslo regjeringen å innføre en ny søknadsordning som innebærer at private barnehager som samlet over tre år har mer enn 5 prosent høyere pensjonsutgifter enn de får dekket gjennom hovedregelen, etter søknad skal få dekket utgiftene som overstiger 5 prosent, oppad begrenset til 13 prosent av den private barnehagens pensjonsgivende lønn. Disse vilkårene ble foreslått både av hensyn til å redusere de administrative konsekvensene av søknadsordningen, men også for å kunne sette en øvre grense i søknadsordningen som er så høy som mulig innenfor gjeldende budsjетtrammer.

Regjeringen er opptatt av å legge til rette for at ansatte i private barnehager skal kunne ha like gode pensjonsvilkår som ansatte i kommunale barnehager. Forslaget som ble skissert i høringen legger til rette for dette ved at det gir et pensjonstilskudd som er mer treffsikkert enn dagens påslagsmodell, samtidig som det også gir kostnadskontroll og begrenser de administrative kostnadene for kommunene. Jeg mener forslaget følger opp Stortingets vedtak. Samtidig skal vi nå se på eventuelle behov for justeringer i lys av høringssvarene som har kommet inn,

og se hvordan vi skal følge opp vedtaket som stortingsflertallet fattet om søknadsordning 14. oktober i år.

SPØRSMÅL NR. 10

Innlevert 2. oktober 2025 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 20. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at Statens helsetilsyn ikke gir autorisasjon til leger som er fratatt autorisasjonen i andre nordiske og europeiske land, og at bekymringsmeldinger følges opp på et forsvarlig vis, og at vi kan opprettholde tilliten til helsemyndighetene i dette spørsmålet?

BEGRUNNELSE:

VG skriver i en artikkel 2. oktober om minst 23 leger som fortsatt kan jobbe som lege i Norge, til tross for at de er fratatt sin autorisasjon i andre land. Artikkelen avdekker at Statens Helsetilsyn har blitt varslet fortløpende om de omtalte legene, uten at det har fått som konsekvens at de ikke lengre kan drive pasientbehandling i Norge. Dette er leger som har blitt fratatt autorisasjonen i andre land i Europa blant annet på grunn av narkotikabesittelse, ødeleggelse av politibil, knivstikking, økonomisk kriminalitet og utskriving av store mengder narkotiske stoffer til seg selv og nærstående. Først etter at VG oversendte navn på disse legene, ble det tatt grep i Helsetilsynet. Det framstår for meg som at Statens Helsetilsyn ikke har tatt vurdering av autorisasjon av utenlandske leger og oppfølging av varsler på stort nok alvor. Det utgjør en reell fare for pasienters sikkerhet. Jeg frykter også at slike saker kan sette tilliten til helsemyndighetene i Norge i fare.

Svar:

IMI (Internal Market Information System) er et varslingsystem for utveksling av informasjon mellom myndigheter innenfor EU/EØS. Varslingsmekanismen innebærer at land gjensidig varsler hverandre i situasjoner hvor helsepersonell av ulike årsaker har fått begrenset eller mistet sin autorisasjon eller lisens, enten av tilsynsmyndigheter eller domstol.

Statens helsetilsyn er ansvarlig myndighet i Norge for mottak og sending av varsler i IMI-systemet når det

gjelder helseyrkene. Når Helsetilsynet mottar meldinger fra andre land om helsepersonell som har fått begrenset eller mistet sin autorisasjon, kontrolleres meldingene opp mot det norske helsepersonellregisteret. Ved funn skal det åpnes tilsynssak. Som følge av blant annet personvern hensyn, fremgår det ikke av varslene i IMI hva som er grunnen til at vedkommende har mistet autorisasjonen. Årsaken til utsending av varsel må dermed etterspørres av den som mottar varselet.

Det er Helsedirektoratet som gir autorisasjon til helsepersonell og som er ansvarlig for å undersøke om det foreligger varsler om personer som søker om godkjenning som helsepersonell i Norge. Det er et generelt vilkår for norsk autorisasjon at det ikke foreligger forhold som gjør søkeren uegnet for yrket. I likhet med Helsetilsynet, har Helsedirektoratet tilgang til IMI.

Det må også understrekes at norske arbeidsgivere har et selvstendig ansvar for å undersøke om personell som ansettes for å yte helsehjelp har de kvalifikasjoner og den kompetanse som kreves for stillingen. I dette inngår å sjekke at tidligere og nåværende arbeidsforhold er dokumentert og attestert på en betryggende måte, og å innhente referanser fra tidligere arbeidsgivere. Dette gjelder uavhengig av søkerens status i IMI-systemet.

Hvis det etter at autorisasjonen er tildelt, viser seg å foreligge forhold som gjør at helsepersonellet er uegnet til forsvarlig yrkesutøvelse, kan autorisasjonen tilbakekalles. Statens helsetilsyn kan kalle tilbake autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning dersom innehaveren er uegnet til å utøve sitt yrke forsvarlig på grunn av alvorlig sinnslidelse, psykisk eller fysisk svekkelse, langt fravær fra yrket, bruk av alkohol, narkotika eller midler med lignende virkning, vesentlig mangel på faglig innsikt, uforsvarlig virksomhet, vesentlige pliktbrudd etter denne lov eller bestemmelser gitt i medhold av den, eller på grunn av atferd som anses uforenlig med yrkesutøvelsen. Videre kan autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning gitt på grunnlag av tilsvarende godkjenning i et annet land, kal-

les tilbake dersom godkjenningen i dette landet mister sin gyldighet.

Statens helsetilsyn kan altså kalle tilbake norsk autorisasjon som følge av opplysninger om at vedkommende helsepersonell har mistet autorisasjon i et annet land. Det er likevel ingen automatikk i at autorisasjonen også tilbakekalles i Norge. Det er viktig å understreke at IMI er et varslingsystem og at det enkelte land selv må vurdere autorisasjonen til det enkelte helsepersonell ut fra sin nasjonale lovgivning. For Norges del vil vurderingen være om vedkommende (fortsatt) er egnet til å utøve det aktuelle yrket. Flere av de forholdene som representanten Toppe nevner, som for eksempel alvorlige straffbare forhold og rusmiddelmisbruk, vil i utgangspunktet være grunnlag for tap av autorisasjon i Norge.

Saken VG har avdekket sammen med europeiske medier i prosjektet «Bad Practice» er en alvorlig sak som jeg følger opp både nasjonalt og internasjonalt. Helsetilsynet har i etterkant iverksatt flere strakstiltak for rydde opp, herunder har de nedsatt en egen hurtigarbeidende arbeidsgruppe med eksterne deltakere som skal se nærmere på håndteringen, og hvilke endringer i rutiner og systemer de må gjøre for å hindre at dette skjer igjen.

Jeg har bedt Helsetilsynet om en fullstendig redegjørelse om hva som har gått galt, om og på hvilken måte dette har utfordret pasientsikkerheten, hvordan det kunne vært unngått og hva tilsynet vil gjøre for å sikre at ikke samme feil skjer igjen. Helsetilsynet har fått frist til 31. oktober. Jeg vil følge opp tiltakene som kommer fra

den hurtigarbeidende arbeidsgruppen som er nedsatt av Helsetilsynet, blant annet gjennom å justere instruksene og tildelingsbrevet til tilsynet. Dersom arbeidsgruppen vurderer at det er behov for endringer i regelverk, rutiner eller praksis, vil dette arbeidet få høy prioritet i departementet.

Denne saken viser også at det er behov for bedre samarbeid på tvers av landegrensene for å unngå at helsepersonell som mister autorisasjon i ett land kan reise til et annet land og fortsette der. Som ledd i oppfølgingen av en revisjon av det europeiske IMI-systemet av European Court of Auditors (EUs riksrevisjon) i oktober 2024, og i lys av de mange mediasakene i hele Europa, har Europakommisjonen igangsatt konkrete tiltak innenfor dagens regelverk for å bedre bruken av IMI-systemet. Det er stor variasjon i bruken av IMI-systemet i de europeiske landene og Europakommisjonen utarbeider nå retningslinjer for bruk av IMI-systemet. Disse vil bli sendt på høring og planlegges ferdigstilt innen utgangen av året. Europakommisjonen arbeider også med tekniske løsninger som skal forenkle bruken av IMI-systemet og skal gjennomføre opplæring i bruk av varselsystemet i november og desember.

Jeg støtter opp om de pågående initiativene Europakommisjonen har tatt, men vil på bakgrunn av våre erfaringer med IMI-systemet og gjennomgangen vi får fra Helsetilsynet ta initiativ til samarbeid og dialog med nordiske og europeiske land om ytterligere felles tiltak vi kan igangsette for å bedre ivareta pasientsikkerheten på tvers av landegrensene.

SPØRSMÅL NR. 11

Innlevert 2. oktober 2025 av stortingsrepresentant Joel Ystebø

Besvart 20. oktober 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Mener statsråden at Støre og Stoltenbergs uttalelser under karikaturstriden er i tråd med tanken bak regjeringens fremlagte strategi for å beskytte ytringsfriheten?

BEGRUNNELSE:

Ytringsfriheten er en grunnpilar i det norske demokratiet og er tydelig nedfelt i Grunnloven § 100. Likevel har vi eksempler fra nyere historie hvor sentrale norske politikere ikke forsvarte denne verdien tydelig og prinsipielt, da det virkelig gjaldt.

Under karikaturkrisen i 2006 ble redaktør Vebjørn Selbekk og hans familie utsatt for alvorlige trusler etter at avisen Magazinet trykket de danske Muhammed-tegnene. I stedet for å gi et klart forsvar for ytringsfriheten, valgte daværende utenriksminister Jonas Gahr Støre og statsminister Jens Stoltenberg å beklage at muslimer følte seg krenket, og karakterisere publiseringen som en «gal handling». Dette ble oppfattet som en form for ansvarsfraskrivelse og ettergivenhet overfor krefter som brukte vold og trusler for å kneble frie ytringer. Flere medieledere og politikere har i ettertid beklaget sin unnskyldning, men Støre og Stoltenberg har så langt ikke gjort det.

I lys av dette, og med tanke på den økte betydningen av ytringsfrihet i møte med autoritære og totalitære strømninger, er det viktig at norske myndigheter tydelig forsvare ytringsfrihet, også i ettertid. Det handler ikke om å forsvare alt som blir sagt, men retten til å si det, uten å bli truet til taushet.

Kulturministeren har et særlig ansvar for å ivareta og styrke ytringsfriheten i Norge og La nylig frem regjeringens strategi for å beskytte ytringsfriheten.

Svar:

Ytringsfrihetsstrategien som ble lagt frem 23. september i år, gir uttrykk for denne regjeringens politikk og prinsipielle holdninger til ytringsfriheten. Ytringsfriheten er en grunnforutsetning for de verdiene som samfunnet vårt hviler på: Det liberale demokratiet. Menneskerettighe-

tene. Et samfunn meislet frem over tid, preget av fellesskap, små forskjeller og høy grad av tillit.

Strategien slår blant annet fast at selv om vi skal ha et åpent og tolerant samfunn, så går det en absolutt grense ved bruk av vold eller trusler om vold som reaksjon på ytringer. Dette er aldri akseptabelt, og må fordømmes klart og unisont. Det betyr også at vi aldri bør unnskylde eller uttrykke forståelse for voldelige reaksjoner på ytringer. Og det betyr at vi aldri skal se en voldelig reaksjon på en ytring som ytrers ansvar, uansett hvor provoserende den har uttrykt seg.

Strategien slår også fast at politiske ytringer i vid forstand, inkludert kritikk av religioner, ligger i kjernen av den demokratiske begrunnelsen for ytringsfriheten. Regjeringen skal derfor ha en høy terskel for å legge begrensninger på eller motarbeide slike ytringer.

SPØRSMÅL NR. 12

Innlevert 2. oktober 2025 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde

Besvart 20. oktober 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Vil Regjeringen sørge for at innføringen av de nye avskogingsreglene (EUDR) i Norge tar hensyn til EUs pågående forenklingsarbeid på en slik måte at norsk næringsliv ikke påføres unødvendig byråkrati og kostnader?

BEGRUNNELSE:

EUs avskogingsforordning, EUDR, skal innføres i norsk rett. Regjeringen har uttrykt ønske om å innføre regelverket samtidig med EU, selv om de praktiske konsekvensene av forordningen kan endre seg vesentlig med EUs forenklingsarbeid.

Før forordningen kan tre i kraft i Norge skal implementeringen behandles i EØS-komiteén, der Regjeringens beslutning om å unnta visse produkter fra forordningen inngår i behandlingen.

Avskogingsreglene som skal redusere global avskoging omfatter en mengde produkter. Handelsaktører må dokumentere at produkter er laget uten at avskoging finner sted, og dersom produktene inneholder eller er laget med bruk av tre kreves det også dokumentasjon på at treet er høstet fra skogen uten å ha forårsaket skogforringelse. EU har innført en gradering av land i

ulike risikokategorier, med ulike dokumentasjonskrav til de ulike kategoriene.

Med EUDR skal langt flere handelsaktører i verdikjedene dokumentere at varene omsettes i tråd med det nye regelverket. Flere må i tillegg opprette aktsomhetserklæringer og håndtere systemer for risikovurdering og risikominimering. Dette kan bety mer byråkrati og gi økte kostnader til investeringer og drift i å etterleve forordningen.

Parallelt med innføringen av forordningen pågår det forenklingsarbeid i EU som vil påvirke hvilke krav som stilles til norsk næringsliv. Den tyske forbundskansleren sendte i juli et brev til EU-kommisjonens president der han uttrykte bekymring for byråkratibyrdene som påføres handel som skjer med produkter fra regioner med effektiv skogbeskyttelse og minimal avskogingsrisiko. Den tyske forbundskansleren har som en av flere aktører bedt EU vurdere å innføre et nytt og lavere risikonivå for handel fra disse regionene. Det er også foreslått andre forenklinger som vesentlig kan redusere dokumentasjonskravene og kostnadene knyttet til dette.

Dersom regelverket innføres i Norge før det pågående forenklingsarbeidet er gjennomført i EU vil det

kunne bety at norsk næringsliv opplever en konkurransevidende økning i kostnader og rapporteringskrav.

Svar:

Avskogingsforordningen er viktig for å motvirke global avskoging. Avskogingsforordningen bygger på omfattende forskning og gjelder for de produkter som bidrar mest til global avskoging og skogforringelse.

Regjeringen besluttet i juni 2025 at Norge skal gå inn for at avskogingsforordningen innlemmes i EØS-avtalen, bortsett fra de delene av forordningen som faller utenfor EØS-avtalen.

Dette innebærer at varekategoriene tre, kaffe og gummi omfattes av norsk gjennomføring. Kategoriene oljepalme og kakao omfattes delvis. For storfe omfattes bare hud og skinn. Soya omfattes ikke. Videre faller eksport fra Norge til land utenfor EØS-området utenfor.

Det er riktig at miljøkommisær Jessika Roswall i brev til EU-parlamentet og Rådet har uttalt at iverksettelsen av forordningen bør utsettes med ett år, til 30. desember 2026. Grunnen som oppgis i brevet, er problemer med kapasiteten til datasystemet som etableres under forordningen.

Noen partier i Europaparlamentet og enkelte medlemsland har tatt til orde for å også forenkle forordningen. Det er så langt ikke gitt konkrete signaler fra kommisjonen om at den ønsker å endre forordningen også på slike punkter.

EØS-avtalens formål er et felles marked med like regler og konkurransevilkår på de områder avtalen omfatter. Nye EU-regler innenfor avtalens områder skal derfor innlemmes og gjennomføres mest mulig samtidig i hele EØS. Forordninger skal gjennomføres i Norge som de er tatt inn i avtalen. Vi må derfor forholde oss til forordningen slik den er når EØS-komiteen tar sin beslutning om innlemmelse. Hvis EU utsetter anvendelsestidspunktet for forordningen eller gjør andre endringer (i de delene som EØS-avtalen omfatter) før den tid, vil dette også gjelde for oss. Hvis EU gjør dette etterpå må Norge sørge for at EØS-komiteen tar en beslutning om å innlemme endringene og så gjennomføre dem så raskt som mulig. Adgangen for Norge til å eventuelt velge å innføre andre regler eller frister enn de som følger av forordningen, slik den tas inn i EØS-avtalen, er begrenset.

Et forslag om utsettelse og eventuelt andre endringer i forordningen, hvis det skulle bli aktuelt, vil mest sannsynlig bli fremmet og besluttet før årsskiftet, når forordningen i utgangspunktet skal begynne å gjelde i EU. Derfor vil norske myndigheter mest sannsynlig vite hvilke eventuelle endringer som gjøres i avskogingsforordningen før den innlemmes i EØS-avtalen og gjennomføres i Norge. Hvis forordningen ikke bare utsettes men også skulle bli endret, vil norske myndigheter alltid vurdere endringene og hvordan de skal gjennomføres i Norge.

Innenfor de rammer EØS-avtalen og forordningens formål og krav setter for nasjonal gjennomføring, er det et mål for regjeringen at de administrative byrdene for norske virksomheter skal være så små som mulig.

SPØRSMÅL NR. 13

Innlevert 2. oktober 2025 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 20. oktober 2025 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Hvilke tiltak planlegger regjeringen, eller har allerede gjennomført, som vil gi kommunene økt handlingsrom til å utforme tjenestetilbudene for budsjettåret 2026?

BEGRUNNELSE:

Kommunene skal i høst vedta sine budsjetter og planer, og mange rapporterer at det statlige styringstrykket er til hinder for å levere gode tjenester. Kommunekommisjonen skal levere sin første NOU før jul i år, men det er blitt

fremhevet at det ikke skal være til hinder for at tiltak gjennomføres enda raskere. Gitt at dette står ved lag for den nye kommunalministeren, ønskes det derfor en oversikt over hvilke tiltak regjeringen jobber med utover kommisjonen og om disse vil kunne gjøre det enklere for kommunene å tilby gode tjenester i 2026.

Svar:

I statsbudsjettet for 2026 foreslår regjeringen en vekst i kommunesektorens frie inntekter på 4,2 mrd. kroner. Det

vil gi et handlingsrom på 1,3 mrd. kroner etter fratrekk for merkostnader til demografi. Veksten fordeles med 3,2 mrd. kroner på kommunene og 1 mrd. kroner på fylkeskommunene. I 2025 har regjeringen bidratt til at kommunesektoren har fått en rekordhøy vekst i frie inntekter på om lag 15 mrd. kroner.

Kommunesektoren har over tid fått stadig flere oppgaver og innbyggerne flere rettigheter. Det er en utvikling vi kan være stolte av. Men måten det er gjort på, av regjeringer og storting med ulik partifarge, innebærer at hensynet til det kommunale handlingsrommet har måttet vike for nasjonale mål i mange saker.

Regjeringen er opptatt av å slå ring om kommunesektoren og redusere styringstrykket, slik at kom-

munene får større handlingsrom. Med dette som bakgrunn satte regjeringen i mai i år ned en kommisjon som skal foreslå endringer i statens styring av kommunesektoren og vurdere og foreslå tiltak om det er andre forhold som bidrar til uhensiktsmessig ressursbruk.

I de årlige budsjettproposisjonene fra Kommunal- og distriktsdepartementet er det en oversikt over nye oppgaver finansiert gjennom frie inntekter, endringer i oppgavefordelingen mellom forvaltningsnivåene, regelendringer, innlemming av øremerkede tilskudd mv. Kommunesektoren skal kompenseres fullt ut for anslåtte merutgifter ved endringer i oppgaver og regelverk. Det følger av finansieringsprinsippet som er nedfelt i § 2-2 i kommuneloven.

SPØRSMÅL NR. 14

Innlevert 2. oktober 2025 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 20. oktober 2025 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Hva er status på arbeidet med å vurdere de 72 forenklingsforslagene til plan- og bygningsregelverket som regjeringen har fått fra arbeidsgruppen?

BEGRUNNELSE:

Før sommeren mottok den forrige kommunalministeren rapport fra arbeidsgruppen for raskere plan- og byggeprosesser. Det haster å få gjennomført forenklende tiltak, og jeg ønsker en status på hvilke tiltak som er gjennomført, under utredning eller lagt bort.

Svar:

Det er riktig som stortingsrepresentanten skriver: For å få fart på boligbyggingen, satte kommunal- og distriktsdepartementet i april ned en hurtigarbeidende arbeidsgruppe for raskere plan- og byggesaksprosesser. Arbeidsgruppa, bestående av representanter fra byggenæringen og kommunesektoren, leverte 72 forenklingsforslag i juni i år. Nedenfor følger en oppsummering av hvilke tiltak departementet har satt i gang.

Tiltak for raskere planprosesser

Arbeidsgruppa pekte på at det klart største potensialet for forenklinger og redusert tidsbruk er knyttet til planprosessene. Departementet ser nå på frister for å

øke framdriften i reguleringsplansaker, blant annet rett til og frist for sonderingsmøte og frist for gjennomføring av oppstartsmøte.

I dag kan det være flere reguleringsplaner for samme areal. Det kompliserer og forsinker prosesser. Jeg vil gjøre det enklere å oppheve planer, og sikre at det bare kan gjelde én plan på ett nivå for ett areal.

Tidligere kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng har sendt brev til kommuner, fylkeskommuner, statsforvaltere og andre statlig organer med en tydelig oppfordring om en felles innsats for økt boligbygging. Brevet tydeliggjorde en rekke forhold som følger opp flere av forslagene i arbeidsgrupperapporten.

Arbeidsgruppen understrekte viktigheten av standardisering. Jeg vil sette mer fart i arbeidet med å lage enkle, entydige og lovlige standardiserte planbestemmelser for kommuneplan og reguleringsplan. Det vil spare tid og i større grad unngå diskusjoner mellom kommuner og utbyggere.

Arbeidsgruppen hadde også flere forslag knyttet til innsigelser. Departementet vil se på en rekke tiltak for å forbedre dagens praksis.

Tiltak for raskere byggesaksprosesser

Arbeidsgruppa foreslår en rekke tiltak for å styrke arbeidet med digitalisering av byggesaksprosessen. Jeg er enig med arbeidsgruppa at vi må fortsette å gjøre byggesaksprosessene raskere, blant annet ved å utvikle flere

digitale løsninger. For å sette mer fart og kraft i arbeidet, har Direktoratet for byggkvalitet (DiBK) fått styrket sine budsjetter, både i statsbudsjettet for 2025 og i revidert nasjonalbudsjett for 2025. Regjeringen foreslår å styrke DiBKs rammer ytterligere i 2026. DiBK er nå i gang med å automatisere prosesser som ferdigattest og igangsettelsestillatelse.

Vi følger også opp arbeidsgruppens forslag knyttet til tidsfrister og mangelfulle søknader.

Kommunal- og distriktsdepartementet har nylig hatt på høring lov- og forskriftsendringer som skal bidra til færre byggesøknader med mangler og mer forutsigbar tidsfristberegning.

Departementet vil også jobbe videre med å vurdere tiltaket som arbeidsgruppen har kalt «rett på byggesak». Dette kan ta bort et prosessledd, og kan gi raskere bygging i en del situasjoner.

Tiltak knyttet til tekniske krav

Arbeidsgruppen mener at dagens krav i byggt teknisk forskrift i hovedsak er på et fornuftig nivå, og at det ikke er ønskelig å senke sikkerhetsnivå knyttet til for eksempel brann- og konstruksjonssikkerhet. Samtidig peker gruppen på enkeltkrav de mener er uhensiktsmessige og fordyrende. Regjeringen vil forenkle byggt teknisk forskrift og tar med innspillene fra arbeidsgruppen i dette arbeidet.

Videre arbeid

Framover vil jeg vurdere flere av tiltakene fra arbeidsgruppa, og jeg vil lansere nye tiltak fortløpende. Det er derfor for tidlig å svare på spørsmålet om hvilke tiltak fra arbeidsgruppen som legges bort. Jeg vil fortsette å holde tett dialog med byggenæringen og kommunesektoren, for å sikre treffsikre forenklingstiltak som bidrar til at vi får fart på boligbyggingen.

SPØRSMÅL NR. 15

Innlevert 2. oktober 2025 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen

Besvart 20. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan stiller regjeringen seg til beslutningen til styret i Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN) om å stanse delfinansieringen av sykestuesengene i Nord-Troms, samt beslutningen om å legge ned døgntilbudet innen psykisk helse ved Senter for psykisk helse og rusbehandling Midt-Troms, Silsand?

BEGRUNNELSE:

Den 23. september – rett etter stortingsvalget – besluttet styret i Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN) å avslutte delfinansieringen for sykestuesenger i Nord-Troms fra og med 1. mars 2026. Vedtaket bidrar til at nedbyggingen av viktige tilbudet innenfor spesialisthelsetjenesten i distriktene i Troms fortsetter. Det skaper stor usikkerhet for både innbyggerne som berøres av at tilbudene forsvinner, samt for kommunene i regionen som forventes å bære et større ansvar enn i dag.

Nord-Tromsrådet, som består av kommunene Kvæangen, Nordreisa, Skjervøy og Kåfjord, mener det er urimelig at styret ved UNN avslutter delfinansieringen av sykestuesengene i Nord-Troms før det foreligger inngåtte

og forpliktende avtaler for de spesialisthelsetjenestene kommunene i dag utfører på vegne av UNN.

I tillegg har UNN-styret besluttet at døgntilbudet innen psykisk helse ved Senter for psykisk helse og rusbehandling Midt-Troms, Silsand skal legges ned fra 1. januar 2027. Hvis dette livsviktige tilbudet forsvinner fra Midt-Tromsregionen, betyr det enda lengre reisevei for en svært sårbar pasientgruppe. Dessuten fører vedtaket til at terskelen for å søke hjelp blir høyere gjennom at behandlingen ikke lenger vil foregå i pasientenes nærområde.

Svar:

Styret ved Universitetssykehuset Nord-Norge HF (UNN) besluttet i desember 2024 jf. styresak 105/2024, at det skulle gjennomføres en evaluering av sykestuesengene i kommunene Kvæangen, Skjervøy, Nordreisa og Kåfjord. Helse Nord RHF opplyser at evalueringen ble behandlet i styremøte ved UNN 23 september i år, jf. styresak 56/2025. Styresaken oppsummerer evalueringen av tilbudet som følger:

«Evalueringen av sykestuesengene viser at dagens ordning skaper uklarhet i ansvarfordelingen mellom kommunen og UNN. Selv om sengene i dag er organisert som kommunale tjenester,

utføres deler av aktiviteten innenfor oppgaver som i utgangspunktet tilhører spesialisthelsetjenesten. Dette skjer uten tydelige avtaler som regulerer ansvar, finansiering, koding i DIPS eller kvalitetskrav. Konsekvensene er at aktiviteten blir vanskelig å måle, gir tap av ISF- inntekter og reduserer kvaliteten på styrings- og pasientsikkerhetsdata.

Både evalueringen og dialogen med kommunene peker på behovet for å erstatte dagens uformelle ordning med standardiserte avtaler.»

Det framgår av styresaken at evalueringen ble gjennomført i samarbeid mellom UNN og de fire kommunene med deltakelse fra fastleger og brukere.

Som representanten Eilertsen viser til, så vedtok styret ved UNN ved behandling av saken at finansieringen av sykestuesenger avsluttes 01.03.2026. Styret vedtok samtidig at det skal ferdigstilles nye avtaler med kommunene senest innen 01.03.2026. Helse Nord RHF understreker at vedtaket fra styret viser at UNN har til hensikt å etablere nye avtaler med aktuelle kommuner før dagens delfinansiering avsluttes.

Styret i Hele Nord RHF behandlet i juni 2024 sak 83- 2024 Tiltak som bidrar til bærekraft i Helse Nord - rap-

port. Her vedtok styret omstilling av døgntilbudet innen psykisk helsevern ved UNN, hvor det bl.a. ble vedtatt å redusere DPS-døgnplasser i UNN fra 2028. Styresaken var en oppfølging av oppdrag til Helse Nord RHF i foretaksmøte 9. november 2022 om å vurdere behovet for endringer i funksjons- og oppgavedeling som bidrar til at Helse Nord RHF kan ivareta sitt sørge for-ansvar på lang sikt. Helse Nord RHF sin styresak 83-2024 ble også behandlet i foretaksmøte 4. juli 2024.

Vedtaket om å redusere DPS-døgnplasser i UNN fra 2028 (og ikke fra 1 januar 2027) var en del av en samlet omstilling av den samlede døgnkapasitet ved UNN og i Helse Nord RHF. Samlet antall døgnplasser i psykisk helsevern voksne ved UNN og i Helse Nord blir ikke redusert. Vedtaket gir en forskyvning av døgnkapasitet fra DPS-nivå til sykehusnivå. Dette for å skape et mer bærekraftig tjenestetilbud totalt sett, og et mer helhetlig og bedre differensiert tilbud til pasientene med de mest alvorlige og sammensatte lidelsene.

Helse Nord RHF har også gitt UNN i oppdrag å styrke polikliniske og ambulante tjenester, for å kompensere for nedtak av døgnplasser på DPS-nivå.

SPØRSMÅL NR. 16

Innlevert 2. oktober 2025 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup

Besvart 20. oktober 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Hva mener statsråden om at det er svært enkelt å skaffe seg urettmessig styreplass og signaturrett i alle norske selskaper gjennom noen få tastetrykk, og hva vil statsråden foreta seg for å redusere risikoen dette medfører for svindel og økonomisk kriminalitet?

BEGRUNNELSE:

Det har den senere tid vært en rekke saker i media om manglende kontroll og verifisering av innmeldte opplysninger hos enkelte offentlige etater. I Finansavisen den 29. september 2025 kommer det frem at det kun kreves elektronisk melding til Foretaksregisteret for å registrere seg selv som styremedlem i et selskap, så fremt den utfylte protokollen om endringen oppfyller de formelle kravene. Dermed kan kriminelle aktører registrere seg selv som styremedlemmer med signaturrett i et hvilket som helst

norsk styre og begynne å begå økonomisk kriminalitet, for eksempel gjennom å inngå avtaler, lån og andre forpliktelser på vegne av selskapet.

Tidligere har det også kommet i frem pressen at det har vært fritt frem å overta hjemmel for en eiendom hos Kartverket.

Svar:

Jeg er enig med representant Astrup i at det er viktig å redusere risikoen for denne typen svindel. Derfor fremmet regjeringen forslag om skjerpede regler om varsling fra Foretaksregisteret i ny foretaksregisterlov. Stortinget vedtok loven enstemmig i juni 2025 og den trer i kraft 1. januar 2026. I den nye loven stilles det krav om at ved registrering av endringer i styret eller av daglig leder, så skal Foretaksregisteret sende skriftlig underretning om vedtaket til den som ikke lenger er registrert som styremedlem, varamedlem til styremedlem eller daglig leder som følge

av registreringen. Dette vil gjøre det lettere å avdekke feilregistreringer og redusere skadevirkninger. Underretning skjer automatisk ved registrering og gjør at feil og forsøk på svindel kan tas tak i umiddelbart.

Etter den nye loven er det ikke tvil om at Foretaksregisteret kan varsle andre offentlige myndigheter og finansforetak ved mistanke om at det er brukt uriktig eller falsk dokumentasjon eller identitet. Dette vil gjøre det mulig for andre myndigheter å iverksette tiltak for å hindre at aktører med uærlige hensikter bruker fiktive virksomheter for ulovlig å skaffe seg midler fra det offentlige eller andre private aktører.

Effektiv registrering øker konkurransekraften til norsk næringsliv. Foretaksregisteret behandlet i 2024 over

415 000 meldinger. For at registreringen ikke skal påfører næringslivet og andre unødige kostnader eller forsinke selskapstransaksjoner unødvendig, må dokumentasjonsskravene og kontrollen legges til rette for effektiv registrering. Samtidig må vi forebygge og avdekke forsøk på svindel og bedrageri.

Den som sender inn melding til Foretaksregisteret, har ansvaret for at det som meldes er korrekt. Å sende inn falske dokumenter til Foretaksregisteret er straffbart. Det samme er forsøk på bedrageri. Jeg har gitt Brønnøysundregistrene instruks om å anmelde slike forhold, jf. tildelegningsbrev til Brønnøysundregistrene for 2025.

SPØRSMÅL NR. 17

Innlevert 2. oktober 2025 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 17. oktober 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Har Forsvarets forskningsinstitutt fått oppdrag fra Forsvarsdepartementet om å støtte Kystverkets forundersøkelser av U-864, og i tilfelle hvilket eller hvilke oppdrag har Forsvarsdepartementet gitt FFI?

BEGRUNNELSE:

Jeg leser i Nationen og andre medier at Forsvaret, Forsvarsmateriell og Forsvarets forskningsinstitutt har levert rapporter om U-864 med ulike konklusjoner. Dette er underlig all den tid Forsvarsdepartementets oppdragsbrev nr. 104 til Forsvaret og oppdragsbrev nr. 15 til Forsvarsmateriell datert 12. november 2024 gir oppdrag til disse to etatene, og ingen andre om bistand til Kystverket til forundersøkelser av vrakdelene etter den tyske ubåten U-864.

Svar:

Forsvarets forskningsinstitutt har fått samme oppdrag om å støtte Kystverket som etatene Forsvaret og Forsvarsmateriell. Oppdraget ble gitt ikke gitt i oppdragsbrev, men som ekstra aktivitet i prosjektet «Krigsetterlatenskapers lokalisering og risiko II».

SPØRSMÅL NR. 18

Innlevert 2. oktober 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 20. oktober 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Statsråden skrev nylig under på et felles brev til EUs energikommisær Dan Jørgensen sammen med de nordiske energiministrene. I brevet fremheves viktigheten av rimelig energi og behovet for et helhetlig kraftsystem som kan sikre lavere totale kostnader for forbruker.

Kan statsråden forklare hvorfor NVE og andre instanser med ansvar for samfunnets beste mangler kapasitet til å vurdere systemkostnadene til ulike energikilder – og ikke bare produksjonskostnadene, og om statsråden mener det er tilfredsstillende med slik usikkerhet?

BEGRUNNELSE:

Etter hvert som det nordiske kraftsystemet har gjennomgått fundamentale endringer de siste tiårene, har oppmerksomheten økt rundt de voksende systemkostnadene. Disse inkluderer blant annet et større behov for balansekraft når andelen variabel produksjon fra sol og vind øker. Også behovet for nettoutbygging er en betydelig kostnadsdriver – noe som kommer tydelig frem i Pareto Securities sitt kostnadsanslag for utbygging av 40 TWh fornybar kraft i Norge. Nå er disse utfordringene løftet helt opp til EUs energikommisær, av statsråden sammen med de nordiske energiministrene. Det er derfor interessant å høre hvorfor statsråden uttrykker bekymring for de økte totale kostnadene i det nordiske energisystemet, mens dette i liten grad gjenspeiles i den norske energidebatten, og hvor samtidig viktige norske instanser ikke innehar kapasitet til å prioritere disse høyt aktuelle spørsmålene.

I et svar videreformidlet fra Professor Jonas Nøland til meg utfordrer Nøland NVE på om de jobber med metoder for å få bedre oversikt og forståelse over systemkostnadene. NVE svarte følgende nå nylig:

“Det er interessant å se på måter å bedre kvantifisere systemkostnader i teknologsammenheng. Samtidig er det ressurskrevende, og ikke noe vi har anledning til å prioritere nå.”

Alle den tid systemkostnadene ser ut til å bli 20x høyere i år enn de var i 2020, så er det særdeles interessant å finne ut hvorfor statsråden og regjeringen ikke er mer på ballen for å få mer informasjon og bedre prognostisering.

KILDER/UNDERLAG:

[1] <https://e24.no/energi-og-klima/i/LlkBR9/pare-to-om-kraft-forslag-kan-kreve-420-mrd-i-investeringer>

[2] <https://www.regjeringen.no/contentassets/1b0a0dcab54b41bdabb243adbcdc4ace/final-common-positions-fi-no-se.pdf>

Svar:

Statnett som systemansvarlig skal sammen med de andre systemansvarlige nettselskapene i Norden sørge for at det til enhver tid er balanse i det nordiske kraftsystemet. Systemdriftskostnadene til Statnett er kostnadene forbundet med å sikre tilstrekkelig med reguleringsevne, samt kostnadene knyttet til å håndtere flaskehalser i nettet. Systemdriftskostnadene har økt mye de siste årene, særlig siden 2022. Både økt behov for reserver og at reservene er blitt dyrere er hovedårsakene til de økte kostnadene. Dette er en utvikling vi også har sett i de øvrige nordiske landene.

Vi har lenge pekt på at utviklingen og omstillingen i energibruk og produksjon vil kreve mer av kraftsystemet framover, men også mer av energimyndighetene. Derfor har regjeringen styrket analysekapasiteten til NVE gjennom bevilgninger i statsbudsjettet og gjennom føringer i NVEs tildelingsbrev. De siste årene har NVE utført et betydelig arbeid for å utvikle både modellverktøy og analysekapasitet, for å kunne møte et kraftsystem som gjennomgår store endringer. De fulle kostnadene for kraftsystemet, fordelt på hver enkelt teknologi, er krevende å kvantifisere i enkle tall siden virkningene vil avhenge av område, hva som finnes av annen produksjonsteknologi, overføringskapasitet og tilgang på fleksibilitetsressurser. NVEs har derfor som et første steg beregnet verdifaktor, som er et anslag på hvilken kraftpris de ulike kraftteknologiene oppnår, som er supplement til LCOE (energikostnad over levetiden).

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) følger opp og har oversikten over systemdriftskostnadene i det norske kraftsystemet. De har løpende oppfølging av systemansvarlig knyttet til forhold som påvirker systemdriftskostnadene til systemansvarlig, herunder utvikling og forbedring av systemene for systemdriften, anskaffelse av reserver, tiltak som kan bedre likviditeten i reservemarkedene, prosedyrer for fastsettelse av overføringskapasitet i nettet, mv. RME vil fortsette å følge opp disse forholdene tett i tiden fremover.

SPØRSMÅL NR. 19**Innlevert 2. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bent-Joachim Bentzen****Besvart 16. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Senterpartiet er opptatt av utvikling langs kysten i Norge og ønsker løsninger som ivaretar nærings- og samfunnsutvikling for kystnasjonen Norge. I behandlingen av nasjonal transportplan pekte et flertall på Stortinget, inkludert AP, på at man måtte arbeide videre med utvikling av kyst til markedsstrategien omtalt i planen for å fjerne nåværende og fremtidige flaskehalser i transportsystemet langs kysten.

Hvordan har statsråden arbeidet videre med strategien i tråd med stortingsflertallets henstilling?

BEGRUNNELSE:

I behandlingen av Nasjonal transportplan (2025-2036), innstilling 439 S (2023-2024), sa flertallet på Stortinget, inkludert AP, følgende:

“...Effektive og gode kommunikasjoner er viktig for både folk og næringsliv, og vil vise til at regjeringen blant annet omtaler sjømatnæringsens behov for effektive transportløsninger. Flertallet er fornøyd med at kyst til markedsstrategien er omtalt i transportplanen. Denne må det arbeides med videre, slik at man kan legge til rette for økt næringsaktivitet langs kysten og videre vekst som følge av utbedring av nåværende og fremtidige flaskehalser.”

Svar:

Regjeringen vil legge til rette for effektiv, sikker og klimavennlig transport av gods i hele landet. Transportformene har ulike egenskaper og fortrinn som gjør at de kan dekke ulike behov hos kundene og oppnå konkurransefordeler i ulike markeder. Regjeringen vil føre en politikk som legger til rette for at transportformene utvikler sine fortrinn i relevante godsmarkeder.

Sjømat er Norges tredje største eksportgruppe etter olje og gass. Eksport av frysede sjømatprodukter går i hovedsak på sjø, mens ferske sjømatprodukter går først på fylkesvei og fortsetter på riksvei, før noe fraktes videre på jernbane og fly. Regjeringen redegjorde i Nasjonal transportplan 2025–2036 for hvordan den vil forbedre transporten av sjømat fra kyst til marked. Gjennom å vri innsatsen fra store investeringsprosjekter til drift, vedlikehold og mindre investeringstiltak på eksisterende vei- og jernbaneinfrastruktur vil regjeringen bedre punktlighet på jernbanen, øke sikkerheten og gjøre infrastrukturen mer motstandsdyktighet mot klimaendringer. Et annet viktig tiltak vil være bruk av teknologi som varsler og

informerer om alternative ruter. Dette bidrar til at infrastrukturen i større grad kan holdes åpen og gi sjømatnæringen og andre mer forutsigbarhet når de skal frakte sine varer ut i markedet.

I tillegg gjennomføres tiltak for å utbedre farledene og fiskerihavnene. Kystverket ferdigstilte i 2024 større farledsprosjekter i Finnmark og Vestland. I 2025 og 2026 er det planlagt større farledstiltak i Troms, Nordland, Møre og Romsdal og Vestland. Farledsprosjektene bidrar til økt fremkommelighet for sjøtransporten, og sikrer innseilinger inn til havnene.

Kystverket skal også gjennomføre større fiskerihavnetiltak i Finnmark, Troms og Vestland. I tillegg har regjeringen mer enn doblet bevilgningen til tilskuddsordningen til fiskerihavnetiltak, fra 34,3 mill. kroner i 2021 til 80,5 mill. kroner i 2025. Fiskerihavnetiltakene vil bidra til verdiskaping, arbeidsplasser og bosetting i fiskeriavhengige kystsamfunn langs hele kysten. Tiltakene er også viktige i nordområdepolitikken.

I samarbeid med aktører innen sjømatnæringen og logistikk ser Avinor AS på mulighetene for å øke frakten av sjømat direkte fra norske lufthavner. Dette gjelder særlig for Oslo lufthavn.

Oppfølgingen av Nasjonal transportplan 2025–2036 skjer gjennom de årlige statsbudsjettene, og regjeringen kommer der tilbake til de konkrete prioriteringene.

SPØRSMÅL NR. 20**Innlevert 2. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen****Besvart 16. oktober 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Anser justisministeren at politikapasiteten i Vesterålen og Ofoten er tilstrekkelig for å håndtere sikkerhetstruende hendelser som oppstår som følge av statlige satsinger innen romfart og militær aktivitet?

BEGRUNNELSE:

På Andøya etableres det store nasjonale satsinger innen romfart og droner. Det investeres titalls milliarder i disse satsingene. På Evenes har man lokalisert F-35 kampfly på QRA. Nordland politidistrikt registrerte ifølge NRK 19.02.2025 250 sikkerhetstruende hendelser i 2024, de fleste i tilknytning til Andøya og Evenes.

Svar:

Politiets budsjett har vært prioritert i regjeringsperioden. Driftsbudsjettet er nominelt styrket med 5,4 milliarder kroner i perioden 2021 til 2025. Styrkingen har bidratt til

at politiet i dag er bedre rustet til å håndtere sikkerhetstruende hendelser. I budsjettet for 2026 foreslår vi å fortsette satsingen på politiet, blant annet med å foreslå 196 millioner kroner til å styrke politiets grunnfinansiering. Dette vil bidra til at politiet får mest effekt ut av tidligere satsinger mot bl.a. kriminelle nettverk.

Nordland politidistrikt har i likhet med andre politidistrikt fått en vesentlig økning i sine budsjetter i perioden. Politidirektoratets resultatavtaler med distriktene viser at Nordland politidistrikts budsjett har hatt en økning på om lag 38 prosent i perioden 2021 til 2025, en økning på nesten 250 mill. kroner.

Det er Politidirektoratet som fordeler midlene mellom politidistriktene, og det er politimesterne i hvert distrikt som fordeler midler innenfor politidistriktets budsjett og som prioriterer etter lokale forhold og behov. Jeg har tillit til at politimesterne gjør prioriteringer som er riktig for sitt distrikt og som sikrer best mulig kriminalitetsbekjempelse og trygghet for innbyggerne.

SPØRSMÅL NR. 21**Innlevert 2. oktober 2025 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 17. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kva har samferdselsministeren gjort for at skiltregelverket blir overholdt ved endra fartsgrenser på E6?

GRUNNGJEVING:

Underteikna har ved fleire høver i fleire spørsmål stilt spørsmål om rutinene og kontroll ved skilting av ulike vegarbeid og tiltak på E6 frå Oslo til Otta.

Fortsatt er det mykje rar skilting, der plutselig skilt står uten mål og mening, manglande oppheving av nedsatt fartsgrenser og skilt som regelrett ser ut til å vere "gløymt" å plukke vekk.

Svar:

Entreprenøren har hovudansvaret ute på vegen og skal sørge at alle skilt og anna utstyr er i samsvar med godkjent arbeidsvarslingsplan. Når vegarbeidet er avslutta skal alle skilt og utstyr knytt til arbeidsvarsling fjernast så fort som mogleg.

I tilfelle der det er forhold på vegen eller i sideterrenget som kan vere trafikkfarlege, kan det vere naudsynt å skilte med nedsett fartsgrense. Det kan vere fleire årsaker til dette. Eit døme er vegstrekingar der rekkverk manglar eller er skada, eller at det står ubeskytta sidehinder i sideterrenget som kan vere farlege å køyre på. Av omsyn til

trafikktryggleik vil det vere naudsynt å sette ned farten på aktuell vegstrekning til rekkverket er utbetra.

Når arbeidet langs eller på vegen opphøyrer i helga, er det ikkje nødvendig å oppretthalde skilting av nedsett fart dersom det ikkje er fare for trafikantar. Entreprenøren skal då fjerne, snu eller dekke til skilta for nedsett fart når arbeidet ikkje går føre seg, for å unngå forvirring og sikre normal trafikkflyt.

I andre tilfelle skal den midlertidige fartsgrensa opphevast når det ikkje vert arbeidd på vegen. I dei fleste tilfelle har entreprenøren ein eigen plan som gjeld utanom arbeidstid. Vi er klar over at dette dessverre ikkje alltid vert følgt opp av entreprenør ute på vegen.

Statens vegvesen kontrollerer arbeidsvarsling knytt til vegarbeid. Både byggherre og skiltmyndigheit utfører

jamlege kontrollar. Kontrollane som skiltmyndigheiten gjer, er fordelt på Europa-, riks- og fylkesvegar. Så langt i år er det utført om lag 120 kontrollar i Innlandet og Akershus, og av desse er 15 kontrollar gjennomførte på den aktuelle strekninga.

I tillegg blir dei enkelte arbeidsområda følgde opp med entreprenør gjennom dialog og rettleiing ute på det aktuelle anlegget. Mindre avvik vert peika på og retta opp med det same.

Statens vegvesen følger opp arbeidsvarslingsplanar gjennom kontrollverksemd basert på tilgjengelege ressurser og arbeider med å utvikle digitale system for å effektivisere kontrollverksemda.

SPØRSMÅL NR. 22

Innlevert 2. oktober 2025 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 22. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren leggje fram ein grundig prosjektstatus og bekreftelse for RV 15 Strynefjellet med arm til Geiranger som ivaretar Stortinget sitt klare vedtak og bestilling, der samferdselsministeren bekreftar at prosjektet skal settast igang bygging i fyrste 6 års perioden av NTP?

GRUNNGJEVING:

Ved behandlinga av Nasjonal Transportplan, vart ein del prosjekt spesifikk vedteke av eit fleirtal i Stortinget med eigne romertalls vedtak, slik som til dømes RV 15 Strynefjellet med arm til Geiranger som skulle flyttast fram til oppstart bygging i fyrste 6 års perioden.

Dette prosjektet ligg no inne på Statens vegvesen sin handlingsplan og er sett igang planlegging og prosjektering.

Derimot har det kome urovekkandes meldingar frå prosjektleiinga som meire eller mindre framstår som eit "utsettingsoppdrag" der det ikkje akkurat lyser stor vilje for å kunne sørge for styringsfart i planlegging, prosjektering og bygging av dette svært viktige eksportvegprosjektet.

Dessverre er erfaringa frå denne prosjektleiinga i Statens vegvesen som har fått ansvaret for RV 15 Strynefjellet med arm til Geiranger, ikkje akkurat positiv.

Med eit så klart vedtak for dette prosjektet frå Stortinget, vert det forventat at prosjektet SKAL ha sin oppstart i den fyrste 6 års perioden av planen, og all trening av dette vedtaket vil ikkje bli akseptert.

Prosjektet er slett ikkje komplisert, med kurante fjelltunellar som verken er vanskelig å planlegge, prosjektere eller å sette i gang bygginga av.

Svar:

Eg viser til Prop. 1 S (2024-2025) der det går fram at i Nasjonal Transportplan 2025-2036 var det sju prosjekt som var aktuelle å starte i første seksårsperiode. Stortinget har gjennom sin handsaming av meldinga bedt om at ytterlegare to prosjekt skulle starte i første seksårsperiode. I Prop. 1 S (2024-2025) går det vidare fram at rv. 15 Strynefjellet (inkl. arm til Geiranger) har ein særskild prioritet. Det inneber at dersom desse prosjekta ikkje vert endra ved optimalisering eller anna ny informasjon, skal dei bli bygd først.

Statens vegvesen har følgt opp planporteføljen i tråd med føringane i Prop. 1 S og førebur oppstart av arbeidet med planar for rv. 15 Strynefjell, med tilhøyrande massedeponi. Det er gjort nye kostnadsanslag som viser at det ligg an til ei mogleg kostnadsauke. Orsaka er prisauke for tunnel og veg i dagen, og at det er lagt inn ei

større usikkerhetsavsetning. I tråd med rammeverket for porteføljestyling, skal Statens vegvesen da sjå på moglege optimaliseringar av prosjektet. Viss dette ikkje gir tilstrekkeleg kutt i kostnadane inneber det at ein må skalere ned andre prosjekt i porteføljen.

Statens vegvesen har som mål at planlegging etter plan- og bygningslova skal vere ferdig i 2028, og at oppstart for bygging kan vere mogleg frå 2029, i første periode av Nasjonal Transportplan som føresett. Optimalisering vil gå parallelt med den ordinære planlegginga. Framdrifta betyr vidare planlegging hausten 2025.

SPØRSMÅL NR. 23

Innlevert 3. oktober 2025 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup

Besvart 17. oktober 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Når vil forliket om vindkraftskatt fra 2023 bli gjennomført, og hvilken kontakt har Finansdepartementet hatt med ESA om saken?

BEGRUNNELSE:

Refusjonsordningen for nye vindkraftanlegg har ikke trådt i kraft. Dette begrenser utbyggingen av ny kraft i Norge.

Svar:

Forslaget om grunnrenteskatt på landbasert vindkraft ble lagt frem for Stortinget i Prop. 2 LS (2023–2024). Stortinget vedtok 19. desember 2023 å innføre grunnrenteskatten, med virkning fra 1. januar 2024. Lovvedtaket baserte

seg på regjeringens forslag, men med enkelte endringer. Disse gjelder blant annet en utbetalingsordning for «nye kraftanlegg når anlegget blir satt i drift og Skatteetaten har gjennomført kontroll av fastsatt skatt». Tidspunktet for en eventuell utbetaling ligger dermed et stykke frem i tid.

Ettersom denne lovteksten kom inn under stortingsbehandlingen, har den ikke ordinære forarbeider knyttet til seg. Lovteksten inneholder flere kriterier som fordrer utredning og klargjøring. I innstillingen forutsatte også flertallet i Stortinget at utbetalingsordningen ikke kan tre i kraft før ESA har godkjent løsningen. Finansdepartementet har innledet såkalt uformell dialog med ESA for å avklare om lovbestemmelsen er forenlig med EØS-avtalen. Departementet må komme lengre i dialogen med ESA før jeg kan si noe nærmere om ikrafttredelse av regelen om utbetalingsordningen.

SPØRSMÅL NR. 24

Innlevert 3. oktober 2025 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen

Besvart 21. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvilke konkrete tiltak vil samferdselsministeren iverksette for å øke kapasiteten på pendlerparkering på Kongsvingerbanen og Hovedbanen på Romerike, slik at arbeid-

spendlere kan reise effektivt, miljøvennlig og kollektivt når de skal på jobb?

BEGRUNNELSE:

Romerike er en region i sterk vekst, og veksten er betydelig større enn i landet forøvrig. Kommunene på Romerike jobber på spreng for å legge til rette for god infrastruktur, boligbygging og for å skape gode lokalsamfunn for alle som velger å bosette seg. Titusenvis av mennesker er arbeidspendlere på Romerike og veksten i antall arbeidsreiser vil øke i takt med befolkningsveksten i regionen. Kongsvingerbanen og Hovedbanen er en vesentlig samferdselsåre for arbeidspendlere. Ved en lang rekke av togstasjonene på disse strekningene er det svært krevende parkeringsforhold for pendlere. Pendlerparkeringene er svært ofte fulle, som medfører at pendlere tvinges til å velge bil istedet for å kjøre kollektivt på jobb. Dette er stikk i strid med nasjonale og lokale føringer for mer bruk av kollektive løsninger, det bidrar til kø og kaos på veiene, gjør arbeidshverdagen mer krevende for mange og er dårlig for klimaet.

Svar:

Det overordnede transportpolitiske målet er et effektivt, miljøvennlig og trygt transportsystem i hele landet i 2050. Det er et mål at personer som ikke kan gå, sykle eller bruke

kollektivtransport til stasjonen, får et tilfredsstillende tilbud om parkering. Derfor tilbys innfartsparkering ved de fleste stasjoner i landet.

Knutepunktsutvikling er en viktig del av Bane NOR sitt oppdrag. Det er Bane NOR sitt ansvar å beslutte den konkrete dimensjoneringen og innretningen av innfartsparkering ved stasjonene. Bane NOR opplyser at foretaket legger vekt på å gjøre tilbudet om parkering balansert, slik at innfartsparkering ved stasjonene fungerer som et supplement til toget, uten å undergrave mer miljøvennlige transportmidler.

Bane NOR er videre opptatt av at innfartsparkeringen skal treffe riktig målgruppe best mulig, spesielt de som på grunn av avstand eller manglende kollektivtilbud må bruke bil som eneste alternativ for å komme seg til stasjonen.

For Kongsvingerbanen og Hovedbanen erfarer Bane NOR at brukerne av parkeringsplassene mange steder har kortere reisevei enn tre kilometer til stasjonen. Dette gjør det mulig for mange å gå og sykle til stasjonen. I tillegg vurderes kollektivdekningen å være relativt god. For stasjonene langs Kongsvingerbanen og Hovedbanen foreligger det derfor ikke i dag planer om å utvide eksisterende parkeringstilbud.

SPØRSMÅL NR. 25

Innlevert 3. oktober 2025 av stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll

Besvart 20. oktober 2025 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Hvor går grensen for inntekt og antall dager en sekundærbolig med reguleringsformål bolig kan leies ut på korttidsutleie før det regnes som næringsvirksomhet?

BEGRUNNELSE:

Korttidsutleie av boliger i Oslo er en milliardindustri og det siste året har over 8 600 boliger ligget ute på Airbnb, ifølge en sak i Aftenposten 02.10.25. Mange tjener mye penger i løpet av et år, men grensene for hva som regnes som bolig- og næringsvirksomhet er uklare. I fjor hadde eiere av en leilighet på Sørenga en inntekt på 1,1 millioner kroner fra den ene leiligheten. Samtidig er det et stort behov etter flere utleieboliger for langtidsleie og husleien

har økt kraftig de siste årene. Aftenposten stiller spørsmålet om hvor grensen mellom bolig og næring går.

Svar:

De mange medieoppslagene, særlig i sommer, illustrerer godt at korttidsutleie både berører og engasjerer mange. De seneste årene har det vært en økning i antall boliger som tilbys for korttidsutleie gjennom ulike delingsplattformer.

Spørsmålet om hvor grensen går mellom reguleringsformålene bolig og næringsvirksomhet etter plan- og bygningsloven, handler i praksis om når det oppstår en bruksendring som krever tillatelse og eventuelt dispensasjon fra arealformålet. Er reguleringsformålet bolig, er

det uten betydning om eier selv bor i eiendommen eller ikke.

Grensen mellom reguleringsformålene bolig og næringsvirksomhet må vurderes konkret. Det er en rekke momenter som er relevante å legge vekt på. Noen sentrale momenter er om det er boliger som eier ikke selv bor i, som er gjort tilgjengelig for korttidsutleie via ulike plattformer og hvor det er opp til gjestene selv å velge varigheten for oppholdet. Videre er servicenivået relevant, som for eksempel om gjestene får utlevert nøkler via en form for «resepsjon» (nøkkelboks e.l.), og om eier/utleier står ansvarlig for tilsyn og vask av boligen etter at gjestene har forlatt boligen. Det samlede omfanget og varigheten på korttidsutleien vil også være et moment som må vektlegges.

Grensene mellom reguleringsformålene bolig og næringsvirksomhet etter plan- og bygningsloven må ikke forveksles med grensen for når inntekt ved utleie av bolig skal anses å utgjøre skattepliktig inntekt av virksomhet etter skattereglene. Selv om momentene ovenfor også kan spille inn ved vurderingen av hva som utgjør skattemessig næringsvirksomhet ved utleie av boliger, er dette to selvstendige regelsett der ulike formål begrunner grensdragningen.

Jeg forstår at kommuner synes det er utfordrende å følge opp omfattende korttidsutleie med tanke på hvor

skillet mellom bruk til bolig og næringsvirksomhet går. I tillegg vet vi at korttidsutleie kan føre til utfordringer i langtidsleiemarkedet, slik stortingsrepresentanten peker på. I likhet med min forgjenger er jeg åpen for å gi kommunene flere og bedre verktøy enn det de har i dag (se Dok.nr. 15:2823 (2024-2025)). Skal vi innføre nye regler, må vi også være trygge på at de faktisk løser utfordringene som korttidsutleie gir noen steder, og ikke skaper nye og utilsiktede problemer. For å klare det, trenger vi bedre oversikt over hvor kommunene mener skoen trykker. Husbanken har fått i oppdrag å jobbe tett opp mot de kommunene som er mest berørt av korttidsutleie for å kartlegge hva som er mest utfordrende, og hvilke tiltak de selv mener det er behov for.

Regjeringen tar også andre grep for et velfungerende leiemarked med trygge og stabile leieforhold. Vi har blant annet gjennomført og varslet nye tiltak for økt boligbygging og bygger flere studentboliger. I tillegg har vi styrket Husbankens låneramme, og flere har fått mer i bostøtte. Vi jobber også med en ny boligleielov, som både ivaretar leieres behov for botrygghet og sikrer utleiere fleksibilitet. Det overordnede målet for regjeringen er at alle skal bo trygt og godt – uavhengig av om de eier eller leier.

SPØRSMÅL NR. 26

Innlevert 3. oktober 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 20. oktober 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvor mye penger har Enova stående på konto, uten at pengene er bevilget til noe formål, og hvordan har Enovas beholdning utviklet seg over tid de siste 8 årene?

Svar:

Hvert år tilføres Klima- og energifondet nye midler. Inntektene kommer fra bevilgninger i statsbudsjettet, et påslag på nett-tariffen og renteinntekter fra midlene som står på fondet. Enova kan også disponere midler som er overført fra tidligere år, samt tilbakeførte midler fra kansellerte prosjekter.

Per 1. oktober 2025 var saldoen på Klima- og energifondet 27,2 mrd. kroner. Av dette er 17,2 mrd. kroner forpliktet til vedtatte prosjekter som ikke er sluttført. 10 mrd. kroner er udisponert, det vil si at de ikke ennå er vedtatt til et formål. Enova har så langt i 2025 gitt tilsagn om støtte tilsvarende om lag 4,6 mrd. kroner.

Saldo for udisponerte midler i Klima- og energifondet midt i et år kan gi et misvisende bilde, da bevilgninger over statsbudsjettet tilføres fondet på starten av året og skal dekke alle vedtak (forpliktelser) i hele året. Slik sett gir saldo ved årsslutt et bedre bilde på den reelle mengden midler som er udisponert og som overføres til påfølgende år, som vist i tabellen under. Saldoen for udisponerte midler ved årsslutt har variert de siste 8 år, fra 0,93 mrd. kroner i 2019 til 3,5 mrd. kroner i 2023.

Tabell: Saldo for udisponerte midler fra Klima- og energifondet ved årsslutt, 2017-2024

År	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Udisponert per 31.12 (i mill. kroner)	1 866	3 127	930	2 922	2 580	1 965	3 493	3 130

Beholdningen i Klima- og energifondet ved årsslutt gir allikevel kun et øyeblikksbilde, og varierer avhengig av når utbetalinger til prosjekter faktisk skjer. Det at fondets struktur og vedtekter gjør det mulig å overføre tilførte midler mellom budsjettår gir Enova handlingsrom til å planlegge langsiktig og prioritere de beste prosjektene. Muligheten til å overføre midler gir prosjektene trygghet for at tidspunktet for søknad og vedtak ikke påvirker utfallet av saksbehandlingen. For teknologiprojekter kan det gå flere år fra Enova gir tilsagn om støtte, til prosjektet er ferdigstilt og midlene faktisk utbetales fra fondet. Når Enova igangsetter nye satsinger, må de også sikre at fon-

det har tilstrekkelige midler tilgjengelig for å kunne følge opp satsingen over tid.

De årlige bevilgningene over statsbudsjettet og Enovas tilsagn om støtte gir et mer presist bilde av Enovas historiske aktivitet og innsats. De siste 8 årene har bevilgningene til Klima- og energifondet økt fra 2,75 mrd. kroner i 2018-budsjettet til 9,16 mrd. kroner i 2025-budsjettet. Enovas tilsagn om støtte har i samme periode økt fra 2,3 mrd. kroner i 2018 til 12 mrd. kroner i 2024. For 2026 foreslår regjeringen en samlet bevilgning til Klima- og energifondet på 7,2 mrd. kroner.

SPØRSMÅL NR. 27

Innlevert 3. oktober 2025 av stortingsrepresentant Mats Henriksen

Besvart 20. oktober 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Vil statsråden følge opp invitasjonen fra Trøndelag fylkeskommune, og hva kan nasjonale myndigheter bidra med av støtte, koordinering og langsiktig planlegging overfor næringslivet og andre aktører som er rammet av raset?

BEGRUNNELSE:

Det tragiske raset på E6 ved Nesvatnet i Levanger har fått store konsekvenser for regionen. Hendelsen har medført stenging av E6 og jernbane, noe som påvirker transportintensive bedrifter, matvareforsyning, dyrevelferd og eksporttettet industri.

Næringslivet i regionen etterspør forutsigbarhet og støtte. Trøndelag fylkeskommune og de rammede kommunene har opprettet god dialog. Nå etterspørres i større grad støtte fra nasjonale myndigheter.

19.09.25. sendte Trøndelag fylkeskommune en invitasjon til statsråden, på vegne av næringslivet, fylket og flere av ordførerne i regionen. Formålet med invitasjonen er at statsråden skal få møte berørte næringsaktører og høre deres erfaringer og behov, samt få innsikt i de lokale og regionale tiltakene som er iverksatt. De lokale aktørene

vil også drøfte hvordan nasjonale myndigheter kan bidra med støtte, koordinering og langsiktig planlegging.

Per 03.10.25. har fylkeskommunen fremdeles ikke mottatt svar fra statsråden.

Svar:

Transport utgjør et sentralt rammevilkår for næringslivet i Norge. Vi bor i et langstrakt land, hvor det kan være både ønskelig og nødvendig å forflytte seg over store avstander. Gode veier, jernbane, sjøtransport og flyforbindelser bidrar til at folk og varer kan forflytte seg trygt på tvers av avstander. Det gir mennesker og lokalsamfunn mulighet til å utvikle seg, skape verdier og leve gode liv uavhengig av hvor man bor. Derfor tar staten et stort ansvar for den nasjonale transportinfrastrukturen.

Jeg har avtalt med Trøndelag fylkeskommune å besøke Levanger og møte berørte næringsaktører om kort tid. Under besøket har Trøndelag fylkeskommune forespeilet at jeg blant annet vil bli orientert om de lokale og regionale tiltakene som er iverksatt.

For å kunne svare på siste del av spørsmålet, har jeg hentet inn følgende informasjon og vurderinger fra sam-

ferdselsministeren, som har det overordnede ansvaret for blant annet vei- og jernbanesektoren:

«Det arbeides med flere tiltak samtidig for å støtte næringslivet best mulig i denne krevende situasjonen. Statens vegvesen og Trøndelag fylkeskommune jobber kontinuerlig med omkjøringsveiene og har tett dialog med næringsliv og interessenter, slik at veinettet blir så effektivt og trygt som mulig. Bane NOR og Statens vegvesen er i gang med å planlegge for gjenoppbygging av E6 og jernbanen. Det er store mengder kvikkleire i området, og grunnforholdene er krevende. Det er derfor behov for å gjøre solide grunnundersøkelser før vi kan sette i gang med gjenoppbygging. Statens vegvesen har inngått avtale med entreprenør for bygging av lokal omkjøringsvei for E6 forbi rasstedet. Omkjøringsveien er estimert å stå ferdig medio november. Statens vegvesen har kontakt med berørte grunneiere, entreprenører og andre relevante parter i dette arbeidet.

For å kunne framføre godstog på deler av Nordlandsbanen har Bane NOR etablert en midlertidig godsterminal på Steinkjer som kan betjene trafikken mellom Bodø/Fauske og Steinkjer. CargoNet legger opp til å kjøre ett godstog daglig hver vei mellom Bodø og Steinkjer for omlasting til trailer ved den midlertidige godsterminalen. Det arbeides også med å finne muligheter for framføring av tog gjennom Sverige.

Ved de to langvarige stengningene på Dovrebanen ved kollapsen av Randklev bru og stengningen av Otta bru, fikk vi etablert særlige kompensasjonsordninger for å dekke tapet til godstogoperatørene. Samferdselsdepartementet og Jernbanedirektoratet arbeider nå med vurderinger av en liknende ordning for denne hendelsen. Dette krever godkjenning fra ESA, grunnet statsstøtteregulverk.»

SPØRSMÅL NR. 28

Innlevert 3. oktober 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 20. oktober 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Har myndighetene utredet hvor store kostnader bedrifter og kommuner i Midt-Norge/NO3 blir påført over tid, som følge av økte strømpriser etter byggingen av kabelen mellom Aurland og Sogndal, og hva er eventuelt anslaget på økte kostnader?

BEGRUNNELSE:

Det er bygd en ny strømkabel mellom Aurland og Sogndal i Vestland som krysser Sognefjorden. Den umiddelbare konsekvenser etter åpning var at strømprisen i Midt-Norge gjorde et hopp. Dette har Rødt advart mot lenge, men våren 2022 stemte kun Rødt og SV for et forslag om å vente med utbygging av nett som kobler sammen prisområdene, før det er tatt grep som faktisk hindrer høye strømpriser i Sør-Norge. Hovedproblemet er at folk i Sør-Norge betaler europeiske strømpriser, på grunn av nye utenlandskabler som knytter Norge til et dysfunksjonelt europeisk kraftmarked. Prissignalet i det norske strømmarkedet har vært ødelagt lenge. Prisområde NO5 har et betydelig kraftoverskudd, men høyere priser enn områder med dårligere kraftbalanse som NO1 og NO3. Prisområde NO3, har relativt dårlig kraftbalanse, men har vært skjermet mot høye priser ved å ikke være eksponert mot det europeiske markedet hvor dyr, fossil energi regjerer. Nå

får de høyere pris ved å kobles på et prisområde med god kraftbalanse.

Alt dette taler for strukturelle grep, som en nasjonal makspris og regulering av krafteksporten gjennom utenlandskablene. Jeg lurer på hvilke utredninger myndighetene har gjort av de økte kostnadene over tid for bedrifter og kommuner, som ikke får strømsøtte, som følger av byggingen av kabelen mellom Aurland og Sogndal.

Svar:

Den nye 420 kV-ledningen mellom Sogndal og Aurland fjerner en betydelig flaskehals internt i NO5, og bidrar til bedre overføringskapasitet mellom Midt-Norge (NO3) og Vestlandet (NO5). Dette gir økt forsyningssikkerhet i området. Departementet har ikke gjennomført egne analyser av hvordan forbindelsen mellom Aurland og Sogndal vil kunne påvirke bedrifter og kommuner i NO3.

Statnett anslår i KMA25 at 420 kV-ledningen mellom Sogndal og Aurland, sammen med den planlagte 420 kV-ledningen mellom Fosen og Sunndalsøra og øvrige utviklingstrekk i kraftmarkedet, vil bidra til mindre prisforskjeller mellom Midt- og Sør-Norge. I sin basisanalyse legger Statnett til grunn en svak økning i kraftprisen i NO3 de nærmeste årene, og en nedgang i kraftprisene i NO1 og NO5. Hvor mye prisene og prisforskjellene endres med de aktuelle nettförsterkningene avhenger imidlertid av

utviklingen i markedssituasjonen for øvrig, slik Statnett peker på i KMA25. Fremtidige kraftpriser avhenger av en rekke ulike faktorer, som for eksempel den norske og nordiske kraftbalansen, overføringskapasitet i strømmettet og

utviklingen i det europeiske energimarkedet. Jeg vil derfor understreke at det er stor usikkerhet om hvordan prisene vil utvikle seg i årene som kommer.

SPØRSMÅL NR. 29

Innlevert 3. oktober 2025 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 16. oktober 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

UDI har nektet visum til 15 palestinske studenter som er tatt opp ved Universitetet i Stavanger. Visumnekten har også råkå andre institusjonar, som dermed har sett seg nøydd til å slutta med utveksling av studenter og tilsette. Slik utveksling er avgjerande for å kunna bidra til kunnskap og kompetansebygging i Palestina.

Vil regjeringa sørge for at UDI viser betre skjøn i vurderinga av visumsøknader?

GRUNNGJEVING:

Dei siste ti åra har Universitetet i Stavanger (UiS) samarbeidd med An-Najah National University (An-Najah) i Nablus, Palestina. Samarbeidet bygger på venskap-savtalen mellom Stavanger by og Nablus, og har omfatta utveksling av studenter og tilsette innafor ramma av Erasmus+ Global Mobilitet. Ei rekke fagområde er omfatta av samarbeidet, mellom anna kultur og språk, lærarutdanningar og sjukepleieutdanning.

I vår- og haustsemester 2025 tok UiS opp til saman 15 studenter til eit emne i drama- og teaterkommunikasjon. På søknad til UDI om studieløyve fekk alle dei 15 studentane avslag. Grunngjevinga frå UDI var at studentane ikkje hadde tett nok tilknytning til heimlandet, og at dette medfører stor risiko for at dei vel å ikkje dra tilbake etter endt studieopphald.

Situasjonen med visumnekt er ikkje eineståande for UiS, men har og råkå institusjonar som Universitet i Agder (UiA), Universitetet i Tromsø (UiT) og Universitet i Bergen (UiB). Ved UiT og UiB har ein sett seg nøydd til å slutte med denne type utveksling, etter ein serie forsøk som har stranda på grunn av visumnekt for palestinske studenter. Meir fleksibilitet og betre skjøn i UDI sine vurderingar av visumsøknadar er avgjerande for at utdanningsinstitusjonar skal kunna oppfylle forpliktingane sine overfor Direktoratet for høgare utdanning og

kompetanse, Kunnskapsdepartementet og EU-programmet Erasmus+ Global mobilitet. For å kunna bidra til kunnskap og kompetansebygging i Palestina, er det avgjerande for begge partar i samarbeidet at utvekslinga av studenter og tilsette kan halda fram.

UiS har det siste året arbeidd spesielt tett med An-Najah for å førebu studentane på opphaldet i Noreg, og kva for forventningar og plikter dette inneber, ikkje minst med tanke på å retur etter endt opphald. An-Najah tek problemstillinga på alvor, og har sett i verk tiltak på eiga hand for å demma opp.

Gjennom åra har så godt som alle studenter på utveksling frå An-Najah returnert etter studieopphaldet i Noreg, og bidratt til kompetansebygging og viktige samfunnsoppdrag innan skule, kultur og samfunnsliv i Palestina. Om me tek frå dei ei slik moglegheit, vil det ikkje berre ramma den enkelte studenten, men i tillegg gjera skade på potensialet i palestinsk samfunnsbygging.

Svar:

Jeg vil først bemerke at verken jeg eller departementet har myndighet til å gripe inn i eller påvirke utfallet av enkeltsaker etter utlendingsloven, med mindre saken gjelder hensynet til grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn.

Det er etter utlendingsloven en forutsetning for å kunne innvilge en søknad om opphold i forbindelse med studier i Norge, at søkeren skal reise tilbake til hjemlandet etter endt opphold. Det gjøres konkrete, individuelle returvurderinger, hvor de økonomiske, sosiale og politiske forholdene i søkerens hjemland spiller inn. Samtidig åpnes det i UDIs retningslinje UDI 2013-019 for at samfunnsmessige og politiske hensyn kan føre til at oppholdstillatelse gis selv om returforutsetningene er svake.

Regjeringen vurderer kontinuerlig behovet for å gjøre endringer i gjeldende lover og tilhørende regelverk,

men det er på nåværende tidspunkt ikke konkrete planer om å endre regelverket knyttet til studietillatelse.

SPØRSMÅL NR. 30

Innlevert 3. oktober 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 20. oktober 2025 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Mener statsråden det er riktig at flyktninger kan motta startlån fra Husbanken, og kan statsråden legge frem en oversikt over mottakere av startlån fordelt på landbakgrunn, oppholdsgrunnlag og antall år bosatt i Norge?

BEGRUNNELSE:

På Husbankens nettsider fremgår det at blant annet flyktninger fra Ukraina kan få startlån for å etablere seg i boligmarkedet. Startlånet er i utgangspunktet ment for personer som har varig opphold og bosetting i Norge.

Regjeringen har selv uttalt at den ønsker å føre «aktiv politikk for tilbakevending og retur», og at også ukrainere skal omfattes av samme returordninger som andre utlendinger. Videre fremgår det av Stortingets innstilling at regjeringens strategi er at fordrevne ukrainere «er i Norge midlertidig» og at det «skal tilrettelegges for retur til Ukraina».

Ved endringen av ordningen med kollektiv beskyttelse understreket regjeringen at UDI nå vurderer flere områder i Ukraina som trygge, og at ordningen derfor innstrammes for disse områdene.

FrP mener flyktninger som hovedregel skal reise tilbake når det blir trygt i hjemlandet. Å gi startlån til flyktninger som bare midlertidig skal oppholde seg i Norge, fremstår derfor som en lite gjennomtenkt praksis. Dette svekker returpolitikken og kan bidra til å gjøre ordningen mindre treffsikker for dem den egentlig var ment for. Ved å tillate startlån til ukrainske flyktninger som er her midlertidig vil dette gå utover andre grupper som hadde trengt denne bistanden og som bor i Norge på fast basis.

Svar:

Representanten Erlend Wiborg har stilt spørsmål om å få lagt frem en oversikt over mottakere av startlån fordelt etter landbakgrunn, oppholdsgrunnlag og antall år bosatt i Norge. Dette spørsmålet har jeg videresendt til Husbank-

en, som er den statlige forvalteren av startlånsordningen. Husbanken har gitt følgende svar:

«Det er kommunene som saksbehandler søknader fra innbyggere om startlån, og de benytter saksbehandlingssystemet Startskudd til dette. I forbindelse med søknadsprosessen og utfylling av den elektroniske søknaden om startlån, samles det ikke inn informasjon om søkerens landbakgrunn, oppholdsgrunnlag eller hvor lenge vedkommende har vært bosatt i Norge. Husbanken har derfor ikke grunnlag for å utarbeide en oversikt over mottakere av startlån fordelt etter disse kriteriene. Bakgrunnen for dette er at data fra Folkeregisteret ikke er koblet til saksbehandlingssystemet Startskudd. Eventuell informasjon om at en søker er flyktning kan i enkelte tilfeller fremkomme dersom søkeren selv opplyser dette til saksbehandler, eller dersom kommunen innhenter slike opplysninger fra Folkeregisteret som ledd i sin saksbehandling.»

Kommunene har ansvar for å bistå vanskeligstilte på boligmarkedet. Dette er blant annet forankret i lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet (boligsozialloven). I de senere år har kommunene bosatt mer enn 90 000 fordrevne fra Ukraina. Mange av disse har blitt bosatt i kommunalt disponerte utleieboliger.

Kommunene har et sett av virkemidler for å bistå fordrevne fra Ukraina og andre flyktninger som er lovlig bosatt i Norge. Startlån er ett av dem. Alle som søker om startlån, har krav på en individuell vurdering av søknaden. I behandlingen skal kommunen blant annet vurdere søkerens lånebetjeningsevne, om sparepotensialet er utnyttet, og andre relevante økonomiske forhold. Samtidig må kommunen, i henhold til veilederen for startlån, vurdere søkerens intensjon om varig bosetting i Norge, varigheten av oppholdstillatelsen og hvilken type tillatelse vedkommende har.

Etter mitt syn er det positivt at kommunene tar i bruk alle sine virkemidler i det boligsosiale arbeidet. Startlån er det viktigste virkemiddelet for at også personer

med langvarige boligfinansieringsproblemer skal kunne kjøpe egen bolig. Husbanken prioriterer startlån innenfor sin låneramme, og kommunene har gjennom årene hovedsakelig fått tildelt de midlene de har søkt om.

Gjennom tildeling av startlån til personer fra Ukraina som oppfyller kriteriene i forskrift om startlån, kan kommunene bidra til at flere kan kjøpe egen bol-

ig, samtidig som kommunalt disponerte utleieboliger frigjøres til andre vanskeligstilte husstander. Dersom en mottaker av startlån senere reiser tilbake til sitt hjemland, eller av andre årsaker velger å selge boligen, skal startlånet innfris. Kommunen kan bruke tilbakebetalte midler til å tildele startlån til andre husstander med langvarige finansieringsproblemer.

SPØRSMÅL NR. 31

Innlevert 3. oktober 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 16. oktober 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kan jeg be statsråden sende en oversikt over antall ukrainske flyktninger totalt og månedvis som har ankommet Norge, Sverige og Danmark i perioden februar 2022 til i dag, sortert på aldersgruppe?

BEGRUNNELSE:

Forrige uke kunne vi lese i NRK at i september kom over 700 ukrainske menn i alderen 18 til 22 år til Norge. UDI meldte også forrige uke at de oppretter 750 nye mottaksplasser for å håndtere økningen. 150 av plassen blir tatt i bruk med en gang. Tallet på ukrainske flyktninger i Norge har nå passert 100 000 viser ferske tall fra UDI. I politisk kvarter 03.10.25 påpekte statssekretær i Justis- og beredskapsdepartementet, Gunn Karin Gjøl at økningen er en trend man ser i andre land.

Svar:

Tabellen under gir en oversikt over antall personer som har fått innvilget en tillatelse etter kollektiv beskyttelse i Norge, Sverige og Danmark per måned, for perioden mars 2022 til og med august 2025. Tabellen er sortert på aldersgruppene under 18 år, 18 til 34 år, 35 til 64 år og over 65 år. Tabellen er basert på tilgjengelig statistikk fra Eurostat.

Dato/ Land og alder	Danmark					Norge					Sverige				
	<18	18-34	35-64	65<	sum	<18	18-34	35-64	65<	sum	<18	18-34	35-64	65<	sum
2022-03	470	240	425	85	1 220	840	445	760	195	2 240	7 310	3 755	5 990	1 105	18 165
2022-04	3 685	1 870	3 125	535	9 210	2 495	1 375	2 360	530	6 760	4 425	2 735	3 995	765	11 915
2022-05	3 860	2 355	3 435	630	10 275	1 990	1 325	2 060	390	5 770	1 235	1 300	1 845	240	4 615
2022-06	1 540	1 145	1 585	270	4 540	830	750	1 045	155	2 780	555	625	900	75	2 155
2022-07	445	275	395	60	1 175	360	385	460	85	1 290	530	795	1 105	110	2 540
2022-08	460	410	545	90	1 510	1 230	1 150	1 605	225	4 210	420	750	990	70	2 235
2022-09	485	570	715	70	1 840	985	865	1 295	190	3 335	325	480	625	45	1 475
2022-10	185	305	280	45	810	750	705	1 085	155	2 700	285	425	660	80	1 445
2022-11	180	265	330	65	845	570	555	860	135	2 125	270	515	690	70	1 545
2022-12	285	470	570	150	1 480	685	595	885	180	2 340	225	400	590	90	1 310
2023-01	175	235	295	65	765	580	565	895	120	2 165	220	330	455	60	1 065
2023-02	215	295	370	70	950	865	735	1 180	130	2 915	195	265	420	50	930
2023-03	220	295	420	80	1 010	880	765	1 130	135	2 910	210	350	500	55	1 115
2023-04	135	150	235	35	555	570	465	725	95	1 855	140	230	320	35	725
2023-05	190	270	315	45	815	510	465	760	115	1 850	180	410	550	35	1 180
2023-06	195	205	235	35	670	560	500	805	115	1 975	225	440	685	45	1 395
2023-07	100	160	135	20	420	800	650	1 000	135	2 585	225	290	445	50	1 010
2023-08	270	235	370	80	955	885	715	1 080	145	2 825	185	285	395	40	900
2023-09	175	160	210	30	575	1 180	1 005	1 460	205	3 850	125	275	295	30	720
2023-10	150	200	245	35	635	1 180	1 320	1 775	250	4 525	120	190	285	20	610
2023-11	160	185	225	40	610	1 485	1 065	1 445	185	4 185	120	185	255	35	590
2023-12	95	120	155	50	425	505	465	715	95	1 780	155	160	230	35	585
2024-01	155	180	200	40	575	1 015	815	1 170	150	3 150	145	245	275	30	690
2024-02	180	170	200	35	590	590	525	690	75	1 880	315	565	865	60	1 805
2024-03	195	225	265	45	730	415	365	440	75	1 295	160	210	265	20	660
2024-04	180	220	240	55	690	470	375	490	75	1 410	155	245	320	50	770
2024-05	145	195	205	30	575	405	370	480	80	1 340	175	345	440	40	1 000
2024-06	320	310	375	55	1 060	225	190	250	60	725	190	290	460	55	995
2024-07	330	285	310	55	980	715	595	655	130	2 095	290	250	345	40	925
2024-08	275	195	240	40	750	630	470	500	105	1 705	440	405	460	70	1 375
2024-09	375	315	375	85	1 150	600	465	565	125	1 755	250	245	320	50	865
2024-10	300	270	350	75	995	640	495	625	140	1 900	185	235	290	50	760
2024-11	270	290	345	70	980	465	390	545	130	1 530	120	200	205	55	580
2024-12	160	160	185	45	550	335	285	380	85	1 085	95	130	165	25	420
2025-01	345	230	360	70	1 005	450	325	435	95	1 305	165	210	210	35	615
2025-02	270	340	330	75	1 015	305	205	250	45	805	145	165	165	25	500
2025-03	165	205	205	30	610	300	250	275	40	870	175	260	265	40	745
2025-04	190	175	240	40	645	195	180	210	40	625	140	195	295	20	650
2025-05	180	195	220	35	630	210	130	185	35	560	120	195	330	30	680
2025-06	235	155	220	45	655	200	145	175	35	555	235	290	470	50	1 045
2025-07	355	215	310	55	940	315	170	230	45	760	260	180	285	30	760
2025-08	305	200	225	55	785	260	200	220	45	730	335	285	335	55	1 005
Total	18 605	14 945	20 015	3 620	57 200	29 475	23 810	34 155	5 575	93 050	21 775	20 335	28 990	3 970	75 070

SPØRSMÅL NR. 32**Innlevert 3. oktober 2025 av stortingsrepresentant Arild Hermstad****Besvart 20. oktober 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å fryse eller si opp frihandelsavtalen og landbruksavtalen med Israel?

BEGRUNNELSE:

Frihandelsavtalen mellom EFTA og Israel sikrer tollfritak for industrivarer, inkludert fisk og marine produkter. I tillegg omfatter avtalen bestemmelser om konkurranseregler, beskyttelse av immaterielle rettigheter og offentlige anskaffelser.

I tillegg til frihandelsavtalen har Norge inngått en bilateral landbruksavtale med Israel. Landbruksavtalen trådte i kraft samtidig med frihandelsavtalen. Landbruksavtalen sikrer tollreduksjoner for en rekke landbruksvarer.

Ifølge SSBs varehandelsstatistikk importerte Norge varer fra Israel til en verdi av 1,4 milliarder kroner i 2024, og eksporterte varer til en verdi av 2,6 milliarder kroner.

FNs undersøkelseskomisjon for Palestina konkluderte 16. september at Israel begår folkemord på Gaza. De ber alle stater om å oppfylle de juridiske forpliktelsene de har ifølge folkeretten og stoppe folkemordet.

66 000 palestinere er drept siden krigsutbruddet for to år siden. Det er uholdbart å legge til rette for handel med et land som begår krigsforbrytelser.

Svar:

Regjeringen har lenge vært tydelig i kritikken av Israels folkerettsbrudd i Palestina. Våpenhvilen mellom Israel og Hamas gir håp om at de verste lidelsene for befolkningen i Gaza vil ta slutt. Det er nå avgjørende at våpenhvilen respekteres av alle parter, at implementeringen av 20-punktsplanen og New York-erklæringen går fremover, og at Israels okkupasjon i hele Palestina opphører.

Norge inngikk en EFTA-handelsavtale med Israel i 1992. En midlertidig handelsavtale ble inngått med PLO/den palestinske selvstyremyndigheten (PA) med tilsvarende innhold i 1998.

I tillegg til handelsavtalen inngikk Norge en bilateral landbruksavtale med Israel, som trådte i kraft samtidig med handelsavtalen. Denne ble oppdatert i 2019. EFTA-statene har også en landbruksavtale med den palestinske selvstyremyndigheten med tilsvarende innhold fra 1998. Det er et pågående arbeid med å oppdatere også denne bilaterale avtalen.

Det har i utgangspunktet vært et poeng at avtalene med henholdsvis Israel og Palestina har vært så likegyldende som mulig på tollområdet fordi varer som importeres og eksporteres til og fra Palestina ofte går gjennom Israel. Norges klare posisjon er imidlertid at avtalen med Israel kun omfatter varer med opprinnelse fra territoriet som var underlagt israelsk kontroll før 4. juni 1967.

Det er ingen åpning i avtaleverket som gir mulighet for å suspendere hele EFTAs frihandelsavtale med Israel. Et viktig element i vurdering av avtalen er hvilke konsekvenser eventuelle tiltak kan få for Palestina, på grunn av den sterke tilknytningen til israelsk infrastruktur. Ettersom avtalen er med flere EFTA-stater er det også naturlig at vi gjør vurderinger av handelsavtalen i fellesskap.

SPØRSMÅL NR. 33**Innlevert 3. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 20. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan kan man innføre nasjonale retningslinjer for informasjonsdeling om risiko når ambulanse- og/eller helsepersonell får oppdrag som bringer dem i kontakt med personer med vedvarende og kjent risiko for voldsutøvelse, som samtidig tar hensyn til pasientrettigheter og personvern?

BEGRUNNELSE:

Nylig ble en kvinnelig ambulansarbeider drept under utrykning i Sverige. Ifølge svenske medier kunne drapet vært unngått om drapsmannens kjernejournal hadde vært flagget for å indikere at politi måtte ledsage ambulansen. Lederen i Norsk Ambulanseforbund, Silje Ringlund, sa i etterkant til Dagsavisen at drapet like godt kunne skjedd i Norge.

De siste årene har det vært en økning i vold og trusler mot ambulanse- og helsepersonell i Norge. Nesten fire av ti leger (<https://jamanetwork.com/journals/jama-networkopen/fullarticle/2781456>) i Norge har opplevd trusler fra pasienter innen fire år etter utdanningen, og én av sju har blitt utsatt for fysiske angrep.

Likevel finnes det i dag ikke noe nasjonalt system som varsler AMK-sentraler eller helseaktører om at personell er på vei inn i situasjoner som involverer mennesker med kjent og vedvarende risiko for utøvelse av vold eller trusler.

FrP forutsetter at det tas hensyn til pasientrettigheter og personvern, samtidig som man ivaretar førstelinjens trygghet.

Svar:

Helsepersonell skal ha det trygt på jobb, det gjelder også ambulanspersonell og andre som får oppdrag som bringer dem i kontakt med personer med vedvarende og kjent risiko for voldsutøvelse. Informasjonsdeling kan potensielt bidra til å forebygge vold. Det er viktig at vi gir fagfolkene verktøy som bidrar til å forebygge alvorlige hendelser. Mulighet til å dele mer pasientinformasjon mellom ulike deler av helse- og omsorgstjenesten, og med politiet kan bidra til det.

Regelverket setter de nasjonale rammene for deling av opplysninger. Det klargjør hva som må ligge til grunn i vurderinger av å dele opplysninger, men gir samtidig tjenesten et nødvendig handlingsrom til å gjøre fag-

lige vurderinger fra sak til sak. Jeg har foreslått endringer i regelverket for taushetsplikt og deling av pasientopplysninger, som nå skal behandles av Stortinget (Prop. 154, 2024-2025). Forslagene skal sikre at helsepersonell får tilgang til nødvendige helseopplysninger, samtidig som vi overholder reglene for taushetsplikt. Det vil legge til rette for at deling av slike opplysninger bli enklere og gi mer kunnskap om pasientene man møter.

I forbindelse med oppfølgingen av en stortingsmelding (Meld. St. 23, 2024–2025) som omhandlet akuttmedisin denne våren, skal det innhentes kunnskapsgrunnlag for verktøy for beslutningsstøtte for medisinsk nødmeldetjeneste. Det vil gjøre det mulig å lage nasjonale retningslinjer. Videre vil jeg nevne at Stortinget nylig har vedtatt regjeringens forslag om at pasienter innen psykisk helsevern som opptrer truende eller er voldelig, skal vurderes om utgjør en fare for andre og om det skal gjøres en voldsrisikoutredning. Dette vil bidra til at fare for andre i større grad blir dokumentert i journal. Disse endringene trer i kraft 1. juni 2026.

Vold og trusler mot helsepersonell tar jeg på stort alvor. Vi må gjøre alt vi kan for å sikre at ambulanspersonell og annet helsepersonell kan være trygge på jobb. Nasjonale tiltak må være nyttige og tilpasset den virkeligheten helsepersonellet opplever. Deling av denne type informasjon i Nasjonal kjernejournal kan være et aktuelt spor, men det er frivillig å ha kjernejournal og personellet er ikke alltid kjent med identiteten til pasienten i forkant. Nasjonale tiltak forutsetter uansett et bedre kunnskapsgrunnlag og derfor er det viktig at kunnskapsinnhenting som nevnt ovenfor blir gjennomført.

SPØRSMÅL NR. 34**Innlevert 3. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 20. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan vil helseministeren sørge for at nye medikamenter for Pompes sykdom kan bli vurdert (og innført), også slik at den forskjellsbehandlingen som eksisterer i dag hvor fire pasienter mottar behandling, men 3 pasientene står uten behandling, opphører?

BEGRUNNELSE:

Det har den senere tid vært oppslag om en pasient (<https://www.nrk.no/norge/musklene-forsvinner--nektes-behandling-1.17541932>), som har Pompes sykdom, men som nektes behandling av sykehuset, fordi beslutningsforum har sagt nei.

Pompes sykdom er sjelden arvelig nevromuskulær sykdom som kjennetegnes av gradvis svekkelse i muskeltur. Forløpet av sykdommen er relativt langsom, men vil på sikt føre til at personer som får diagnosen havner i rullestol, etter hvert trenger pustestøtte, eventuelt respirator, og ender som pleiepasienter.

Det er i underkant av ti pasienter i Norge i dag som har Pompes sykdom. Fire av de får etter sigende behandling, fordi de fikk diagnosen før 2019, da finansieringsansvaret ble flyttet til helseforetakene. De resterende ca. tre pasienter, som fikk diagnosen etter 2019, mottar ikke behandling.

Sykdommen behandles med det som kalles enzymerstatningsterapi, og det finnes tre medikamenter som gis i andre deler av verden, herunder Sverige og Danmark.

Myozyme- førstegenerasjonsbehandling for Pompes sykdom, som kom på markedet i år 2006, er ikke helseøkonomisk vurdert. Dette er medikamentet som de fire som fikk diagnosen før 2019, mottar.

Nexiadyne og Pombiliti, som har vist bedre resultater, vurderes helseøkonomisk, og skal angivelig vurderes etter (og sammenliknes med) førstegenerasjonsmedikamentet. Men, siden dette medikamentet ikke er vurdert helseøkonomisk, er det slik vi forstår det ikke mulig helseøkonomisk å sammenlikne disse medikamentene.

Legemiddelfirmaene har også gitt uttrykk for at det er uetisk å sammenlikne med «best supportive care». Best supportive care for pasienter med Pompes sykdom er fysioterapi, som hverken forsinker utviklingen eller stopper utviklingen av sykdommen. Dette i motsetning

til enzymerstatningsterapi, hvor Pombiliti, synes å ha best resultater.

Dette betyr slik FrP har forstått det, at det ikke vil kunne bli innført nye medikamenter for Pompes sykdom i Norge, fordi man ikke har et adekvat sammenlikningsgrunnlag. Man står således i en catch 22 situasjon.

Svar:

Som representant Hoksrud kjenner til, har Stortinget sluttet seg til prinsippene for prioritering i helse- og omsorgstjenesten, senest ved behandling av Meld. St. 21 (2024-2025) Helse for alle – rettferdig prioritering i vår felles helsetjeneste. Det innebærer at nye metoder, herunder legemidler, skal vurderes etter kriteriene nytte, ressursbruk og alvorlighet. Disse kriteriene skal anvendes likt på tvers av pasientgrupper og sykdommer, og skal bidra til rettferdig og likeverdig tilgang til helsetjenester.

Pompes sykdom er en sjelden, arvelig nevromuskulær tilstand som kan gi alvorlig funksjonsnedsettelse. Tilstanden kan forekomme i to former - hos nyfødte og små barn og tidlig i voksenlivet. Det er viktig å understreke at de to formene for Pompes sykdom skiller seg fra hverandre, både når det gjelder hvor mange gode leveår som går tapt og forventet nytte av behandling. Disse faktorene er avgjørende i prioriteringssystemet.

Myozyme, Nexiadyne og Pombiliti er legemidler til behandling av Pompes sykdom. Myozyme har vært brukt i Norge siden 2006, finansiert av blåreseptordningen. Finansieringsansvaret for legemiddelet ble i 2019 overført fra folketrygden til de regionale helseforetakene. Bruk av legemiddelet i spesialisthelsetjenesten skal derfor vurderes gjennom systemet for Nye metoder, som vurderer om prinsippene for prioritering - som Stortinget har besluttet skal legges til grunn for tilbudet i spesialisthelsetjenesten – er oppfylt. Saken har vært til vurdering siden 2022, og metoden ble besluttet ikke innført i 2024 fordi leverandøren ikke har levert dokumentasjonen som er nødvendig for å gjennomføre metodevurderingen. De regionale fagdirektørene fastslår samtidig at det fortsatt kan innvilges enkeltpasientunntak for pasienter med den infantile formen av Pompes sykdom. Nexiadyne, som har samme leverandør som Myozyme, har vært til vurdering, og Beslutningsforum konkluderte mars 2024 at metoden ikke skal innføres. I begrunnelsen vises det til at prisen på behandlingen er svært høy og ikke står i et rimelig forhold til forventet nytte av behandlingen. Heller ikke i denne

saken har leverandøren levert dokumentasjon som gjør det mulig å beregne kostnad-nytteverdien. For Pombiliti, som leveres av en annen aktør, har leverandøren anmodet om en ny vurdering av legemiddelet og saken er planlagt behandlet i Bestillerforum 17. november 2025. Firma har også blitt oppfordret til å sende inn dokumentasjon gjennom det nordiske samarbeidet JNHB (Joint Nordic HTA-Bodies) for en felles nordisk kostnad-nytte vurdering.

Systemet for Nye metoder skal sikre at alle legemidler vurderes på en kunnskapsbasert og rettferdig måte. I helsetjenesten følger vi prinsippet om at påbegynt be-

handling ikke avsluttes dersom det fortsatt foreligger medisinsk indikasjon. Dette innebærer at enkelte pasienter kan fortsette behandling som ble startet før beslutninger i systemet for Nye metoder, selv om metoden senere er vurdert og ikke innført. Jeg har forståelse for at det oppleves urimelig at noen pasienter får behandling mens andre ikke gjør det. Sakene over viser viktigheten av at leverandørene sender inn dokumentasjonen som er nødvendig for å få sine produkter vurdert etter vedtatte prioriteringskriterier og for at metodevurderingene skal kunne gjennomføres så raskt som mulig.

SPØRSMÅL NR. 35

Innlevert 3. oktober 2025 av stortingsrepresentant Finn Krokeide

Besvart 20. oktober 2025 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Ser statsråden noen betenkeligheter ved de konsekvensene en overføring av Gran kommune fra Innlandet fylke til Akershus fylke vil få for den regionale maktbalansen, og vil statsråden foreta en ny vurdering av saken eller vil forslag om overføring av Gran kommune bli fremmet for Stortinget slik det ble varslet av statsrådets forgjenger?

BEGRUNNELSE:

Det vises til Gran kommunes søknad om overføring fra Innlandet fylke til Akershus fylke. Søknaden er fremmet uten at det er gjennomført en folkeavstemning om spørsmålet blant innbyggerne i Gran kommune. Dette til tross for at innbyggerundersøkelsen som ble gjennomført av Sentio i mars 2022 viste at 51 % av de spurte ville bli i Innlandet fylke og bare 42 % ønsket at kommunen skulle overføres til Akershus fylke.

Gran er en stor og viktig kommune i Innlandet fylke, og en overføring av kommunen til Akershus vil få vidtgående konsekvenser for den regionale maktbalansen. Det står svart på hvitt i Statsforvalterens utredning om fylkesbytte for Gran: En overføring vil svekke ressursgrunlaget og tjenestetilbudet i Innlandet. Videre viser beregninger gjort av nettstedet Pollofpolls – basert på gjeldende innbyggertall – at Nordland valgkrets sannsynligvis vil miste et stortingsmandat til Akershus valgkrets, dersom Gran kommune overføres fra Innlandet til Akershus.

<https://www.pollofpolls.no/?cmd=Kommentarer&do=vis&kommentarid=3874>

Det var i tiden Senterpartiet styrte Kommunal- og distriktsdepartementet at utredningen om overføring av Gran ble iverksatt, og med det ble grunnen beredt for at kommunen kunne overføres fra Innlandet til Akershus. Deretter ble det den 23. juni i år annonsert av daværende kommunal- og distriktsminister fra Arbeiderpartiet, at regjeringen vil fremme forslag for Stortinget om å overføre Gran kommune fra Innlandet til Akershus. Det er grunn til å stille spørsmål ved om konsekvensene en slik overføring vil ha for den regionale maktbalansen er vurdert i prosessen som ledet frem til denne konklusjonen.

Det bes på denne bakgrunn besvart om statsråden ser noen betenkeligheter ved de konsekvensene en overføring av Gran kommune fra Innlandet fylke til Akershus fylke vil få for den regionale maktbalansen. Videre bes det om en tilbakemelding på om statsråden vil foreta en ny vurdering av saken, eller om forslag om overføring av Gran kommune vil bli fremmet for Stortinget slik det ble varslet av statsrådets forgjenger.

Svar:

Endring av fylkestilhørighet for enkeltkommuner er krevende saker som har konsekvenser også utenfor den aktuelle kommunen. Dette er også tilfellet med søknaden om endret fylkestilhørighet for Gran kommune. For delene for Gran kommune, og nabokommunene Lunner

og Jevnaker, må veies opp mot ulemper for Innlandet fylke og den regionale maktbalansen.

Statsforvalteren i Innlandet har vurdert søknaden fra Gran kommune og hatt sin foreløpige tilrådning på offentlig høring. Statsforvalteren oversendte sin endelige tilrådning til departementet 25. mars 2025. I sin tilrådning har statsforvalteren vurdert de negative konsekvensene for Innlandet fylke, og kommet til at ulempene ved et fylkesbytte ikke er tilstrekkelig tungtveiende for å veie opp for kommunens eget ønske om fylkesbytte og fordelene et fylkesbytte vil ha for kommunen og innbyggerne der. Statsforvalteren tilrådte overfor departementet at søknaden fra Gran kommune innvilges.

Det er bare Stortinget som kan vedta et fylkesbytte, jf. inndelingsloven § 6. Tidligere lå kompetansen til å vedta fylkesbytte for én kommune til Kongen, men bestemmelsen ble endret i 2023. Bakgrunnen for endringen var at et fylkesbytte også får konsekvenser for valgdistriktsgrensene, som igjen vil kunne få betydning for mandatfordelingen fordi ett valgdistrikt blir større og ett valgdistrikt blir mindre. Regjeringen har besluttet at det skal fremmes en proposisjon for Stortinget, med forslag om at Gran kommune bytter fylkestilhørighet fra Innlandet fylke til Akershus fylke. Regjeringen har lagt vekt på fordelene det

vil være for kommunene Gran, Lunner og Jevnaker å samles i ett fylke. Jeg vil derfor legge frem en sak for Stortinget i løpet av vårsesjonen, med forslag om at Gran kommune blir en del av Akershus fylke fra 1. januar 2028.

Som nevnt får endringer i fylkesgrensene også betydning for valgdistriktene. En konsekvens av å flytte Gran kommune til Akershus fylke, vil være at kommunen flyttes fra Oppland valgdistrikt til Akershus valgdistrikt. Dette krever endring av valgloven § 11-1, hvor de ulike valgdistriktene og hvilke kommuner de består av er listet opp.

Ettersom mandatfordelingen gjøres for hele landet, vil flytting av innbyggere og areal mellom valgdistrikter påvirke hele beregningen. Det betyr at også andre valgdistrikter enn de som er direkte berørt vil kunne få flere eller færre mandater som følge av en slik endring. Forventet befolkningsvekst er ikke lik i alle valgdistrikter, og dette vil også påvirke framtidige mandatfordelinger. Den neste mandatfordelingen skal gjøres våren 2028 på bakgrunn av oppdaterte innbyggertall og areal per 1. januar 2028. Dersom Stortinget vedtar endret fylkestilhørighet for Gran kommune, vil det bli tatt hensyn til i mandatberegningen som skal gjøres før stortingsvalget i 2029.

SPØRSMÅL NR. 36

Innlevert 3. oktober 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 20. oktober 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Meteorologisk institutt nektet å svare ABC Nyheter på spørsmål om temperaturer og vær i høstferien. Ifølge MET var begrunnelsen som følger: "I lys av de menneskeskapte klimaendringene er det ikke i samsvar med våre verdier å bidra i en artikkel som oppfordrer til mer flyreiser".

Kan statsråden avklare hvilke instruksjoner og regelverk det statlig forvaltningsorganet operer under, utbrodere hva disse instruksene er, forklare hvem som definerer hva som er moralsk rett og verdig å svare ut, og om statsråden deler vurderingen?

BEGRUNNELSE:

Hos ABC Nyheter kan man lese saken om at Meteorologisk Institutt opptrer som moralsk overdommer og nekter å svare på spørsmål fra pressen pga. moralisme.

ABC Nyheter skriver:

Tidligere i september jobbet ABC Nyheter med en sak om hvor i Europa det er varmest i høstferien.

Journalisten utarbeidet en liste som svarte på dette basert på værdata.

Før listen kunne jeg tenke meg å inkludere en liten del med en fagperson som kan si litt om dette. Har noen hos dere anledning til å svare på dette?» spør ABC Nyheter i en e-post.

I samme henvendelse, samt en oppfølgingsmail, spør journalisten blant om følgende:

Hvorfor det er varmt på akkurat de stedene som kommer frem av listen, og om det er varmest her hele året rundt.

Hvilke steder utenfor Europa som har behagelig vær. Det påpekes at det er «ikke behov for at noen sier spesifikt hvor en bør dra eller ikke» men at det er «ønskelig at

noe påpeker i hvilke verdensdeler det f.eks. er regnsesong og ikke».”

Som svar fikk ABC følgende fra Meteorologisk institutt:

Samme dag svarer avdelingsleder for klimatjenester ved Meteorologisk institutt, Hans Olav Hygen følgende:

Takk for henvendelsen, men vi må takke nei. I lys av de menneskeskapte klimaendringene er det ikke i samsvar med våre verdier å bidra i en artikkel som oppfordrer til mer flyreiser

I etterkant av publisering, ringer ABC Nyheters journalist til avdelingsleder Hans Olav Hygen for en oppklaring:

- Er det slik at det er fast praksis hos Meteorologisk institutt at dere ikke svarer på spørsmål i saker dere opplever at oppfordrer til flyreiser?
- Ja, vi har nok tatt noen etiske valg der de siste årene. Jeg kan ikke si at vi kommer til å gjøre det riktig hver gang, men vi kommer til å prøve å unngå den type saker som stimulerer mer flyreising, svarer Hygen.

Avdelingslederen utdyper årsaken:

- Det er jo klimaendringene. Altså de globale klimaendringene ser vi som så viktige at det å bruke mindre og slippe ut mindre drivhusgasser, er en så viktig sak at det med ekstra feriereiser er en ting som vi ikke vil stimulere til.

https://www.abcnyheter.no/nyheter/meteorologisk-institutt-vil-ikke-svare-pa-sporsmal-problematisk/1232821?fbclid=IwY2xjawNJ_5leHRuA2FlbQJx-MQBicmlkETE3SIJrSmpVVk5NRWFGa2NxAR7Fuo-jhzw6oyknu9EqfS0fAq6dUEm2pr-STzs3PriXeFoPoX-0SLa0PgZOC5hg_aem_liAeulzACGt3LvOHol29wg

Svar:

Klima- og miljødepartementet har det overordnede administrative og budsjettmessige ansvaret for Meteorologisk institutt. Vedtektene for Meteorologisk institutt, fastsatt ved kongelig resolusjon 28. februar 2025, angir formål, oppgaver, myndighet og ansvar for virksomheten. Innenfor rammene fastsatt av Stortinget gjennom lov- og budsjettvedtak gir Klima- og miljødepartementet overordnede mål og krav til Meteorologisk institutt gjennom instruks og tildelingsbrev. Departementet har ansvar for å følge opp at Meteorologisk institutt innretter sin virksomhet i tråd med mål og krav. Vedtektene danner sammen med hovedinstruksen departementets formelle rammeverk for styring.

Formålet for Meteorologisk institutt er gitt i vedtektenes § 1:

Meteorologisk institutt står for den offentlige meteorologiske tjenesten for sivile og militære formål. Meteorologisk institutt skal overvåke, varsle og formidle informasjon om været og havet med høy kvalitet og regularitet og beregne klimaet i nåtid og framtid. Instituttet skal ar-

beide for at myndighetene, næringslivet, institusjoner og allmennheten best mulig kan vareta sine interesser for sikring av liv og verdier, for planlegging og for vern av miljøet. Meteorologisk institutt skal drive forskning og utvikling på relevante fagområder. Meteorologisk institutt skal bidra til det internasjonale meteorologiske samarbeidet. Meteorologisk institutt skal kunne utføre oppdrag og yte tjenester etter bestilling.

I tråd med vedtektene § 2 ledes Meteorologisk institutt av et styre. Styret oppnevnes av Klima- og miljødepartementet for fire år. Styret har i henhold til vedtektene ansvar for Meteorologisk institutts samlede virksomhet. Ansvaret for den daglige ledelsen er lagt til instituttets direktør.

Ifølge vedtektene skal Meteorologisk institutt bidra med faktainformasjon om vær og klima til myndigheter, næringsliv, institusjoner og allmennheten. Plikten til å informere er uavhengig av hva informasjonen skal brukes til. Styreleder for Meteorologisk institutt uttalte på instituttets nettsider 4. oktober 2025 at svaret til ABC nyheter ikke var i tråd med hvordan instituttet skal håndtere henvendelser fra media. Jeg deler denne vurderingen.

Meteorologisk institutt får i løpet av året en rekke henvendelser fra media. Det er positivt at instituttet skriver at de skal svare ut henvendelsene så langt det er mulig innenfor rammen av ressursene de er tildelt.

SPØRSMÅL NR. 37**Innlevert 3. oktober 2025 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 21. oktober 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Hva anslår statsråden det vil koste samfunnet å planlegge for, samt gjennomføre, utslippskutt tilsvarende et klimamål på 70 pst. innen 2035 sammenlignet med et klimamål på 66,25 pst. dersom hele differansen skal tas gjennom nasjonale utslippskutt, og hva er anslått kostnad dersom differansen dekkes ved kjøp av internasjonale utslippskvoter?

BEGRUNNELSE:

EU har nå varslet at de har en intensjon om å melde inn et nytt klimamål under Parisavtalen for 2035 i intervallet 66,25 til 72,5 pst. AP-regjeringen leverte allerede i juni Norges nye klimamål til FN på 70-75 pst. Den er en reell risiko for at Norge blir folkerettslig forpliktet til et høyere klimamål enn EU, stikk i strid med regjeringens egen argumentasjon for et ambisjonsnivå på 70-75 pst. Videre fikk Venstre og Høyre i forhandlinger med regjeringen gjennomslag for at Norge skulle planlegge for at utslippskuttene skulle gjennomføres nasjonalt og i samarbeid med EU. Samtidig er anslått tiltakskostnad for utslippskutt i Norge svært høye sammenlignet med europeiske land.

Et høyere klimamål enn EU, kombinert med svært høye nasjonale tiltakskostnader, vil derfor kunne medføre en høyere omstillingsbyrde for folk og næringsliv i Norge sammenlignet med i våre europeiske naboland.

Svar:

Anslag på kostnader for å nå klimamålene er usikre og avhenger av en rekke faktorer. EUs regelverk for 2031-2035 er fortsatt under utvikling, og vi vet i dag derfor ikke hvordan det vil slå ut for Norge. Det er forventet at norsk deltakelse i EUs klimakvotesystem vil gi et betydelig bidrag til oppfyllelse av Norges klimamålet for 2035. Det er derimot usikkert hvor stor effekten vil være. Hvis EU vedtar et mål for 2035 på 66,25 prosent, som det legges opp til i spørsmålet, er det fortsatt usikkert hvor stor effekt norsk deltakelse i EUs klimaregelverk vil ha på norsk måloppnåelse av vårt 2035-mål. EU-regelverket for perioden etter 2030 vil først utvikles etter at EU har vedtatt et klimamål for 2035. Det kan være at dette regelverket vil realisere reduksjoner for oss utover 66,25 prosent. Dersom regelverket utløser kutt på 70 prosent eller mer for Norges del, vil det ikke være ekstra kostnader med å gjennomføre vårt mål selv om EUs mål skulle være lavere.

Hvis vi tar utgangspunkt i at utslippene av norske klimagasser er redusert med 66,25 prosent i 2035 sammenlignet med 1990, vil det kreve en ytterligere reduksjon på om lag 1,9 millioner tonn CO₂e i 2035 for å komme til 70 prosent reduksjon.

Parisavtalen er et punktmål – det vil si at det er utslippsnivået i enkeltåret 2035 som avgjør om vi oppnår målet eller ikke. Man kan se for seg at vi tar store utslippsreduksjoner i enkeltåret 2035, men slik klimapolitikken har vært lagt opp så langt, ser vi at det for mange utslippskilder har det vært nødvendig å jobbe over tid og at utslippsreduksjonene kommer gradvis. Siden vi også planlegger å nå målet i kombinasjon med bruk av Parisavtalens artikkel 6 (EU ETS), er vi nødt til å legge til grunn en bane for utslippene i årene 2031-2035, i tråd med Parisavtalens regelverk.

Basert på disse forutsetningene blir akkumulerte nødvendige utslippsreduksjoner i femårsperioden 2031-2035 om lag 5 millioner tonn. Kostnaden ved å redusere om lag 5 millioner tonn CO₂e gjennom kutt i nasjonale utslipp (blant utslipp som ikke er omfattet EUs kvotesystem for bedrifter) vil avhenge av hvilke utslippskutt som realiseres og med hvilke virkemidler. Hvis det legges til grunn et intervall for gjennomsnittlige samfunnsøkonomiske kostnader på 3 000 til 5 000 kroner per tonn, vil anslått kostnad være mellom 15-25 milliarder kroner. Kostnaden knyttet til å redusere utslippene tilsvarende gjennom kjøp av utslippsreduksjoner i land utenfor EU i tråd med Parisavtalens artikkel 6, kan anslås til i underkant av 3,5 milliarder kroner, gitt en pris per tonn på 675 kroner. Disse kostnadsestimatene er i tråd med det som ble lagt til grunn for anslaget som ble gitt for den samfunnsøkonomiske merkostnaden knyttet til å nå regjeringens forslag til nytt klimamål for 2035 i Prop. 129 L (2024-2025).

Anslagene over er svært usikre, og valg av virkemidler vil ha mye å si for den samfunnsøkonomiske kostnaden ved å kutte nasjonale utslipp. Også utvikling i teknologi og økonomi og andre forhold vil påvirke kostnadene. Anslaget er også basert på en rekke antakelser, ikke minst om utviklingen i EUs klimaregelverk og oppgjørsmekanismen under EUs kvotesystem mellom Norge og EU.

Tilgangen til utslippsreduksjoner utenfor EU under Parisavtalens artikkel 6 er svært usikker. Det er per i dag ikke et likvid marked slik vi så under Kyotoprotokollen og ikke gitt at tilstrekkelig volum vil være tilgjengelig for kjøp. Prisene vi har sett så langt – som er knyttet til tid-

lige aktiviteter med relativt lave volum – er om lag halvparten av det anslaget vi har lagt til grunn over, mens dagens karbonpris i EUs kvotesystem – som også kan brukes som en prisreferanse i markedet – har på det meste ligget nær NOK 1 000/tonn CO₂, 675 kroner, som er brukt i kostnadsanslaget over og i Prop. 129 L (2024-2025), ligger midt mellom disse prisreferansene.

Som del av forberedelsene til proposisjonen ble det laget utredninger som belyste kostnadsbildet både av Norges Vassdrags- og Energidirektorat, Miljødirektoratet og Statistisk Sentralbyrå. Disse var tilgjengelige i hørings-

fasen. Høringen gav også anledning for høringsinstanser å belyse kostnadsanslagene. Anslåtte merkostnader knyttet til regjeringens forslag til nytt klimamål for 2035 var også oppgitt i Prop. 129 L (2024-2025).

Det er stor faglig enighet om at de globale kostnadene ved å ikke kutte utslipp er høyere enn kostnadene ved å kutte dem. En norsk økonomi som ikke omstiller seg til å oppfylle klimamålene, kan også måtte gjennomgå en bråere omstilling med mer inngripende tiltak på et senere tidspunkt. Dette kan føre til at omstillingskostnadene blir høyere.

SPØRSMÅL NR. 38

Innlevert 3. oktober 2025 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 17. oktober 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Anser statsråden seg forpliktet til å gjennomføre Norges klimamål for 2035 under Parisavtalen uten bruk av internasjonale utslippskvoter/fleksible mekanismer, ref. Parisavtalens artikkel 6, eller anser statsråden bruk av disse kvotene som et legitimt og nødvendig virkemiddel for å oppnå Norges nyeste klimaforpliktelse?

BEGRUNNELSE:

EU har nå varslet at de har en intensjon om å melde inn et nytt klimamål under Parisavtalen for 2035 i intervallet 66,25 til 72,5 pst. AP-regjeringen leverte allerede i juni Norges nye klimamål til FN på 70-75 pst. Den er en reell risiko for at Norge blir folkerettslig forpliktet til et høyere klimamål enn EU, stikk i strid med regjeringens egen argumentasjon for et ambisjonsnivå på 70-75 pst. Videre fikk Venstre og Høyre i forhandlinger med regjeringen gjennomslag for at Norge skulle planlegge for at utslippskuttene skulle gjennomføres nasjonalt og i samarbeid med EU. Samtidig er anslått tiltakskostnad for utslippskutt i Norge svært høye sammenlignet med europeiske land.

Et høyere klimamål enn EU, kombinert med svært høye nasjonale tiltakskostnader, vil derfor kunne medføre en høyere omstillingsbyrde for folk og næringsliv i Norge sammenlignet med i våre europeiske naboland.

Svar:

I henhold til Parisavtalen skal land i 2025 melde inn nye klimamål for perioden etter 2030. Regjeringen fremmet i april 2025 en proposisjon til Stortinget (Prop. 129 L (2024-2025)) for å få tilslutning til Norges nye klimamål for 2035. I juni 2025 ble klimamålet vedtatt av Stortinget og lovteksten oppdatert i tråd med det nye målet for 2035. Norges klimamål for 2035 er å redusere utslippene av klimagasser med minst 70-75 prosent sammenlignet med hva de norske utslippene var i 1990. Norge meldte inn sitt nye klimamål for 2035 under Parisavtalen til FN i juni 2025.

I tillegg til lovvedtaket, fattet Stortinget også to andre vedtak i behandlingen av nytt klimamål. For det første, vedtok Stortinget følgende (vedtak 991):

«Stortinget ber regjeringen planlegge for at det lovbestemte klimamålet for 2035 skal nås med utslippskutt i Norge og i samarbeid med EU, og komme tilbake til Stortinget i løpet av 2026 med forslag til hvordan dette kan sikres.»

For det andre, vedtok Stortinget følgende (vedtak 992):

«Stortinget ber regjeringen vurdere konsekvensene dersom EU vedtar et annet klimamål enn Norge og komme tilbake til Stortinget med en anbefaling om hvordan det følges opp.»

Regjeringen planlegger for at klimamålet for 2035 skal nås med utslippsreduksjoner i Norge og i samarbeid med EU, i tråd med Stortingets vedtak. Utslippsreduksjoner under Parisavtalens artikkel 6 levert etter 2030 kan benyttes mot klimanøytralitetsmålet eller til å oppfylle

Norges klimamål for 2035, dersom det skulle vise seg å bli nødvendig. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget i løpet av 2026 med forslag til hvordan det kan planlegges for å sikre at klimamålet for 2035 skal nås med utslippskutt i Norge og i samarbeid med EU.

Vi har et nært samarbeid med EU i klimapolitikken, men Norge er en selvstendig part til Parisavtalen. Vi må derfor sørge for å følge opp våre internasjonale forpliktelser og støtte opp om Parisavtalen. EUs nye klimamål under Parisavtalen er ikke klart enda. Dersom Norge skulle ventet på EUs nye klimamål under Parisavtalen før vi vedtok vårt mål for 2035, ville Norges nye klimamål ikke vært klart før klimatoppmøtet (COP30) i november. EUs klimalov krever at EU vedtar et klimamål for 2040. I tillegg

vil EU melde inn et nytt klimamål for 2035 under Parisavtalen. EU har varslet en intensjon om å melde inn et nytt klimamål for 2035 under Parisavtalen, med et indikativt mål for 2035 om en reduksjon i netto klimagassutslipp på et nivå som forventes å ligge mellom 66,25 prosent og 72,5 prosent sammenlignet med 1990-nivået. Dette er basert på lineære baner fra EUs klimamål for 2030 og 2050 på den ene siden, og fra EUs klimamål for 2030 og EU-kommisjonens forslag til mål for 2040 på den andre siden. Dersom EU vedtar et annet klimamål enn Norge for 2035, vil regjeringen, i tråd med Stortingets vedtak, vurdere konsekvensene og komme tilbake til Stortinget med en anbefaling om hvordan det følges opp.

SPØRSMÅL NR. 39

Innlevert 3. oktober 2025 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien

Besvart 16. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden endre regelverket slik at friske og kompetente buss- og drosjesjåfører over 75 år kan fortsette i yrket, for eksempel ved krav om hyppigere helseattester, slik vi ser i våre naboland?

BEGRUNNELSE:

Norge står overfor stor sjåførmangel i buss- og drosjenæringen. En tredel av dagens bussjåfører ventes å gå av med pensjon innen 2026, samtidig som rekrutteringen er svak. Samtidig er det i dag et absolutt yrkesforbud for yrkessjåfører over 75 år, selv om de har helse og motivasjon til å jobbe videre. I våre naboland Sverige og Danmark finnes ingen slik aldersgrense – der kan friske og kompetente seniorsjåfører fortsette så lenge de oppfyller helsekravene. Også i Norge kan sikkerheten ivaretas med hyppigere helseattester, fremfor et generelt yrkesforbud.

Svar:

Formålet med den øvre aldersgrensen på 75 år for kjøreseddel er å redusere risikoen for trafikkkulykker i løyvepliktig persontransport. Aldersgrensen bidrar til å eliminere uakseptable sikkerhetsrisikoer i det offentlig tilgjengelige transporttilbudet. Samtidig er denne aldersgrensen et resultat av en kompleks avveining mellom flere

hensyn, herunder behovet for tilgjengelig arbeidskraft, den enkeltes mulighet for å forbli lenger i arbeidslivet, samt trafikksikkerhet for passasjerer og medtrafikanter.

Selv om høy alder i seg selv ikke nødvendigvis tilsier at man blir en dårligere sjåfør, øker risikoen for alvorlige og akutte sykdomstilfeller med alderen. Slike tilfeller kan ofte være vanskelige å forutse gjennom ordinære helseundersøkelser. Årlig fornyelse av helseattest vil heller ikke være tilstrekkelig etter 75 år på grunn av risikoen for raskt forverret helsetilstand. Dette understøttes av Helsedirektoratets utredning fra 2021, der den helsefaglige vurderingen tydelig konkluderer med at den øvre aldersgrensen for kjøreseddel ikke bør heves på grunn av disse forholdene.

Jeg viser også til at det fremgår av Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på vei 2022-2025, at risikoen for å bli drept eller alvorlig skadd øver markant for trafikant-er fra fylte 75 år. Dette gjelder både i rollen som sjåfør og som fotgjenger. Det er ulike årsaker til den økte risikoen. Aldring reduserer enkelte ferdigheter som er nødvendige i trafikken, herunder konsentrasjon, observasjon og evnen til å behandle informasjon.

Risikoen knyttet til alder og helse vurderes annerledes for løyvepliktig persontransport sammenlignet med annen kjøring. Mens private bilister og sjåfører i gods-transport i større grad kan tilpasse kjøringen etter egen helsetilstand og kapasitet, har ikke buss- og drosjesjåfører

den samme fleksibiliteten. De er bundet av arbeidstid, rutetider og passasjerbehov. Når transporten i tillegg er underlagt offentlig godkjenning i form av løyveplikt, trer hensynet til passasjerer frem som et særlig tungtveiende moment. Dette tilsier at det bør oppstilles strenge krav til disse sjåførene.

Jeg vil påpeke at utfordringer knyttet til rekrutteringsvansker for buss- og drosjesjåfører bør søkes løst på annen måte enn ved å heve eller oppheve aldersgrensen for kjøreseddel. I den sammenheng vil jeg vise til nullvisjo-

nen om ingen drepte eller hardt skadde i trafikken innen 2050. Å opprettholde strenge krav til helse og egnethet for sjåfører i det offentlig tilgjengelige transporttilbudet er et viktig virkemiddel for å nå dette målet, uavhengig av hvilke krav som gjelder i våre naboland. Passasjerenes trygghet, de særskilte risikofaktorene knyttet til persontransport og manglende helsefaglig støtte for å oppheve aldersgrensen tilsier at regelverket må være strengt for buss- og drosjesjåfører.

SPØRSMÅL NR. 40

Innlevert 4. oktober 2025 av stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther

Besvart 16. oktober 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Den skandinaviske ulvebestanden er hardt presset. I en ny rapport fra Økokrim opplyses det at Politiet mistenker omfattende ulovlig ulvejakt. Flere ulverevirer har forsvunnet de siste årene og antall ulv faller. Samtidig planlegger Sverige å redusere sin bestand enda mer. Ulven er allerede kritisk truet på rødlisten, og preget av sterk innavl. Ulovlig jakt gjør det umulig å beskytte genetisk viktige dyr.

Vil regjeringen ta nye grep for å bevare ulven i lys Økokrims rapport, og den planlagte bestandsreduksjonen i Sverige?

BEGRUNNELSE:

Kilder/bakgrunn:

Økokrims rapport: <https://img8.custompublish.com/getfile.php/5456761.2528.npwuajkbq7s/Ulovlig%2Bjakt%2Bpå%2Brovvilt.pdf?return=www.okokrim.no>

Vedtak om bestandsreduksjon i Sverige: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/06/referensvardet-for-varg-sanks-fran-300-till-170/>

Svar:

Innavl og ulovlig jakt er direkte trusler mot overlevelsen til den sør-skandinaviske ulvebestanden. Dette er utfordringer forvaltningen har hatt oppmerksomhet på over mange år, og det skal fortsatt være et tydelig mål at ulovlig jakt begrenses mest mulig.

Den genetiske situasjonen for ulv er alvorlig, og ulvebestandens overlevelse avhenger av regelmessig innvandring av nye individer fra Finland/Russland, som bidrar med økt genetisk diversitet. Dette er også en forutsetning lagt til grunn for gjeldende bestandsmål for ulv, noe som er nærmere beskrevet i Meld. St. 21 (2015-2016) Ulv i norsk natur. Ved mistanke om, eller påvist tilhold av, nye innvandrere utenfor ulvesonen, blir det vurdert geografiske skjermingstiltak i forbindelse med lisensfelling og/eller innfangning og flytting av slike individer til ulvesonen. Dette for å unngå utilsiktet felling av genetisk verdifulle individer på vandring, og for å legge til rette for at de kan etablere seg innenfor ulvesona. Det er etablert et svært godt overvåkingsprogram for rovvilt, og DNA-materiale fra ulv blir innsamlet og analysert fortløpende, slik at nyankomne individer kan identifiseres.

Ulovlig jakt av rovvilt har dessverre vært en utfordring over tid. At det senest det siste året rapporteres om flere store saker i Norge og Norden understreker at utfordringen vedvarer. Ulovlig jakt er bekymringsfullt på flere måter. Det er en direkte trussel mot bestandenes overlevelse, det benyttes ofte metoder som medfører store dyrelidelser og det gjør det vanskelig for forvaltningen å ha kontroll på bestandsutviklingen. Å arbeide for både å forebygge og avsløre alvorlig miljøkriminalitet er en høyt prioritert oppgave. I miljøforvaltningen har Statens naturoppsyn (SNO) en sentral rolle i dette arbeidet, med både informasjon, tilstedeværelse og kontrollvirksomhet. Jeg setter også pris på at Økokrim har fokus på utfordringen med alvorlig miljøkriminalitet rettet mot truede rovviltarter. Det er vanskelig både å forebygge, oppdage og

etterforske ulovlig jakt i store utmarksområder, men flere saker de senere år viser at myndighetene avdekker og at folk blir tatt for ulovlig jakt på rovvilt.

Vi deler en felles sør-skandinavisk ulvebestand med Sverige, og våre to land har sammen et ansvar for å sikre bestanden også i tiden fremover. Det foreligger ingen avtale mellom Norge og Sverige om fordeling av ul-

vbestanden, men største delen av de sør-skandinaviske ulvene har tilhold på svensk side. Jeg legger i utgangspunktet til grunn at vår samlede politikk og forvaltning, inkludert bekjemping av ulovlig felling av ulv, fortsatt vil sikre ulvens overlevelse i våre områder, og dersom det skulle medføre behov for nye vurderinger også på norsk side så vil jeg komme tilbake til Stortinget med dette.

SPØRSMÅL NR. 41

Innlevert 5. oktober 2025 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien

Besvart 17. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Mener statsråden det er riktig av Bane Nor å holde tilbake informasjon som tidligere var tilgjengelig for publikum, for å slik styre fortellingen om tilstanden på den norske jernbanen?

BEGRUNNELSE:

VG har avdekket at Bane NOR har sluttet å dele trafikkmeldinger med offentligheten, med begrunnelse om å redusere "støy" i mediebildet. Dette innebærer at informasjon om togforsinkelser og innstillinger, som tidligere var tilgjengelig, nå holdes tilbake. Dette er problematisk fordi det svekker muligheten for offentlig innsyn i hvordan jernbanenettet faktisk fungerer, og hindrer mediene i å informere reisende og samfunnet om systematiske utfordringer. Når et statlig foretak som Bane NOR velger å begrense tilgangen til data som har stor betydning for tusenvis av reisende daglig, reiser det spørsmål om åpenhet, ansvarlighet og tillit. Det offentlige har en berettiget interesse i å få tilgang til denne typen informasjon, både for å kunne føre kontroll med tjenestene og for å sikre en informert offentlig debatt om jernbanens drift og utvikling.

Svar:

Jeg er opptatt av at de reisende får god informasjon, og jeg legger til grunn at Bane NOR, togoperatørene og Entur jobber for å gjøre trafikkinformasjon god og lett tilgjengelig for alle reisende.

Bane NOR oppgir at foretaket har endret praksisen for hvordan informasjon om forsinkelser og innstillinger i togtrafikken deles med offentligheten. Foretaket deler

fortsatt denne informasjonen, men bruker nå nettsiden til å informere om større hendelser som påvirker togtrafikken. Bane NOR begrunner dette med at det skaper forvirring og usikkerhet om hva som er relevant for de reisende når alt av små og store hendelser legges ut på nettsiden.

Når det gjelder hendelser som har mindre konsekvenser for trafikken, deler Bane NOR blant annet informasjon i NÅ-appen og på stasjonene. I appen kan de som reiser tilpasse slik at de får informasjon om de linjene og stasjonene de ønsker. Bane Nor viser til at media fortsatt har mulighet til å følge med på trafikkmeldinger i f.eks. Bane NORs, Enturs og Vys apper, på samme måte som de reisende.

SPØRSMÅL NR. 42**Innlevert 6. oktober 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 17. oktober 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Når tenker statsråden at straffebudet om kriminalisering av rekrutteting av barn trer i kraft?

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok før sommeren å be regjeringen fremme forslag om eget straffebud for å rekruttere barn til kriminalitet. Et forslag er nå nylig lagt på høring.

Svar:

Forslaget til en ny straffebestemmelse om involvering av mindreårige i kriminalitet ble sendt på høring 2. september 2025, med høringsfrist 1. desember. Når høringsfristen er utløpt, vil jeg prioritere oppfølgingen høyt, med sikte på å legge fram et lovforslag for Stortinget så raskt som mulig. Straffebestemmelsen vil kunne tre i kraft så snart den er vedtatt av Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 43**Innlevert 6. oktober 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 20. oktober 2025 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Har statsråden også sendt signal til statlige aktører om å fremme færre innsigelser for å oppnå økt boligbygging?

BEGRUNNELSE:

Kommunalministeren har nylig sendt brev til landets kommuner som ledd i ønske om å bygge flere boliger. Mitt inntrykk er at norske kommuner ikke trenger brev fra staten men mindre innblanding fra staten for å få det til. Ofte opplever kommunene statlige krav og innsigelser som bremseklosser.

Svar:

Kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng sendte et brev om felles innsats for økt boligbygging den 15. september. Innholdet i brevet er fortsatt gjeldende, selv om jeg har overtatt som kommunal- og distriktsminister.

Brevet ble ikke bare sendt til kommunene. Det ble også sendt til representanter for byggenæringen, alle fylkeskommuner, alle statsforvaltere og en rekke statlige myndigheter som har interesser i plansaker. Det henvender seg til alle disse aktørene.

Brevet understreker blant annet at offentlige myndigheter, inkludert statsforvalterne, skal vektlegge hensynet til tilstrekkelig boligbygging. Dette følger blant annet av plan- og bygningsloven og de nye statlige planretningslinjene for arealbruk og mobilitet. Brevet ber også høringsparter som statsforvalterne om å merke seg at det er et stort rom for å gjøre planendringer etter enklere prosess, at det ikke er hjemmel for å gi egne planbestemmelser innenfor områder som allerede er dekket av byggt teknisk forskrift, og at det er et mål at planbestemmelsene ikke blir for detaljerte.

Jeg forventer at dette blir fulgt opp, og mener at det i visse tilfeller kan bidra til færre innsigelser fra statsforvalterne. Samtidig poengterer brevet at arealpolitikken ligger fast. Innsigelser er fortsatt et nødvendig virkemiddel for sikre at nasjonale og viktige regionale hensyn blir ivarettatt. Jeg vil for øvrig også vise til at vi nylig har startet et innsigelsesprosjekt hvor vi går gjennom hvordan staten jobben med innsigelser i dag, slik at disse prosessene gjennomføres på en best mulig måte.

SPØRSMÅL NR. 44**Innlevert 6. oktober 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 20. oktober 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

Mener statsråden det er forsvarlig å fjerne kunnskap om vold og overgrep fra sykepleierutdanningen, og hvordan henger dette eventuelt sammen med den uttalte satsing på å avdekke og forebygge vold og overgrep mot barn og unge?

BEGRUNNELSE:

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse har sent på høring forslag til ny forskrift om nasjonal retningslinje for sykepleierutdanning. Forskriften skal erstatte forskrift 15. mars 2019 nr. 412 om nasjonal retningslinje for sykepleierutdanning.

I den forbindelse er det kommet flere og sterke bekymringsmeldinger om at forslaget innebærer et alvorlig tilbakeslag i arbeidet med å styrke kompetansen i helse- og omsorgstjenesten på vold og overgrep mot barn og unge.

Nylig skrev også fem forskere ved Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) et lenge innlegg i Aftenposten om hvorfor det vil være et alvorlig feilgrep å fjerne kunnskap om vold og overgrep fra sykepleierutdanningen.

Jeg deler mange av disse bekymringene og er redd for at et slikt feilgrep vil være et grovt svik mot ytterst sårbare barn og unge.

<https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/almgmA/aa-fjerne-kunnskap-om-vold-og-overgrep-fra-sykepleierutdanningen-er-et-feilgrep>

Svar:

Regjeringen og jeg deler ditt engasjement for voldsutsatte barn, og mener det er veldig viktig at studentene gjennom utdanningen blir godt rustet til å avdekke vold og overgrep.

Derfor er det i dette forslaget ikke foreslått endringer i kunnskapen studentene skal ha når de er ferdig utdannet sykepleiere om vold og overgrep. I forskrift om nasjonale retningslinjer for sykepleierutdanningen er det i dag en del av en læringsutbyttebeskrivelse som lyder:

«Videre kan kandidaten samtale med barn om tema som omsorgssvikt, vold og overgrep.»

Erfaringen vi har høstet med denne læringsutbyttebeskrivelsen er at det er faglig og etisk utfordrende å

legge til rette for at studentene skal trene på dette mens de er under utdanning. For eksempel vil det være etisk betenkelig at studenter i praksis skal øve seg på barn man mistenker kan ha vært utsatt for vold eller overgrep.

I høringsforslaget står det videre at det er velkjent at barn som utsettes for vold og overgrep ofte ikke selv tar initiativ til å fortelle om det. Det er derfor avgjørende at helsepersonell har kompetanse til å gjenkjenne tegn og gjennomføre samtaler på en trygg og profesjonell måte. I høringen ber HK-dir om innspill på hvordan og i hvilken grad endringen kan påvirke utdanningens evne til å forberede sykepleiere på reelle og krevende situasjoner de vil møte i praksis.

Det er ikke foreslått å endre på det som er felles for alle grunnutdanninger i RETHOS gjennom forskrift om felles rammeplan for helse og sosialfagutdanninger. Her står det at alle kandidater skal ha «kunnskap om sosiale og helsemessige problemer inkludert omsorgssvikt, vold, overgrep, rus- og sosioøkonomiske problemer og kunne identifisere og følge opp mennesker med slike utfordringer. Kandidaten skal kunne sette inn nødvendige tiltak og/eller behandling, eller henvise videre ved behov.». I forskrift om nasjonale retningslinjer for sykepleierutdanning står det videre at etter endt sykepleierutdanning skal følgende læringsutbytte være oppnådd: Kandidaten «har innsikt i sosiale og helsemessige problemer inkludert omsorgssvikt, vold, overgrep, rus- og sosioøkonomiske problemer og kan identifisere og følge opp mennesker med slike utfordringer, samt kunne sette inn nødvendige tiltak og/eller behandling, eller henvise videre».

De nasjonale retningslinjene for helse- og sosialfagutdanningene (RETHOS) er en del av et styringssystem som har som mål at utdanningene er framtidsrettede og i tråd med tjenestenes kompetansebehov og brukernes behov. For å ivareta retningslinjene er det tilknyttet en programgruppe til hver utdanning. Programgruppen for sykepleie er sammensatt av representanter fra utdanningssinstitusjonene, fra helse- og omsorgstjenestene, samt en studentrepresentant. Programgruppen har gjort faglige vurderinger av at det er behov for å revidere de nasjonale retningslinjene, og det er i all hovedsak programgruppens eget forslag som jeg har sendt på høring.

Forslaget til endring i de nasjonale retningslinjene handler ikke om å nedvurdere eller nedprioritere innhold om vold og overgrep i utdanningene. Det handler om å finne en innretning på temaet vold og overgrep som gjør det mulig for institusjonene å undervise bachelorstu-

dentene i sykepleie på en faglig og etisk forsvarlig måte. Jeg syns ikke vi som politikere bør styre så detaljert at vi pålegger utdanningsinstitusjonene å undervise på en bestemt måte som kan være uetisk. Jeg mener samtidig det er svært positivt at spørsmålet sendes ut på høring slik at høringsinstansene kan komme med sitt syn på hvordan denne endringen vil kunne påvirke, og hvordan vi kan løse dette på best mulig måte for å kunne ivareta utsatte barn på best mulig vis.

I fortsettelsen er jeg sikker på at vi vil få på plass en revidert forskrift om nasjonale retningslinjer i sykepleierutdanningen som vil være et godt utgangspunkt for at alle universiteter og høyskoler som tilbyr sykepleierutdanning har god og tilpasset undervisning som gjør fremtidige sykepleiere rustet til å jobbe med omsorgssvikt, vold og overgrep.

SPØRSMÅL NR. 45

Innlevert 6. oktober 2025 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 20. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvordan ser samferdselsministeren for seg at vi skal nå målet om reduksjon i biltrafikk og økt satsing på kollektiv, sykkel og gange når Bane Nor i praksis legger ned alt eksisterende kollektivtilbud i et voksende boområde rett utenfor Oslo?

BEGRUNNELSE:

14. desember i år endrer Bane Nor sine ruter. Dette innebærer blant annet å kutte i antall avganger på Svingen stasjon, fra dagens timesavganger, med halvtimesavganger i rush, til kun fire avganger per dag mandag - fredag. Svingen stasjon er i praksis eneste kollektivtilbud i den delen av Fetsund som ligger øst for Glomma. For å komme seg til tog etter 14.12.25 må man enten gå til buss ved Sundet eller over jernbanebroen over Glomma, dersom man ikke skal kjøre bil.

Svar:

Bane NOR har som infrastrukturforvalter og iht. regelverket ansvaret for å tildele infrastrukturkapasitet på det norske jernbanenettet. Dette betyr at Bane NOR har ansvar for å lage realistiske ruteplaner slik at togene klarer å holde ruta og de reisende kan stole på toget. De siste års ruteplaner har blitt stadig mindre realistiske fordi det kjøres langt flere tog på en svært presset infrastruktur og flere reisende gir lengre stopp på mange stasjoner.

Bane NOR gjør endringene i ruteplanen for å bedre punktligheten og gjøre togtilbudet bedre for svært mange reisende i Oslo-området. Reisende fra Svingen stasjon vil

dessverre få et redusert tilbud, men det vil fortsatt være to stopp i rushtid om morgenen og to om ettermiddagen. Ifølge Jernbanedirektoratet er det om lag 410 av- og påstigninger hver arbeidsdag på Svingen stasjonen. På de øvrige stasjonene på linje R14 Asker-Kongsvinger er det om lag 16 000 av- og påstigninger. Dette indikerer en stor gevinst for svært mange reisende, sammenlignet med de som får noen færre avganger. Bane NOR opplyser at endringene er vurdert til å gi færre forsinkede tog og en vesentlig bedring i punktligheten for linje R14. I tillegg forventer Bane NOR at følgeforsinkelser på alle øvrige region-, fjern- og godstog som er avhengig av linje R14 reduseres tilsvarende. Dette er positivt for punktligheten på denne strekningen, som har vært lav og fallende de siste årene.

SPØRSMÅL NR. 46**Innlevert 6. oktober 2025 av stortingsrepresentant Remi Sølvsberg****Besvart 21. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan statsråden garantere at det vil bli økt bruk av doble togsett på Østlandet med de nye togsettene eller vil vi se en reell nedgang i antall sitteplasser for pendlerne, og hvor mange nye ståplasser veies dette eventuelt opp med?

BEGRUNNELSE:

I det siste har det fått en del oppmerksomhet at regjeringen har bestilt nye togsett til Østlandet, hvor antall sitteplasser reduseres fra 308 til 289.

Regjeringen forsvarer dette med at det blir en betydelig økning i antall ståplasser, uten at det er gitt et konkret tall på veksten her.

For mange pendlere er tilgang på sitteplass en del av det som gir en god start og avslutning på arbeidsdagen, og jeg frykter at manglende tilgang på sitteplass over tid kan føre til at folk velger bort toget. I dekningen av de nye togsettene har det ikke kommet fram hvor mange nye togsett som har blitt kjøpt inn, og om det vil bli mulig å kjøre doble togsett oftere, eller om dagens situasjon vil fortsette.

Svar:

Regjeringen kjøper nye tog til Østlandet for at det skal være nok togsett i trafikk til å kjøre med doble sett der passasjergrunnlaget tilsier det.

Flytogtilbudet blir en del av det øvrige togtilbudet fra desember 2027, og vi kjøper flere tog med mer transportkapasitet. For pendlerne på Østlandet vil det bli et betydelig bedre togtilbud, med tilgang til flere avganger og bedre plass om bord i togene. Det gjør at reisestrømmene kan fordeles jevnere mellom de ulike avgangene, særlig i rush. Totalen av tiltakene vil bidra til et mer kapasitetssterkt togtilbud på Østlandet, med høyere driftsstabilitet og bedre plass om bord.

Antall sitteplasser blir omtrent som i dagens tog. Det blir 289 sitteplasser i de nye lokaltogene, mot 290–308 i dagens tog. I de nye togene blir det imidlertid 2 seter på hver side av midtgangen, mot 3 seter på den ene siden av midtgangen i dagens tog, brede midtganger og store fleksjoner. Det vil gi bedre komfort for de reisende. Samtidig blir det en betydelig økning i antall ståplasser i tillegg til at totalkapasiteten øker til 781 plasser i lokaltogene og 750 i regiontogene. De nye lokal- og regiontogene gir dermed en stor økning i kapasiteten sammenlignet med dagens tog, og vil for de aller fleste reisende gi økt komfort.

SPØRSMÅL NR. 47**Innlevert 6. oktober 2025 av stortingsrepresentant Arild Hermstad****Besvart 20. oktober 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Aktivistene som forsøkte å bringe mat og medisiner til Gaza med båt, er fengslet under svært kritikkverdige forhold i Israel. Dette inkluderer seks norske statsborgere. Regjeringene i flere andre europeiske land har protestert kraftig mot behandlingen av fangene.

Hvorfor har den norske regjeringen ikke protestert offentlig overfor israelske myndigheter mot behandlin-

gen av disse fangene, og hvordan følger Norge opp saken i dialogen med Israel og i relevante internasjonale fora?

BEGRUNNELSE:

Rapporter fra blant annet Reuters, The Guardian, Associated Press, Verdens Gang og Aftenposten beskriver forhold som kan være i strid med internasjonale menneskerettighetsforpliktelser. Aktivistene skal blant annet ha blitt

utsatt for umenneskelig og nedverdiggende behandling, nektet tilgang til advokater og nødvendige medisiner, samt holdt i dårlige hygieniske forhold.

Israelske myndigheter sier fangene er terrorister og skal behandles deretter, selv om dette åpenbart ikke er tilfelle. Aktivistene og deres advokater melder om mis-handling, manglende tilgang til medisiner og advokater, og avbrutte besøk fra diplomatiske representanter.

Norge har tradisjon for å stå opp for folkeretten og menneskerettighetene, og det er derfor naturlig å spørre hvordan regjeringen reagerer når internasjonale hjelpearbeidere og sivile blir behandlet på denne måten av en stat Norge har tette forbindelser med.

Svar:

Regjeringen er glad for at de totalt åtte norske statsborgerne, som nylig deltok i to ulike flåter på vei til Gaza og ble fengslet i Israel, er sluppet fri.

Norge har i mange år kritisert Israel for blokaden av Gaza. Fra norsk side har vi gjentatte ganger gjort det klart at Israels blokade av Gaza, slik den praktiseres, er i strid med folkeretten, ettersom Israel ikke i tilstrekkelig grad etterlever sin forpliktelse til å sikre humanitær hjelp til befolkningen i Palestina. Vi har vært svært tydelige i vår kritikk av Israels hindring av humanitær tilgang for FN og humanitære organisasjoner. Som okkupasjonsmakt har Israel en forpliktelse til å legge til rette for bevegelsesfrihet og trygghet for humanitære aktører. Vi har også tatt opp og vært kritiske til de svært risikofylte og uverdige forholdene for utdeling av nødhjelp Israel har lagt opp til som alternativer i tiden før våpenhvileavtalen kom på plass.

Norge har også gjennom FNs generalforsamling tatt initiativ til at Den internasjonale domstolen i Haag

skal gjøre nærmere rede for hva slags forpliktelser dette innebærer for Israel hva angår FN, andre internasjonale organisasjoner og staters tilstedeværelse og aktiviteter i Palestina. Domstolen har varslet at de vil komme med en rådgivende uttalelse om dette den 22. oktober.

Jeg har forståelse for den frustrasjon og avmakt nordmenn med rette føler når vi ser hva som har utfoldet seg i Gaza de siste to årene. På grunn av den svært farlige sikkerhetssituasjonen og viktige grunnleggende prinsipper for humanitær innsats, er det likevel regjeringens klare anbefaling at humanitær bistand leveres gjennom FN og andre anerkjente humanitære aktører, og i tråd med de humanitære prinsippene.

I forbindelse med de norske borgernes deltakelse på flåtene med nødhjelp til Gaza løftet utenriktjenesten saken med israelske myndigheter ved gjentatte anledninger og uttrykte tydelig vår forventning om respekt for folkeretten. Vi hadde også et bredt samarbeid med andre berørte land og ga utstrakt konsulær bistand til de norske borgerne som ble fengslet i Israel.

Mens de norske borgerne var til havs, ga vi beskjed til Israel om at vi var bekymret for deres sikkerhet, at vi forventet at de skulle behandles i ordentlig og i tråd med folkeretten og ba om å få rask konsulær tilgang dersom Israel pågrep dem.

Etter at de ble pågrepet og fraktet til Israel, var ambassaden i Tel Aviv i daglig kontakt med israelske myndigheter. Ambassaden besøkte de norske borgerne i fengselet ved flere anledninger, og tok opp med relevante myndigheter forholdene i fengselet.

Jeg kan forsikre at denne saken har hatt høy prioritet og blitt fulgt opp i tråd med våre rammer for konsulær bistand.

SPØRSMÅL NR. 48

Innlevert 6. oktober 2025 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 17. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Mener statsråden det er akseptabelt at Bane Nor holder tilbake informasjon fra offentlighet for å kamuflere den faktiske situasjonen på jernbanen?

BEGRUNNELSE:

I en sak i VG 5.oktober fremkommer det at Bane Nor siden i vår har lagt ut færre trafikkmeldinger på sin hjemmeside, fordi de ønsket å « redusere støy i forbindelse med avvik». Ifølge saken ble den nye strategien besluttet på et møte for konsernledelsen i slutten av mars 2025. Formålet var også

å «bidra til en forståelse for at punktligheten på norsk jernbane faktisk er ganske god».

For spørsmålsstiller fremstår det som Bane Nor bevisst holder tilbake informasjon fra offentlighet, for å sette seg selv i et bedre lys. Det er helt uakseptabelt, og det forventer jeg at statsråden er enig i.

Svar:

Jeg er opptatt av at de reisende får god informasjon, og jeg legger til grunn at Bane NOR, togoperatørene og Entur jobber for å gjøre trafikkinformasjon god og lett tilgjengelig for alle reisende.

Bane NOR oppgir at foretaket har endret praksisen for hvordan informasjon om forsinkelser og innstillinger

i togtrafikken deles med offentligheten. Foretaket deler fortsatt denne informasjonen, men bruker nå nettsiden til å informere om større hendelser som påvirker togtrafikken. Bane NOR begrunner dette med at det skaper forvirring og usikkerhet om hva som er relevant for de reisende når alt av små og store hendelser legges ut på nettsiden.

Når det gjelder hendelser som har mindre konsekvenser for trafikken, deler Bane NOR blant annet informasjon i NÅ-appen og på stasjonene. I appen kan de som reiser tilpasse slik at de får informasjon om de linjene og stasjonene de ønsker. Bane Nor viser til at media fortsatt har mulighet til å følge med på trafikkmeldinger i f.eks. Bane NORs, Enturs og Vys apper, på samme måte som de reisende.

SPØRSMÅL NR. 49

Innlevert 6. oktober 2025 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 21. oktober 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hvor mange av de 2 086 ungdommene i alderen 15-17 år og de 2 436 under 15 år som ble siktet for voldslovbrudd ifølge SSB i 2024 har henholdsvis innvandrerbakgrunn (fordelt på innvandrere og norskfødte med to utenlandsfødte foreldre) fordelt på verdensdel og øvrig befolkning og hvordan fordeler disse seg på gjengangere med 5 og 10 eller flere siktelsener i løpet av året?

BEGRUNNELSE:

Tall fra SSB viser at antall barn og unge som var siktet for voldskriminalitet i 2024 var økte til 4 522 som er tre ganger høyere enn i 2015. For de som er under 15 år blir sakene henlagt. For å kunne iverksette målrettede og treffsikre tiltak for å forebygge kriminalitet blant unge, er det nødvendig å ha bedre kunnskap om hvem disse ungdommene er.

Justisministeren uttalte i Stortinget 5. juni 2025 at «statistikk og registerdata fra politiet skal være lett tilgjengelig for både publikum og forskere» og at hun vil «arbeide videre med hvordan denne statistikken kan gjøres mer tilgjengelig for offentligheten». Når statsråden selv understreker viktigheten av åpenhet, er det naturlig at de tilrettelegger for å gi offentligheten så sannferdig og relevant informasjon som mulig.

Svar:

I likhet med representanten Johnsen er jeg opptatt av at vi for å iverksett målrettede og treffsikre forebyggende tiltak mot alvorlig voldskriminalitet begått av barn og unge, må ha nødvendig kunnskap om hvem disse ungdommene er.

Når spørsmålet fra representanten ikke lar seg besvare i tall, så er dette fordi politiets straffesaksregistre kun inneholder informasjon om fødeland og statsborgerskap. For å undersøke landbakgrunn, eller såkalt «innvandringsbakgrunn», er politiet avhengige av manuelt å koble folkeregisteret med straffesaksopplysninger for hver enkelt person. Det er lovmessige krav til formålet med å gjøre en slik kobling, hvilket innebærer at dette ikke gjøres systematisk, men tidvis i etatens forskjellige typer rapporter om kriminalitet, som for eksempel fenomenrapporten «Risiko og livsmestring for unge kriminelle i Oslo – en ustødig grunnmur for mestring» (2022). I rapporten, som omfattet 341 unge med gjentatt kriminalitet i Oslo, var innvandrerbakgrunn blant bakgrunnsfaktorene som ser ut til å gi en ekstra risiko for gjentatt kriminalitet. Av de 341 unge med gjentatt kriminalitet var 70 % født i Norge og 83 % hadde norsk statsborgerskap. Hele 77 % (262) hadde innvandrerbakgrunn ved at de selv hadde innvandret eller, oftere, var barn av innvandrere. Dette er en betydelig høyere andel enn for den bosatte befolkning. I

Oslo kommune er innvandererandelen i barnebefolkningen drøyt 35 %.

Også tall fra Statistisk sentralbyrå bekrefter det vi allerede vet fra en rekke tidligere analyser av kriminalitetsbildet. Det er en samlet overrepresentasjon for registrert kriminalitet blant innvandrere. Det er også store ulikheter med tanke på landbakgrunn og variasjon mellom ulike lovbrudd. Dette er en utvikling regjeringen tar på alvor, og vi er opptatt av å ha et best mulig kunnskapsgrunnlag for å treffe riktige beslutninger om forebygging og bekjempelse av kriminalitet. Kunnskap om hvem som begår kriminaliteten og hvorfor de gjør det står derfor helt sentralt.

Få personer står for mye av kriminaliteten, og det er viktig å understreke at de aller fleste med innvandrerbak-

grunn er lovlydige. Fra andre undersøkelser vet vi også at mange av lovbrysterne er svært unge.

Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre er imidlertid også overrepresentert når det gjelder risikofaktorer for kriminalitet, som ulike levekårsproblemer, utenforskap, lav inntekt og høy arbeidsledighet. Innvandrere og deres norskfødte barn er samlet sett også oftere ofre for anmeldt kriminalitet enn befolkningen ellers, og mange av de mest aktive lovbrysterne er selv ofre for kriminalitet.

Regjeringen fører en integreringspolitikk der samfunnet både stiller krav og stiller opp. Voksne som får opphold i Norge, skal så raskt så mulig bli en del av og bidra i samfunnet på lik linje med alle andre. Innvandrere må oppleve at de møter de samme forventningene og får de samme mulighetene som alle andre.

SPØRSMÅL NR. 50

Innlevert 6. oktober 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 17. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

5. oktober kunne vi lese i VG at Bane Nor har sluttet å dele informasjon om stans og forsinkelser i togtrafikken på egne nettsider.

Vil statsråden gripe inn og sørge for at det statseide selskapet igjen sørger for at offentlig kunnskap om kritisk infrastruktur blir tilgjengelig for pressen og vanlige folk?

BEGRUNNELSE:

VG avdekket nylig at Bane Nor, etter flere måneder med hyppig informasjon om forsinkelser, innstillinger, jordfeil, signalfeil og andre hindre for togpassasjerer, har sluttet å oppgi dette på sine nettsider. Årsaken er at det "skaper støy", og at de heller ønsker at informasjonen skal spres via høyttaleranlegg, på skjermer og i apper. Åpenhet er viktig i slike saker og derfor bør statsråden gripe inn ovenfor Bane Nor og få dem til å snu i dette spørsmålet.

Svar:

Jeg er opptatt av at de reisende får god informasjon, og jeg legger til grunn at Bane NOR, togoperatørene og Entur jobber for å gjøre trafikkinformasjon god og lett tilgjengelig for alle reisende.

Bane NOR oppgir at foretaket har endret praksisen for hvordan informasjon om forsinkelser og innstillinger i togtrafikken deles med offentligheten. Foretaket deler fortsatt denne informasjonen, men bruker nå nettsiden til å informere om større hendelser som påvirker togtrafikken. Bane NOR begrunner dette med at det skaper forvirring og usikkerhet om hva som er relevant for de reisende når alt av små og store hendelser legges ut på nettsiden.

Når det gjelder hendelser som har mindre konsekvenser for trafikken, deler Bane NOR blant annet informasjon i NÅ-appen og på stasjonene. I appen kan de som reiser tilpasse slik at de får informasjon om de linjene og stasjonene de ønsker. Bane Nor viser til at media fortsatt har mulighet til å følge med på trafikkmeldinger i f.eks. Bane NORs, Enturs og Vys apper, på samme måte som de reisende.

SPØRSMÅL NR. 51**Innlevert 6. oktober 2025 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 20. oktober 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Hva gjør ministeren for å sikre at nordmennene som Israel har fanget for å ha forsøkt å levere nødhjelp til Gaza, behandles skikkelig og hentes hjem til Norge?

BEGRUNNELSE:

Det israelske militære arresterte 462 mennesker, inkludert seks nordmenn, i Middelhavet i uke 40. De arresterte aktivistene deltok alle i en internasjonal solidaritetsflåte, fordelt på 44 sivile fartøy, hvor målet var å bryte Israels blokade av Gaza og levere mat, medisiner og vann til en sultende befolkning.

Blant de arresterte nordmennene er Eline Frøysa Norli (25 år) fra Trondheim. Sammen med de andre pågrepne nordmennene sitter hun i det beryktede Ketziot-fengselet sør i Israel. Ifølge Aftenposten er det dårlige forhold i fengselet. Israelske advokater opplyser til Reuters at aktivistene har blitt nektet tilgang til advokater, vann, medisiner og toalett. Norlis familie forteller at de gjentatte ganger har forsøkt å kontakte UD, uten å få svar, og uttrykker i Adresseavisen stor fortvilelse.

Spania har på sin side reagert resolutt på Israels pågrepelse av sine statsborgere. I en uttalelse fra spansk UD 1. oktober krever Spania at Israel respekterer integriteten og rettighetene til de spanske aktivistene og understreker at flåten er et fredelig, humanitært og sivilt initiativ. Den spanske utenriksministeren José Manuel Albares ønsker å koordinere med andre land som har statsborgere som Israel har pågrepet.

Spørsmålsstiller har ikke registrert noen tilsvarende uttalelse fra norsk UD, eller noen krav fra norsk side overhodet ang. nordmennene som Israel har sperret inne i Ketziot-fengselet for sitt humanitære engasjement, og ser seg derfor nødt til å ta opp saken med ministeren.

Svar:

Jeg har stor forståelse for at dette har vært en sak som har vært krevende for de involverte, både de fengslede og deres pårørende. Saken har også engasjert mange andre i samfunnet. Jeg kan forsikre om at denne saken har hatt høy prioritet i utenriktjenesten, i likhet med alle saker der norske borgere fengsles i utlandet.

Basert på tidligere tilsvarende hendelser var vi bekymret for de norske borgernes sikkerhet allerede før de ble fengslet i Israel. Vi gav derfor beskjed til israelske

myndigheter mens de fortsatt var til havs om at vi forventet at de skulle behandles ordentlig og i tråd med folkeretten. Vi ba også om å få rask konsulær tilgang.

Etter at de norske borgerne ble pågrepet og fraktet til Israel, var ambassaden i Tel Aviv i daglig kontakt med israelske myndigheter. Ambassaden besøkte de norske borgerne i fengselet ved flere anledninger, og tok opp med relevante myndigheter forholdene i fengselet. Vi ba blant annet om at de fengslede fikk tilstrekkelig mat og drikke, at de ble behandlet med respekt, at de fikk tilgang på medisinsk behandling ved behov, at de fikk tilstrekkelig informasjon om sin sak og tilgang på advokat.

Ambassaden var også, så langt det lot seg gjøre i de forskjellige sakene, i løpende kontakt med de involverte norske borgerne, deres pårørende, deres advokater og deres organisasjon her i Norge. Jeg vil legge til at pågangen av henvendelser til utenriktjenesten i denne runden var så massiv, og til en viss grad hindret departementet og ambassaden i å skille ut og følge opp viktig kontakt med pårørende.

I forbindelse med deportasjonene la vi til rette for koordinering under hjemreisen, blant annet gjennom kontakt med pårørende og organisasjon i Norge, samt med andre ambassader og utenriktjenester ved mellomlandinger i andre land.

Det er ofte høye forventninger til hva norsk utenriktjeneste kan bistå med. Det har også vært tilfelle i disse sakene. Jeg ønsker å benytte denne anledningen til å si litt hva norsk utenriktjeneste kan og ikke kan gjøre for norske borgere som blir arrestert, fengslet eller på annet vis tilbakeholdt av andre lands myndigheter i utlandet.

Norske borgere som fengsles i utlandet kan ikke forvente rettsprosesser eller fengslingsforhold tilsvarende det som gjelder i Norge. Det er myndighetene i det landet hvor en rettsprosess foregår som har ansvaret for å sikre at rettssikkerheten ivaretas. Den vanligste og viktigste måten å håndtere problematiske forhold på, er at den norske borgerens advokat tar dette opp med lokale myndigheter. Samtidig vil norske myndigheter i særlige tilfeller kunne ta opp klare brudd på helt grunnleggende menneskeretter.

Vi setter selv klare grenser for fremmede staters adgang til å engasjere seg i rettsprosesser i Norge, og viser stor tilbakeholdenhet med å involvere oss direkte i andre lands rettsprosesser. Det er lovene og reglene i landet man reiser til som gjelder. Dette, sammen med folkerettens bestemmelser, begrenser de virkemidler utenriktjenesten

og norske myndigheter for øvrig har til rådighet. Vi kan for eksempel ikke kreve at norske borgere løslates, og man kan ikke forvente å bli hentet hjem av norske myndigheter når man fengsles i utlandet.

Til slutt vil jeg understreke prinsippene om personlig ansvar og hjelp til selvhjelp, og det faktum at utenrikstjenesten alltid vil etterstrebe størst mulig grad av likebehandling når vi bistår norske borgere i utlandet. Siden

ingen saker er like, og forholdene i ulike land er forskjellige, vil omfanget av bistanden vi gir kunne variere.

Jeg viser dessuten til mitt svar av 20. oktober på skriftlig spørsmål fra representanten Hermstad (MDG), hvor jeg også kommer inn på Norges synspunkter på Israels blokade av Gaza, samt beskriver hvordan norsk utenrikstjeneste bistod de norske borgerne som var fengslet i Israel i forbindelse med deltakelse i flåte på vei til Gaza med nødhjelp.

SPØRSMÅL NR. 52

Innlevert 7. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 15. oktober 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Mener klima- og miljøministeren det er riktig at Norsk Dekkretur, som opererer med statlig godkjenning og støtte, inngår en ny avtale med Ragn-Sells mens de er under politietterforskning for blant annet brudd på brann- og eksplosjonsvernloven, har alvorlige HMS-avvik og er involvert i en tvist om manglende oppgjør etter en alvorlig miljøhendelse, og mener statsråden at dette er forenlig med kravene til forsvarlig avfallshåndtering og tillit til returordningen?

BEGRUNNELSE:

Norsk Dekkretur AS er etablert som en felles bransjeløsning for innsamling og gjenvinning av kasserte dekk, og er det eneste godkjente innsamlingssystemet i Norge. Selskapet opererer på vegne av produsenter og importører, og ble etablert med støtte fra Klima- og miljødepartementet. På sine nettsider opplyser Norsk Dekkretur at returordningen tilfredsstiller myndighetenes krav til avfalls- og gjenvinningsbehandling.

Til tross for dette har Norsk Dekkretur valgt å videreføre eller reforhandle avtale med Ragn-Sells Dekkgjenvinning AS. Dette skjer samtidig som Ragn-Sells er under politietterforskning for mulige brudd på brann- og eksplosjonsvernloven og arbeidsmiljøloven. Selskapet har mottatt flere pålegg fra Arbeidstilsynet, blant annet for manglende HMS-arbeid og lagring av farlig avfall.

Ragn-Sells er også i tvist med Grenland brann og redning og Buksér & Berging, etter at de har nektet å betale over 30 millioner kroner i kostnader knyttet til den omfattende miljøaksjonen etter storbrannen ved deres

anlegg i Bamble. Ifølge NRK den 1. oktober har selskapet nå valgt å saksøke det lokale brannvesenet (<https://www.nrk.no/vestfoldogtelemark/ragn-sells-saksoker-brannvesenet-konflikt-om-millionregning-etter-storbrann-1.17590126>)

Videre har Ragn-Sells fått kritikk fra Statsforvalteren for ulovlige utslipp og manglende tiltak for å hindre forurensning. Jeg er kjent også kjent med at Naturvernforbundet vurderer å anmelde selskapet for miljøkriminalitet.

Brannen i Bamble førte til omfattende miljøforurensning, ødelagt utstyr og store kostnader for lokalsamfunnet. Ragn-Sells har forsøkt å overføre regningen til Bamble kommune, noe som kan få økonomiske konsekvenser for innbyggerne.

Det er derfor grunn til å stille spørsmål ved tilliten til returordningen, når den eneste godkjente aktøren samarbeider med en bedrift som er under etterforskning og har gjentatte alvorlige avvik.

Svar:

Utgangspunktet etter avfallsforskriften er at det er de som produserer og importerer dekk som skal sørge for at kasserte dekk samles inn og gjenvinnes gjennom produsentansvaret. Det er Norsk Dekkretur som har ansvar for å oppfylle pliktene til innsamling og gjenvinning på vegne av produsenter og importører, og det er opp til dem å vurdere hvilke aktører de inngår avtaler med, så lenge underleverandørene har nødvendige tillatelser. Det forventes at alle aktører i produsentansvarsordningen opererer i tråd med kravene til forsvarlig avfallshåndtering.

Departementet har ikke en rolle i forhandlinger mellom private aktører.

For øvrig er jeg kjent med at Norsk Dekkretur publiserte en pressemelding 13. oktober der det fremgår at de

fra høsten 2026 vil samarbeide med Svensk Däckåtervinning.

SPØRSMÅL NR. 53

Innlevert 7. oktober 2025 av stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther

Besvart 20. oktober 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Ekstremværet «Amy» har rammet hardt, og det er registrert over 8 000 skader. Ekstremværet «Hans» og «Jakob» ødela store deler av infrastrukturen, henholdsvis på Sørøstlandet og Vestlandet i 2023 og 2024. Ekstremvær er dyrt, og det trengs store investeringer for å tilpasse Norge til en ny klimavirkelighet.

Hvilke nye grep vil regjeringen ta for å forberede Norge på mer nedbør og ekstremvær som følge av klimaendringene?

BEGRUNNELSE:

Klimakrisen gjør at ekstremværet vil bli hyppigere og kraftigere, også i Norge. Ekstremværet «Amy» har ført til store ødeleggelser både på Vestlandet, Østlandet og Sørlandet, og det er registrert over 8000 skader. Ekstremværet «Hans» i 2023 kostet 1,6 milliarder, og staten endte med å betale 500 millioner i erstatning som følge av «Hans» og ekstremværet «Jakob» i 2024. Det er dessuten en stor emosjonell og økonomisk belastning for enkeltmennesker når hus og lokalmiljø ødelegges.

Vi vet at klimakrisen vil føre til mer nedbør og ekstremvær, og områder i Norge med smale veier og lite intakt natur er ekstra sårbar. Ekstremvær er dyrt, og det trengs store investeringer for å tilpasse Norge til en ny klimavirkelighet.

Kilder:

Skader fra «Amy»: 8000 naturskader hittil registrert etter ekstremværet Amy - adressa.no

Kostnader fra «Hans»: <https://www.tv2.no/direkte/utl7/ekstremvaeret-hans/64da3f626e3b30d8a1a66170/skadene-etter-hans-oker-kostnadene-anslas-til-16-milliarder-sa-langt>

Staten betalte 500 millioner etter «Hans» og «Jakob»: Får 75 millioner etter uværet «Jakob» – NRK Vestland.

Svar:

Ekstremværet «Amy» har igjen minnet oss om hvor sårbare vi er i møte med et klima i endring. Vi må forvente mer ekstremvær i årene som kommer, og med det også flere alvorlige konsekvenser knyttet til flom, skred og overvann. Slike hendelser rammer både mennesker, lokalsamfunn og natur.

Det viktigste verden kan gjøre for å redusere klimaendringene, er å kutte utslipp. Norge har satt seg ambisiøse klimamål under Parisavtalen. Regjeringen har nylig lagt fram Klimastatus og -plan, som viser hvordan vi arbeider for å nå disse målene gjennom å forsterke klimapolitikken.

Samtidig må vi tilpasse oss klimaendringene. I stortingsmeldingene Meld. St. 26 (2022–2023) Klima i endring – sammen for et klimarobust samfunn og Meld. St. 27 (2023–2024) Tryggare framtid – førebudd på flaum og skred foreslo regjeringen en rekke tiltak for å gjøre samfunnet mer robust og øke tryggheten for innbyggerne. Stortingsmeldingene synliggjør at klimatilpasning krever innsats på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer. Vi er godt i gang med å følge opp begge stortingsmeldingene. Kapittel 5 i Regjeringens Klimastatus og -plan presenterer utfordringer, status og planer for arbeidet med klimatilpasning i og på tvers av ulike sektorer.

I flom- og skredmeldingen har regjeringen fremmet en rekke tiltak for å styrke forebygging av flom og skred. Forebygging omfatter både sikringstiltak og tiltak knyttet til kartlegging, arealplanlegging, overvåking og varsling. I dette helhetlige arbeidet er ett av de nye grepene å styrke den nasjonale varslingstjenesten for flom og skred. God varsling bidrar til begrense skadeomfang ved hendelser. I årets budsjett Prop. 1 S (2025–2026) har vi fulgt opp med et forslag til økning på 25 millioner kroner til å forbedre Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) overvåkings- og varslingstjeneste. Regjeringen fore-

slår å bevilge totalt 782 millioner kroner utenom drift til NVEs arbeid med flom- og skredforebygging. Dette er en økning på 97 millioner kroner sammenlignet med saldert budsjett 2025.

Regjeringen foreslår også å øke tilskuddsordningen for klimatilpasning fra 6,4 mill. kroner 2025 til 11,4 mill. kroner i 2026. Tilskuddsordningen skal fremme arbeidet med klimatilpasning i kommuner og fylkeskommuner ved å bidra til å øke kunnskapen om hvordan klimaendringene rammer dem, og hvilke tiltak som må settes i verk for å møte klimaendringene.

Et viktig grep i klimatilpasningsmeldingen er et forbedret styringssystem som skal sikre at hensynet til et klima i endring vurderes og integreres systematisk i alle sektorer, og at arbeidet blir mer helhetlig og bedre

samordnet. En viktig del av styringssystemet er at klimatilpasningsarbeidet og politikikutviklingen skal baseres på kunnskap om konsekvenser av klimaendringene og hva som er effektive tiltak. Regjeringen har derfor tatt flere grep for å styrke kunnskapsgrunnlaget. Blant annet har Miljødirektoratet fått i oppdrag å utvikle en nasjonal klimasårbarhetsanalyse i samarbeid med relevante sektormyndigheter og aktører. Landbruksdirektoratet har fått i oppdrag å etablere en arbeidsgruppe som skal gjennomgå klimatilpasninger og klimarobuste driftsformer i landbruket. Regjeringen har også satt ned et ekspertutvalg som skal utrede de samfunnsøkonomiske konsekvensene av klimaendringene og vurdere hvilke klimatilpasningstiltak som er mest effektive.

SPØRSMÅL NR. 54

Innlevert 8. oktober 2025 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 20. oktober 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hva er regjeringens tidsplan for den vedtatte kompensasjonsordningen for ofrene etter Alexander Kielland-ulykken, hva er årsaken til at ordningen trekker ut i tid, og hvor raskt mener statsråden det er praktisk mulig å få utbetalt erstatninger til de overlevende og etterlatte etter norgeshistoriens største industriulykke?

BEGRUNNELSE:

5. juni 2025 gjorde Stortinget et historisk vedtak om å etablere en særskilt erstatningsordning til ofrene etter Alexander Kielland-ulykken, norgeshistoriens største industriulykke. Til tross for at 123 mennesker mistet livet da Kielland forliste i 1980, tok det med andre ord 45 år før Stortinget kunne samle seg om en erstatning til overlevende og etterlatte.

Statsråd Terje Aasland og energidepartementet er nå i gang med å følge opp vedtaket. Det er positivt. Samtidig er det bekymringsfullt at oppfølgingen drar ut i tid. Via mediene får vi opplyst fra Kielland-nettverket at en erstatningsordning først er planlagt lansert i statsbudsjettet for 2027. Det innebærer at det vil gå mer enn 18 måneder fra Stortingets vedtak til de første erstatningene blir utbetalt. Samtidig sier statsråd Aasland til NRK at rammene for ordningen kan være klare allerede første halvår 2026.

Spørsmålsstiller tror ikke han er alene på Stortinget om å ønske en oppdatert tidsplan for regjeringens arbeid med ordningen. Det er stor utålmodighet knyttet til Kielland-erstatningene, ikke minst fordi både overlevende og etterlatte dør nærmest for hver måned som går. Særlig interessant er det selvfølgelig å få en begrunnelse for hvorfor arbeidet trekker ut i tid, og om det er noe Stortinget og regjeringen kan gjøre for å få opp tempoet i arbeidet. For eksempel vil det være av interesse å få vite hvorfor man må vente helt til statsbudsjettet 2027 med å følge opp Stortingets vedtak dersom rammene for ordningen er klare allerede på våren 2026.

Spørsmålsstiller ønsker også å vite hvilken komite på Stortinget som får ansvar for Kielland-erstatningene, ettersom saken er flyttet fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet til Energidepartementet.

Svar:

En kompensasjonsordning for overlevende og etterlatte etter Alexander L. Kielland-ulykken er et viktig steg for å anerkjenne den langvarige belastningen mange har levd med etter ulykken.

Energidepartementet arbeider med en særlov som vil gi rammer og innhold i kompensasjonsordningen, på samme måte som det legges fram en særlov for kompen-

sasjon til oljepionerene. Det tas sikte på å legge fram lovforslaget før påsken 2026, i tråd med Stortingets vedtak 14. oktober 2025. Finansieringen av ordningen vil behan-

dles i de ordinære budsjettprosessene for å sikre midler til saksbehandling og utbetaling av kompensasjon.

SPØRSMÅL NR. 55

Innlevert 8. oktober 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug
Besvart 16. oktober 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan Norge bli rammet av EUs “dobbelstraff” som nå truer Sveriges energisikkerhet, hvor markedsprisene på strøm er satt så høye at det er ulovlig å kjøpe reserve-effektkapasitet, og vil regjeringen si fra til EU om at det er uakseptabelt å prioritere hensyn til “markedet” over energisikkerheten?

BEGRUNNELSE:

Sveriges energisikkerhet trues nå av EU. EUs tredje og fjerde energimarkedspakke pålegger landet å ha fri krafteksport, og den fjerde energimarkedspakken pålegger Sverige å ha markedsbaserte strømpriser. Når Sverige nå vil handle inn effektreserver til markedspris, for å sikre seg nok strøm til vinteren også i en krise, kommer EU på banen og sier at dette også er ulovlig. Samtlige bud på å levere kraftreserver som har kommet inn er nemlig over den maksimale tillatte prisen innenfor EU-kommisjonens regler for statsstøtte. Markedets regler prioriteres over energisikkerheten til folk, ser det ut som. Jeg vil vite om energiministeren undersøker om de samme reglene kan ramme Norge i framtiden, og om regjeringen vil si tydelig fra til EU om at det ikke er greit å sette energisikkerheten i spill for å ivareta “markedet”.

Svar:

Strategiske reserver er kraftproduksjon som blir betalt for å stå utenfor kraftmarkedet, men står parat til å kunne bli tatt i bruk i en eventuell knapphetssituasjon. I Norge har vi så langt ikke hatt behov for å kjøpe inn den typen reserver, og det er heller ikke planer om å anskaffe slike reserver i de kommende årene. Sverige har pleid å ha slik kapasitet tilgjengelig, men kapasiteten har hittil aldri blitt tatt i bruk.

Jeg er kjent med at Sverige har hatt ute et anbud om innkjøp av slike strategiske reserver for den kom-

mende vinteren, men at tilbudene som kom inn, oversteg pristaket som gjelder i henhold til europeisk regelverk. Revidert elektrisitetsforordning inneholder kriterier for bruk av kapasitetsmekanismer og oppstiller videre generelle prinsipper for kapasitetsmekanismer og innretning av disse. Slike krav har tidligere fremgått av statsstøtteregelverket i EU.

For regjeringen er det viktig at norske interesser ivaretas best mulig i møtet med EUs politikk og regelverk. Ved en vurdering av dette regelverket er jeg som for alt annet regelverk opptatt av at det vurderes på en forsvarlig måte før det tas inn i EØS-avtalen med nødvendige tilpasninger.

SPØRSMÅL NR. 56**Innlevert 8. oktober 2025 av stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim****Besvart 22. oktober 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hva er den konkrete statusen for hvert av Stortingets vedtak fra 20. februar 2025 om tiltak mot alvorlig ungdomskriminalitet, inkludert tydelige tidsplaner for når lovendringer, forskrifter og praktiske tiltak skal tre i kraft?

BEGRUNNELSE:

Fremskrittspartiet stilte det samme spørsmålet i mai, og justisministeren svarte da at «arbeidet pågår» og at tiltakene ville bli fulgt opp «så snart som mulig». Fem måneder senere er det fortsatt ikke lagt frem noen konkrete tidsplaner eller resultater.

I mellomtiden har kriminaliteten eskalert ytterligere. De siste ukene har vi sett en rekke alvorlige hendelser med håndgranatangrep, kidnappinger, skyting og vold i det offentlige rom. Dette viser at utviklingen går i feil retning, og at tiltakene Stortinget allerede har vedtatt må iverksettes umiddelbart, og ikke bli liggende i departemental sendrekthet.

Stortinget vedtok 20. februar 2025 en omfattende tiltakspakke for å bekjempe den økende ungdomskriminaliteten, blant annet:

- innføring av visitasjonssoner for våpenkontroll
- kriminalisering av rekruttering av mindreårige til kriminell virksomhet
- etablering av institusjonstilbud for barn under kriminell lavalder som begår gjentatt og alvorlig kriminalitet
- hurtigspor i domstolene for unge lovbyggere
- skjerpet straff for ulovlig våpenbesittelse
- raskere utvisning av kriminelle utlendinger
- et prøveprosjekt med automatisk skuddeteksjon i Oslo

Det er nå nødvendig at justisministeren redegjør konkret for status i oppfølgingen av hvert enkelt vedtak, og gir Stortinget klare tidspunkter for når lovendringer, forskriftsarbeid og praktisk implementering faktisk skal være på plass.

Svar:

Svarene under supplerer svar av 28. mai 2025 på spørsmål nr. 2246 fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad. Generelt kan jeg si at det er et omfattende arbeid på gang med oppfølging i flere ulike spor med flere ulike virkemidler fra flere departementer. Det dreier seg om tiltak i budsjettsporet, lovendringer, forskriftendringer, utred-

ninger og ulike tiltak i styringslinjen. Oppfølgingen av vedtakene skjer i sammenheng med øvrige tiltak på området.

Mer om konkret status for de ulike vedtakene:

Vedtak 472 Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2026 initiere tiltak for å realisere flere kommunale samarbeidsprosjekter for én-til-én-oppfølging av unge i faresonen for kriminalitet.

Regjeringen er opptatt av å forbedre det tverretatlige arbeidet med kriminalitetsforebygging. Regjeringen har derfor prioritert støtte til én-til-én-oppfølging i 10 byer og kommuner med store utfordringer med barne- og ungdomskriminalitet, basert på en modell fra Bydel Grorud i Oslo. Regjeringen foreslår i statsbudsjettet totalt 90 millioner kroner til tett individuell oppfølging i kommuner som har særlige utfordringer med barne- og ungdomskriminalitet. Dette er allerede på plass i Oslo og på vei i Bergen, Trondheim og Stavanger. I 2026 skal tiltaket rulles ut til kommunene Kristiansand, Skien, Drammen, Sandefjord, Lørenskog og Lillestrøm. I samarbeid skal kommunene og politiet følge opp barn og unge som begår lovbrudd eller som er i risiko for å utvikle seg negativt.

Vedtak 473 Stortinget ber regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag for å gjøre det enklere for påtalemyndigheten å inn dra verdier som er frembrakt ved kriminelle handlinger.

Regjeringen har sendt på høring et forslag til nye regler om såkalt selvstendig inndragning. Dette er regler som skal gjøre det lettere å inn dra verdier som stammer fra kriminalitet, uten at det er nødvendig å føre bevis for at det er begått en konkret straffbar handling. Etter forslaget er beviskravet for inndragning også betydelig lavere enn det som gjelder ved strafforfølgning. Formålet med forslaget er å effektivisere inndragningsinstituttet slik at vi på en målrettet måte kan motvirke at kriminelle nettverk og andre tjener på kriminalitet.

Departementet jobber nå med oppfølgingen av dette forslaget. En lovproposisjon med forslag til regler om selvstendig inndragning kan forventes i løpet av kort tid.

Vedtak 474 Stortinget ber regjeringen fremme nødvendige lovendringsforslag for å sikre en skjerpelse av straffenivået for ulovlig våpenbesittelse.

Forslag om økt strafferamme for bæring av kniv og andre våpen på offentlig skal etter planen sendes på høring før jul.

Vedtak 475 Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å kriminalisere utnyttelse av barn og unge til ulovlig virksomhet i et eget straffebud. Lovverket bør gjøre det straffbart å rekruttere, betale, instruere, overlevere eidelser til eller på annen måte involvere noen som er under 18 år, i kriminell virksomhet.

Regjeringen sendte i september ut på høring et forslag til en ny straffebestemmelse som gjør det til et selvstendig straffbart forhold å involvere mindreårige i kriminalitet. Høringsfristen er 1. desember. Det vises for øvrig til svar på spørsmål nr. 42 fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad.

Vedtak 476 Stortinget ber regjeringen gjennomføre et prøveprosjekt for automatisk skuddeteksjon i Oslo.

Det vises til svar i mai på spørsmål nr. 2246. Saken er under oppfølging.

Vedtak 477 Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om et tilpasset bo- og rehabiliteringstilbud for barn under den strafferettslige lavalderen som begår gjentatt og alvorlig kriminalitet.

Ansvarlig departement er Barne- og familiedepartementet. Men jeg kan opplyse om følgende:

Barnevernet har også behov for økt handlingsrom til å sette tydelige ramme for barn med risiko for kriminalitet. Regjeringen vil fremme forslag om å forlenge tiden barnevernsinstitusjoner kan låse døra og begrense besøk og barnets tilgang til telefon og internett fra to til fire uker. Regjeringen vil også sikre at barnevernet kan beslutte slike restriksjoner på alle typer barnevernsinstitusjoner, og ikke begrense det til noen typer institusjoner, som i dag. Regjeringen vil også raskt sette i kraft lovendringer som gjør at institusjonene kan gjennomgå barnets mobiltelefoner, for å kunne oppdage om barnet har kontakt med kriminelle aktører, kjøper narkotika eller selger seksuelle tjenester.

Barnevernet har allerede i dag mange virkemidler for å sette tydelige rammer for barn på institusjon, men Storberget-utvalget påpeker at mulighetene i dagens regelverk ikke benyttes godt nok. Barne- og familieministeren har derfor bedt Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet om raskt å utarbeide tydeligere retningslinjer til institusjonene.

Regjeringen vil også fremover vurdere behovet for nye tiltak.

Vedtak 478 Stortinget ber regjeringen sikre at utlendinger som har begått eller som det er grunn til å tro at vil komme til å begå kriminalitet, bortvises eller utvises fra landet raskere.

Når det gjelder ønsket om raskere bortvisning og utvisning, ble det i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2025, gitt økte bevilgninger til UDI for økt saksbehandlingsskapasitet i utvisningssaker.

Departementet har videre igangsatt et eget arbeid i samarbeid med Utlendingsdirektoratet, politiet og Utlendingsnemnda, hvor rutiner, praksis og regelverk knyttet

til utvisning av kriminelle gjennomgås. Gjennomgangen forventes å pågå inn i første del av 2026. Både underveis i arbeidet, og etter at dette er avsluttet, vil oppfølging bli gjennomført så raskt som mulig i form av regelverksforslag og praksis- og rutineendringer mv.

Utvvisning av kriminelle har allerede høy prioritet både i UDI og politiet, men oppmerksomheten rundt dette er nå ytterligere styrket, særlig knyttet til bekjempelse av kriminelle nettverk.

Vedtak 479 Stortinget ber regjeringen innen 1. september 2025 fremme de nødvendige lovendringsforslag for å sikre innføring av visitasjonssoner for våpenkontroll.

Det vises til informasjon om prosess og tidsforløp i svar av 20. juni på skriftlig spørsmål nr. 2494 til stortingsrepresentant Helge André Njåstad.

Vedtak 480 Stortinget ber regjeringen innen 2026 legge til rette for implementering av hurtigspor for rask pådømmelse av lovbrudd begått av gjerningspersoner som var under 18 år på handlingstidspunktet, i de resterende politidistriktene.

I forslag til statsbudsjett foreslår regjeringen til sammen 44,6 millioner kroner til hurtigspor for raskere behandling av straffesaker der gjerningspersonen er under 18 år. Midlene skal gå til å utvide innsatsen til Sør-Vest politidistrikt og til å videreføre innsatsen og sikre tilstrekkelig kapasitet til å prioritere arbeidet med raskere behandling av straffesaker i Agder, Oslo, Vest og Øst politidistrikt. Regjeringen vil i den neste fireårsperioden rulle ut innsatsen i de resterende politidistriktene.

SPØRSMÅL NR. 57**Innlevert 8. oktober 2025 av stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim****Besvart 17. oktober 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hvor mange ungdommer under 18 år har fått oppholdsforbud og elektronisk fotlenke som en del av ungdomsstraffen de siste to årene og hva har varigheten på dette vært?

BEGRUNNELSE:

Det er viktig med reaksjoner mot ungdom som skjermer samfunnet og holder kriminelle borte fra gata. Det pågår nå en debatt om straffenivået for ungdom er for mildt. Ungdomsstraff og ungdomsoppfølging består hovedsakelig av milde tiltak som i liten grad misser om straff. I 2014 ble ungdomsstraff og ungdomsoppfølging innført som straffereaksjon for mindreårige kriminelle. I årene fram til 2014 sank voldskriminaliteten blant ungdom hvert år, men begynte å stige året etter ungdomsstraff og ungdomsoppfølging ble innført. Det har i den offentlige debatten blitt hevdet at ungdomsstraff består av oppholdsforbud med fotlenke og andre inngripende tiltak. Det er derfor interessant å få klarhet i hvilket omfang dette benyttes.

Svar:

Ungdom som begår kriminalitet skal raskt møtes med treffsikre reaksjoner. Som et av flere tiltak har vi skjerpet ungdomsstraffen med lovendringer som trådte i kraft 1. september og 1. desember 2024.

Gjennom enkelte av lovendringene har vi gitt domstolene flere verktøy. Blant annet er det innført en hjemmel for domstolene til å idømme ungdomsstraff sammen med rettighetstap etter straffeloven kapittel 10, deriblant kontaktforbud og oppholdsforbud, eventuelt med elektronisk kontroll. Ved brudd på vilkår for ungdomsstraff er det også innført en hjemmel for domstolene til å fastsette vilkår om oppholdssted eller kontaktforbud, kombinert med elektronisk kontroll. Disse endringene trådte i kraft 1. september 2024.

Videre ble det fra 1. desember 2024 innført en hjemmel som gir domstolene mulighet til å igangsette ungdomsstraff ved å fastsette særvilkår etter straffeloven § 37 første ledd bokstav a, b og d, deriblant kontaktforbud og vilkår om oppholdssted. Disse vilkårene kan ikke kombineres med elektronisk kontroll.

I tillegg nevnes at det, fra reaksjonene ble innført, har vært mulig å fastsette vilkår om oppholdssted og kontaktforbud i ungdomsplanen, eller som skjerpene vilkår

ved brudd. Heller ikke disse vilkårene kan kombineres med elektronisk kontroll.

Sekretariatet for konfliktrådene har foretatt en manuell gjennomgang av ungdomsstraffer mottatt i perioden fra lovendringene trådte i kraft 1. september 2024 og frem til 13. oktober 2025 (198 saker).

Når det gjelder adgangen til å idømme ungdomsstraff sammen med rettighetstap, viser gjennomgangen at det er ni saker hvor det er idømt kontaktforbud mot navngitte fornærmede for en periode på 1–5 år, og i to av disse sakene var det også angitt oppholdsforbud på en konkret adresse. Det var ikke i noen av sakene ilagt elektronisk kontroll i kombinasjon med dette.

Når det gjelder adgangen til å igangsette ungdomsstraff med særvilkår om oppholdssted (ikke elektronisk kontroll), er dette så langt rettskraftig idømt i én sak. Sekretariatet for konfliktrådene opplyser at de er kjent med at spørsmålet er til ankebehandling i ytterligere én sak.

Når det gjelder adgangen til ved brudd på vilkår for ungdomsstraff å fastsette vilkår om oppholdssted eller kontaktforbud, kombinert med elektronisk kontroll, er dette så langt idømt og iverksatt i én sak med varighet på 4 måneder og 19 dager (det som gjenstår av ungdomsstraffen). Sekretariatet for konfliktrådene opplyser at de er kjent med at spørsmålet er til vurdering i ytterligere to saker.

SPØRSMÅL NR. 58**Innlevert 8. oktober 2025 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 20. oktober 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Vil statsråden gjøre en eller annen form for endring i regelverket slik at arbeidstakere med VTA-plass kan jobbe utover pensjonsalder?

BEGRUNNELSE:

Når arbeidstakere med VTA-plass når pensjonsalder går man fra uføretrygd til pensjon. Det innebærer at man ikke kan beholde VTA-plassen. Dette kom til uttrykk i en sak i VG 7/10 der Tore Gjestad (66) ble brukt som eksempel. I statsrådens svar til saken vises det til pensjonsforliket som ble inngått i Stortinget i 2024 og enigheten om gradvis økning av pensjonsalder i takt med forventet levealder. Spørsmålet om aldersgrenser for arbeidstakere i VTA-tiltak er imidlertid ikke berørt i forliket, og en rett til å fortsette i tiltaket utover 67 år bør kunne vurderes, for eksempel ved at arbeidstaker kan fortsette i tiltaket om ønskelig og kombinere dette med pensjon fremfor uføretrygd.

Svar:

Forskrift om arbeidsmarkedstiltak stiller som vilkår for å delta i varig tilrettelagt arbeid (VTA) at man er uføretrygd eller i nær fremtid ventes å få innvilget uføretrygd. Etter folketrygdloven er det et vilkår for å motta uføretrygd at den trygdede er mellom 18 og 67 år. Etter fylte 67 år vil den det gjelder ha krav på alderspensjon, men ikke uføretrygd. Det følger av dette at tilskuddet Arbeids- og velferdsetaten gir til arbeidsgiver stoppes når deltakeren fyller 67 år. I de fleste tilfeller vil det innebære at avtalen mellom arbeidsgiver og deltaker sies opp.

Ordningen med varig tilrettelagt arbeid, handler om å legge til rette for at personer med nedsatt funksjonsevne, så langt som mulig, skal kunne leve liv på lik linje med andre. Det er ønskelig å øke andelen eldre i jobb i befolkningen. Denne ambisjonen bør gjelde alle.

I pensjonsforliket er det enighet om gradvis økning av pensjonsalder i takt med forventet levealder. Forliket innebærer at aldersgrensen for når uføre går over til å motta alderspensjon gradvis skal øke. Det vil også bety en høyere aldersgrense for å delta i VTA.

Samtidig mener jeg det er viktig å sikre seg mot at eventuelle regelendringer har uheldige uforutsette konsekvenser på lengre sikt. Et tiltak som VTA krever en god innramming og avgrensning. Uføretrygd gir en god og tyde-

lig avgrensning i dag og vi bør være forsiktige med å åpne for at andre grupper enn uføretrygdete skal kunne delta.

I tillegg må man vurdere konsekvensene for VTA-målgruppen som helhet. Regjeringen har styrket VTA med om lag 500 nye plasser årlig, som ledd i opptrapplingsplanen som ble lagt fram for Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2024. Vi har senest i forslaget til statsbudsjett for 2026 foreslått å øke med 500 nye plasser. Samtidig har vi de senere årene sett en økning i antall unge som blir uføretrygdet. En del av disse vil ha behov for en plass i VTA. I denne situasjonen vil det være et dilemma at VTA-plasser til tidligere uføretrygdete over 67 år, vil bety færre plasser til unge uføre.

VTA er en viktig ordning for å inkludere flere i arbeidslivet. Selv om vi de siste årene har økt antall VTA-plasser vi gir tilskudd til, er det et fortsatt et begrensa antall plasser. Jeg er derfor opptatt av at ordningen treffer de som trenger ordningen mest. Dersom vi skal åpne for endringer i regelverket, trenger vi vite om mer om konsekvensene av dette.

SPØRSMÅL NR. 59**Innlevert 8. oktober 2025 av stortingsrepresentant Morten Kolbjørnsen****Besvart 21. oktober 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Mener statsråden det er holdbart at byråkratiske regler og særinteresser skal ha forrang for landets sikkerhet og evne til å bygge et sterkt forsvar i dagens sikkerhetspolitiske situasjon, og vil regjeringen gripe inn saken knyttet til Hálkavárri skytefelt og skjære gjennom?

BEGRUNNELSE:

Aftenposten 8. oktober setter fokus på utfordringene som er knyttet til driften av skytefelt og byråkratiske hindre for Forsvarets aktiviteter.

I august ble Finnmarksbrigaden offisielt etablert. Målet er å fordoble antall soldater i fylket de neste årene. Styrken skal etter hvert telle 5 000 menn og kvinner.

Hálkavárri skytefelt er et av Europas beste skytefelt men trenger å moderniseres slik at soldatene får trent på best mulig måte. Det er også ønsket om å tilrettelegge enda bedre for allierte øvelser, ifølge brigader John Olav Fuglem, øverste leder for Finnmarksbrigaden.

To ganger i året, på våren og om høsten, går reinens naturlige trekk mellom sommer- og vinterbeite rett gjennom skytefeltet. Skytefeltet ble etablert på 1950-tallet. Siden har reineierne og Forsvaret samarbeidet om bruken av arealet, nå utvides avtalen år for år.

For tre år siden satte Forsvarsbygg i gang en prosess med å utvikle skytefeltet. De vil bygge blant annet et 16 meter høyt skyteledertårn, flere nye veier, standplasser og målområder for tungt skyts.

Etter en lang saksbehandling satte Statsforvalteren i Nordland stopp for prosjektet i juli i fjor. Årsaken var at Porsanger kommune ikke hadde utredet forholdene for reindrift og naturmangfold i områdereguleringen. Vedtaket kan ikke ankes.

I saken fremkommer det at Per Christian Ludvigsen som er distriktssjef for Forsvarsbygg i Finnmark, beklager at prosjektet er stilt i bero, men gjør det klart at Forsvarsbygg ønsker en langsiktig avtale med reindriften.

Det fremkommer også i artikkelen at arealplanlegger Mats Kemppe Johansen i Porsanger kommune opplyser at de nå arbeider med å følge opp statsforvalterens vedtak. Men han kan ikke love en snarlig løsning på tillatelsen til Forsvaret.

– Dette er et omfattende arbeid. En ny områderegulering kan tidligst komme på plass i 2026, sier han.

Utfordringene knyttet til byråkratiske prosesser og manglende avtaler med reineiere og andre berørte

må løses raskt for å sikre at Forsvarets behov for aktivitet sikres.

Investeringene i nytt materiell og oppbyggingen av Finnmark skjer med bakgrunn i den kritiske sikkerhetssituasjonen og behovet for videreutvikling og forsterkning av Forsvaret. Det er derfor avgjørende at Forsvarets behov prioriteres i reguleringsplaner.

Svar:

Forsvarets skyte- og øvingsfelt skal utvikles for å bidra til at ambisjonene i langtidsplanen for Forsvaret oppnås. Det er en sikkerhetspolitisk situasjon som tilsier at nødvendige avklaringer må skje så effektivt som mulig. Jeg følger med på fremdriften i prosjektene for skyte- og øvingsfeltene og arbeidet med å etablere nødvendige rammebetingelser.

Vi vil fra Forsvarets side arbeide tett med lokale myndigheter for å finne en løsning.

SPØRSMÅL NR. 60**Innlevert 8. oktober 2025 av stortingsrepresentant Henrik Gottfries Kierulf****Besvart 17. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan statsråden garantere at alle aktører, herunder fylkeskommunen, får dekket alle utgifter som er brukt på å sette i stand infrastruktur for å håndtere omkjøringstrafikken i forbindelse med raset i Levanger, inkludert økte kostnader for vintervedlikehold for omkjøringsveier?

BEGRUNNELSE:

Kvikkleireskredet ved Nesvatnet i Levanger kommune har kuttet både E6 og jernbanen som binder landet sammen. En gjenoppbygging av både vei og bane er ventet å ta lang tid og en akseptabel midlertidig E6 forbi rasstedet er ikke på plass før i midten av november. Siden skredet gikk 30. august har persontrafikk og næringsliv blitt rammet av store negative konsekvenser i form av lange og krevende omkjøringsruter. Videre har det vært stor belastning på omkringliggende infrastruktur. Trøndelag fylkeskommune har brukt betydelige ressurser på å forsterke fylkesveier i området slik at disse kan benyttes som omkjøringsveier frem til midlertidig E6 er på plass. Statsråden har uttrykt at "det ikke skal stå på penger" når det gjelder å få infrastrukturen opp å gå, senest i Aftenposten 7. oktober.

Svar:

Kvikkleireskredet ved Nesvatnet i Levanger er en alvorlig hendelse som har fått store konsekvenser for både liv, in-

frastruktur og næringsliv i Trøndelag. Trøndelag og Nord-Norge opplever nå utfordringer som følge av lange omkjøringsveier og fordi Nordlandsbanen er stengt. Dette er viktige samferdselsårer både lokalt, regionalt og nasjonalt, som vi som samfunn må prioritere å få gjenopprettet raskt. Som jeg har uttalt til Trønderavisa, så skal det ikke stå på verken penger eller ressurser for å gjenopprette E6 og Nordlandsbanen.

Det gjennomføres flere tiltak for å bøte på utfordringene. Statens vegvesen og Trøndelag fylkeskommune jobber kontinuerlig med omkjøringsveiene og har tett dialog med næringsliv og interessenter for at det eksisterende veinettet skal være så effektivt og trygt som mulig. Det er gjort flere konkrete tiltak på omkjøringsveiene. Tiltakene utføres av entreprenører gjennom både fylkeskommunens driftskontrakter og Statens vegvesen sine driftskontrakter.

Fylkesveiene er ikke dimensjonert for å håndtere trafikkmengden som vanligvis går på E6. Staten, ved Statens vegvesen, vil dekke kostnader for de ekstra tiltakene fylkeskommunen har bekostet i sine driftskontrakter når fylkeskommunen sender regning.

Statens vegvesen jobber for å få på plass en midlertidig omkjøringsvei. Dersom den midlertidige omkjøringsveien blir forsinket og fylkesveiene skal være omkjøringsvei i vintersesongen 2025/2026, vil det bli aktuelt at Statens vegvesen dekker ekstra utgifter til vinterdrift på fylkesveiene som brukes som omkjøringsveier.

SPØRSMÅL NR. 61**Innlevert 8. oktober 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 20. oktober 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Dagens boklov med fastpris på fagbøker og lærebøker for høyere utdanning hindrer innovasjon og muligheten for nye digitale måter å selge pensum på.

Vil statsråden se på endringer i loven etter at det nå er klart at dette blir en av følgene?

BEGRUNNELSE:

I NRK nyhetsmorgen 8.10.25 uttaler Forleggerforeningens direktør at bokloven hindrer bokbransjen å innovere på nye produkter for studenter. Fastpris på nye lærebøker gjør at det er ulovlig å la bøkene inngå i elektroniske abonnement. Salget av lærebøker for høyere utdanning indikerer at studentene leser stadig mindre pensum. Tall fra Forleggerforeningen viser at studenter i snitt bare kjøper 1,6 bøker pr år.

Stortinget har bedt regjeringen i løpet av 2024 vurdere hvordan fastprisen for lærebøker for høyere utdanning og fagbøker for profesjonsmarkedet reguleres opp mot behovet for å inkludere disse i digitale læringstjenester i fastprisperioden.

Svar:

Bokloven skal bidra til å legge til rette for bredde, mangfold og kvalitet i litteraturen som utgis i Norge, og å sikre at alle i landet har god tilgang til denne litteraturen. Fastprisen er et veletablert virkemiddel som har tjent norsk litteraturpolitikk godt, og lovfesting av fastprisen er et av de viktigste tiltakene i bokloven. Fagbøker og lærebøker for

høyere utdanning var også omfattet av fastprisen i Bokavtalen, som regulerte bokmarkedet før bokloven trådte i kraft.

I bokens fastprisperiode er det ikke tillatt å tilby boken i sin helhet i strømmetjenester. Men jeg mener det blir for enkelt å konkludere entydig med at bokloven dermed hindrer innovasjon.

Som oppfølging av anmodningsvedtak 798, 8. juni 2023, har Kultur- og likestillingsdepartementet hatt dialog med flere aktører i bokbransjen. Problemstillingene er komplekse, og vi ser at et godt tilbud av lærebøker i høyere utdanning og fagbøker for profesjonsmarkedet ikke kan reduseres til et spørsmål om regulering av bokbransjen.

Samtidig må vi ta inn over oss at digitaliseringen endrer både bokbransjen og måten høyere utdanningssinstitusjoner og studentene legger opp læringen og bruk av lærebøker og andre læringsressurser. For å sikre et best mulig kunnskapsgrunnlag for det videre arbeidet vil Kultur- og likestillingsdepartementet om kort tid lyse ut et oppdrag om å utrede spørsmål om hvordan fastprisen fungerer for lærebøker i høyere utdanning og fagbøker for profesjonsmarkedet, jf. omtale i Prop. 1 S (2025–2026).

SPØRSMÅL NR. 62

Innlevert 8. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bjørn-Kristian Svendsrud

Besvart 21. oktober 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at Stortingets enstemmige vedtak 930 Dokument 21 (2020–2021), Innst. 408 S (2020–2021), om å opprette et eget selvstendig Nav-ombud, følges opp i tråd med Stortingets intensjon?

BEGRUNNELSE:

18. mai 2021 vedtok Stortinget enstemmig, i tråd med Innst. 408 S (2020–2021), å be regjeringen «snarest mulig opprette et eget, selvstendig Nav-ombud [...]». Stortingets vedtak uttrykte klart at formålet var å etablere et særskilt og uavhengig ombud for Navs brukere.

Kontroll- og konstitusjonskomiteen viste i sine merknader til at:

«En overordnet målsetting med opprettelsen av Nav-ombudet er å styrke rettssikkerheten for Navs brukere, uten at det medfører økt byråkratisering som oppleves som en flaskehals.»

I Meld. St. 4 (2024–2025) skriver regjeringen at rettssikkerheten til Navs brukere «blir best vareteken gjennom dei etablerte kanalane og ordningane» som blant annet Sivilombudet, og at:

«Med dette ser departementet oppfølginga av oppmodningsvedtaket som avslutta».

Undertegnede, i likhet med en enstemmig Kontroll- og konstitusjonskomite i 2021, mener Navs brukere ville fått styrket rettssikkerhet med et eget ombud, og mener regjeringens oppfølging ikke samsvarer med Stortingets intensjon.

Svar:

I Prop. 1 S (2024-2025) fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet i forbindelse med oppfølging av Vedtak 930, 18. mai 2021, konkluderte departementet slik:

«Spørsmålet om innføring av eit NAV-ombod for arbeids- og velferdsforvaltninga bør sjåast i ein brei ressursmessig, forvaltningsmessig og rettstryggingsmessig samanheng. I oppfølginga av NOU 2023: 11 Raskt og riktig er det igangsett eit breitt utviklingsarbeid for å betre kvaliteten i saksbehandlinga. Strategien til Regjeringa er å styrke rettstryggleiken til brukarane gjennom den foreslåtte budsjettmessige styrkinga av Arbeids- og velferdsetaten og utviklingsarbeidet som er sett i gang etter Raskt og riktig. Rettstryggleiken til brukarane blir best vareteken gjennom dei etablerte kanalane og ordningane, som rettleiing frå tilsette i arbeids- og velferdsforvaltninga, NAV Serviceklager,

klage- og ankebehandlinga i Arbeids- og velferdsetaten og Trygderetten, Helsetilsynets tilsynsmyndigheit for dei sosiale tenestene i arbeids- og velferdsforvaltninga og Sivilombodet si rolle som ombod på velferdsområdet.

Sjå nærmare omtale av NOU-en i del II, programkategori 09.10 Administrasjon av arbeids- og velferdspolitikken.

Med dette ser departementet oppfølginga av oppmødningstaket som avslutta.»

Jeg viser vidare til Innst. 15 S (2024-2025), Meld. St. 4 (2024-2025) og Innst. 216 (2024-2025) der flertallet slutter seg til at anmødningstaket fra 2021 ikke følges opp vidare.

SPØRSMÅL NR. 63

Innlevert 9. oktober 2025 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 20. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Korleis vurderer statsråden dagens handsaming av klager med tanke på å sikre uavhengig og upartisk klagehandsaming, og korleis meiner statsråden at dagens praksis i klagesaker bidrar til god forvaltningsskikk og god rettstryggleik for innbyggjarane?

GRUNNGJEVING:

Eg har fått tilbakemelding frå fleire som sender klage på helsehjelp til statsforvaltar, der statsforvalter ikkje handsamar, eller tek stilling til innhaldet i klagen.

Statsforvaltar sender i staden klagen vidare til sjukehus det vert klaga på, for vidare oppfølging.

Statsforvaltar uttalar også at det er normal praksis at statsforvaltar overlet til behandlande sjukehus å følge opp klagen på helsehjelp. Altså det organ som det vert klaga på, skal handsame sin eigen klage.

Eg kan ikkje sjå at dette er i tråd med god forvaltningsskikk. Klageinstituttet må sørge for rettstryggleik for innbyggjarane og bidra til at tilliten til forvaltninga vert oppretthalden.

For at tilliten til offentlege tenester skal kunne oppretthaldast vil det vere viktig at klagehandsaminga er uavhengig for å sikre tilliten til klageinstituttet og viktige velferdstenester.

Pasient og brukarrettighetslova gir alle rett til forsvarleg helsehjelp, informasjon, innsyn i journal samt klageadgang. I praksis kan det sjå ut som dette ikkje blir oppfølgt, spesielt med tanke på klageadgangen.

Det kan også vere krevande å sikre uavhengigheit og tillit til systemet når det kan vere nære band mellom helseforetak og statsforvaltar. Spesielt viktig vil det vere å bidra til god tillit når staten sjølv er sett til å kontrollere statleg verksemd. Det handlar om god rettstryggleik for innbyggjarane.

Svar:

Korleis statsforvaltaren skal handtere førespurnader frå pasientar, brukarar og pårørande, kjem an på kva slags førespurnad det er snakk om. Det er forskjellar i krava til sakshandsaming om ei sak er å vurderast som ei klage på rettar eller ein oppmøding om tilsyn/tilssynsak.

Etter pasient- og brukarrettighetslova § 7-2 har pasientar og brukarar rett til å klage til statsforvaltaren dersom dei meiner ein rett etter pasient- og brukarrettighetslova ikkje er oppfylt. Kva for rettar ein kan klage på manglande oppfylting av, går fram av pbrl. § 7-2 første ledd. Det kan til dømes dreie seg om at ein ikkje har fått den hjelpa ein har krav på (ev. av riktig nivå, omfang, innan rimeleg tid, mv.). Slike klager kallast rettighetsklager, og vert i utgangspunktet handsama etter reglane

i forvaltingslova. Klaga skal sendast til den tenesta eller behandlaren som har fatta enkeltvedtaket eller avgjerda om behandling, slik at dei får høve til å eventuelt gjere om avgjerda og gje klagaren medhald. Dersom tenesta eller behandlaren ikkje gjer om avgjerda si, vert klaga sendt vidare til statsforvaltaren som klageinstans for rettighetssklager. Statsforvaltaren må som klageinstans gjere ei uavhengig klagehandsaming og ta stilling til desse klagene, og vil sende klagaren eit skriftleg svar.

Etter pasient- og brukarrettighetslova § 7-4 har pasientar, brukarar og i nokon tilfelle næraste pårørande, rett til å oppmode statsforvaltaren om tilsyn. Det vil seie å be statsforvaltaren om å vurdere å opne tilsynssak for å vurdere om tenesta eller behandlaren har gjort pliktbrøt eller svikta i helsehjelpa. Dette kan være aktuelt til dømes dersom ein meiner ein har fått feil diagnose/behandling/medisin/dose. I daglegtala omtalast dette og ofte som å klage på helsehjelpa som er gjeven, men ein klager ikkje på vedtak eller formelle avgjersler, pasienten/brukaren er ikkje part i saka, og statsforvaltaren er ikkje klageinstans som må behandle klagan. Statsforvaltaren vurderar oppmodingar om tilsyn som tilsynsmynde, og sakshandsaminga for slike oppmodingar om tilsyn er regulert i pbrl. § 7-4 a. Bestemmelsen seier at det er opp til statsforvaltaren å prioritere kva for oppmodingar som skal følgast opp med tilsyn, og på kva måte. Bestemmelsen presiserar og at dei mest alvorlege sakene skal få høg prioritet og ei raskare sakshandsaming.

Stortinget vedtok endringar i sakshandsamingsreglane i § 7-4 a ved behandlinga av Prop. 57 L (2021–2022) Endringer i helsepersonelloven, pasient- og brukerrettighetsloven mv. (administrative reaksjoner, tilsynsmyndighetenes saksbehandling av henvendelser om pliktbrudd m.m.), som var verksam frå 1. juli 2022. Det går fram av forarbeida at føremålet med lovendringane mellom anna var å leggje til rette for eit meir effektivt og førmål-

stenleg tilsyn. I proposisjonen sitt punkt 4.5 går fram det at lovendringane skal gje tilsynsmyndene eit større handlingsrom til å prioritere oppmoding om tilsyn. Det går fram og av proposisjonen sitt punkt 10.3 at dersom statsforvaltaren meiner helse- og omsorgstenesta er nærast til å svare førespurnaden, kan den vidareende til relevant verksemd.

Oppmodingar om tilsyn etter pasient- og brukarrettighetslova § 7-4 omfattar eit stort saksomfang, som varierar både i kompleksitet og alvor. Det er viktig at tilsynsmyndet nyttar fleire framgangsmåtar enn skriftlege utgreiingar og vurderingar av lovlegheit der dette er meir føremålstenleg for å bidra til å styrke tryggleiken og kvaliteten i helse- og omsorgstenestene, og folket sin tillit til helse- og omsorgstenesta.

Eit døme på ei god og rask oppfølging kan være å oversende oppmodingar om tilsyn til behandlingsstaden, med informasjon om at statsforvaltaren vil følgje med på behandlingsstaden si handtering, og vurdere om denne er i tråd med krava til systematisk styring og forbettringsarbeid. Videre vil ei slik vurdering av behandlingsstaden sitt kvalitetsarbeid om naudsynt kunne vere ein lovlegheitskontroll, jf. krava til internkontroll i helsetilsynslova § 5 og føresegn om leiing og kvalitetsforbettring.

Statsforvaltarane må til ei kvar tid gjere prioriteringar mellom ulike føremål når det gjeld eigen ressursbruk. Embeta er mellom anna nøydd til å prioritere dei sakene der ein pågåande praksis kan utsetje framtidige pasientar og brukarar for alvorleg svikt, og der bruk av tilsynsmyndet sine ulike verkemiddel er naudsynt for å nå målet. Kva statsforvaltaren har kapasitet til å gjera er likevel eit ressurs spørsmål, og statsforvaltarane er i ein pressa ressurs situasjon. I statsbudsjettet for 2026 føreslår difor regjeringa å styrke statsforvaltarane med 40,5 mill. kroner på helseområdet for å sikre at dei skal kunne gjere oppgåvene sine på ein god måte.

SPØRSMÅL NR. 64

Innlevert 9. oktober 2025 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 17. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselministeren leggje fram ei oversikt over antall ulykker på E-39 i strekninga Solevågseidet- til Moa dei

10 siste åra, spesifisert for type ulykker, alvorlige ulykker og ant døde i slike ulykker?

GRUNNGJEVING:

E-39 Solevågseidet-Blindheim til Moa i Møre og Romsdal er ein av landets verste vegstrekningar med tanke på alvorlige ulykker og dødsulykker.

Trafikktala spesielt gjennom Blindheimstunellen er langt over 20 000 bilar i døgnet og er av landets mest trafikkerte ett løps tunellar på våre vegar.

Samferdselsministeren har i mange samanhengar uttalt at det er eit mål for regjeringa å få ned tallet på hardt skadde og drepte i trafikken, då må det også være god grunn til at denne vegstrekninga faktisk blir løfta opp, prioritert og gjort noko med.

- Rett og slett for å redde liv.

Svar:

Dei ti siste åra er det registrert 25 politirapporterte personskadeulykker på E39 på strekninga Solavågeide - Blindheimtunnelen - Moa. Det har vore 4 drepne, 4 hardt skadde og 34 lettare skadde i desse ulykkene. 10 av ulykkene var påkøyring bakfrå, 7 var møteulykker, 4 var kryssulykker, medan det var 3 utforkøyringar og ei anna ulykke.

Det blir for tida etablert to punkt-ATK (automatisk trafikkontroll) på strekninga, eitt i kvar retning. Det eine er inne i Blindheimtunnelen og den andre er like utanfor. ATK gir god effekt på trafikktryggleiken. Evaluering viser ein reduksjon i antal drepne og hardt skadde rundt ATK-punkt med om lag 50 prosent.

SPØRSMÅL NR. 65

Innlevert 9. oktober 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 20. oktober 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Vil statsråden endre dagens definisjon på tettbebyggelse i tråd med rapporten for å bidra til at norske innbyggere og kommuner ikke får en ekstraregning ved implementeringen av EUs reviderte avløpsdirektiv?

BEGRUNNELSE:

13. august 2025 publiserte KS rapporten "Utredning av Norges handlingsrom i EUs reviderte avløpsdirektiv – definisjonen av tettbebyggelse" utarbeidet av Menon Economics. Rapporten viser til at ved å justere definisjonen av tettbebyggelse kan man kutte 25 milliarder av den regningen ved implementeringen av EUs reviderte avløpsdirektiv. Rapporten viste også at det reviderte avløpsdirektivet fra EU kan gi norske kommuner en ekstraregning på nær 80 milliarder kroner, noe som er et høyere estimat enn det Miljødirektoratet har estimert med.

Svar:

Avløpsdirektivet åpner for at Norge selv kan definere hva som utgjør en «tettbebyggelse», så lenge minstekravene i direktivet oppfylles og miljømålene ivaretas. I Norge er tettbebyggelsesbegrepet definert i forurensningsforskriften § 11-3 bokstav k. Hensikten med den norske definisjonen av tettbebyggelse er å etablere en ensartet forstå-

else av geografisk utstrekning for en tettbebyggelse, som grunnlag for å beregne utslipp av kommunalt avløpsvann.

I forbindelse med arbeidet med revidert avløpsdirektiv ser Klima- og miljødepartementet på eventuelle endringsbehov i dagens regelverk. Rapporten fra Menon Economics, som representanten viser til, er med som et av flere faglige grunnlag i dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 66**Innlevert 9. oktober 2025 av stortingsrepresentant Morgan Langfeldt****Besvart 20. oktober 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery****Spørsmål:**

Stiftelsen Impure Company har i de foregående fem årene mottatt 17 millioner kroner i statsstøtte. Siste årsrapport viser at stiftelsen sitter med 7,5 millioner kroner i bankinnskudd, oppgitt som omløpsmidler i balanseregnskapet, og er dermed ikke brukt til produksjoner som søkt om og innvilget.

Hvilke konkrete tiltak vil statsråden treffe for å sikre at statlige midler brukes som forutsatt og ikke ender opp som egenkapital i selskaper og stiftelser?

BEGRUNNELSE:

Jeg leste i Nettavisen 9. oktober en sak hvor man etterlyser svar på hva midler søkt om til produksjoner i Impure Company har endt opp som egenkapital.

I kontrakten med Kulturdirektoratet om tildeling av støttemidler er det klare betingelser og tilskuddsmottaker aksepterer også at tilskuddet kan kreves tilbakebetalt ved brudd på vilkårene i kontrakten.

Det kan synes som klare betingelser ikke følges opp på en tilfredsstillende måte, er midlene periodisert til prosjekter skal de ikke stå som omløpsmidler (egenkapital).

Når man i tillegg ser at det bevilges ytterligere 16,5 millioner friske midler inn i Impure Company kan man lett konkludere med at kulturdirektoratets støtteordninger mangler tilstrekkelig kontroll.

Penger som ikke er brukt til prosjekter de er bevilget til skal trekkes fra fremtidige mulige bevilgninger eller kreves tilbakebetalt. Det er vanlig med en oppdeling av utbetalinger gitt gjennom søkbare ordninger med et krav om sluttrapport før endelig utbetaling av tildelte midler. Gode kontrakter og oppfølging av disse må være grunnleggende i denne type ordninger hvis befolkningen skal ha tillit til myndighetene og derigjennom kulturdirektoratet. Når vi i tillegg er i det som kalles "dyrtid" for innbyggerne i landet er det spesielt viktig at offentlig bruk av penger speiler at man har respekt for bruken av offentlig midler. Denne saken skaper forvirring og skader tilliten til kulturfeltet på en måte som ikke skal være mulig hvis man har gode nok kontrakter og konkret oppfølging av disse.

Svar:

Det er avgjørende at offentligheten har tillit til at fellesskaps midler forvaltes på en god måte. Da jeg ble kjent med saken representanten viser til, ba jeg derfor Kulturrådet og Kulturdirektoratet om å se på muligheter for å forbedre regler og retningslinjer for fordeling og oppfølging av tilskudd. Jeg vet at de allerede er i gang med dette arbeidet.

Det er selvsagt ikke meningen at tilskuddsmidler fra Norsk kulturfond skal ende opp som egenkapital hos mottakeren, men det hender at Kulturdirektoratet godkjenner utsettelse av planlagte prosjekter. Dette skjer i så fall etter en vurdering om midlene skal avkortes og returneres til Norsk kulturfond eller om tilskuddsmottageren får innvilget bruk av midlene på andre godkjente aktiviteter.

Kulturdirektoratet har opplyst til meg at det nå vil bli strammet inn på muligheten for slike utsettelser. De er også i dialog med Lotteri- og stiftelsestilsynet om oppfølging av særlige problemstillinger som gjelder stiftelser.

SPØRSMÅL NR. 67**Innlevert 9. oktober 2025 av stortingsrepresentant Tom Staahle****Besvart 20. oktober 2025 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Vil finansministeren ta initiativ til at dagens refusjonsordning der kommunesektoren må legge ut for tjenester først og vente på refusjon i etterkant endres slik at tilskudd utbetales a konto?

BEGRUNNELSE:

Kommunesektoren har store finansielle utfordringer noe som underbygges av Kommunedirektørundersøkelsen i Kommunal Rapport som viser at over halvparten av kommunene forventer et underskudd i 2025.

Det er flere grunner til det som manglende finansiering av rettighets baserte vedtak som ikke fullfinansieres fra Stortinget. En annen årsak er at kommunesektoren må legge ut store beløp for Staten, da mange refusjoner blir betalt lenge etter at kostnadene har påløpt.

Dette er midler mange kommuner ikke har og flere må ta opp dyr kassekreditt for å betale regningene sine i tide. Det innebærer at kommunene opptrer som bank for staten.

Faktum er at dette koster kommunene dyrt. Bare ordningen med ressurskrevende brukere, altså innbyggere med store behov for helse- og omsorgstjenester, utgjorde 11,6 milliarder kroner i 2023. I 2024 økte det til 13,5 milliarder kroner – en vekst på over 16 prosent.

Dette er brukere hvor deres behov over tid er stabile, og endringene fra år til år handler stort sett om økte kostnader for de samme personene. Likevel må kommunene legge ut for tjenestene først, og vente på refusjon i etterkant.

Dersom Staten utbetaler tilskuddet a konto (forskuddsvis), ville kommunesektoren fått et likviditetsløft på 11,6 milliarder kroner allerede første året, og en varig renteeffekt i årene fremover.

Dagens høye rentenivå gir store rentekostnader for slik kassekreditt hvert år. Det er penger som kunne vært brukt på tjenester, ikke renter til banken.

Det samme prinsippet gjelder en rekke andre ordninger som integreringstilskudd, spillemidler og investeringstilskudd fra Husbanken. Kommunene tar regningen først, staten betaler senere.

Mange av landets kommuner har bygd og må bygge sykehjem og omsorgsboliger for å møte fremtidens eldrebølge. Med dagens ordninger får kommunene bare 40 prosent av tilskuddet ved byggestart, mens resten kom-

mer etter at bygget står ferdig. Konsekvensen er flere år med unødvendige rentekostnader.

Det fremstår som en ulogisk og lite hensiktsmessig praksis at kommunene skal bruke penger på unødige rentekostnader som kunne gått til direkte tjenesteproduksjon. All den tid utgiftene skal dekkes av staten, er det ingen grunn til at kommunene skal ta risiko og renteutgifter ved å legge ut på forhånd.

Svar:

Jeg viser til spørsmål til finansministeren. Jeg vil svare for toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester på KDDs budsjett. Det er en rekke andre øremerkede tilskuddsordninger på statsbudsjettet. Ev. spørsmål om disse må rettes til ansvarlig fagstatsråd.

Hovedfinansieringen av ressurskrevende helse- og omsorgstjenestene er kommunenes frie inntekter, som består av skatteinntektene og rammetilskuddet. Kommunene mottar de frie inntektene løpende gjennom året. Anslaget for de frie inntektene for kommunene for 2026 er på om lag 472 milliarder kroner. Det finnes ikke objektive kriterier i inntektssystemet som kan fange opp variasjonene i utgiftene mellom kommunene til gruppen med de største hjelpebehovene i kommunenes helse- og omsorgstjenester, og det har derfor vært behov for en toppfinansieringsordning i tillegg til hovedfinansieringen.

Helsedirektoratet sender i januar hvert år et rundskriv (IS-4) til kommunene og revisjonen om rapporteringen av utgifter det foregående året. Rundskrivet beskriver hva som skal rapporteres inn og hvordan innrapporteringen skal skje. Helsedirektoratet gjennomgår kravene, beregner og utbetaler tilskuddet. Prosedyrene har til hensikt å bidra til en mest mulig korrekt forvaltning av tilskuddet i tråd med økonomireglementet i staten.

I forslaget til statsbudsjett for 2026 er det foreslått å bevilge i overkant av 14 milliarder kroner i toppfinansieringsordningen. En forskuttering slik representanten skisserer innebærer en tilsvarende økt bevilgning til kommunene i omleggingsåret, siden staten i det året må utbetale både refusjon for aktivitet året for og tilskudd for aktivitet i omleggingsåret. Regjeringen prioriterer å styrke kommuneøkonomien generelt i budsjettet for 2026 gjennom vekst i frie inntekter. Dette vil også bidra til at kommuner kan håndtere svingninger i likviditeten.

SPØRSMÅL NR. 68**Innlevert 9. oktober 2025 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 20. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Torsdag 9. oktober melder VG at Barne- og ungdomspsykiatrien ved OUS får kuttkrav på 19 millioner. Dette skaper naturligvis store reaksjoner og bekymringer hos de ansatte som ytrer at den ytterste konsekvensen kan være at liv går tapt. Avdelingslederen sier at risikovurderinger i forhold til konsekvensene skal gjøres i etterkant.

Mener helseministeren at det er riktig å kutte i psykisk helsetilbudet for barn og unge, og at sikkerhetsrisikoer gjøres i etterkant, når skaden allerede er skjedd?

Svar:

Regjeringen prioriterer psykisk helse, blant annet ved å stille krav om døgnkapasitet i psykisk helsevern for å ivareta barn og unge med alvorlige psykisk lidelser. Jeg har forståelse for at de varslede endringer og omstillinger av tjenestetilbudet kan skape bekymring.

Vi har innhentet innspill fra Helse Sør-Øst RHF som igjen har innhentet følgende opplysninger fra Oslo universitetssykehus HF:

«I planleggingsprosessen av budsjett for 2026 er det behov for å se på hvordan Oslo universitetssykehus HF på best mulig måte bruker ressursene innenfor de økonomiske rammene helseforetaket får tildelt. I klinikk psykisk helse og avhengighet innebærer dette en planlagt økning av døgnplasser for psykosebehandling av voksne, mens barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling foreslås å redusere ressursbruken tilsvarende 19 millioner kroner.

Prioriteringene klinikken har gjort for budsjett 2026 er gjort på bakgrunn av analyser av døgn- og poliklinikkdrift i alle avdelinger i klinikken med mål om å identifisere drift med effektiviseringspotensial.

Prosessene innebærer pågående utredning, deretter risikovurdering av tiltakene før drøfting og vedtak. Tiltakene som utredes i barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling innebærer ikke reduksjon i døgnkapasitet.»

Ledelsen ved Oslo universitetssykehus HF har lagt opp til en prosess med utredning og risikovurdering av tiltakene, før drøfting og vedtak. De presiserer at de tiltakene som utredes i barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling ikke innebærer reduksjon i døgnkapasiteten.

SPØRSMÅL NR. 69**Innlevert 9. oktober 2025 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 20. oktober 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Vil regjeringen fremdeles føre “en mer restriktiv rovdyrpolitikk”?

BEGRUNNELSE:

Hurdalsplattformen inneholdt et punkt som lød:

“Det skal føres en mer restriktiv rovdyrpolitikk”.

Nå som Hurdalsplattformen ikke gjelder lenger, hadde det jo vært interessant å vite om denne linja skal

videreføres. Det har vært en dramatisk nedgang i ulvebestanden siden Ap fikk klima- og miljøministeren i 2021. I tillegg har Økokrim nylig kommet med en rapport om ulovlig jakt på rovdyr, som bekrefter at kryptjakten er omfattende. Med andre ord er det mange gode grunner til å endre kurs.

Svar:

Regjeringen vil, i tråd med Stortingets føringer, videreføre den todelte målsettingen om at vi skal ha både levedyktige rovviltbestander og et aktivt beitebruk. Forvalt-

ningen skal gjennomføres innenfor rammene av våre internasjonale forpliktelser, naturmangfoldloven og rovviltforlikene av 2004 og 2011. Dette innebærer blant annet at bestandsmålene for alle rovviltartene skal nås og at

tapene av beitedyr til rovvilt skal være lavest mulig. Jeg vil også understreke at det innenfor de rammer som gjelder er viktig å finne helhetlige og balanserte løsninger.

SPØRSMÅL NR. 70

Innlevert 9. oktober 2025 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 17. oktober 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Vil statsråden redegjøre for hvordan departementet vil sikre rettssikkerheten til barn født gjennom surrogati i utlandet, og svare på hvordan man skal sikre lik praksis i alle regioner uten for lang ventetid?

BEGRUNNELSE:

Det er ulik praksis blant Bufetats regionskontorer ved behandling av stebarnsadoptsjon etter surrogati i utlandet. I region øst er representanten kjent med at det stilles krav om å reise søksmål i barnets fødeland for å få en rettskjennelse, selv om dette verken er obligatorisk i fødelandet eller hjemlet i norsk rett. Enkelte søknader er avslått utelukkende på dette grunnlaget, mens andre regioner har innvilget adopsjoner uten slike krav. Utfallet blir dermed avhengig av hvor i landet man bor når søknaden behandles.

Denne praksisen innebærer i realiteten rundt to års ventetid, der barn står uten to juridiske foreldre i en sårbar fase. Å måtte gjennomføre en slik rettsprosess kan i tillegg føre til at barnet mister sitt statsborgerskap i fødelandet, uten tydelig rettsgrunnlag. Resultatet er at saker settes i bero eller avslås, til tross for at alle samtykker og dokumentasjon er fremlagt. Dette reiser spørsmål om likebehandling, rettssikkerhet, barns rett til familieliv og hvordan barnets beste ivaretas i praksis.

Det er denne representantens oppfatning at barnets beste ikke er tilstrekkelig ivaretatt slik praksis i dag fremstår. Barnets behov for to juridiske foreldre og rask saksbehandling må tillegges avgjørende vekt.

Svar:

Surrogati er ikke tillatt i Norge, men noen norske borgere benytter seg av surrogati i utlandet. Adgangen til dette reguleres av den enkelte stats nasjonale regelverk.

Norsk rett har ikke særskilte regler om fastsettelse av foreldreskap etter bruk av surrogati i utlandet. Dette betyr at de generelle reglene for etablering av foreldreskap etter barneloven og adopsjonsloven gjelder tilsvarende for barn født av surrogatmødre.

I saker som gjelder foreldreskap for barn som er født i utlandet, er jeg svært opptatt av god dokumentasjon og identitetsavklaring. Dette er helt sentralt for barnas og foreldrenes rettssikkerhet, og gjør seg gjeldende både i saker om foreldreskap etter barneloven og i saker om adopsjon etter adopsjonsloven. Barn og foreldre har menneskerettigheter som må ivaretas i slike prosesser, herunder retten til å kjenne sitt opphav etter FNs barnekonvensjon artikkel 7, og retten til respekt for privatliv og familieliv i Den europeiske menneskerettighetskonvensjon artikkel 8.

En adopsjon kan bare gjennomføres der det er klart sannsynlig at den vil være til barnets beste, jf. adopsjonsloven § 4. Ved adopsjon av små barn født etter bruk av surrogati, vil et sentralt moment i denne vurderingen være barnets behov for to juridiske foreldre, og behovet for en rask avklaring. Jeg er opptatt av at alle barn i Norge skal sikres trygge juridiske rammer i oppveksten sin, også barn som er født etter bruk av surrogati.

Samtidig må spørsmål om identitet og foreldreskap være avklart og dokumentert før en adopsjon kan gjennomføres. Norske adopsjonsmyndigheter må derfor, så langt det er mulig, avklare hvem som er barnets foreldre og hvem som har foreldreansvaret til barnet og som skal avgi samtykker der dette er aktuelt. Surrogatmor anses som barnets mor etter norsk rett, jf. barnelova § 2, uavhengig av hennes rettslige tilknytning til barnet i fødelandet. Hun skal derfor få informasjon og mulighet til å uttale seg i adopsjonssaken, og samtykke til en adopsjon dersom hun har del i foreldreansvaret, jf. adopsjonsloven § 10.

Adopsjonsmyndighetene har et selvstendig ansvar for å påse at saken er så godt opplyst som mulig, for å kunne gjøre en forsvarlig vurdering av om vilkårene for å innvilge søknaden er oppfylt, jf. forvaltningsloven § 17. Dette gjelder uavhengig av hvilket land barnet er født i. Dersom partene i en adopsjonssak opplyser at barnet har blitt til gjennom surrogati og er planlagt av paret, må dette dokumenteres. Myndighetene må alltid gjøre en selvstendig vurdering av surrogatiavtalen som legges frem ved søknad om adopsjon, uavhengig av om denne har blitt vurdert rettslig tidligere i fødelandet.

Jeg er opptatt av at saksbehandlingspraksisen skal være forsvarlig og lik i Bufetats regioner.

Når det gjelder praksisen som representanten viser til, har Barne- ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) 14. oktober sendt et brev til alle Bufetats regioner og vist til at det ikke kan oppstilles et generelt og ubetinget krav om gjennomførte rettsprosesser i fødelandet, for å gjennomføre en stebarnsadopsjon i Norge. Bufdir legger til grunn at Bufetat gjennom øvrig dokumentasjon i adopsjonssaken, herunder surrogatiavtalen og opplysningene gitt av sakens parter, generelt vil ha tilstrekkelig informasjon til å kunne avgjøre om vilkårene for å innvilge adopsjonssøknaden er oppfylt. Behovet for ytterligere opplysninger må vurderes konkret.

SPØRSMÅL NR. 71

Innlevert 9. oktober 2025 av stortingsrepresentant Marian Hussein

Besvart 21. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Er helseministeren kjent med noen begrunnelse for hvorfor Helse Nord må betale godt over to millioner i lønn og godtgjørelser for å finne en ny kommunikasjonsdirektør, og er ministeren komfortabel med dette lønnsnivået og Helse Nords motvilje mot å svare på spørsmål om dette?

BEGRUNNELSE:

Helse Nord har nylig ansatt en ny direktør for kommunikasjon og samfunnskontakt. Direktøren er ansatt uten utlysning, og er gitt en årslønn på 1,85 millioner. Det er 230 000,- mer enn sin forgjenger, og 150 000,- mer enn helseministeren. I tillegg får den nyansatte direktøren gratis bolig og hjemreiser.

Denne voldsomme lønnsøkningen har skapt enormt engasjement i Nord-Norge, og mange spør seg om Helse Nord virkelig ikke skjønner hvordan det fremstår når spesialisthelsetjenesten i hele landsdelen sliter, og helseforetaket prioriterer høyere lønn til den som skal unnskyldte alle problemene. Verken Helse Nord eller kommunikasjonsdirektøren selv er villig til å stille til intervju, men henviser bare til at beslutningen er tatt. Ingen begrunnelse for lønnsnivået er oppgitt.

Mange vil mene at dette er et utslag av helseforetaksmodellen, som legger svært sterkt fokus på økonomi. Med et slikt verdsett i bunnen, er det kanskje naturlig å fokusere på lønn som viktigste motivasjonsfaktor. Lønns-

veksten i helseforetakene har vært formidabel i flere år, og i løpet av oktober skal styret i Helse Nord fastsette ny lønn til resten av ledergruppen, med direktør Marit Lind i spissen. I nord er det mange som tolker den kraftige lønnsøkningen til kommunikasjonsdirektøren som at styret bereder grunnen til et kraftig lønnshopp også for Lind og resten av toppsjefene i helseforetaket.

Svar:

For at vi skal kunne tilby befolkningen gode og likeverdige spesialisthelsetjenester er vi avhengig av dyktige ansatte med god kompetanse på alle nivåer i helseforetakene. Det gjelder særlig de som jobber direkte med pasientbehandling, men også alle andre som bidrar på ulikt vis for at organisasjonene skal nå sine mål på best mulig måte. Virksomheten til Helse Nord RHF har stor betydning for beboerne i landsdelen, og beslutninger som berører helsetjenesten får naturlig nok mye oppmerksomhet i media. Det krever at organisasjonen også har god kompetanse på kommunikasjon for å sikre at offentligheten, og særlig de som berøres av endringer, er godt informert om planer og beslutninger som tas av det regionale helseforetaket.

Ledelsen i de regionale helseforetakene er ansvarlig for å rekruttere personer med den kompetansen de mener er viktig for å løse utfordringene helseforetaket står i, og tilby lønn og kompensasjon som er nødvendig for å sikre seg slik kompetanse. Lønningen til ledere skal være i tråd med

retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse som er vedtatt av styret i det regionale helseforetaket. Disse retningslinjene skal videre være i tråd med Statens retningslinjer for lederlønn i selskaper med statlig eierskap. Regjeringen har presisert at lønnen skal være konkurransedyktig, men ikke lønnsledende, og det skal legges vekt på moderasjon.

Jeg forstår at det stilles spørsmål, og at lønnsnivået til ledere på dette nivået er noe mange ikke kjenner seg igjen i. Regjeringen har derfor allerede skjerpet kravene til moderasjon, blant annet i Eierskapsmeldingen og i fore-

taksmøter for de regionale helseforetakene. Jeg forventer at de regionale helseforetakene følger disse prinsippene når skal rekruttere og beholde kompetanse organisasjonen trenger for løse de oppgavene og utfordringene de har, både nå og i tiden fremover.

I denne konkrete saken registrerer jeg at både styreleder og administrerende direktør i Helse Nord RHF har begrunnet sine vurderinger til media, og at direktøren for kommunikasjon og samfunnskontakt på eget initiativ har gått ned i lønn.

SPØRSMÅL NR. 72

Innlevert 10. oktober 2025 av stortingsrepresentant Oda Indgaard

Besvart 22. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva gjør statsråden for å raskt bistå med å finne alternative transportårer for folk og gods forbi rasstedet på Trønderbanen og E6 i Levanger?

BEGRUNNELSE:

De lokale omkjøringsveiene er svært overbelastet. Dette fører til økt transporttid særlig for kollektivreisende og tungtransport, krevende situasjoner for de som bor langs disse veiene samt for sjåførene, særlig yrkessjåførene.

Ordførerne på Innherred har foreslått hurtigbåt for tog som en alternativ kollektivløsning som kunne redusert reisetiden ned mot det normale og gjort kollektivtransport igjen til et attraktivt alternativ. En vurdering av prisnivået på kollektivreiser for å stimulere til mindre bilbruk langs rasstedet kunne også være et relevant tiltak.

Norske Skog har tilbudt andre å benytte kaiområde og godsterminal for tog for å kunne frakte mer gods sjøveien frem til Skogn for deretter å laste godset over på tog. På denne måten kunne godstrafikk på omkjøringsveiene reduseres. Samferdselsministeren har tidligere sagt at det ikke skal stå på penger i denne situasjonen. Likevel har det skjedd smått med tiltak for å bedre situasjonen for både beboere, sjåfører og reisende på strekningen.

Svar:

Kvikkleirskredet ved Nesvatnet i Levanger har fått store konsekvenser for fremkommeligheten for lokalbefolk-

ningen, næringslivet og reisende, som følge av at E6 og Nordlandsbanen er stengt.

Det jobbes med flere tiltak for å i best mulig grad bøte på denne krevende situasjonen.

Når det gjelder persontogtransport, har det etter raset ikke vært mulig for SJ Norge å vedlikeholde togene som befinner seg nord for rasstedet, men nå har det kommet på plass en løsning for bygging av midlertidig togverksted i Bodø. Jernbanedirektoratet og SJ Norge jobber også med å inngå en endringsordre i trafikkavtalen, som setter SJ Norge i stand til å bestille et midlertidig verksted i Bodø. Etableringen er estimert til å ta cirka tre måneder.

For å kunne framføre godstog på deler av Nordlandsbanen har Bane NOR etablert en midlertidig godsterminal på Steinkjer, som kan betjene trafikken mellom Bodø/Fauske og Steinkjer. Siden det ikke eksisterer noen omkjøringsveier på jernbanen i området, arbeider Samferdselsdepartementet og Jernbanedirektoratet med vurderinger av en statlig kompensasjonsordning for å kompensere for tapene godstogselskaper opplever som følge av skredet. En slik ev. kompensasjonsordning må sees i sammenheng med europeisk statsstøtteregulering.

Statens vegvesen og Trøndelag fylkeskommune jobber kontinuerlig med omkjøringsveiene og har tett dialog med næringsliv og interessenter, slik at veinettet blir så effektivt og trygt som mulig. Bane NOR og Statens vegvesen er i gang med å planlegge for gjenoppbygging av E6 og jernbanen. Det er store mengder kvikkleire i området, og grunnforholdene er krevende. Det er derfor behov for å gjøre solide grunnundersøkelser før vi kan sette i gang med gjenoppbygging. Statens vegvesen har

inngått avtale med entreprenør for bygging av lokal omkjøringsvei for E6 forbi rasstedet. Omkjøringsveien er estimert å stå ferdig medio november. Statens vegvesen har kontakt med berørte grunneiere, entreprenører og andre relevante parter i dette arbeidet.

Det er fylkeskommunene som har ansvaret for kollektivtransporttilbudet innenfor egne fylkesgrenser. Dette inkluderer ansvaret for blant annet kollektivtransport med buss, trikk, bane og båt. Det er dermed også fylkeskommunen som må vurdere behovet for, og om det er hensiktsmessig å etablere et midlertidig hurtigbåttilbud.

SPØRSMÅL NR. 73

Innlevert 10. oktober 2025 av stortingsrepresentant Oda Indgaard

Besvart 20. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at det etableres direkte togforbindelse (uten togbytte) inkludert nattog mellom Trondheim og Stockholm på Meråkerbanen når den er ferdig elektrifisert?

BEGRUNNELSE:

Elektrifiseringen av Meråkerbanen åpner nye muligheter for utvikling av både person- og godstrafikk mellom Norge og Sverige. Det foreligger to alternativer for en framtidig togforbindelse mellom Trondheim og Stockholm via Storlien. Det ene innebærer en direkteforbindelse, mens det andre legger opp til en pendelløsning Trondheim–Sundsvall, med togbytter videre mot Stockholm.

Næringslivet i Trondheimsregionen er tydelig på at Sockholmsalternativet er det beste alternativet og det om som svarer best på både dagens og fremtidens behov.

Det er også en bekymring for at dersom muligheten for å etablere direktelinje nå, så vil muligheten være forspilt for lang tid da togmateriell og annet vil bli prioritert til andre steder. Derfor fremstår denne muligheten som historisk og viktig for å etablere en viktig og effektiv skinnegående tilknytting mellom Trondheim og Stockholm, og det er viktig å forstå hva Statsråden gjør for å sikre denne muligheten.

Svar:

Det er Jernbanedirektoratet som inngår trafikkavtaler om offentlig kjøpt persontransport på jernbanen. Direktoratet har hatt dialog med SJ AB og Norrtåg for å vurdere alternative løsninger for endring i togtilbudet etter elektrifisering av Meråkerbanen. I tillegg til videreføring av dagens tilbud, med overgang til/fra det regionale tog-

tilbudet på grensestasjonen Storlien, har direktoratet sett på muligheten for gjennomgående fjerntog Trondheim–Stockholm, og et gjennomgående regionalt togtilbud Trondheim–Jämtland/Østersund/Sundsvall.

I vurderingene har direktoratet blant annet innhentet informasjon om markedsforutsetninger, estimert finansieringsbehov for staten og driftsmessige forutsetninger. I 2022 gjennomførte konsultentselskapet Sweco en markedsvurdering av grensekryssende togtrafikk over Meråkerbanen. Rapporten konkluderte med at mer enn 90 prosent av markedspotensialet for togreiser i dette området ligger i det interregionale markedet Trondheim–Åre/Østersund/Sundsvall. Markedet for togreiser mellom storbyområdene Trondheim og Stockholm vurderes som svært begrenset, både pga. lavt reisevolum i totalmarkedet og lang reisetid med tog (ca. ti timer) sammenlignet med fly.

I dialogen med SJ AB og Norrtåg har Jernbanedirektoratet innhentet informasjon om forventet vederlagsbehov for de ulike alternativene.

Jernbanedirektoratet vurderer nå hvilket alternativ som totalt sett treffer markedet best. Denne markedsvurderingen, sammen med estimert vederlagsbehov, vil være grunnlaget for direktoratets beslutning om det grensekryssende togtilbudet over Meråkerbanen etter at banen er elektrifisert.

SPØRSMÅL NR. 74**Innlevert 10. oktober 2025 av stortingsrepresentant Haagen Poppe****Besvart 20. oktober 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery****Spørsmål:**

I 2025 er det 20 år siden karikaturstriden.

Vil statsministeren ta initiativ til en offentlig beklagelse overfor redaktør Vebjørn Selbekk for behandlingen han ble utsatt for i kjølvannet av striden?

BEGRUNNELSE:

Karikaturstriden startet da den danske avisen Jyllands-Posten i 2005 publiserte karikaturtegninger av profeten Muhammed. I løpet av 2006 fant alvorlige voldshandlinger sted flere steder i verden, som reaksjon på publiseringen av karikaturene. Ny dokumentasjon viser at falske tegninger utløste raseriet, og at Selbekk ble feilaktig fremstilt som provokatør. Dette inntrykket er det spørsmålsstillerens oppfattelse at også nåværende statsminister bidro til. Faktum er at Magazinet trykket en faksimile av Muhammed-karikaturene, men resultatet var at Selbekk måtte gå i dekning og leve med politibeskyttelse over lenger tid. Det er likeledes spørsmålsstillerens oppfattelse at statsministeren ikke sto opp for Selbekks ytringsfrihet. Statsministeren fremførte en offentlig unnskyldning til verdens muslimer under en reise til Palestina i januar 2006, men har ikke villet kommentere eller unnskyldte hans og regjeringens håndtering av saken eller konsekvensene det fikk for Selbekk og hans familie. Regjeringen la nylig fram sin nasjonale strategi for et åpent og opplyst offentlig ordskifte. Oppfølgingen av den kunne med fordel ha begynt med en beklagelse fra statsministeren.

Svar:

Det vises til spørsmål fra representanten Haagen Poppe til statsministeren som han har bedt meg svare på.

Regjeringen la 23. september i år frem Ytringsberedskap – Nasjonal strategi for eit ope og opplyst offentleg ordskifte. Strategien gir uttrykk for denne regjeringens politikk og prinsipielle holdninger til ytringsfriheten. Ytringsfriheten er en grunnforutsetning for de verdiene som samfunnet vårt hviler på: Det liberale demokratiet. Menneskerettighetene. Et samfunn meislet frem over tid, preget av fellesskap, små forskjeller og høy grad av tillit.

Strategien slår blant annet fast at selv om vi skal ha et åpent og tolerant samfunn, så går det en absolutt grense ved bruk av vold eller trusler om vold som reaksjon på ytringer. Dette er aldri akseptabelt, og må fordømmes

klart og unisont. Det betyr også at vi aldri bør unnskyldte eller uttrykke forståelse for voldelige reaksjoner på ytringer. Og det betyr at vi aldri skal se en voldelig reaksjon på en ytring som ytrereens ansvar, uansett hvor provoserende den har uttrykt seg.

Strategien slår også fast at politiske ytringer i vid forstand, inkludert kritikk av religioner, ligger i kjernen av den demokratiske begrunnelsen for ytringsfriheten. Regjeringen skal derfor ha en høy terskel for å legge begrensninger på eller motarbeide slike ytringer.

Jeg ønsker ikke å gi noen ytterligere kommentar til det som ble sagt i samfunnsdebatten om karikaturesaken i 2006 og i årene som fulgte. Saken er grundig opplyst i den norske debatten, der også statsministeren har deltatt.

SPØRSMÅL NR. 75**Innlevert 10. oktober 2025 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 20. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil statsråden ta ansvar for at det blir ført tilsyn med den ulovlige forskningen ved Oslo universitetssykehus, og kan statsråden forsikre om at dette er et enkelttilfelle?

BEGRUNNELSE:

Forskning.no kunne avsløre den 08. oktober at Oslo universitetssykehus er felt i redelighetsutvalget ved Oslo universitetssykehus (OUS) for “alvorlige brudd på forskningsetiske normer”. En gruppe ved sykehuset har forsket på 1700 barn og unge som har søkt behandling ved Nasjonal behandlingstjeneste for kjønnsinkongruens (NBTK). Forskningen har foregått uten nødvendige etiske godkjenninger og uten samtykke fra pasientene eller foresatte. Dataene de har brukt inkluderer svært sensitive helseopplysninger fra en allerede sårbar pasientgruppe.

Sykehuset sier at de oppfattet dette som en kvalitetsstudie uten behov for etisk godkjenning eller

pasientsamtykke. Det reiser alvorlige spørsmål rundt sykehusets forståelse for grunnleggende forskningsetikk. Rødt er bekymret for om slike grove brudd kan ha skjedd ved flere anledninger.

Svar:

Som statsråd kan jeg ikke gå inn i enkeltsaker og jeg kan ikke uttale meg om hvilke vurderinger som er gjort konkret i dette prosjektet. Jeg kjenner saken fra medieomtale og registrerer at helseforetaket etter redelighetsutvalgets behandling av saken vil følge opp saken med regional etisk komité (REK) og personvernombudet. Videre viser helseforetaket til at de vil vurdere å endre sine interne retningslinjer for å klargjøre grenseoppgangen mellom kvalitetssikring og forskning.

Det er Helsetilsynet som fører tilsyn med medisinsk- og helsefaglig forskning, jf. helseforskningsloven § 46.

SPØRSMÅL NR. 76**Innlevert 10. oktober 2025 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen****Besvart 17. oktober 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvor mye staten har spart i pensjonskostnader etter pensjonsreformen som ble vedtatt i 2011, hvor store innsparinger dette har medført årlig og samlet frem til i dag samt om de økonomiske forutsetningene som lå til grunn har slått til?

BEGRUNNELSE:

Pensjonsreformen fra 2011 ble vedtatt med henvisning til at velferdsstatens bærekraft krevde omfattende reformer. Daværende regjering skrev i forbindelse med St. Meld. 12 (2004-2005) at reformen var nødvendig for å sikre pensjonssystemets langsiktige finansiering. I ettertid har blant

annet utviklingen i Statens pensjonsfond utland vist seg langt sterkere enn antatt, og petroleumsinntektene har økt betydelig.

Fremskrittspartiet støttet ikke pensjonsreformen og fastholder, slik det også ble skrevet i Innst. S. nr. 195 (2004-2005), at mange vil og har tapt på omleggingen av pensjonssystemet.

I lys av dette ber undertegnede om en oversikt over hvilke faktiske besparelser reformen har medført for staten, og om de økonomiske forutsetningene som lå til grunn har slått til.

Svar:

Arbeidet med pensjonsreformen startet i 2001 da Regjeringen Stoltenberg I nedsatte Pensjonskommisjonen. Bakgrunnen for Pensjonskommisjonen var at pensjonstutgiftene i folketrygden, med uendrede regler, ville øke mye i tiårene framover. Den viktigste årsaken til dette var at antall eldre er forventet å øke kraftig i forhold til antall yrkesaktive i årene framover. Et overordnet mål med reformen var å gjøre pensjonssystemet mer bærekraftig, både gjennom å redusere framtidige utgifter til alderspensjon og ved å ha et regelverk som gir gode insentiver til arbeid.

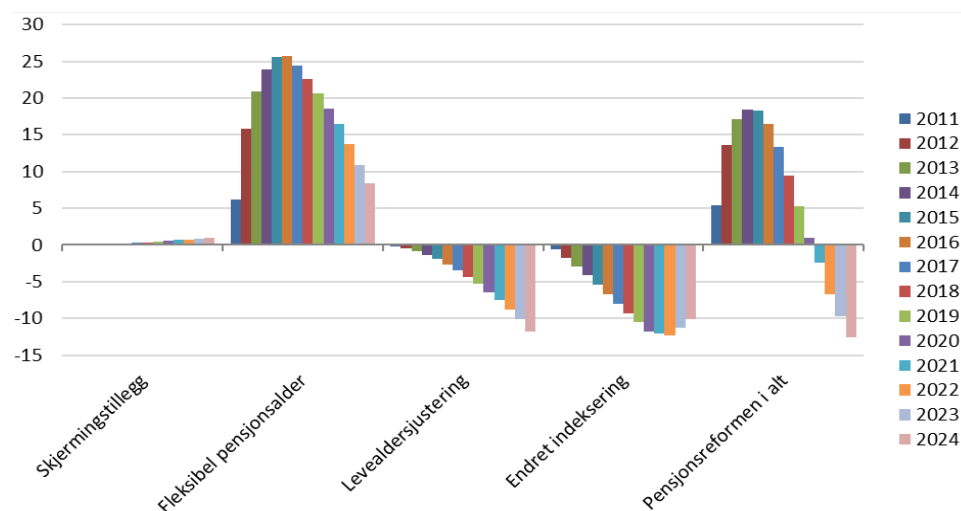
Etter to brede pensjonsforlik i 2005 og 2007, ble ny alderspensjon i folketrygden vedtatt i juni 2009. Mange bestemmelser som levealdersjustering og fleksibelt uttak av pensjon, fikk virkning for pensjoner tatt ut fra og med 2011, mens nye regler for regulering av pensjon også fikk virkning fra 2011 for pensjoner som allerede var tatt ut. Nye opptjeningsregler i folketrygdens alderspensjon fases gradvis inn fra årskullene 1954 og yngre, og supplerende pensjonsordninger som AFP og tjenestepensjon er nå også tilpasset pensjonsreformens hovedprinsipper.

Pensjonsreformen vil på sikt bidra til en betydelig innsparing i folketrygden, samtidig som reformen øker arbeidstilbudet og dermed bidrar til høyere verdiskapning og høyere skatteinntekter.

Figur 1 viser anslag på årlige mer- og mindreutgifter til alderspensjon sammenliknet med om pensjonsreformen ikke hadde blitt gjennomført, fordelt på ulike komponenter, i årene 2011–2024. I figuren er de ulike komponentene definert slik:

- Skjermingstillegget er effekten av tillegget som skjermer uføre alderspensjonister mot deler av levealdersjusteringen.
- Fleksibel pensjon er de samlede endringer i utgifter knyttet til at den enkelte selv kan velge når pensjonen skal tas ut mellom nedre og øvre pensjonsalder.
- Levealdersjustering innebærer at alderspensjonen blir justert ut fra forventet levealder for hvert årskull. Effekten angir innsparingen som følge av levealdersjusteringen forutsatt uttak av alderspensjon ved 67 år.
- Endret regulering er innsparing som følge av at pensjoner under utbetaling reguleres lavere enn lønnsveksten.

Figur 1: Årlig utgiftsvirkning av pensjonsreformen målt i faste grunnbeløp (G). Mrd. 2025-kroner

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

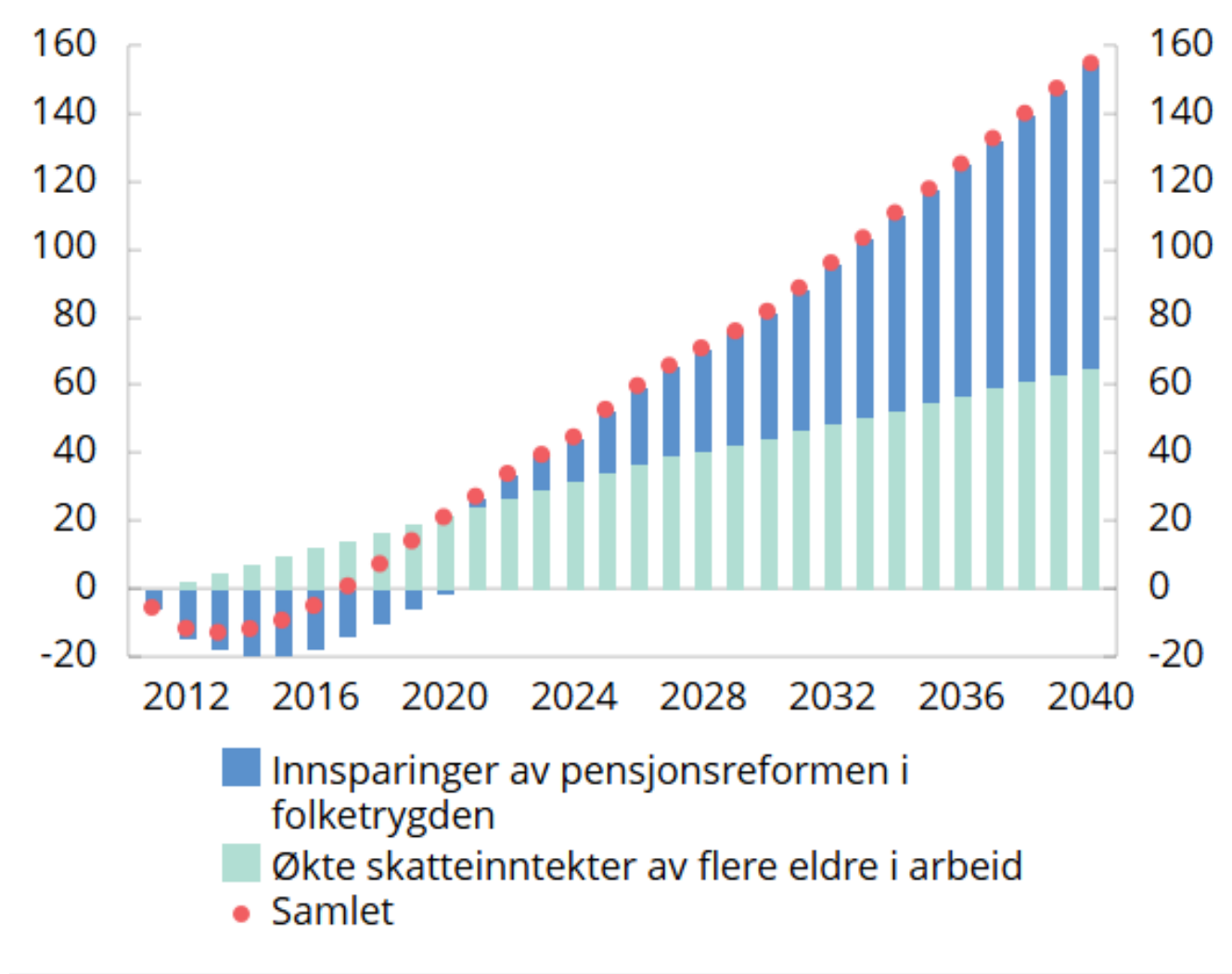
Innføringen av fleksibelt uttak fra 62 år bidro til at utgiftene til alderspensjon i årene 2011–2020 var høyere enn hva de ville vært uten reform. Fra 2021 er pensjonstutgiftene i folketrygden anslått å være lavere enn de ville ha vært uten reform. Den samlede effekten av skjermingstillegg, fleksibel pensjoneringsalder, levealdersjustering og endret regulering anslås å ha redusert utgiftene i 2024 med 12,6 mrd. kroner.

Det har i perioden etter 2011 vært ulike regelenringer for alderspensjon som ikke kan knyttes direkte til pensjonsreformen. Økt grunnpensjon til gifte og samboende som ble innført i 2016, flere økninger av minste pensjonsnivå og den særskilte reguleringen av løpende pensjoner i 2021 har samlet sett bidratt til å øke utgiftene i folketrygden med om lag 7 mrd. kroner i 2024. Det er redegjort for detaljerte forutsetninger for disse anslå-

gene i Prop. 1 S (2025–2026) for budsjettåret 2025 under Arbeids- og inkluderingsdepartementet, samt i Utviklingstrekk i folketrygden 2013–2033 (Nav-rapport nr. 1 2025).

Framover ventes pensjonsreformen å bidra til betydelige innsparinger, se figur 2 som er hentet fra Revidert nasjonalbudsjett 2025 (figur 2.30).

Figur 2: Virkning av pensjonsreformen. Anslag på årlig virkning i perioden 2011–2040. Mrd. 2025-kroner.

Kilde: Finansdepartementet

Figur 2: Virkning av pensjonsreformen. Anslag på årlig virkning i perioden 2011–2040. Mrd. 2025-kroner.

Kilde: Finansdepartementet

Innsparingseffekten av pensjonsreformen er innarbeidet i de langsiktige økonomiske beregningene som presenteres i perspektivmeldingene og nasjonalbudsjettene. Perspektivmeldingen 2024 viser en økning i alderspensjonsutgiftene fra 7,7 pst. av BNP for Fastlands-Norge i 2024 til 10,4 pst. i 2060, mens det i Perspektivmeldingen 2004 ble anslått en mye sterkere økning i denne utgiftsanden – fra 6 pst. i 2003 til 16 pst. i 2060.

Derimot finner en ikke en tilsvarende markert bedring i statsfinansene. Perspektivmeldingen 2024 viser et langsiktig innstrammingsbehov i 2060 på 6,2 pst. av BNP for Fastlands-Norge. Dette kan sammenlignes med at Perspektivmeldingen 2004 viste et langsiktig innstrammingsbehov i 2060 på om lag 8 pst. av BNP for Fastlands-Norge.

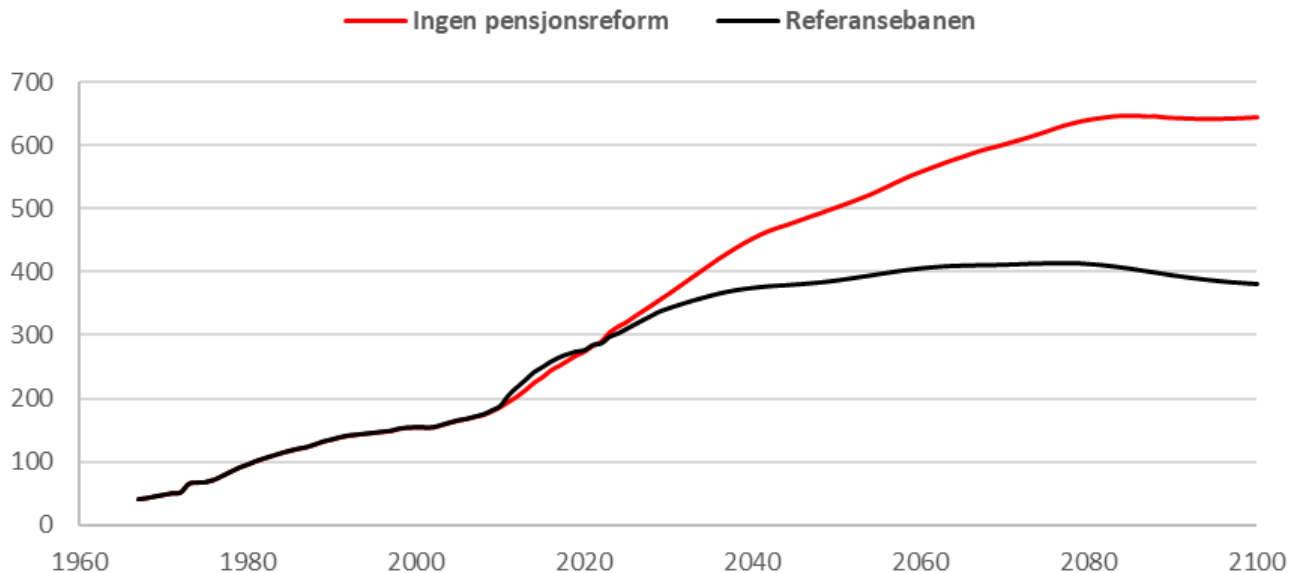
Hovedbildet er at vi fortsatt har et stort langsiktig innstrammingsbehov. Det ville imidlertid vært vesentlig større om vi ikke hadde gjennomført pensjonsreformen. Dette til tross for at verdien av Statens petroleumsfond utland (SPU) har økt markert i verdi. Dette må sees i sammenheng med at det er en rekke forhold som er endret fra 2004 og fram til i dag, ikke bare fondsverdien. For det første er bruken av fondsmidler i budsjettene nå vesentlig høyere enn i 2004, med økning målt som andel av BNP for Fastlands-Norge for en rekke utgiftsposter, samt reduksjon for noen inntektsposter. I tillegg er forutsetningene for beregningene fremover justert, herunder oppdatert fondsverdi, oppdaterte befolkningsframskrivninger, nedjusteringen av forventet realavkastning fra fondet fra 4 til 3 pst., mer optimistiske forutsetninger om betydningen av friskere aldring for utviklingen i ressursbehovet i eldreomsorgen, oppdaterte forutsetninger om petroleum-

spriser og petroleumsproduksjon, samt flere andre forhold. Det er grundig redegjort for de ulike forutsetningene i Perspektivmeldingen 2024.

Selv om pensjonsreformen er forventet å bidra til betydelige mindreutgifter, sammenlignet med om refor-

men ikke hadde blitt gjennomført, vil pensjonsutgiftene øke kraftig i årene framover, se figur 3 som er hentet fra Meld. St. 6 (2023–2024) Et forbedret pensjonssystem med en styrket sosial profil. (figur 5.1).

Figur 3: Utgifter til alderspensjon fra folketrygden. Mrd. 2023-kroner. Framskrevet etter 2022

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 3: Utgifter til alderspensjon fra folketrygden. Mrd. 2023-kroner. Framskrevet etter 2022

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Referansebanen viser framskrivinger med gjeldende regelverk. Samlet vil utgiftene til alderspensjon øke framover, helt fram til rundt år 2080, hvor utgiftene i 2023-kroner utgjør 412 mrd. I en situasjon uten pensjonsreform kunne utgiftene i 2080 komme til å bli 641 mrd. kroner, dvs. 230 mrd. kroner mer enn med pensjonsreformen.

I Meld. 6 (2023–2024) Et forbedret pensjonssystem med en styrket sosial profil gjorde regjeringen en overordnet vurdering av den økonomiske bærekraften til folketrygden, og sammenliknet med beregningene som ble gjort i forbindelse med pensjonsreformen i Ot.prp. nr. 37 (2008–2009). Sammenlikningen viste at behovet for pensjonsreformen er større enn det som var antatt da reformen ble vedtatt. Forskjellen fra Ot.prp. nr. 37 (2008–2009) i alternativet med reform skyldes i stor grad effekten av tidliguttak av pensjon, som på kort sikt har økt pensjonsutgiftene mer enn man forutså. Et annet viktig element er at befolkningen i dagens befolkningsframskrivinger har betydelig lengre forventet levetid enn i framskrivingene som lå til grunn i 2009.

SPØRSMÅL NR. 77**Innlevert 10. oktober 2025 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 20. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at ALS-pasienter som i samråd med lege ønsker å prøve legemidlet ILB, får mulighet til dette når pasienten samtykker, tar risikoen og dekker kostnaden selv, og om nødvendig instruere Direktoratet for medisinske produkter til å åpne for dette?

BEGRUNNELSE:

ALS er en dødelig sykdom uten kur. En ALS-pasient omtalt i Tidens Krav ønsker å prøve ut legemidlet ILB som har lovende resultater. Når alternativet i praksis er sikker død, bør staten gjøre sitt ytterste for å stille seg på pasientens side. Å vise til mulige bivirkninger som grunn til avslag blir urimelig når pasienten selv ønsker å prøve, tar ansvaret og behandlingen kan skje forsvarlig.

Fraværet av behandling har uansett konsekvensen av en helt sikker og gruffull død. FrP har i flere år tatt til orde for en «right to try»-tilnærming for små og alvorlige pasientgrupper. Saken aktualiserer behovet for en tydelig praksis som gir reell adgang til å prøve nye og lovende legemidler i slike situasjoner.

Svar:

Legemidler skal ha markedsføringstillatelse i Norge før de gjøres allment tilgjengelig for pasienter i Norge. Direktoratet for medisinske produkter utsteder slik tillatelse basert på innsendt dokumentasjon av legemiddelets kvalitet, sikkerhet og effekt. Legemiddelet kan godkjennes dersom fremlagt dokumentasjon viser at nytten av legemiddelet overstiger risikoen.

Legemidler uten markedsføringstillatelse kan gjøres tilgjengelig for pasienten gjennom ordningen med godkjenningfritak. Dette gjelder for det første legemidler med markedsføringstillatelse i nærmere angitte land med tilsvarende eller lignende krav til godkjenning som de som gjelder i Norge. Der slik tillatelse ikke foreligger, kan Direktoratet for medisinske produkter etter medisinsk grunnlagt søknad fra lege og på dennes personlige ansvar gjøre unntak fra kravet om markedsføringstillatelse.

Det er den sistnevnte situasjonen som er aktuell her, hvor søknaden om godkjenningfritak gjelder et legemiddel som er i tidlig fase klinisk utprøving. I vedtaket fremkommer blant annet at det foreligger betydelig usikkerhet knyttet til både effekt og bivirkninger, noe som medfører høy risiko for pasienten. Direktoratet for

medisinske produkter har avslått søknaden om godkjenningfritak for legemiddelet ILB til bruk ved ALS fordi nytte-/risikoforholdet til legemiddelet ikke er dokumentert. De har videre vist til at rekvirent ikke har relevant spesialistkompetanse, og ikke arbeider i sykehus. Etter DMPs syn innebærer dette at nødvendig faglig kompetanse og tilgang til oppfølging og overvåkning av behandlingen ikke er til stede. Etter DMPs vurdering kan behandlingen med dette legemiddelet ikke anses som forsvarlig uten spesialistkompetanse og utenfor rammene av en klinisk studie.

Til selve spørsmålet vil jeg gjøre oppmerksom på at avslaget er påklaget og at klagesaken er under behandling i Helse- og omsorgsdepartementet. Det er ikke naturlig at jeg svarer stortingsrepresentant Listhaug om detaljer i en pågående klagesak.

SPØRSMÅL NR. 78**Innlevert 10. oktober 2025 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 17. oktober 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Kan statsråden garantere for at Kystverket i sin tilråding om U-864 har mulighet til å komme med en tilråding om å heve både vrak og last, om Kystverket vurderer at det er den løsningen med minst risiko, eller vil dette være i strid med oppdraget og mandatet Regjeringen har gitt Kystverket?

BEGRUNNELSE:

Viser til mandatet som ble gitt Kystverket i saken, om å gå videre med utredninger med tanke på å heve mest mulig av lasten før tildekking. Det står ikke noe i mandatet om å vurdere heving av vraket. Det er derfor usikkert om Kystverket i det hele tatt har mandat til å komme med en tilråding av heving av både last og vrak. Dette er nå blitt viktig å få avklart, siden det er kommet rapporter fra fagmiljø som sier at Regjeringens foretrukne plan om heving av last før tildekking, evt. kun tildekking, kan være det alternativet med størst risiko.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å sørge for en håndtering som gir lavest mulig risiko for spredning av kvikksølvforurensning. Vi varslet i budsjettet for 2025 at Kystverket skulle undersøke om det er mulig å hente opp kvikksølv fra ubåtvraket. Dette var basert på anbefalingene fra ekspertutvalget som utredet mulige tiltak, og som leverte sin rapport i 2022. Kystverket er i gang med disse undersøkelsene og har innhentet vurderinger fra relevante etater i forsvarssektoren. Det er betydelig uenighet mellom disse etatene.

Forsvarsmateriell (FMA) skriver i sin rapport at de mener det er svært sannsynlig at torpedoer vil detonere ved tildekking. FMA har også levert en vurdering av heving av vraket og konkluderer med at dette alternativet gir minst risiko for spredning av kvikksølv.

Forsvaret, ved Forsvarets operative hovedkvarter og Minedykkerkommandoen, samt Forsvarets forskningssinstitutt, mener at det er lite sannsynlig med detonasjon ved tildekking, og at risikoen for selvdetonasjon er lav.

Regjeringen tar naturligvis FMAs vurdering på største alvor og vil ikke gjennomføre tiltak som innebærer høy risiko for detonasjon av eksplosiver og spredning av kvikksølv. På grunn av motstriden i risikovurderingene fra de ulike etatene i forsvarssektoren, har Kystverket gitt FFI i oppdrag å gjennomføre ytterligere risikovurderinger,

blant annet å gjøre grundige beregninger av risiko for detonasjon ved tildekking.

I den videre prosessen vil vi nå la Kystverket gjennomføre det oppdraget de har fått og vurdere innspillene fra etatene i forsvarssektoren. Når Kystverkets endelige rapport foreligger, vil vi gjennomgå den og komme tilbake til den videre håndteringen. Det er ikke del av Kystverkets oppdrag å vurdere heving av vraket. Dersom risikovurderingene tilsier at tiltaket ekspertutvalget anbefalte og som regjeringen har gått inn for likevel ikke bør gjennomføres, vil vi selvsagt vurdere andre tiltak for å sørge for lavest mulig risiko for spredning av kvikksølvforurensning. Den endelige rapporten fra Kystverket er etter planen klar våren 2026.

SPØRSMÅL NR. 79**Innlevert 10. oktober 2025 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 20. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan statsråden sikre at pasientar i Voss og tilhøyrande områder ikkje misser sitt tilbod om avtalespesialist innan augefaget, og kan statsråden gjere greie for utviklinga i bruk av avtalespesialister i Helse Vest, kor dei er plassert geografisk og fordelt på ulike spesialitetar, og kva som er planane framover, inkludert på Voss?

GRUNNGJEVING:

4 500 pasientar kan bli tvungen frå Voss til Bergen om alt av augelegetenester skal samlast i Bergensområdet. På Voss har noverande avtalespesialist i auge lenge ytra ønske om å kunne gjere praksis om til ein to- lege praksis og slik lettare få nokon til å overta. Dette har vore kjent i over 6 år, men likevel så klarar ikkje det regionale helseføretaket å få til gode ordningar som gjer det attraktivt for unge å ta over. Det er ein kjent kritikk at avtalespesialistordninga er for sentralisert, noko som kan verke mot delar av intensjonen med ordninga som er å få spesialistar ut nærare der folk bur. Om avtalespesialisten på Voss ikkje blir erstatta, eller erstatta med ein heimel til dømes i Bergen, vil det vere ei stor og uhensiktsmessig sentralisering av tilbodet. Det vil særleg gå ut over barn, unge og eldre som treng slike helsetenester mest, men som også har mest bruk for tenester nær seg.

Svar:

Representanten Toppe spør om statsråden kan sikre at pasienter i Voss-området ikke mister sin avtalespesialist i øyesykdommer, og sier i sin begrunnelse at Helse Vest RHF i seks år har vært kjent til situasjonen, men ikke har klart å få til gode ordninger som gjør det attraktivt for unge å ta over.

Jeg er enig med representanten i vi må unngå sentralisering av avtalespesialistordningen. Avtalespesialister er en viktig spesialisthelsetjeneste utenfor de største byene, også på steder der det ikke er sykehus. De regionale helseforetakene har ansvar for å tilstrebe at avtalepraksisordningen så langt som mulig har en slik profil.

Når det gjelder øyelegehjemmelen i Voss, er mitt inntrykk at Helse Vest RHF tar dette ansvaret alvorlig, og jeg velger å referere informasjonen departementet har mottatt fra Helse Vest i sin helhet:

«Det er sterkt ønskeleg for både Helse Vest RHF og det

lokale helseføretaket (Helse Bergen HF) å oppretthalde augelegetilbodet på Voss. Det er ikkje ønskeleg verken for Helse Vest RHF eller Helse Bergen HF at alle pasientane som sokner til Voss skal måtte reise inn til Bergen for å få tilgang til augelege.

Vi registrerer dessverre at det ikkje alltid er søkjarar til avtaleheimlar som blir ledige. Dette er ikkje unikt for denne heimelen, eksempelvis var det ingen søkjarar til avtaleheimel for augelege på Stord, avtaleheimel for gynekolog i Egersund, eller avtaleheimel for psykologspesialist i Førde. I nokre tilfelle er det heller ikkje søkjar(ar) til ledige avtaleheimlar i Bergen. Augelegen på Voss har tidlegare ytra ønskje om å få inn ein junior, det vil seie ein yngre kollega i praksisen, med verknad frå 01.04.2026.

På den bakgrunn blei det første gong lyst ut ledig 50 % avtaleheimel for spesialist i augesjukdomar på Voss i februar 2025. Vi fekk ingen søknader. Det blei derfor lyst ut ein andre gong i mars 2025. Denne gong også utan positivt resultat. Helse Vest RHF var deretter i dialog med augelegen på Voss om ei mellombels løysing med å forsøke og rekruttere vikar(ar). Forsøket blei ikkje satt ut i livet.

Den ledige avtaleheimelen etter augelegen på Voss blei på ny lyst ut i september 2025. Denne gong er det opna opp for at påtroppande augelege kan få utføre kataraktkirurgi i avtalepraksisen. Helse Vest RHF meiner at det er behov for økt kapasitet for kataraktkirurgi i regionen og har håp om at dette kan gjere det meir attraktivt for potensielle augelegar å søke på denne heimelen. Helse Vest RHF har hatt positive erfaringar med dette tidlegare, blant anna i Sogn og Ølen.

Helse Vest RHF har vore i kontakt med Helse Bergen HF fleire gonger for å diskutere korleis ein kan oppretthalde tilbodet om augelegetenester på Voss. Det er ønskeleg både å oppretthalde, og utvide, augelegetilbodet på Voss. Både for pasientane og samfunnsøkonomisk er det ikkje tvil om at dette er den beste løysinga. Dersom vi no lykkast med å få på plass ein ny avtalespesialist på Voss, vil vi i ettertid vurdere korleis dette tilbodet kan vidareutviklast, til dømes med fleire avtaleheimlar eller tettare samarbeid med Helse Bergen HF om andre tilbod innan fagfeltet.

Dersom vi ikkje skulle lykkast å få på plass ny avtalespesialist, må Helse Vest RHF igjen gå i dialog med helseføretaket for å sjå på alternativ for å kunne yte augelegetenester til befolkninga på Voss og omkringliggende område. Eit alternativ kan kanskje være at tilsette augelegar i Helse Bergen reiser til Voss sjukehus.

På eit overordna nivå vil Helse Vest RHF utarbeide ein regional plan som sikrar ein bærekraftig, fleksibel og pasientorientert avtalespesialistordning. Arbeidet skal være ferdig i løpet av første halvår 2026. Sentrale tema vil mellom anna være rekruttering og auke i kapasitet basert på framtidige behov.

Helse Vest RHF har altså lyst ut ledig avtaleheiemel for augelege på Voss tre gonger. Fristen for å søkje ved tredje gongs utlysing går ut 27. oktober. Vi har førebels ikkje registrert nokon søknader. Helse Vest RHF er sterkt opptatt av å oppretthalde tilgangen til spesialisthelsete- nester i heile regionen. Vi ser dessverre at det ikkje alltid er interesse blant fagfolk til å drive privat praksis i distrikta.

Tal på årsverk for avtalespesialistar har låge ganske stabilt over lang tid i Helse Vest. Over tid har det har blitt nokon færre avtalespesialistar, men tal på årsverk har låge relativt stabilt. Fleire deltids avtaleheimlar er slått saman til fulltids avtaleheimlar. Som nemnt ovanfor opplever vi dessverre av og til at vi ikkje får søkjarar til ledige avtale- heimlar. Vi har ikkje ei detaljert oversikt over korleis dette har utvikla seg over tid for dei ulike fagområda, men det ligg til ei kvar tid ei oversikt over kva avtalespesialitet som har avtale med Helse Vest RHF her: <https://www.helse-vest.no/behandlingsstader/avtalar-med-private/avtalespesialistar/>»

SPØRSMÅL NR. 80

Innlevert 10. oktober 2025 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 22. oktober 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sørge for at forebyggende arbeid og politi med nedslagsfelt i Lillestrøm ikke svekkes, men styrkes for å kunne møte utfordringsbildet?

BEGRUNNELSE:

Den siste tiden har man sett en negativ utvikling i ungdomskriminaliteten. Der det begås stadig mer alvorlig vold og kriminalitet av svært unge gjerningspersoner. Dette er kriminalitet som rammer og skaper frykt i lokalsamfunn. Det er etter spørsmålsstiller syn viktig at aller deler av tiltakskjeden rundt unge lovbyggere fungerer og at man har de verktøyene man trenger for å forebygge, etterforske, følge opp og reagere. Lillestrøm er en av byene som har opplevd slik alvorlig kriminalitet. Dette skjer samtidig som Politidistrikt Øst og særlig politistasjonsområdet Lillestrøm har opplevd kutt. I fjor måtte forebyggende enhet legge ned sitt arbeid i en lengre periode pga. pengemangel. Lillestrøm kommune har også søkt om statlig samarbeid for områdesatsing og fått avslag.

Svar:

Kriminalitetsforebygging krever en bred tilnærming fra flere etater. Foruten politiet er også barnevernet, skolen og andre aktører i kommunen sentrale. Formålet er å sette

inn målrettede tiltak mot unge i risikozonen eller som allerede har begått kriminalitet.

Politiet har gjennom flere år blitt tilført betydelige midler. Det er gitt føringer i budsjett og tildelingsbrev at politiet skal forhindre at unge rekrutteres til kriminalitet. Men det er politimesteren i den enkelte politidistrikt som må prioritere innsatsen etter det lokale kriminalitetsbilde. Samarbeid innenfor de etablerte strukturer i kommunen er viktig slik som politiråd og SLT - Samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak.

Regjeringen er opptatt av å forbedre det tverrettede arbeidet med kriminalitetsforebygging. Regjeringen har derfor prioritert støtte til en-til-en-oppfølging i 10 byer og kommuner med store utfordringer med barne- og ungdomskriminalitet, etter en modell fra Bydel Grorud i Oslo. I samarbeid skal kommunene og politiet følge opp barn og unge som begår lovbrudd eller som er i risiko for å utvikle seg negativt.

Rask reaksjon er sentralt dersom straff skal ha en forebyggende effekt. Dette gjelder særlig overfor unge lovbyggere. Regjeringen iverksatt en særskilt innsats for raskere behandling av straffesaker der gjerningspersonen er under 18 år i Agder, Oslo, Vest og Øst politidistrikt (som omfatter Lillestrøm kommune). Arbeiderpartiregjeringen vil i den neste fireårsperioden rulle ut denne innsatsen i de resterende politidistriktene.

SPØRSMÅL NR. 81**Innlevert 10. oktober 2025 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed****Besvart 17. oktober 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Vil regjeringen følge opp anbefalingen om at ukrainske flyktninger med midlertidig kollektiv beskyttelse bør kunne reise til Ukraina på korte besøk uten å miste oppholdstillatelsen?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen besluttet i 2023 at ukrainere på midlertidig kollektivt opphold i Norge risikerer å miste oppholdstillatelsen dersom de reiser tilbake til Ukraina på besøk. Unntakene er svært snevre og begrenser seg til dødsfall eller alvorlig sykdom i nær familie.

OsloMet publiserte i juni en rapport om tilbakevending av ukrainske flyktninger, på bestilling fra Utenriksdepartementet. En av de tydelige anbefalingene i rapporten er at Norge bør tillate ukrainske flyktninger å dra på korte besøk til sine hjem og familier.

Den rigide hjemreiseregelen hindrer familier som har blitt splittet som følge av krigen å opprettholde kontakt. Samtidig peker forskerne i OsloMet-rapporten på at manglende mulighet til å besøke hjemlandet kan svekke sannsynligheten for frivillig retur etter krigen.

Svar:

Alle utlendinger som har midlertidig oppholdstillatelse på grunnlag av en asylsøknad, risikerer å miste oppholdstillatelsen dersom de besøker hjemlandet de har flyktet fra. I en periode gjaldt det et unntak fra denne regelen for

fordrevne fra Ukraina, men dette ble fjernet i 2023. I departementets instruks GI-24/2023 heter det at «[det] bør etter departementets vurdering være samme praksis for tilbakekall for fordrevne fra Ukraina som for andre nasjonaliteter. UDI bør på vanlig måte vurdere om en reise til Ukraina i den enkelte sak tilsier et brudd på forutsetningene for den midlertidige kollektive beskyttelsen i Norge, og om dette bruddet i så fall skal medføre tilbakekall av oppholdstillatelsen».

Jeg er kjent med rapporten det vises til i spørsmålet, som anbefaler at det gjeninnføres et unntak som gir fordrevne fra Ukraina mulighet til å besøke hjemlandet uten konsekvenser for oppholdstillatelsen i Norge. Dette begrunnes bl.a. med at slik kontakt med hjemlandet kan legge til rette for frivillig tilbakevending på et senere tidspunkt.

Regjeringens politikk er at ukraineres opphold i Norge er midlertidig. Mange ukrainere vurderer tilbakevending også i dagens situasjon, og et betydelig antall har vendt hjem med tilbakevendingsstøtte. Mulighet for å besøke Ukraina er ett av flere tiltak regjeringen vurderer for å fremme frivillig tilbakevending og retur. Det er imidlertid ikke sikkert at det vil ha den ønskede effekten, og det finnes hensyn som taler både for og mot en særregel for ukrainske fordrevne, herunder hensynet til innvandringskontroll. Regjeringen har ved flere anledninger strammet inn regelverket for midlertidig kollektiv beskyttelse, for å sikre at Norge ikke mottar en uforholdsmessig stor andel asylsøkere sammenlignet med andre nordiske land.

SPØRSMÅL NR. 82**Innlevert 11. oktober 2025 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed****Besvart 20. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Mener statsministeren at bruk av kinesisk droneovervåkning ved norske flyplasser er forenlig med den na-

sjonal sikkerhetsstrategien, og vil regjeringen ta grep for å sikre at sårbar infrastruktur ikke baseres på kinesisk teknologi?

BEGRUNNELSE:

Filter Nyheter avslørte 10. oktober at kinesisk overvåkningsteknologi ved norske flyplasser. Den nasjonale sikkerhetsstrategien, samt åpne trusselvurderinger fra PST, Etterretningstjenesten og NSM, advarer tydelig mot teknologisk avhengighet fra Kina. Kinas teknologiske selskaper er underlagt lover som pålegger dem å dele informasjon med myndighetene. Dette innebærer en reell risiko for spionasje, skjult overvåkning og påvirkningsoperasjoner dersom slik teknologi brukes i kritisk og sårbar infrastruktur. Jeg er alvorlig bekymret for at en slik teknologiavhengighet også vil svekke den operative evnen i en krise- eller krigssituasjon.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at både offentlige og private virksomheter gjør gode sikkerhetsvurderinger når det gjelder kinesisk eierskap i infrastruktur, særlig hvis det

berører nasjonale sikkerhetsinteresser. Dette er også budskapet i nasjonal sikkerhetsstrategi som ble lagt frem i år.

Avinor har kjøpt inn et kinesisk system for å detektere droner av merket DJI. Avinor vurderte risikoen før de kjøpte systemet, og har vurdert risikoen løpende siden anskaffelsen. Det er et sivilt system som brukes til å oppdage sivile droner. Systemet er fra kinesiske DJI og kan bare oppdage droner fra denne produsenten. De fleste dronene i Norge er av dette merket.

Systemet ligger utenfor alle de andre systemene Avinor har. Dette fordi Avinor ønsket å redusere risiko. Dette er ikke en anskaffelse etter sikkerhetsloven. Systemet er ikke kritisk for flysikkerheten, men det har god nytte for Avinor når de skal identifisere droner som kan forstyrre flytrafikken.

Jeg har forsikret meg om at Avinor gjør nye vurderinger av hva utstyret fanger opp av data, plasseringen av utstyret og hvorvidt de skal fortsette å ha dette systemet eller bør anskaffe et annet uten kinesisk tilknytning.

SPØRSMÅL NR. 83

Innlevert 12. oktober 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 20. oktober 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre nærmere for de mange forsøkene på å etablere kryptodatasentre i Finnmark, særlig om omfanget av søknader og om noen nye krypto-datasentre har fått tilknytning til strømmettet?

BEGRUNNELSE:

I et brev til fra RME til Energidepartementet skriver myndigheten at RME har mottatt informasjon om at det i den senere tid har vært en stor økning i pågangen av små datasentre som ønsker nettilknytning for utvinning av kryptovaluta i Finnmark. Det fremkommer i E24s saker om dette at Statnett har tatt grep, men ikke hva effekten har vært. Jeg ønsker at statsråden skal svare mer detaljert om situasjonen. Jeg vil vite hvor mange etableringer som har blitt forsøkt, hvor mange som driver med krypto, hvor mye effekt det er snakk om, hvor mange som har lyktes i å få tilknytning til nettet og om statsråden tror grepene myndighetene har tatt til nå faktisk vil stanse etablering av krypto-datasentre i Finnmark.

Svar:

Manglende kapasitet i strømmettet skal ikke stå i veien for nødvendig samfunnsutvikling. Derfor forskriftsfestet Energidepartementet fra 1. juli d.å. en plikt for regionalnettselskapene og Statnett til å holde av kapasitet til kunder med uttak under 1 MW i regionalnettet, og under 5 MW og med et forventet årlig forbruk under 20 GWh i transmisjonsnettet, såkalt vanlig forbruk. De aller fleste uttakskunder, inkludert de fleste nærings- og tjenesteaktører, har uttak under 1 MW.

I brev av 24. september orienterte Reguleringsmyndigheten for energi (RME) Energidepartementet om kapasitetssituasjonen i Øst-Finnmark. RME redegjorde for at det i senere tid har vært en stor økning i pågangen av små datasentre som ønsker nettilknytning for utvinning av kryptovaluta i Finnmark.

Jeg innhentet nærmere informasjon fra RME om situasjonen, og RME viser til at de den 18. september mottok en orientering fra Statnett om Finnmark. Statnetts oversikt viser at det har kommet inn forespørsler knyttet

til 11 datasentre under 5 MW. Alle har oppgitt at de skal utvinne krypto. Ingen av disse har fått reservere kapasitet enda, og de står heller ikke i kapasitetskø. I Kirkenes er det ett datasenter som etterspør 1 MW, ett som etterspør 1,2 MW, og to datasentre som etterspør 2,2 MW. I Varangerbotn er det syv datasentre som har etterspurt 2,2 MW. Med unntak av datasenteret som har etterspurt 1,2 MW i Kirkenes, er alle forespørslene fra samme aktør. Statnett opplyser at det kan ha vært gjort reservasjoner hos regionalnettselskap som Statnett ikke kjenner til.

Det framkommer også av orienteringen av 18. september at det ikke var reservert kapasitet i Finnmark til datasenter med uttak på 5 MW eller mer, men at det står fire slike datasenter i kapasitetskø. Disse fire har ikke

oppgitt at de skal utvinne krypto og har til sammen etterspurt 55 MW.

RME har ikke informasjon om tilknytninger som allerede er gjennomført, men opplyser at de snarlig vil avtale et møte med nettselskapene i Finnmark, Troms og nordlige Nordland, for å få bedre innsikt i den faktiske situasjonen, både om tilknytninger som allerede er gjennomført og forespørslers som venter på nettilknytning.

Regjeringen ønsker å begrense utvinning av kryptovaluta i Norge. Utvinning av kryptovaluta er svært kraftkrevende, og kaster lite av seg i form av arbeidsplasser og inntekter. Derfor utreder regjeringen nå muligheten for å innføre en statlig planbestemmelse med et midlertidig og avgrenset forbud mot etablering av datasentre som hovedsakelig driver med kraftkrevende kryptoutvinning.

SPØRSMÅL NR. 84

Innlevert 12. oktober 2025 av stortingsrepresentant Finn Krokeide

Besvart 22. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Mener statsråden at riksvei 4 som er transportåren mellom Oslo og ammunisjonsproduksjonen hos Nammo på Raufoss, oppfyller kriteriene for at utbedring av veien kan finansieres innenfor rammen av NATO-målet på 5 % av BNP?

BEGRUNNELSE:

Det vises til NATO-landenes vedtatte målsetning om at 5 % av BNP skal brukes til forsvarsrelaterte formål. Av det nye målet på 5 % skal 3,5 % gå til forsvarsutgifter i henhold til dagens definisjon, og 1,5 % til utgifter i sivil sektor som bidrar til å understøtte militær kapasitet og styrke motstandsevnen.

I pressemelding fra regjeringen av 20. juni om det nye målet på 5 % står det følgende om den delen av målet som gjelder utgifter i sivil sektor:

«Dette kan for eksempel være utgifter til drift og investeringer i infrastruktur, sivil beredskap, energi- og forsyningsikkerhet, øke kapasiteten i forsvarsindustrien og tiltak for å beskytte oss mot hybride trusler og cybertrusler.»

Hos Nammo på Raufoss produseres ammunisjon som er av stor betydning for vår egen og våre alliertes

forsvarsevne. Nammo sin produksjon på Raufoss skal oppskaleres kraftig i tiden som kommer. Store deler av den produserte ammunisjonen skal sørover til Oslo, for deretter å sendes videre til våre NATO-allierte. Den viktigste transportåren mellom Raufoss og Oslo er riksvei 4.

Riksvei 4 er en underdimensjonert og ulykkesbelastet veistrekning. Særlig mellom Sinsenkrysset og Nittedal er veistrekningen i dårlig forfatning, hvor trafikken passerer gjennom tettsteder, rundkjøringer og 50-soner – noe som fører til forsinkelser, køer og ulykker. I perspektivet beredskapsvei og transportåre for ammunisjonsproduksjon av stor betydning for NATO-landenes forsvarsevne, har veien en standard som er klart utilstrekkelig.

Det bes derfor besvart om statsråden mener vei-forbindelsen mellom Oslo og ammunisjonsproduksjonen hos Nammo på Raufoss, oppfyller kriteriene for at utbedring av veien kan finansieres innenfor rammen av NATO-målet på 5 % av BNP.

Svar:

Medlemslandene i NATO har blitt enige om en nødvendig styrking av forsvaret og forsvarsrelaterte formål. Det er nå et mål at hvert medlemsland skal bruke midler tilsvarende 5 prosent av brutto nasjonalprodukt (BNP) på forsvar og sikkerhet innen 2035. Av dette er inntil 1,5 prosent

knyttet til utgifter i sivil sektor som understøtter militær kapasitet og styrke motstandsevnen.

Regjeringen arbeider nå med å konkretisere hva som skal inngå i det nye prosentmålet fra norsk side. Det må vurderes hvilke tiltak som kan inngå i NATOs mål om inntil 1,5 prosent av BNP knyttet til utgifter i sivil sektor som understøtter militær kapasitet og styrke motstandsevnen.

I påvente av konkretiseringen som tiltak på rv. 4 vil vurderes opp mot, kan det legges til grunn at Nammo har totalberedskapsverdi, og at ammunisjonsproduksjonen der har behov for robuste og redundante transportløsninger både for råvarer inn og produkter ut. Bedriften ligger nær rv. 4 og Gjøvikbanen, og det er i dag tilgang til bedriften både sørfra og nordfra. Det er det samlede transportsystemet som skal gi tilstrekkelig robusthet og redundans. Derfor er det viktig å se hele transportsystemet sammenhengende. Vurderinger av tiltak på rv. 4 må dermed bl.a. sees i sammenheng med utvikling av infrastrukturen i Oslo, Gjøvikbanen og E6 som går parallelt med rv. 4 på østsiden av Mjøsa.

Aktiviteten til Statens vegvesen og Nye Veier på rv. 4 har vært, og vil fortsatt være, omfattende.

Statens vegvesen har prioritert fire utbedringstiltak på rv. 4 i sin gjennomføringsplan for 2025–2030. Tre er under planlegging: kryssutbedring fv. 244 Mjørlund, passeringslomme i Nittedal og forbikjøringsfelt Einavollen–Lygna. Det fjerde tiltaket, kryssutbedring ved Einavollen, er også prioritert, men visse avklaringer gjenstår enda.

Strekningen rv. 4 Roa–Lygnebakka ble åpnet for trafikk i år. Planlegging pågår for parsellen Roa–Grua.

Prinsippavklaringer for rv. 4 Sinsen–Gjelleråsen ferdigstilles juni 2026, som del av en mulighetsstudie for rv. 4 Sinsen–Gjøvik.

Videre er koblingen mellom rv. 4 og E6 sentral for både redundans og transportkapasitet. Nye Veier planlegger ny rv. 4 mellom Gjøvik og Mjøsbrua, med tilknytning til ny E6. Prosjektet vil redusere reisetid og styrke trafikk-sikkerheten.

Jeg vil understreke at vi må planlegge nye utbedringer og tiltak på riksveier innenfor de midlene som til enhver tid er satt av i statsbudsjettet til samferdselsformål.

SPØRSMÅL NR. 85

Innlevert 12. oktober 2025 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand

Besvart 17. oktober 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Var Norge i direkte dialog med Iran og Israel ila «tolvdagerskrigen» tidligere i år, på hvilket nivå ble samtalene avholdt, og hva var innholdet i disse samtalene?

BEGRUNNELSE:

Kilder nær det iranske regimet har uttalt at den norske utenriksministeren førte direkte dialog med den iranske og utenriksministeren under krigen. Informasjonen som fremkommer er detaljert.

Svar:

Norge har lang tradisjon for dialog med et bredt spekter av land og aktører og for å bidra til konfliktløsning. I sammenheng med den dramatiske eskaleringen i sommer under den såkalte «tolvdagerskrigen» var Norge i direkte kontakt med både Iran og Israel, så vel som USA og en

rekke andre partnere og allierte. Kontakten foregikk både på politisk nivå og embetsnivå. Hovedtema omhandlet krigen og krigens bakteppe, samt mulighetsrom for deeskalering. Situasjonen for norske borgere og utsendt personell var også tema i kontakten.

SPØRSMÅL NR. 86**Innlevert 12. oktober 2025 av stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl****Besvart 17. oktober 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

USA står på UDIs liste over land omfattet av 48-timersprosedyren for hurtigbehandling av asylsøknader.

Kan statsråden redegjøre for 1. begrunnelsen for at USA er inkludert på denne listen, 2. hvordan asylsøknader fra transpersoner fra USA sikres reell, individuell vurdering, herunder praktisering av unntak fra 48-timersprosedyren ved SOGIESC-påstander, og 3. om UDI vil oppdatere landinformasjon og veiledning slik at delstatsforskjellene i rettighets- og sikkerhetssituasjonen for transpersoner i USA reflekteres i saksbehandlingen?

BEGRUNNELSE:

UDIs retningslinje UDI 2021-009V lister «USA, de forente stater» blant land i 48-timersprosedyren (sist endret 15. mai 2025). Samtidig dokumenterer en rekke kilder en markant økning i delstatslovgivning som innskrenker transpersoners rettigheter, herunder begrensninger i helsetilgang, juridisk kjønn og skole-/ytringsregler (ACLU 2025-kartlegging; Human Rights Watch, mai 2025; Human Rights Campaign, State Equality Index).

Norge har praksis for profil-unntak i 48-timersprosedyren for sårbare grupper, blant annet LHBTI-personer i enkelte land. For å sikre forutsigbarhet og ivareta Norges menneskerettslige forpliktelser bes statsråden redegjøre for kriteriene som ligger til grunn for at USA står på listen, og for hvordan individuelle forhold – særlig for

transpersoner – ivaretas, inkludert eventuell vurdering av unntak og oppdatert landinformasjon på delstatsnivå.

Svar:

Det er riktig at USA står på UDIs liste over land som omfattes av 48-timersprosedyren (hurtigspor). Det innebærer bl.a. at UDI legger til grunn at internasjonale menneskerettigheter etterleves på et akseptabelt nivå i USA.

Hovedformålet med 48-timersprosedyren er at asylsøknader fremmet av søkere fra disse landene skal prioriteres og behandles raskt, fordi disse søknadene ofte vil være åpenbart grunnløse. Prosedyren virker preventivt mot ankomster av søkere uten beskyttelsesbehov og bidrar til at asylsystemet ikke belastes mer enn nødvendig. Prosedyren hindrer også at søkerne må gå gjennom en langvarig prosess.

Hvilke land som er på listen over 48-timersland er ikke konstant. UDI følger løpende med på situasjonen i de relevante landene, og UDI kan fjerne eller legge til land på listen dersom landinformasjon tilsier det.

Asylsøkere som kan tenkes å fylle kravene til å få beskyttelse, tas ut av prosedyren. Alle asylsøknader blir vurdert på individuelt grunnlag på bakgrunn av søkerens anførsler sammenholdt med oppdatert landinformasjon om situasjonen for personer med samme bakgrunn i det landet eller området de kommer fra. I så henseende kan det også være relevant å se hen til delstatsforskjeller, men dette er noe UDI må vurdere i hver enkelt sak.

SPØRSMÅL NR. 87**Innlevert 12. oktober 2025 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson****Besvart 17. oktober 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Da Statens Petroleumsforsikringsfond ble avviklet i forbindelse med statsbudsjettet i 2011, ble verdiene i fondet overført til Statens Pensjonsfond Utland. Ifølge Prop.

1S (2010-2011) var markedsverdien av petroleumsforsikringsfondet den gang rundt 21 milliarder kroner.

Hva er verdien på disse midlene i dag, tatt i betraktning den generelle verdiøkningen i Statens Pensjonsfond Utland?

BEGRUNNELSE:

I 1986 ble Statens Petroleumsforsikringsfond opprettet som en "reserve for utbetalinger til dekning av skader og ansvar som rammer staten i egenskap av direkte økonomisk deltager i petroleumsvirksomheten". Formålet var å forhindre at statsbudsjettet skulle belastes uforholdsmessig mye ved kriser og katastrofer på norsk sokkel der staten ble stående økonomisk ansvarlig.

Ettersom Statens Pensjonsfond Utland vokste seg større, falt behovet for et eget petroleumsforsikringsfond bort, og i statsbudsjettet for 2011 ble det besluttet å legge fondet ned og overføre midlene til SPU. Tanken var da at statens erstatningsansvar ved ulykker i olje- og gassnæringen enten skulle dekkes over statsbudsjettet, eller ved uttak fra Statens Pensjonsfond Utland. Til NTB sa kommunikasjonsrådgiver Håvard Hegna i Olje og Energidepartementet i 2011 at "skulle det skje virkelig dramatiske hendelser, som at en installasjon havarerer, så vil man kunne bruke penger fra Statens pensjonsfond utland (Oljefondet) for å dekke utgiftene".

Spørsmålet er relevant fordi Stortinget nylig har vedtatt å opprette to særegne kompensasjonsordninger til oljearbeidere, henholdsvis de såkalte oljepionerne og ofrene etter Alexander Kielland-ulykken i 1980 (der nettopp en installasjon havarerte). Det hadde derfor vært av interesse å få vite hvordan det går med midlene fra Statens Petroleumsforsikringsfond, og hva som har vært verdistigningen på disse midlene siden de ble overført til SPU i 2011.

Svar:

Statens petroleumsforsikringsfond ble avviklet ved utgangen av 2010 og verdiene ble overført til Statens pensjonsfond utland. Verdien av petroleumsforsikringsfondets investeringer falt i perioden fra Prop. 1 S (2010-2011) ble utarbeidet og frem til årsskiftet. Det faktiske beløpet som ble overført, var derfor 19,8 mrd. kroner.¹ Det overførte beløpet ble en del av pensjonsfondets generelle forvaltning og ble ikke øremerket eller forvaltet særskilt.

Hvis man legger til grunn at den overførte kapitalen har oppnådd en avkastning som er identisk med avkastningen av pensjonsfondets samlede investeringer, har beløpet på 19,8 mrd. kroner vokst til 88,2 mrd. kroner ved utgangen av første halvår i år.

Statens petroleumsforsikringsfond var kun investert i sikre obligasjoner og bankinnskudd, blant annet fordi fondet skulle ha høy likviditet. Statens pensjonsfond utland har derimot en høy andel aksjer og vesentlig høyere investeringsrisiko. Dette ble understreket i Prop. 47 LS (2010-2011):

«Petroleumsforsikringsfondet har som følge av en investeringsstrategi basert på et lavere risikonivå, også lavere forventet langsiktig avkastning enn SPU. Å opprettholde fondet kan derfor ha en alternativkostnad for staten sammenliknet med en modell der fondets verdier overføres til SPU.»

Dersom den overførte kapitalen hadde blitt investert i tråd med obligasjonsinvesteringene i Statens pensjonsfond utland, noe som ligger nærmere opp til den investeringsstrategien petroleumsforsikringsfondet fulgte, ville kapitalen ved utgangen av første halvår i år ha økt til 44,1 mrd. kroner. Forskjellen mellom 88,2 mrd. kroner og 44,1 mrd. kroner kan ses på som et anslag på gevinsten staten har oppnådd ved å ta mer investeringsrisiko enn i Statens Petroleumsforsikringsfond.

SPØRSMÅL NR. 88

Innlevert 12. oktober 2025 av stortingsrepresentant Erlend Svandal Bøe

Besvart 20. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva skal regjeringen gjøre for at innfartsveien til Tromsø, Nord-Norges største by blir tryggere for folk å ferdes på?

BEGRUNNELSE:

Innfartsveien til Tromsø har gjennom mange år vært en ulykkesbelastet strekning som har krevd tap av menneskeliv. Rett før midnatt lørdag 11. oktober skjedde det ig-

¹ Se Meld. St. 3 (2010-2011) *Statsrekneskapen 2010*

jen. Fem mennesker mistet livet i en bilulykke ved Hundbergan. En er fraktet til UNN for behandling. Ord blir fattige.

Denne ulykkesbelastede strekningen har vært diskutert i flere år, og det er bra at det er tiltak under bygging og planlegging. Men ting tar alt for lang tid og det gjøres ikke nok. I mellomtiden går menneskeliv tapt. Slik vi ser igjen nå. Det er tragisk.

Det er innfartsveien til Nord-Norges største by vi snakker om. En av de mest trafikkerte veiene i nord. Jeg har tatt opp denne strekningen med statsråden tidligere, men dessverre har lite skjedd siden den gangen: <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qnid=68805>

Regjeringen må følge denne strekningen bedre opp, og få på plass nødvendige tiltak.

Svar:

Jeg er godt kjent med ulykkessituasjonen på innfartsveien til Tromsø der det har skjedd flere ulykker med tragisk utgang. Nå sist 11.oktober med 5 omkomne.

Det er gjennomført flere tiltak på E8 inn mot Tromsø. På en del av strekningen gjennom Lavangsdalen, ca. 10 km, ble det etablert midtrekkverk i 2013.

På strekningen Sørbotn-Laukslett bygges nå ny vei med midtdeler, som vil forlenge strekningen med midtdeler med ytterligere 10 km fram til Laukslett. Denne strekningen er planlagt ferdig i 2027. Ny vei vil erstatte eksisterende vei gjennom tett randbebyggelse med nedsatt fartsgrense og hvor det tidlig ble etablert automatisk trafikk kontroll som et trafiksikkerhetstiltak.

Statens vegvesen gjennomfører nå også planlegging på den sørligste delen av Lavangsdalen, Stor-

skreda-Kantornes, som vil forlenge midtdeleren gjennom Lavangsdalen mot sør med 3 km. Planleggingen er utfordrende grunnet meget kompliserte grunnforhold og behov for skredsikring i området. På denne strekningen er nå hastigheten satt ned til 70 km/t som et midlertidig tiltak.

På strekningen der den siste ulykken skjedde, den gjenstående strekningen mellom Laukslett og Tromsø by, gjør nå Statens vegvesen vurderinger av mulige tiltak som kan bedre trafiksikkerheten og som kan gjennomføres på kort sikt. Slike tiltak kan være nedsatt fartsgrense på hele eller deler av strekningen og bruk av automatisk trafikk kontroll. Eventuell bruk av automatisk trafikk kontroll må planlegges og kan ikke komme på plass før neste vår siden det ikke kan etableres mens det er vinter. Statens vegvesen vil også vurdere om det bør gjøres mindre utbedringstiltak på strekningen som kan bedre trafiksikkerheten.

Jeg er også kjent med at Statens vegvesen tidligere har gjort vurderinger av større og mer langsiktige tiltak på strekningen.

Ett av konseptene i KVVU Transportløsninger for Nord-Norge foreslår å bygge midtdeler på strekningen hvor den tragiske ulykken fant sted. Det anbefalte konseptet i KVVUen foreslår imidlertid ikke midtdeler, da en anbefalt ny innfartsveg til Tromsø i dette konseptet vil redusere trafikkmengden på eksisterende innfartsveg betydelig og på den måten forbedre trafiksikkerheten. KVVU Transportløsninger for Nord-Norge, og tilhørende KVVU Innfarter til Tromsø, ligger for tiden til behandling i Samferdselsdepartementet.

Ny vei med midtdeler på den aktuelle strekningen har vært vurdert i forbindelse med revisjoner av Nasjonal transportplan, men er foreløpig ikke prioritert.

SPØRSMÅL NR. 89

Innlevert 12. oktober 2025 av stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl

Besvart 22. oktober 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Er statsråden enig i at den sikkerhetspolitiske situasjonen og økt fare for hybrid krigføring krever økt bevissthet i alle sektorer og samfunnsfunksjoner, også virksomheter som ikke omfattes av sikkerhetsloven, er statsråden bekym-

mret for at skytjenester og digital programvare fra Kina benyttes av offentlige virksomheter og infrastruktureiere, vil regjeringen ta initiativ til gjennomgang av bruken av slike tjenester, og hva gjør regjeringen for å hindre at bruk av utenlandske skytjenester øker sårbarheten for hybride angrep?

BEGRUNNELSE:

Fredag 10.10. skrev flere norske aviser om at norske flyplasser bruker det kinesiske systemet DJI Aeroscope for å oppdage droner. I følge VG sender systemet data til skytjenester med servere i blant annet Singapore, og support og programvareoppdateringer kommer direkte fra DJIs kontor i Kina. Systemet fikk en plutselig nedetid på 19 timer samtidig som mange av dronehendelsene i Skandinavia skjedde i september.

På spørsmål fra VG om bruken av systemet svarer Samferdselsdepartementet at “dette ikke er en anskaffelse etter sikkerhetsloven, og at det er et sivilt system som er anskaffet av Avinor selv, der Avinor har gjort egne selvstendige risikovurderinger.”

Svar:

Regjeringen beskriver i landets første nasjonale sikkerhetsstrategi, som ble lagt frem 8. mai i år, at Norge står i den mest alvorlige sikkerhetssituasjonen siden andre verdenskrig. Vi har et godt utgangspunkt for å møte denne situasjonen, med blant annet sterke institusjoner, høy tillit, lange tradisjoner for samarbeid, store økonomiske ressurser og nære allierte, i NATO og Europa. Samtidig må samfunnet i bredt ta innover seg dette alvorret, herunder hvordan skillet mellom krig og fred blir utfordret ved at fremmede stater bruker et bredt spekter av sammen satte virkemidler for å utnytte våre sårbarheter og oppnå egne strategiske mål.

Sammensatt virkemiddelbruk pågår ofte over lang tid og omfatter både lovlige og ulovlige virkemidler. Det er samfunnets samlede motstandskraft som kan sette oss i bedre stand til å møte dette.

Sikkerhetsloven er et av våre viktigste virkemidler for å ivareta nasjonal sikkerhet og sette krev til virksom-

heter som er underlagt loven. Men jeg deler også representantens syn på at det er nødvendig med økt bevissthet og situasjonsforståelse, også hos de som ikke er underlagt sikkerhetsloven, og derfor jobber regjeringen mot alle sektorer med forebyggende sikkerhet og beredskap, og med samfunnsaktører som næringslivet, frivilligheten og befolkningen. I tillegg tar vi i bruk regulatoriske virkemidler for å ansvarliggjøre virksomhetene, slik det blant annet omtales i Totalberedskapsmeldingen (Meld. St. 9 (2024-2025) og stortingsmeldingen om nasjonal kontroll og digital motstandskraft (Meld. St. 9 (2022-2023))

Nylig trådte loven om digital sikkerhet i kraft. Loven og tilhørende forskrift stiller grunnleggende krav til tilbydere av samfunnsviktige tjenester. 1. januar i år trådte ekomloven i kraft. Den bidrar til å styrke sikkerheten i digital infrastruktur og ekomtjenester. Justis- og beredskapsdepartementet er også i gang med en ny lov om grunnsikring, som skal styrke motstandskraften til enheter som leverer kritiske samfunnsfunksjoner også utover de som er omfattet av sikkerhetsloven.

For å sikre tilstrekkelig bevissthet rundt nasjonale sikkerhetsinteresser legges det i Totalberedskapsmeldingen vekt på å stille kontrollspørsmål om nasjonal sikkerhet og risikovurderinger knyttet til aktiviteter, investeringer, oppkjøp, avtaler eller liknende. Myndighetene gir også råd og veiledning til norske virksomheter for å sikre tilfredsstillende sikkerhet ved bruk av utenlandske skytjenester, for eksempel på «Markedsplassen for skytjenester» hvor det finnes både skyavtaler, digitale tjenester og veiledning for kjøp av skytjenester, eller gjennom råd og veiledning fra de nasjonale fagmiljøene som for eksempel NSM. I tillegg jobber regjeringen med en nasjonal skytjeneste som på sikt vil bidra til økt nasjonal kontroll med kritisk digital infrastruktur, informasjon og viktige samfunnsfunksjoner.

SPØRSMÅL NR. 90

Innlevert 12. oktober 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 20. oktober 2025 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Kan statsråden opplyse kor stor del av kvar enkelt kommune som blir berørt i prosent av hans regjeringen sitt høyringsforslag om forbod mot nedbygging av myr?

GRUNNGJEVING:

Omtrent ni prosent av Noreg sitt landareal er dekt av myr og soleis berørt av framlegget til forbod mot nedbygging av myr. Dette er ein enormt stor del av landet og kommunane og eg lurar på om det finnes oversikt kommunevis

kor stor del av den enkelte kommune som blir berørt i prosent.

Svar:

Statistisk sentralbyrå utgir statistikk om arealbruk og arealressurser i Norge. Her får vi oversikt over hvor mye av landets og kommunenes areal som er myr. Jeg viser til vedlagt tabell med oversikt over andel av arealet i hver

kommune som er registrert som åpen myr i arealstatistikken.

Vedlegg:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokument-serien/2025-2026/dok15-202526-0090-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 91

Innlevert 12. oktober 2025 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo

Besvart 20. oktober 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan det bes om en oversikt over samtlige (nåværende eller nedstengte) felt/funn på norsk sokkel hvor tid mellom utbygging og iverksatt drift har vært - eller er antatt å bli - mindre enn 10 år, og om at oversikten viser måned og årstall for a) funn, b) innlevert PUD, c) godkjent PUD, d) iverksatt drift, samt en oversikt over antall reserver og type hydrokarboner på de aktuelle feltene?

BEGRUNNELSE:

Olje og gass-næringen er Norges største og viktigste næring.

Svar:

Vedlagt følger en oversikt over felt på norsk kontinentalsokkel med blant annet dato angitt for funn, godkjent PUD og idriftsettelse. Oversikten er innhentet fra Sokkeldirektoratet og inkluderer alle felt, herunder nedstengte felt, felt i drift og felt under utbygging. Sokkeldirektoratet har ikke tilgjengelig data for tidspunkt for innlevert PUD før 2015, og b) (måned og årstall for innlevert PUD) er derfor ikke tatt med i vedlagte oversikt.

Vedlegg:

<https://www.stortinget.no/dok15-202526-0091-vedlegg>

SPØRSMÅL NR. 92

Innlevert 12. oktober 2025 av stortingsrepresentant Stig Atle Abrahamsen

Besvart 21. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva har statsråden satt inn av tiltak for å sikre barn og unge med en diagnose på autismespekteret et godt og likeverdig tilbud over hele landet?

BEGRUNNELSE:

Andelen av barn og unge i befolkningen som får en diagnose i autismespekteret har økt markant i Norge de siste årene ifølge Folkehelse rapportens temautgave 2025:

Barn og unges psykiske helse (<https://www.fhi.no/he/fr/barn-og-unges-psykiske-helse/>)

Økningen på Nasjonal basis fra 2014-2024 er 129 % mens den i noen kommuner har vesentlig høyere økning som f.eks. Øygarden kommune med en med 313 % og Askøy kommune med en økning på 369 %.

Store geografiske variasjoner og krevende kommuneøkonomi, kan føre til store forskjeller på hvilke ressurs-er kommuner kan sette inn for å gi et godt tilbud.

Svar:

Jeg vil takke representant Abrahamsen for et godt og viktig spørsmål. Jeg er enig i at barn og unge med autismespekterforstyrrelser har rett til et godt og likeverdig tilbud uavhengig av bosted.

Kommunene har et lovpålagt ansvar for å tilby nødvendige helse- og omsorgstjenester til alle innbyggere, inkludert barn og unge med autismespekterforstyrrelser. Dette følger av helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 og pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1. Tjenestene skal være individuelt tilpasset og holde en forsvarlig standard. Kommunene skal blant annet sørge for helsestasjon- og skolehelsetjeneste, habilitering, pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), og koordinerende enhet for barn med sammensatte behov.

Som representanten påpeker kan geografiske forskjeller og økonomi påvirke tilbudet i den enkelte kommune, og mange kommuner melder om en krevende økonomisk situasjon. Regjeringen foreslår en realvekst i kommunesektorens frie inntekter på 4,2 milliarder kroner i 2026. Hvis vi tar med de 1,6 milliardene som kom i revidert nasjonalbudsjett og som blir videreført til 2026, får kommunene og fylkeskommunene en høyere vekst i 2026 enn varsla i kommuneproposisjonen. Vi styrker kommuneøkonomien slik at kommunene kan levere gode tjenester.

Meld. St. 23 (2022–2023) Opptrappingsplan for psykisk helse (2023–2033) omtaler barn og unge med autismespekterforstyrrelse og viktigheten av god og tverrfaglig oppfølging av disse barna i kommunen og spesialisthelsetjenesten. Barn og unge med autismespekterforstyrrelser er en sammensatt gruppe. Noen har i utgangspunktet lettere vansker, mens andre har omfattende vansker som krever tett oppfølging i et livsløpsperspektiv. Felles for disse barna er en sårbarhet som kan medføre alvorlige psykiske og somatiske følgevansker hvis de ikke får riktig tilrettelegging og hjelp. Det sammensatte tilstandsbildet krever tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid og samordning, blant annet tilrettelegging i skole og ved utdanning. Disse barna og ungdommene kan ha behov for tilbud fra mange instanser i kommunen samtidig. Det er også viktig med godt samarbeid mellom sykehus og kommune om oppfølging, veiledning og koordinering av tjenestene. Nasjonal veileder i psykisk helsearbeid barn og unge un-

derstreker at kommunen skal sørge for psykisk helsetjeneste til barn og unge med psykiske plager og helhetlig og samordnet tjenestetilbud.

For å styrke oppfølgingen av utsatte barn, unge og deres familier, er det med virkning fra 1. august 2022 vedtatt bestemmelser om samarbeid, samordning, barnekoordinator og individuell plan. Foreldre skal kunne bruke mer tid på å være foreldre og mindre tid på administrasjon. Barna og familiene skal få oppleve et samfunn som stiller opp og de skal oppleve ivaretagelse og inkludering.

Som en oppfølging av NOU 2020:1 Tjenester til personer med autismespekterforstyrrelser og Tourettes syndrom har regjeringen gitt Helsedirektoratet i oppdrag å utarbeide normerende produkter knyttet til autismespekterforstyrrelse og til Tourettes syndrom. Helsedirektoratet utarbeider nå en retningslinje for autismespekterforstyrrelser.

Det er etablert regionale fagmiljøer for autisme som skal bidra til kvalitet og likhet i diagnostisering og oppfølging. I psykisk helsevern for barn og unge er det flere steder etablert egne team for utredning av autismespekterforstyrrelser.

Som representanten påpeker er det vist en økt forekomst av autismespekterforstyrrelser de siste årene. Ifølge Folkehelseinstituttet har det vært en markant økning i antall diagnoser, særlig blant små barn og jenter. Økningen legger press på tjenestene og understreker behovet for nasjonale retningslinjer og likeverdig tilgang til utredning og oppfølging.

SPØRSMÅL NR. 93**Innlevert 12. oktober 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 17. oktober 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Mener statsråden at Forsvaret bør overta ansvaret for å håndtere U-864 utanfor Fedje?

GRUNNGJEVING:

Saka om u-båten frå andre verdenskrig er vel kjent gjennom mange spørsmål. Den siste tida har fleire ulike rapportar frå Forsvaret fått oppmerksomhet og det ser ut til at saka vel så mykje handler om udetonerte torpedoar som risikoelement. Det er derfor naturleg å spørre om det had-

de vært meir naturleg at det er Forsvaret framfor Kystverket som håndterer saka vidare.

Svar:

Risikoen knytt til sprengstoffet om bord på U-864, der forsvarssektoren har gitt innspel, er berre ein av fleire faktorar som vert vurderte i saka om U-864. Det er difor føremålstenleg at ansvaret framleis ligg hos Kystverket, men forsvarssektoren vil bidra ved behov.

SPØRSMÅL NR. 94**Innlevert 12. oktober 2025 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 20. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva tenker statsråden om nedetiden med systemet for dronedeteksjon under de store flyforstyrrelsene og den delvise nedstengingen ved landets hovedflyplass i september, og hva er hans tanker fra et forsvars- og beredskapsperspektiv om at det eneste system for dronedeteksjon ved norske flyplasser siden 2022 er fra et kinesisk droneselskap?

BEGRUNNELSE:

Filter Nyheter har skrevet om at årsaken til at norske myndigheter ikke fikk avklart om det faktisk var droneaktivitet ved Gardermoen i forbindelse med den delvise nedstengingen av hovedflyplassen og de store forstyrrelsene av flytrafikken i september, var at systemet Avinor bruker for dronedeteksjon, var nede ved samtlige flyplasser, av ukjente årsaker – i hele 19 timer.

Filter Nyheter har også fått bekreftet at systemet er kinesisk, og at «DJI Aeroscope» fra den kinesiske dronegiganten DJI har vært det eneste system for dronedeteksjon ved norske flyplasser siden 2022.

Forsker Anders Romarheim ved Institutt for forsvarsstudier har også uttalt seg kritisk til at et sånt system er kjøpt inn fra et av de tre landene som nevnes oftest i de årlige trusselvurderingene fra de norske hemmelige tjenestene.

Svar:

Innledningsvis vil jeg bemerke at det ikke stilles krav om at lufthavner skal ha et dronedeteksjonssystem. Avinor har kjøpt inn et kinesisk system for å detektere droner av merket DJI. Avinor vurderte risikoen før de kjøpte systemet, og har vurdert risikoen løpende siden anskaffelsen. Det er et sivilt system som brukes til å oppdage sivile droner. Systemet er fra kinesiske DJI og kan bare oppdage droner fra denne produsenten. De fleste dronene i Norge er av dette merket.

Systemet ligger utenfor alle de andre systemene Avinor har. Dette fordi Avinor ønsket å redusere risiko. Dette er ikke en anskaffelse etter sikkerhetsloven. Systemet er ikke kritisk for flysikkerheten, men det har god

nytte for Avinor når de skal identifisere droner som kan forstyrre flytrafikken.

Avinor har opplyst at systemet var nede 22. til 23. september. Jeg har forsikret meg om at Avinor etter denne hendelsen har gått kritisk gjennom hva som skjedde. Avinor har opplyst at nedetiden i september skyldes en teknisk svikt, og at de ikke har holdepunkter for noe annet.

Siden systemet var nede har vi bedt om løpende orienteringer og stilt en rekke spørsmål ved systemet, leverandør og skyløsning. Jeg har forsikret meg om at Avinor gjør nye gjennomganger og vurderinger.

Deteksjonssystemet er ikke egnet som verktøy for å detektere andre droner enn de rent sivile, og systemet har dermed ingen rolle i et forsvars- og beredskapsperspektiv.

SPØRSMÅL NR. 95

Innlevert 12. oktober 2025 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 16. oktober 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Deler statsråden den tidligere NSM-sjefens bekymring for bruken av kinesiske droner over kritisk norsk energiinfrastruktur?

BEGRUNNELSE:

DN har skrevet om at tidligere NSM-sjef Sofie Nystrøm mener kraftbransjens kinesiske droner kan brukes til å kartlegge Norge bit for bit og i verste fall true befolkningen.

Aviser melder at norske kraftselskaper har gjort seg avhengige av kinesisk droneteknologi, og skriver at tidligere NSM-sjef Sofie Nystrøm advarer mot at kinesiske droner flyr over norske transformatorer og strømlinjer.

Svar:

Kraftsektoren utgjør en sentral del av vår kritiske infrastruktur, og kraftforsyningens aktører opererer derfor innenfor et strengt regelverk som stiller krav til digital sikkerhet og beredskap. Krav til risikovurderinger, sikkerhetssavtaler og ivaretagelse av informasjonssikkerhet gjelder også ved bruk av droner.

Statnett, som eier hele transmisjonsnettet i Norge, vurderer bruken av drone- og sensorteknologi opp mot krav i sikkerhetsloven, energiloven og Statnetts interne sikkerhetsstandarder. Dette innebærer blant annet at det gjennomføres omfattende risiko- og sårbarhetsanalyser før operativ bruk.

Jeg mener det er viktig at bransjen fortsetter å gjennomføre omfattende risiko- og sårbarhetsanalyser før operativ bruk av droner, særlig knyttet til datahåndtering, fysisk sikring og teknisk kontroll.

SPØRSMÅL NR. 96**Innlevert 13. oktober 2025 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 20. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren leggje fram kva berekna statlige kostnader/overføringar eit slikt nytt ferjesamband ville kunne fått i ferjenøkkelen og overføringane til dei to fylka, og korleis dei to fylka kan gå fram for å kunne søke på dette?

GRUNNGJEVING:

Eit ferjesamband frå Hitra til Aure er sterkt ønska av både Møre og Romsdal Fylke men også frå Trøndelag.

Pr i dag finnes kun ein veg ut av Hitraområdet, som daglig frakter ekstremt store mengder laks ut til marknadane i heile verden, og dette området er svært sårbart med tanke på ei ulykke i dette einaste sambandet der.

I tillegg er det stor næringstrafikk mellom Hitra området og Nordmøre, som ved eit nytt ferjesamband ville fått ekstremt stor nytte av dette, og spart svært lang omkøyringsveg samt ikkje minst tid og risiko på ellers smale og dårlige vegar.

Svar:

Variasjonar i fylkeskommunane sine utgifter til ferjedrift blir fanga opp av kriteriet «normerte ferjekostnader» i inntektssystemet for fylkeskommunane. Ferjekriteriet blir oppdatert årleg og vart rekna ut frå informasjon om mellom anna sambandslengde og trafikktal for fylkeskommunale ferjesamband, hovudsakleg henta frå Statens vegvesen si ferjedatabank. Alle fylkeskommunale ferjesamband som oppfyller krava for å telle med i ferjekriteriet, vert tekne med i utrekninga. Det er ikkje nødvendig å søke om å bli inkludert i kriteriet. Fylkeskommunane kan melde inn ferjesamband som ikkje rapporterer tal til ferjedatabanken i samband med den årlege kvalitetskontrollen av grunnlagsdata som vert brukte i utrekningane.

Det er difor fylkeskommunane sjølve som må vurdere om det skal opprettast eit nytt fylkeskommunalt ferjesamband mellom Aure og Hitra. Eit eventuelt nytt ferjesamband mellom Aure og Hitra bør handsamast etter dei gjeldande reglane for ferjesamband i inntektssystemet. Krava for å telle med i inntektssystemet er omtala i Prop. 1 S (2017-2018) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Dei viktigaste krava er at ferjesambandet må vere fylkeskommunalt, i heilårsdrift og ha ein årsdøgntrafikk på 10 personbileiningar eller meir. Kriteriedata for eit gitt

budsjettår vert rekna ut frå opplysningar om ferjesamband som var i heilårsdrift to år før.

Ferjekriteriet vert brukt til å omfordele ei gitt ramme mellom fylkeskommunane. Eit eventuelt nytt ferjesamband i inntektssystemet vil difor ikkje gi auka statlege overføringar til fylkeskommunane samla sett, men vil innebere ei omfordeling mellom fylkeskommunane. Departementet treng opplysningar om sambandslengde og eit anslag på forventa årleg biltrafikk for eit eventuelt nytt ferjesamband mellom Aure og Hitra, for å kunne rekne ut eit anslag på ferjekriteriet for sambandet. Dette er opplysningar departementet ikkje har, og det er difor ikkje mogleg å rekne ut anslag på fordelingsverkingar mellom fylkeskommunane ved oppretting av eit nytt ferjesamband mellom Aure og Hitra.

SPØRSMÅL NR. 97**Innlevert 13. oktober 2025 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 17. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren leggje fram nye anslag på byggekostnader for Voldatunellen, og samtidig leggje fram kva dette eventuelt medfører i berekna overføring av desse kostnadane til innbyggjarane og næringslivet frå AP regjeringa, gjennom auka berekna bompengar?

GRUNNGJEVING:

Voldatunellen i Møre og Romsdal er som kjent skrota ut av den reelle NTP en frå dagens AP regjering, og skubba ut av planen sin fyrste 6 årsperiode, og ut av Statens vegvesen sin handlingsplan.

Det viser seg no at alle vegprosjekt i Norge har fått ei n formidabel kostnadsvekst med bakgrunn i AP regjeringa sin politikk, krav om vekting av miljø og klima i alle anbudskonkurransar og no også krav om nullutslipps anleggsmaskiner, som i rapport frå MEF (maskinentreprenørenes forbund) viser til vert omlag 89 % dyrare anleggsdrift enn for konvensjonell drift.

Statsministeren har også brukt som argument for å kunne skrote prosjekt innan samferdsel som AP ikkje yn-

sker å bygge, høg prisvekst, ein prisvekst Støre og co har hovudansvaret for.

Svar:

I samband med grunnlaget til Nasjonal transportplan 2025–2036 blei det utarbeidd kostnadsanslag for E39 Vol-da-Furene hausten 2022. Anslaget viser ein kostnad (P50) på 2,2 mrd. 2024-kr og eit anslått bompenggebidrag på 700 mill. 2024-kr.

Eg minner om at det er lokalpolitiske myndigheiter som til slutt skal vurdere kva som er eit akseptabelt bompengge-nivå i prosjektet, sett opp mot andre nytte- og kostnadsverknader av prosjektet og lokalpolitiske vurderingar.

Tabellen under viser oppdaterte bompenggeberekning frå 2025 gitt eit bompenggebidrag på 700 mill. kr. Utrekningane er gjorde på eit overordna nivå. Det må takast atterhald om at resultata kan endre seg seinare i prosessen som følgje av meir detaljerte og grundige analy-sar og vurderingar.

Gjennomsnittstakst	22 kr
Grunntakstar (skilta takstar):	
- Takstgruppe 1	32 kr
- Takstgruppe 2	64 kr
ÅDT i bomstasjonane i 2030	8 900 kjt/døgn
Bompenggebidraget	700 mill. kr

SPØRSMÅL NR. 98**Innlevert 13. oktober 2025 av stortingsrepresentant Monica Molvær****Besvart 20. oktober 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Hvor mange elever har tatt påbygging til generell studiekompetanse etter yrkesfag i perioden 2015 til 2025, og

hvordan har dette utviklet seg i både absolutte tall og som andel av elever som tar yrkesfag, og jeg ber også om en oversikt som viser hvor mange som tar påbygg direkte

etter Vg2 yrkesfag, og hvor mange som gjør det etter oppnådd fag- eller svennebrev?

Svar:

Jeg vil vise til statistikken innhentet fra Utdanningsdirektoratet som viser at både antallet og andelen elever fra de yrkesfaglige utdanningsprogrammene som velger påbygg til generell studiekompetanse har vært stabilt de siste ti årene.

For å si noe om andelen som velger påbygg til generell studiekompetanse av yrkesfagelevne, tar vi utgangspunkt i yrkesfagelevne på vg2 ett år og undersøker hva de gjør året etter (overgang). Tabellen nedenfor viser andelen yrkesfagelever som har hatt progresjon i utdanningsløpet fra vg2 yrkesfag til vg3 påbygg, yrkesfaglig overgang (inkluderer læreplass, vg3 i skole og yrkesfaglig utdanningsprogram med vg3), og de som ikke har progresjon. Den viser at det er en relativt stabil andel elever som velger seg påbygg blant yrkesfagelevne i perioden 2015 til 2024.

Tabell 1. Andel yrkesfagelever i vg2 med progresjon/overgang – perioden 2015-2024

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Overgang til påbygg	27,3	26,6	26,8	21,4	21,3	22,7	22,3	23,1	23,6	24,7
Overgang til læreplass, vg3 i skole eller yrkesfaglig vg3	44,9	46,9	48,8	53,7	54,9	53,1	54,9	54,9	55,1	55,1
Ikke progresjon	27,7	26,5	24,5	25	23,8	24,2	22,9	21,8	21,2	20,2

I den andre tabellen under viser jeg til statistikk over antall elever som gikk på påbygg etter vg2 og etter fullført yrkeskompetanse, og totalt antall elever på påbygg. Tabellen gjelder for perioden 2015-2025. Denne statistikken er elever som finnes i videregående skole per 1. oktober hvert år.

Tabell 2. Antall elever per 1. oktober hvert år i perioden 2015-2025 – påbygg til generell studiekompetanse

	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25
Påbygg etter vg2	8 688	8 247	8 202	7 643	7 363	7 776	7 628	7 718	7 736	8 187
Påbygg etter yrkeskompetanse	2 144	2 677	3 133	3 199	3 328	3 204	3 207	2 891	2 679	2 632
Totalt antall påbygg	10 832	10 924	11 335	10 842	10 691	10 980	10 835	10 609	10 415	10 819

Det er imidlertid viktig å være klar over at det er store forskjeller mellom utdanningsprogrammene i andelen elever som velger påbygg. I 2024 var det for eksempel kun 5,6 prosent av elevene innenfor utdanningsprogrammet teknologi og industrifag som valgte påbygg, mens den tilsvarende andelen var 48,6 prosent innenfor helse- og oppvekstfag. Forskjellene i utdanningsprogrammene viser vi i tabell 3.

Tabell 3. Andel yrkesfagelever som velger påbygg etter vg2 fordelt på utdanningsprogram i 2024.

Utdanningsprogram	Andel som velger påbygg
Teknologi- og industrifag	5,6
Elektro og datateknologi	13,9
Bygg- og anleggsteknikk	12,4
Restaurant- og matfag	10,9
Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign	21
Informasjonsteknologi og medieproduksjon	26,1
Naturbruk	34,8
Salg, service og reiseliv	32,2
Helse- og oppvekstfag	48,6
Håndverk, design og produktutvikling	37,1

SPØRSMÅL NR. 99**Innlevert 13. oktober 2025 av stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse****Besvart 20. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan helseministeren forklare hvordan regjeringens varslede opptrapping av psykisk helsehjelp for barn og unge, herunder spiseforstyrrelser, skal føre til en styrking av tilbudet når store kutt i barne- og ungdomspsykiatrien og behandlingstilbudet for nettopp spiseforstyrrelser ved Oslo universitetssykehus åpenbart undergraver denne nevnte satsingen?

BEGRUNNELSE:

I slutten av august lanserte helseministeren at regjeringen skal nå bruke omkring 2 milliarder kroner på fem tiltak innenfor psykisk helsehjelp både i spesialisthelsetjenesten, kommunehelsetjenesten og styrking av frivillige aktører de neste årene.

9. oktober varslet imidlertid Oslo universitetssykehus om store kutt i psykiatritilbudet for unge. Blant annet skal det kuttes 20 millioner i den regionale seksjonen for spiseforstyrrelser, samtidig som barn som sliter med spiseforstyrrelser er et økende problem. Fra 2019 til 2021 har tallet økt med 62 prosent. Nyere tall viser at 1 av 3 jenter har et problematisk forhold til mat. Det er bemerkverdig at Regjeringen først 16 dager før valget la frem planer for å gjøre noe med dette, statistikken har vært i negativ utvikling de seneste årene.

Svar:

Regjeringen prioriterer psykisk helse høyt, blant annet ved å stille krav om døgnkapasitet i psykisk helsevern for å ivareta barn og unge med alvorlige psykisk lidelser. Jeg har forståelse for at de varslede endringer og omstillinger av tjenestetilbudet ved OUS kan skape bekymring. Vi har innhentet innspill fra Helse Sør-Øst RHF, som igjen har innhentet følgende opplysninger fra Oslo universitetssykehus HF:

«I planleggingsprosessen av budsjett for 2026 er det behov for å se på hvordan Oslo universitetssykehus HF på best mulig måte bruker ressursene innenfor de økonomiske rammene helseforetaket får tildelt. I klinikk psykisk helse og avhengighet innebærer dette en planlagt økning av døgnplasser for psykosebehandling av voksne, mens barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling foreslås å redusere ressursbruken tilsvarende 19 millioner kroner.

Prioriteringene klinikken har gjort for budsjett 2026 er gjort på bakgrunn av analyser av døgn- og poliklinikkdrift i alle avdelin-

ger i klinikken med mål om å identifisere drift med effektiviseringspotensial.

Prosessene innebærer pågående utredning, deretter risikovurdering av tiltakene før drøfting og vedtak. Tiltakene som utredes i barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling innebærer ikke reduksjon i døgnkapasitet.»

Ledelsen ved Oslo universitetssykehus HF har lagt opp til en prosess med utredning og risikovurdering av tiltakene, før drøfting og vedtak. De presiserer at de tiltakene som utredes i barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling ikke innebærer reduksjon i døgnkapasiteten.

Når det gjelder spiseforstyrrelser er det besluttet å etablere en nasjonal kompetansetjeneste for spiseforstyrrelser i spesialisthelsetjenesten. Helsedirektoratet har i oppdrag å utarbeide en kompetansepakke for de som jobber i kommunale tjenester, som møter unge som har strev med mat.

SPØRSMÅL NR. 100**Innlevert 13. oktober 2025 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 20. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å rette opp i de utilsiktede merbelastningene og merkostnadene nytt regelverk knyttet til sosial dumping har for elektriske varebiler?

BEGRUNNELSE:

Det er et tverrpolitisk mål om å erstatte bilparken fra fossile til nullutslippskjøretøy, og det er helt nødvendig skal Norge nå våre klimamål og -forpliktelser. Vi har langt på vei lyktes når det gjelder personbiler. Andelen fossilfrie personbiler av nybilsalget var 98,3 prosent i september.

Det neste løftet må komme når det gjelder tyngre kjøretøy. Vi har et mål som både Venstre og regjeringen støtter om at det skal være nullutslipp fra alle varebiler innen 2030, men andelen av nye elektriske varebiler som ble solgt i september var på 43 prosent. Vi har altså en vei å gå for å nå 2030-målet, og et kommer ikke til å skje av seg selv, men vil – som i personbilsegmentet – skje gjennom politiske virkemidler som stimulere til å velge nullutslippsalternativ. Da er det både unødvendig og helt feil å innføre nye regelverk som stimulerer til det motsatte.

I går (12.10.) publiserte Dagens Næringsliv en sak om at nye regler knyttet til tiltak mot sosial dumping i transportsektoren medfører det jeg legger til grunn er utilsiktede konsekvenser som gjør at det blir mye dyrere å drive godstransport med elektriske varebiler enn varebiler med ordinær forbrenningsmotor. Som følge av det nye regelverket får el-varebiler som på grunn av batterier veier mellom 3,5 tonn og 4,250 tonn, følgende tilleggskrav sammenlignet med varebiler med forbrenningsmotor på opptil 3,5 tonn:

- Internasjonal varebilløyve.
- Felleskapsløyve for godstransport.
- Krav om teori for førerkort for lette lastebil eller minibus.
- En høyere garantisum på 85 000 kroner for første løyve enn med diesel.

For alle praktiske formål vil det fra nyttår stilles det like strenge krav om man drifter en elvarebil på mellom 3,5 tonn og 4,250 tonn som om man drifter et 60 tonns modulvogntog.

Etter mitt og Venstres syn kan dette løses på en svært enkel og ubyråkratisk måte, ved at det i det nye lovverket det er det fastslås at grensen for batterielektriske kjøretøy gis en vektgrense på 4 250 kilo. Vil statsråden ta initiativ til å gjøre dette.

Svar:

Jeg vil starte med å oppklare noe som synes å være en utbredt misforståelse: Det kommer ingen nye løyvekrav for godstransport med kjøretøy med tillatt totalvekt over 3 500 kg, verken for elektriske eller fossildrevne motorvogner. Den som driver nasjonal og internasjonal godstransport mot vederlag med motorvogn over 3 500 kg, må ha løyve for godstransport. Slik transport har vært underlagt krav om løyve i mange tiår.

Ved gjennomføringen av EUs mobilitetspakke i 2022, ble det innført løyvekrav for internasjonal godstransport med motorvogner med tillatt totalvekt mellom 2 500 og 3 500 kg.

Gjeldende regler stiller ingen krav til løyve for slik nasjonal transport.

Fra 1. januar 2026 innføres løyvekrav for nasjonal godstransport med motorvogn med tillatt totalvekt mellom 2 500 og 3 500 kg. Dette innebærer nye krav for varebilbransjen. Selve løyvekravet i denne vektclassen er noe lempeligere enn for transport med tyngre motorvogner, men likevel en viktig skjerpelse for et marked som i dag i stor grad er uregulert. Løyvekrav for disse aktørene, endrer ikke reglene for transport med motorvogn med tillatt totalvekt over 3 500 kg.

Innføring av løyvekrav for de som driver nasjonal godstransport med motorvogner mellom 2 500 kg og 3 500 kg, er en del av regjeringens handlingsplan mot sosial dumping i transportsektoren, og er blant annet begrunnet i hensyn til yrkessjåførenes sosiale forhold og til rettfærdig konkurranse i transportbransjen. Innføringen av slikt løyvekrav hadde bred støtte blant organisasjonene.

Jeg oppfatter at det er en bekymring knyttet til risiko for at de som skal drive godstransport med varebil nå vil velge en fossilbil med vekt under 3 500 kg på grunn av de lempeligere løyvekravene, fremfor en elektrisk motorvogn med samme lastekapasitet, men som på grunn av batteriets vekt da vil være over denne vektgrensen. Jeg viser i denne sammenheng til at innføring av løyvekrav for transport med motorvogn under 3500 kg fra nyttår, vil bidra til mer like konkurranseforhold for transport med motorvogn både over og under 3 500 kg.

I høringen av forslaget om å innføre løyvekrav for varebiler mellom 2 500 og 3 500 kg i nasjonal transport, kommenterte enkelte høringsinstanser at grensen på 2 500 kg burde heves til 3 000 kg for elektriske motorvogner, for å ta hensyn til batteriets vekt. Mange høringsinstanser ønsket imidlertid at løyvekravet skulle gjelde uavhengig

av motorvognens tillatte totalvekt. Muligheten for å innføre en differensiert vektgrense for når et kjøretøy skal være underlagt løyvekrav er ikke utredet, og dette var heller ikke omfattet av forslaget i høringen. Dersom det viser seg at fossile varebiler får en konkurransefordel i dette transportmarkedet, eller om transport flyttes fra varebiler over 2 500 kg over til kjøretøy under 2 500 kg, kan vi vurdere muligheten for å justere vektgrensen nasjonalt. Det er da en fordel at vi har erfaringer med hvordan det nye regelverket virker.

I dag må den som melder seg opp til løyveeksamen for godstransportløyve ha bestått teoriprøve for førerkort i klassene C1, D1, C eller D. Kravet gjelder for de som ønsker løyve for transport med motorvogn over 3 500 kg. Dette kravet er ikke nytt.

Når det gjelder krav til førerkort er førerkortregelverket endret, slik at det i dag er mulig å kjøre en elektrisk varebil med totalvekt på 4 250 kg med førerrett i klasse

B, for å gi en vektkompensasjon for tyngre elektriske motorvogner. Dette sikrer at for eksempel håndverkere kan vurdere elektrisk varebil som mer attraktivt.

Jeg støtter selvfølgelig målsettingen om å erstatte bilparkens fossile kjøretøy med nullutslippskjøretøy, og at vi må jobbe hardt for å nå våre klimamål. Regjeringen bruker et sammensatt sett av virkemidler for å nå utslippsmålene for transportsektoren, blant annet støtteordninger for ladeinfrastruktur, bompengefordeler, avgiftsfordeler på elbiler og kontraktsvilkår ved kjøp av transporttjenester. Regjeringen jobber også med en pakke med tiltak for å bidra til å redusere klimagassutslippene fra tunge kjøretøy. Offentlige oppdragsgivere skal stille nullutslippskrav ved anskaffelse av flere ulike kjøretøy og yrkestransportloven gir løyvemyndigheten adgang til å stille nullutslippskrav for drosjekjøring innenfor kommunene. Slike krav er stilt i en rekke kommuner.

SPØRSMÅL NR. 101

Innlevert 13. oktober 2025 av stortingsrepresentant Hanne Beate Stenvaag

Besvart 20. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er det vurdert nye trafikk sikkerhetstiltak, som midtrekkverk, på strekningen fra Laukslett til Tromsø (E8), og hva er statsrådens vurdering av behovet for nye trafikk sikkerhetstiltak her?

BEGRUNNELSE:

I helgen opplevde vi en ny, forferdelig dødsulykke på innfartsveien til Tromsø, E8. Fem unge liv er brutalt revet bort. Ulykker som dette skaper nødvendigvis debatt om trafikk sikkerhet. Siden 2016 har det vært tre dødsulykker i området.

Det har vært mange dødsulykker langs hele innfartsåren til Tromsø fra Nordkjosbotn. I 2011 opplevde vi en stor ulykke i Lavangsdalen. Det ble innført strakstiltak. Midtdeler ble etablert.

Som kjent er E8 under oppgradering, ved at prosjektet E8 Sørbotn - Laukslett endelig realiseres, og med prosjektet E8 Storskreda-Kantornes. Men på delen av strekningen nærmest Tromsø, fra Laukslett via Hundbergan til Tromsø, er det tilsynelatende ikke planlagt noen nye tiltak. Jeg ønsker at statsråden skal redegjøre for om

det tidligere er vurdert nye trafikk sikkerhetstiltak mellom Laukslett og Tromsø, som midtrekkverk, og hva statsråden vurderer om eventuelle nye tiltak på denne strekningen.

Svar:

Jeg er godt kjent med ulykkessituasjonen på innfartsveien E8 til Tromsø, der det har skjedd flere ulykker med tragisk utgang. Nå sist 11.oktober med 5 omkomne.

Det er gjennomført flere tiltak på E8 inn mot Tromsø. På en del av strekningen gjennom Lavangsdalen, ca. 10 km, ble det etablert midtrekkverk i 2013.

På strekningen Sørbotn-Laukslett bygges det nå ny vei med midtdeler, som vil forlenge strekningen med midtdeler med ytterligere 10 km fram til Laukslett. Denne strekningen er planlagt ferdig i 2027. Ny vei vil erstatte eksisterende vei gjennom tett randbebyggelse med ned-satt fartsgrense, og hvor det tidlig ble etablert automatisk trafikk kontroll som et trafikk sikkerhetstiltak.

Statens vegvesen gjennomfører nå også planlegging på den sørligste delen av Lavangsdalen, Storskreda-Kantornes, som vil forlenge midtdeleren gjennom Lavangsdalen mot sør med 3 km. Planleggingen er utford-

rende grunnet meget kompliserte grunnforhold og behov for skredsikring i området. På denne strekningen er nå hastigheten satt ned til 70 km/t som et midlertidig tiltak.

På strekningen der den siste ulykken skjedde, den gjenstående strekningen mellom Laukslett og Tromsø by, gjør nå Statens vegvesen vurderinger av mulige tiltak som kan bedre trafikksikkerheten og som kan gjennomføres på kort sikt. Slike tiltak kan være nedsatt fartsgrense på hele eller deler av strekningen og bruk av automatisk trafikkontroll. Eventuell bruk av automatisk trafikkontroll må planlegges og kan ikke komme på plass før neste vår siden det ikke kan etableres mens det er vinter. Statens vegvesen vil også vurdere om det bør gjøres mindre utbedringstiltak på strekningen som kan bedre trafikksikkerheten.

Jeg er også kjent med at Statens vegvesen tidligere har gjort vurderinger av større og mer langsiktige tiltak på strekningen.

Ett av konseptene i KVVU Transportløsninger for Nord-Norge foreslår å bygge midtdeler på strekningen hvor den tragiske ulykken fant sted. Det anbefalte konseptet i KVVUen foreslår imidlertid ikke midtdeler, da en anbefalt ny innfartsvei til Tromsø i dette konseptet vil redusere trafikkmengden på eksisterende innfartsveg betydelig og på den måten forbedre trafikksikkerheten. KVVU Transportløsninger for Nord-Norge, og tilhørende KVVU Innfarter til Tromsø, ligger for tiden til behandling i Samferdselsdepartementet.

Ny vei med midtdeler på den aktuelle strekningen har vært vurdert i forbindelse med revisjoner av Nasjonal transportplan, men er foreløpig ikke prioritert.

SPØRSMÅL NR. 102

Innlevert 13. oktober 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 29. oktober 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre innen kort tid at alle kommuner i Norge får minst 72 timers batteridrift på basestasjoner, og vil statsråden vurdere endring i krav til teleselskapene om reservestrøm generelt?

BEGRUNNELSE:

I helga 4. og 5. oktober opplevde mange kommuner i landet lange strømbrudd, i forbindelse med ekstremværet «Amy». En av mange konsekvenser var bortfall av mobildekning etter noen få timer. Dette skaper selvsagt store utfordringer, og har et stort alvorlig potensial for liv og helse, beredskap og sikkerhet.

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet har en ordning kalt «forsterket ekom». Her blir basestasjoner i utvalgte områder i en kommune utstyrt med batteridrift og andre systemer som sikrer nødstrøm i minst 72 timer ved strømbrudd. Det vil være viktig både for kommunens kriseledelse, innbyggere, næringsliv og besøkende. Ordningen finansieres over Statsbudsjettet. Så langt er 102 kommuner omfattet av tilbudet. Det er altså mange igjen.

Svar:

Norge står overfor både en ny og krevende sikkerhetsspolitisk situasjon og stadig økende ekstremvær. Det er avgjørende at vi har sikre og robuste mobil- og bredbåndsnett for å kunne opprettholde kritiske samfunnstjenester, både under normale forhold, i kriser og i krig. Den digitale infrastrukturen må styrkes betydelig for å møte utviklingen og utfordringene som Norge står overfor.

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet la derfor tidligere i høst frem Nasjonal sikkerhetsplan for digital infrastruktur. Planen følger opp Nasjonal sikkerhetsstrategi, Totalberedskapsmeldingen og Nasjonal digitaliseringsstrategi 2024–2030. Den nasjonale planen for digital infrastruktur inneholder viktige tiltak. Regjeringen følger opp planen i forslag til statsbudsjett for 2026, hvor regjeringen har foreslått å bevilge 421 mill. kroner til telesikkerhet og beredskap – mer enn en dobling fra 2025.

Midlene skal gå til oppstart av flere sentrale tiltak i sikkerhetsplanen, som vi har som målsetning å gjennomføre frem mot 2030:

- Oppgradering av om lag 300 basestasjoner fra 2–4 timers reservestrøm til 8–24 timer.

- Etablering av 12–24 timers reservestrøm i 100 nye tettsteder som ikke omfattes av programmet forsterket ekom.
- Doble utbyggingstakten for forsterket ekom, som vil innebære 100 nye kommuner innen 2030.
- Doble takten på de regionale risiko- og sårbarhetsanalysene og tilhørende tiltak, blant annet flere føringsveier i transportnettene og styrking av sårbare enkeltpunkter i nettene.

Forsterket ekom styrker mobildekningen til alle de tre mobilnettene i et område som dekker kommunesentre med tre døgnns reservestrøm og flere digitale føringsveier. Når det gjelder den statlige finansieringen av forsterket ekom, er målet at om lag 200 kommuner skal ha et område med forsterket mobilkommunikasjon innen 2030. Vi prioriterer kommuner der sårbarheten er størst. I tillegg vil regjeringen se på muligheten for at kommuner frivillig kan samfinansiere forsterket ekom, for å bidra til at enda flere kommuner vil få forsterket ekom. Planen legger ikke opp til å nå alle kommunene innen 2030, men regjeringen vil vurdere behovet for ytterligere tiltak avhengig av utviklingen fremover.

I 2015 innførte Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) krav om reservestromkapasitet på minst 2 timer i tettbygde strøk og minst 4 timer i spredtbygde strøk. Det generelle kravet til reservestrøm må ses i sammenheng med øvrige tiltak til reservestrøm i sikkerhetsplanen. Det fremgår av sikkerhetsplanen at tiltakene som gjelder reservestrøm vil sees i sammenheng med ekomtilbydernes behov for å fornye eksisterende reservestromløsninger. Styrking av reservestrøm som skissert i sikkerhetsplanen må skje gjennom en kostnadsdeling mellom tilbyderne og staten. I planen legger vi altså vekt på at den nødvendige styrkingen over de neste årene, må skje i et samarbeid mellom staten og tilbyderne. Det er viktig å sikre rett balanse i kravene til sektoren, og eventuelt nye krav vil måtte utredes nærmere, og behovet må prioriteres opp mot de andre tiltakene.

Jeg vil gi ekomtilbyderne honnør for å investere betydelige beløp i styrking av infrastrukturen hvert år. Vi foreslår nå å øke statens bidrag. Jeg mener at vi har aller best forutsetninger for å lykkes om både staten, tilbyderne og andre viktige aktører nå går sammen om å ta et krafttak for å ruste infrastrukturen og Norge for utfordringene vi står overfor.

SPØRSMÅL NR. 103

Innlevert 13. oktober 2025 av stortingsrepresentant Finn Krokeide

Besvart 17. oktober 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Mener statsråden at Ressursallokeringsmodellen (RAM) for ressursfordeling mellom politidistriktene har virket etter hensikten om at politiets ressurser skulle fordeles på en bedre og mer effektiv måte, og er det planlagt noen evaluering av RAM-modellens konsekvenser og måloppnåelse?

BEGRUNNELSE:

I statsbudsjettet for 2022 ble det innført en ny finansieringsmodell for politiet – Ressursallokeringsmodellen, også kalt RAM-modellen. Formålet med modellen var at politiets ressurser skulle fordeles mellom politidistriktene skulle på en bedre og mer effektiv måte.

Fra slutten av 2021 og til august i år, har Innlandet politidistrikt mistet 40 politiårsverk. Sagt på en annen måte: I RAM-modellens virketid har Innlandet politidist-

rikt mistet 40 politiårsverk. Det kan med det slås fast at RAM-modellen i hvert fall ikke har fordelt ressursene på en bedre og mer effektiv måte for tryggheten til innbyggerne i Innlandet.

Det bes på denne bakgrunn besvart om statsråden mener at RAM-modellen har virket etter sin hensikt, samt om det er en planlagt en evaluering av RAM-modellens konsekvenser og måloppnåelse.

Svar:

Ressursallokeringsmodellen (RAM) er politiets egen modell for ressursallokering. Formålet med bruken av RAM er at fordeling av budsjett til politidistriktene skjer på bakgrunn av et sett med objektive kriterier, fanger opp demografi- og kriminalitetsendringer som gir endret ressursbehov samt gi insentiv til mer effektiv ressursbruk. RAM gir ikke føringer om hvor mye det enkelte politidistrikt

skal bruke på de ulike oppgavene distriktet ivaretar. Det understrekes videre at RAM er en omfordelingsmodell som fordeler eksisterende budsjetttrammer mellom politidistriktene. Det betyr at RAM fungerer som et nullsumspill: økt beregnet budsjett for noen distrikter innebærer tilsvarende reduksjon for andre.

Modellen forsøker så langt det lar seg gjøre å ta hensyn til distriktenes særskilte behov. Eksempelvis tas det høyde for at politidistrikter med ansvar for grensekontroll har behov for noen flere ressurser enn distrikter uten det samme ansvaret. Det tas videre høyde for at enkelte distrikter har større avstander og/eller vanskelig fremkommelighet, og derfor kan ha behov for noen flere ressurser.

Som det fremkommer i den korte og spissede områdegjennomgangen av økonomistyringen og budsjett-situasjonen i politiet av mars 2024 er det ulike syn i etaten

på hvorvidt modellen bidrar til en hensiktsmessig budsjettfordeling. Modellen ble evaluert av et eksternt miljø i 2022, og det er blitt gjort enkelte justeringer av modellen etter det. Jeg har tiltro til at POD i dialog med enhetene ved behov gjør de nødvendige justeringene i modellen som gir de beste rammeforutsetningene til å løse samfunnsoppdraget.

Jf. begrunnelsen i representantens spørsmål er det riktig at det sammenlignet med desember 2021 er 40 færre politiårverk i Innlandet politidistrikt per august 2025. I den sammenheng er det verdt å fremheve at PODs resultatavtaler med distriktene viser at Innlandet politidistrikts budsjett har hatt en økning på om lag 30 prosent i samme periode (2021 til 2025), en økning på nesten 280 mill. kroner.

SPØRSMÅL NR. 104

Innlevert 13. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 17. oktober 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hvordan stiller regjeringen seg til uttalelsen fra de tre FN-spesialrapportørene og ekspertene som fastslår at USAs militære angrep mot sivile fartøy i internasjonalt farvann og utenomrettslige henrettelser bryter folkeretten og havretten og til USAs direkte militære trusler mot Venezuela, og hva gjør regjeringen i dette tilfellet for å hindre at Norges allierte fortsetter å skade viktige norske interesser ved å undergrave folkeretten og havretten?

BEGRUNNELSE:

Siden 2. september har USA drept minst 21 mennesker i internasjonalt farvann utenfor Venezuelas kyst. Trump-regjeringen har uttalt at de drepte smuglet narkotika, men har ikke lagt frem noen bevis for dette eller for påstanden om at små sivile båter langt unna USA, skulle utgjøre angrep på USA som utløser rett til å bruke dødelig militær makt.

Tre FN-spesialrapportører og eksperter, blant dem FNs spesialrapportør for utenomrettslige, summariske eller vilkårlige henrettelser og FNs uavhengige ekspert for fremme av en demokratisk og rettferdig internasjonal orden, fordømmer i en uttalelse USAs drap på venezuelanere som folkerettsbrudd og krever at de som beordret

og utførte drapene må rettsforfølges. De fastslår også at «USAs angrep bryter med den internasjonale havretten».

Demokratenes øverste representant i Senatets forsvarskomite Jack Reed uttaler at Trumps angrep «truer med å starte en krig med Venezuela» og at «Ingen president kan føre krig i hemmelighet eller utføre urettmessige drap -det er autoritarisme, ikke demokrati.» Human Rights Watch ber verdens regjeringer fordømme USAs angrep. Dagbladet skriver at «Trump's metoder i «krigen» med Maduro-regimet bryter med alle regler og bør fordømmes som ren røverstatoppførsel...».

Trump hevder angrepene inngår i USAs «krig mot narkotika». Ifølge FNs kontor for narkotika og kriminalitet produseres det ikke kokain i Venezuela, og mesteparten av det som smugles fra Sør-Amerika til USA er heller aldri innom venezuelansk territorium.

Venezuela har derimot verdens største registrerte oljereserver. I 2023 uttalte Trump følgende om USAs inngripen for å få Venezuela til å kollapse sist han regjerte (2016-2020):

«Venezuela var klar til å kollapse. Vi ville tatt over og vi ville beholdt all den oljen».

Trump-regjeringen har flere ganger truet med å begå krigshandlinger mot Venezuela, senest 5. oktober i

år, og har nylig sendt krigsskip nærmere landet. FBI-leder under Trumps første regjering, Andrew McCabe, har bekreftet at Trump argumenterte for å gå til krig mot Venezuela på grunn av landets store oljeressurser.

Spørsmålsstiller understreker at også Norge som en ressursrik småstat og sjøfartsnasjon har sterk interesse av at havretten og folkeretten, som skal hindre stormakters maktmisbruk mot mindre stater, respekteres.

Svar:

Regjeringen ser med bekymring på hendelsene i det karibiske hav og signalene fra president Trump om at USA vurderer militær intervensjon også på land i Venezuela. Foreløpig er det vanskelig å fastslå de faktuelle forholdene rundt hendelsene. Situasjonen er i endring og Utenriksdepartementet følger utviklingen.

Jeg er kjent med uttalelsen fra de tre uavhengige FN-spesialrapportørene som representanten Moxnes viser til, hvor det uttrykkes alvorlig bekymring for USAs militære handlinger i det karibiske hav for å bekjempe

narkotikasmugling. Jeg har også merket meg at FNs Sikkerhetsråd den 10. ds. kalte inn til et hastemøte etter anmodning fra Venezuela, om de økte spenningene mellom USA og Venezuela. I møtet ble både USA og Venezuela oppfordret til tilbakeholdenhet og dialog.

Transnasjonal organisert kriminalitet og narkotikahandel har alvorlige følger for produsent-, transitt- og konsumentland. Effektive tiltak er nødvendige. Samtidig må slike tiltak være i samsvar med folkeretten, inkludert FN-pakten, og med full respekt for menneskerettighetene.

Norge har en klar og tydelig linje i utenrikspolitikken på at folkeretten er universell og må respekteres av alle. Regjeringen har løpende dialog med våre allierte, inkludert USA, om viktigheten av respekt for folkeretten, og gir uttrykk for våre synspunkter både bilateralt og i multilaterale sammenhenger. Det vil vi fortsette med.

Regjeringen oppfordrer alle parter til å avstå fra eskalerende retorikk og handlinger, og til å søke diplomatiske løsninger i tråd med FN-pakten.

SPØRSMÅL NR. 105

Innlevert 13. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 22. oktober 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Har regjeringen vurdert de folkerettslige sidene ved å lokalisere Natos luftoperative hovedkvarter Caoc på gamle Bodø flystasjon i Bodø by, hva er forsvarsministerens vurdering av risikoen for Bodøs sivilbefolkning og advarselen fra Røde Kors og Den norske Helsingforskomiteens om mulig brudd på krigens folkerett, og vil forsvarsministeren gå i dialog med Nato for å sikre finansiering av et anlegg som i minst mulig grad setter sivilbefolkningen i fare eller bryter med krigens folkerett?

BEGRUNNELSE:

Det ble i år bestemt at Natos tredje luftoperative hovedkvarter (Caoc) skal lokaliseres i fjellanlegget på Reitan 2 mil utenfor Bodø, der Forsvarets operative hovedkvarter (FOH) ligger i dag. Inntil oppgraderingen av basen på Reitan blir ferdigstilt, slik at anlegget kan huse både Caoc og FOH, var det meningen at Caoc midlertidig skulle lokaliseres på gamle Bodø flystasjon i Bodø by. 24. sep-

tember skrev imidlertid Aftenposten at Nato-basen permanent kan bli værende på gamle Bodø flystasjon «midt i byen» på grunn av mulige konstandsoverskridelser og forsinkelser ved oppgradering av Reitan-anlegget.

Norges Røde Kors og Den norske Helsingforskomiteen advarte 28. september i Aftenposten om at Genèvekonvensjonene krever at man unngår å plassere militære mål nær befolkede områder.

Sjefsjurist i Norges Røde Kors Tobias Köhler uttalte at «krigens folkerett er tydelig og klar: Du skal unngå å blande militære mål opp i sivile områder». Assisterende generalsekretær i Helsingforskomiteen Gunnar M. Ekeløve-Slydal viste til andre eksempler på blanding militære installasjoner med sivil bebyggelse og advarte om at dette «...kan i siste instans være en krigsforbrytelse hvis man gjør det i for stor grad og med vitende og vilje». Til innvendingen om at det kan bli dyrere å lokalisere anlegget på Reitan lenger unna sivilbefolkningen, svarer Ekeløve-Slydal følgende:

«Hvis man tenker konflikt, så er det kanskje billigere enn å få en ødelagt by».

Aftenposten beskriver finansiering av Caoc slik:

«Investeringene i et Nato-hovedkvarter av denne typen betales i utgangspunktet fullt og helt av Nato. Men Reitan-alternativet har i seg en rekke utgifter som ikke er knyttet direkte til en ny Caoc, men til det nasjonale hovedkvarteret, FOH.»

Det fremgår imidlertid at de omtalte utgiftene knyttet til FOH i sin helhet eller hovedsakelig utløses av at Caoc skal lokaliseres i Reitan, ikke minst fordi FOH må flyttes ut av Reitan mens det bygges for å gjøre plass til Caoc. Spørsmålsstiller mener at det logiske vil være at eventuelle økte kostnader som følger av lokalisering av Caoc i Reitan ikke belastes Norge.

Svar:

Regjeringen har besluttet at den midlertidige fasiliteten for NATOs tredje luftoperasjonssenter (CAOC) skal lokaliseres ved Forsvarets base i Bodø og at den perma-

nente fasiliteten skal lokaliseres ved Reitan i Bodø. Dette er en viktig beslutning for Norge. Norges strategiske interesser ligger i nordområdene. Forsvarsdepartementet har ikke mottatt nye fagmilitære anbefalinger som gir grunnlag for å revurdere regjeringens beslutning om lokalisering for permanent CAOC.

Den midlertidige fasiliteten for CAOC er plassert på det gamle militære området på sjøsiden av Bodø-lufthavn. Avstanden til sivil bebyggelse og befolkning utenfor lufthavnen er betydelig. Fysisk avstand er et sentralt moment i den juridiske vurderingen.

På denne bakgrunn er det min vurdering at risikoen for at sivilbefolkningen skal bli utsatt for tilleggsskade ved militært angrep på den midlertidige CAOC, ikke overstiger terskelen som er oppstilt i Genèvekonvensjonene.

Forsvaret fikk i sommer oppdrag om å utrede løsning for den permanente fasiliteten for CAOC ved Reitan. Folkerettslige aspekter vil inngå som en del av de helhetlige vurderingene i utredningen av løsning for den permanente fasiliteten.

SPØRSMÅL NR. 106

Innlevert 13. oktober 2025 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen

Besvart 22. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvilke konkrete tiltak som er iverksatt og planlegges for å stanse legeflukten fra norske sykehus, herunder hvordan godkjenningen av leger utdannet i Danmark kan forenkles og fremskyndes, samt reduksjon av tidstyver og uheldige vaktordninger, bedre muligheter for fagutvikling og mer forutsigbare arbeidsvilkår?

BEGRUNNELSE:

De siste årene har mange sykehusleger sluttet, både erfarne overleger og yngre leger tidlig i karrieren som omtalt av TV2. Tillitsvalgte over hele landet beskriver høyt arbeidspress, lite fleksibilitet, mye administrasjon og krevende vakter. Dette svekker rekruttering, øker belastningen på dem som blir igjen og kan gå ut over pasientsikkerhet og ventetider.

For å beholde og rekruttere leger trengs målrettede tiltak som fjerner unødig rapportering, styrker fag- og

kompetanseløp, sikrer bedre bemanning og mer forutsigbare vakter.

I tillegg bør autorisasjons- og spesialistløp for leger utdannet i Danmark gjøres enklere og raskere, slik at kvalifisert arbeidskraft kan tas i bruk uten unødige forsinkelser.

Svar:

Jeg tar signalene fra fagfolk om krevende arbeidsdager i vår felles helsetjeneste på største alvor. Vi vet at vår største utfordring i helse- og omsorgstjenesten er og vil fortsette å være mangel på kvalifisert arbeidskraft. Bedre bruk av tilgjengelige personellressurser er viktig for å få en mer bærekraftig helsetjeneste.

Regjeringen har varslet at vi vil søke bred enighet i Stortinget om en «Helsepersonellplan 2040» som skal sikre tilstrekkelig helsepersonell og effektiv ressursbruk for framtiden. Innsatsområdene i planen vil være: Arbeidsmiljø og arbeidsvilkår, ansvars- og oppgavedeling

og hensiktsmessig organisering av arbeidsprosesser, teknologi og utstyr og rekruttering. Innenfor alle disse områdene må vi sørge for å innrette virkemiddelbruken riktig. Vi vil gå i dialog med den nye helse- og omsorgskomiteen og med partene i arbeidslivet. Hovedstolpene for planen skal være klare i løpet av dette halvåret og ambisjonen er at planen skal kunne behandles i Stortinget allerede til våren.

Arbeid med å sikre gode arbeidsplasser og forbedring av arbeidsvilkår pågår kontinuerlig i regi av arbeidsgivere på ulike nivåer i tjenestene, og understøttes av departementet på overordnet nivå. I spesialisthelsetjenesten jobbes det blant annet for at personell under utdanning og tidlig i arbeidskarrieren skal få nødvendig støtte, veiledning og supervisjon. Fra departementets side har vi og vært opptatt av at det må prøves ut alternative arbeidstidsordninger, som passer til hvordan nye generasjoner helsepersonell ønsker å jobbe.

For å få en bedre forståelse av utfordringene personellet i førstelinjen møter i sin arbeidshverdag, etablerte jeg høsten 2024 et Panel for unge leger. Ti leger fra hele landet kom med anbefalinger til regjeringens arbeid med å rekruttere og beholde unge leger i den offentlige helse- og omsorgstjenesten. Anbefalingene følges opp i Helse- og omsorgsdepartementets videre arbeid, og har blitt tilgjengeliggjort for tjenesten og partene.

Jeg ønsker å legge bedre til rette for at leger med relevant kompetanse fra andre land kan gjennomføre sin legespesialistutdanning i Norge. Helse- og omsorgsdepartementet tar derfor sikte på å innføre en praksisendring med godkjenning av KBU og liknende utenlandske opplæringsprogrammer etter endt medisinstudium, mot deler av LIS1. KBU er et ettårig opplæringsprogram for leger etter endt medisinstudium i Danmark. Det er i dag et krav at leger som har tatt KBU i Danmark, må gjennomføre LIS1 i Norge for å gå videre i det norske spesialiseringløpet. Praksisendringen vi nå tar sikte på å innføre, innebærer at Helsedirektoratet vil kunne godkjenne KBU som deler av læringsmål og tid i LIS1. Lignende opplæringsprogrammer etter cand.med. fra andre land, vil, på samme måte som KBU, kunne bli godkjent mot LIS1. Det tas sikte på at praksisendringen kan innføres i løpet av 2026. Vi har også jobbet med en løsning for leger som har fullført KBU eller lignende opplæringsprogram i utlandet og som deretter har blitt ansatt i LIS2/3-stillinger uten å ha fullført LIS1 først. I en overgangsperiode vil det være mulig for disse legene å fullføre LIS1-læringsmål parallelt med LIS2/3-løpet, og på grunnlag av dette søke om spesialistgodkjenning. Disse endringene gjør at vi kan benytte kompetansen til leger med erfaring fra utlandet bedre, og gi tjenesten mulighet til å utdanne spesialister på kortere tid.

SPØRSMÅL NR. 107

Innlevert 13. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 20. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sørge for konkrete tiltak for å løse problemene med svikt i teknisk diagnose- og behandlingsutstyr, som CT-maskiner, ved de minste akuttssykehusene i Norge?

BEGRUNNELSE:

I en TV2-sak publisert 20. september kunne vi lese om en 74-åring, som i juni 2024 fikk akutte magesmerter og ble innlagt på Volda sykehus. Symptomene anbefales typisk undersøkt med CT, en metode som enkelt ville avslørt at hovedpulsåren holdt på å sprekke, og at Thorseth trengte livreddende operasjon. Men CT-maskinen ved Volda sykehus var ute av drift, og Thorseth døde.

Ifølge TV2 og Sunnmørsposten er CT-maskinen ved Volda sykehus på slutten av sin forventede brukstid, og har betydelig nedetid hvert år.

Ifølge en større kartlegging TV2 har gjort, opplever halvparten av de 15 minste akuttssykehusene i Norge at svikt i teknisk utstyr er en utfordring. Deler av maskinparken er gammel, og det er sjelden gode reserveløsninger når utstyret svikter. Samtidig er det ofte lang reisetid til alternative sykehus.

Det er også en bekymring knyttet til at CT- og MR-maskiner ikke kan gå på nødstrøm på flere av, eller alle, sykehusene. Det gjør i så fall at det krever mye arbeid å få maskinene i drift igjen ved strømbryt på sykehuset. Et eksempel er i Drammen der de ikke tror de får i gang igjen en av CT maskinene etter et nylig strømbryt. Et an-

net er i Kongsberg der MRI maskinen har vært nede i en uke og krever reparasjon til mellom en halv og en million kroner grunnet strømbrudd. Dette kunne vært unngått om disse maskinene var på nødstrøm.

Ifølge Nasjonal Traumeplan (NKT) har Norge et mål om at pasienter skal få den samme behandlingen uavhengig av hvilket sykehus, og hvilken tid på døgnet, han eller hun legges inn på. Den beskrevne svikten i teknisk utstyr ved de minste akuttisykehusene synes å være et tydelig hinder for god måloppnåelse, og krever derfor tiltak.

Svar:

De regionale helseforetakene har ansvar for å sikre gode og likeverdige spesialisthelsetjenester til befolkningen i sin region, og at dette ansvaret gjennomføres innenfor

vedtatte økonomiske rammer. Helseforetakene har også ansvar for å finne riktig balanse i fordeling av ressurser mellom drift og investeringer.

Departementet er kjent med at gjennomsnittsalderen for medisinteknisk utstyr tilsier at det er behov for oppgraderinger. I foretaksmøter i januar 2022 fikk de regionale helseforetakene krav om å sørge for at de har en oversikt over tilstanden på medisinsk-teknisk utstyr som grunnlag for å følge opp planer for utskifting i alle helseforetak.

Regjeringen er opptatt av å gi sykehusene stabile og gode rammebetingelser som tar høyde for både drift og investeringer og i statsbudsjettet for 2026 har vi foreslått å styrke sykehusenes budsjetttrammer med 3,4 milliarder kroner.

SPØRSMÅL NR. 108

Innlevert 13. oktober 2025 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup

Besvart 22. oktober 2025 av utviklingsminister Åsmund Aukrust

Spørsmål:

Hvordan vurderer statsråden konsekvensene av det nylig avholdte presidentvalget i Malawi for risikoen for korrupsjon i Malawi og for Norges utviklingssamarbeid med Malawi?

BEGRUNNELSE:

Arthur Peter Mutharika ble 24. september erklært som vinner av presidentvalget i Malawi. Mutharika var også president i perioden 2014–2020. Hans visepresident blir nå Jane Ansah, som måtte gå av som leder av valgkommisjonen etter at det ble avslørt omfattende uregelmessigheter i forbindelse med presidentvalget i 2019, blant annet bruk av korrekturlakk på stemmesedler.

Malawi lå stabilt lavt på Transparency Internationals korrupsjonsindeks gjennom Mutharikas første periode. Scoren bedret seg noe fra 2021. En av Mutharikas første gjerninger som president etter gjenvalget var å utnevne George Chaponda til utenriksminister og Joseph Mwanamvekha til finansminister. Chaponda ble avsatt som landbruksminister i 2017 etter at det ble funnet USD 200 000 i kontanter i hjemmet hans i forbindelse med korrupsjonsskandalen Maizegate. Mwanamvekha har vært etterforsket men ikke dømt for korrupsjon.

Norge har gitt til sammen 10 mrd. kroner i bistand til Malawi siden vi åpnet ambassade i Lilongwe i 1999, ifølge Norads statistikk. Siden 2016 ligger de årlige utbetalingene til Malawi stabilt på rundt 500 mill. kr. I nyere tid har ingen av Malawis ambassadører til Norge, bosatt i London, prioritert å overlevere akkreditiver til HM Kongen.

Svar:

Malawi har siden 1994 hatt flerpartistyre og fredelige regjeringsskifter. Det er rangert som et av verdens fattigste land, men har samtidig ytringsfrihet, et aktivt sivilsamfunn, en relativ fri presse, et uavhengig rettsvesen og en aktiv nasjonalforsamling.

Det var nasjonale og lokale valg i Malawi 16. september i år, hvor Arthur Peter Mutharika ble valgt til ny president. Valgprosess og gjennomføring fikk god vurdering av internasjonale og norske observatører. President- og regjeringsskiftet var fredelig og viser en fortsatt modning av det malawiske demokratiet.

Representant Astrup viser til at President Mutharikas forrige presidentperiode var preget av anklager om korrupsjon og stiller spørsmål om regjeringens

vurdering av risikoen for korrupsjon og konsekvenser for Norges utviklingssamarbeid med Malawi.

Korrupsjon har store økonomiske og samfunnsmessige konsekvenser. Det svekker tillitten til offentlige institusjoner og til internasjonalt samarbeid og bistand. Norge har nulltoleranse for korrupsjon og økonomiske misligheter. Det er strenge kontrolltiltak og egne enheter i både Utenriksdepartementet og Norad som fører kontroll med norske bistandsmidler.

Norsk bistand til Malawi går ikke til myndighetene, men kanaliseres gjennom etablerte partnere med kapasitet, kompetanse og gode kontrollrutiner. Dette inkluderer multilaterale organisasjoner, andre bilaterale givere samt norske og internasjonale organisasjoner.

Bistanden fokuserer på tiltak med direkte og dokumenterbar fattigdomsreduserende effekt som helse, utdanning, landbruk og sosiale sikkerhetsnett. Tiltak som

kan utløse annen finansiering prioriteres. I tillegg støtter Norge, sammen med andre land, programmer for å bekjempe korrupsjon, styrke rettsstaten og fremme åpenhet og innsyn.

Som for all norsk bistand er bistand til Malawi underlagt streng kontroll. Det er krav til rapportering, regnskap og revisjon for å sikre at midlene benyttes i henhold til avtale. Krav om gjennomganger, evalueringer og stikkprøver er innarbeidet i alle avtaler.

Risiko for korrupsjon vurderes i alle tiltak. Avbøtende tiltak identifiseres og følges opp i planlegging og gjennomføring av alle prosjekter. Dette er krav både denne og tidligere regjeringer har holdt fast ved.

I Malawi følges enhver mistanke om økonomiske misligheter opp tett og umiddelbart, og avtalepartnere holdes ansvarlig for eventuelle tap.

SPØRSMÅL NR. 109

Innlevert 13. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 21. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Mener statsråden at det er rimelig og forsvarlig bruk av offentlige midler at en kommunikasjonsdirektør i et regionalt helseforetak skal ha en slik lønnspakke, og vil statsråden ta initiativ for å sikre større moderasjon i lederlønningene i helseforetakene fremover?

BEGRUNNELSE:

I Avisa Nordland kunne vi nylig lese at den nye kommunikasjonsdirektøren i Helse Nord får en årslønn på 1,85 millioner kroner. I tillegg får vedkommende 12 ekstra fridager i året, gratis reise mellom Oslo og Bodø, samt dekket leilighet eller hotell når han er på jobb i Bodø.

Dette fremstår som en urimelig høy godtgjørelse for en kommunikasjonsdirektør i et regionalt helseforetak – særlig når Helse Nord samtidig må kutte i pasienttilbud, redusere bemanning og legge ned tjenester i distriktene.

Helseforetakene er finansiert av fellesskapets midler, og folk forventer at pengene går til pasientbehandling, ikke til stadig høyere lederlønninger og ekstra goder til byråkrater.

Svar:

Lønn er utgangspunktet et forhold mellom ansatte og arbeidsgiver som blir fastsatt når det inngås en avtale hvor den ansatte tilbyr sin arbeidskraft i bytte mot en kompensasjon fra arbeidsgiver. Ledelsen i helseforetakene er ansvarlig for å rekruttere personer med kompetanse de mener er viktig for å løse utfordringene helseforetaket står i, og tilbyr lønn og kompensasjon som er nødvendig for å sikre seg slik kompetanse. Lønnen til ledere skal være i tråd med retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse som er vedtatt i styret i det regionale helseforetaket. Disse retningslinjene skal videre være i tråd med Statens retningslinjer for lederlønn i selskaper med statlig eierskap. Regjeringen har presisert at lønnen skal være konkurransedyktig, men ikke lønnsledende, og det skal legges vekt på moderasjon.

Jeg vil avslutningsvis si at jeg forstår at det stilles spørsmål rundt lederlønninger, og at lønnsnivået til ledere på dette nivået er noe mange ikke kjenner seg igjen i. Regjeringen har derfor allerede skjerpet kravene til moderasjon, blant annet i Eierskapsmeldingen og i foretaksmøter for de regionale helseforetakene. Jeg forventer at de regionale helseforetakene følger disse prinsippene

når de skal rekruttere og beholde kompetanse organisasjonen trenger – nødvendig kompetanse for å løse de oppgavene og utfordringene de har, både nå og i tiden

fremover. Vi setter også nå i gang med arbeid for å slanke helsebyråkratiet både i foretakene og i underliggende etater, som et tiltak for å frigjøre mer ressurser for førstelinja.

SPØRSMÅL NR. 110

Innlevert 14. oktober 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 21. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Har samferdselsministeren vurdert om den nye og strengere tolkningen av bilforskriftene fra Statens vegvesen er i tråd med praksis i andre europeiske land, eller om Norge nå innfører strengere og mer omfattende krav enn det som er vanlig ellers i Europa og vil statsråden ta grep og rydde opp?

BEGRUNNELSE:

Nylig kunne vi lese i Fredrikstad Blad at Statens Vegvesen endrer dokumentasjonskravene i bilforskriftene. Endringene fremstår som rent byråkratiske uten at de har noe som helst påvirkning på trafikksikkerheten. Endringene setter også arbeidsplasser i fare og vil føre til økte kostnader for befolkningen.

Svar:

I løpet av det siste året har Statens vegvesen gjort endringer i regelverket om godkjenning av bil og tilhenger til bil (bilforskriften). 1. juli 2025 sendte Statens vegvesen også ut nye presiseringer om hvordan regelverket skal tolkes og praktiseres.

Dette medfører ikke at det innføres strengere regler. Forskriftsendringene og presiseringene tydeliggjør krav i EØS-regelverket om godkjenning av kjøretøy som har vært gjeldende i lengre tid i Norge. Formålet nå er å sikre at kravene etterleves, samt å sikre ensartet praktisering av regelverket og likebehandling av aktørene. Statens vegvesen opplyser at bransjen ble varslet om dette allerede i 2024, og har hatt anledning til å komme med innspill. Det er også gitt utsatt frist til 1. oktober for å kunne innrette seg.

Nyere biler har mange avanserte elektroniske sikkerhetssystemer og karosserikonstruksjoner som skal ivareta trafikksikkerheten. Kravene i regelverket skal sikre at kjøretøy som endres, fortsatt oppfyller samme sik-

kerhetsnivå som de var typegodkjent med. Regelverket inneholder derfor også krav om at det må dokumenteres at sikkerheten er ivaretatt når eksempelvis sikkerhetssystemer, eller karosseriet, på biler endres i forhold til slik de er typegodkjent. Da teknologien i kjøretøyene er blitt mer avansert må endringer som kan påvirke kjøretøyets sikkerhet være dokumentert av fabrikant eller en akkreditert teknisk instans.

I Norge endres ofte biler som opprinnelig er typegodkjent som personbil til varebil, for å komme inn under de gunstigere nasjonale avgiftsreglene for varebil. Her stilles det krav til blant annet skillevegg og størrelse på varerom. Når personbiler endres for å tilpasses avgiftsregelverket, innebærer dette vanligvis at sikkerhetssystemer og/eller karosseri må ombygges for å tilfredsstille avgiftskravene. Da må det følgelig også kunne dokumenteres at sikkerheten i systemet er ivaretatt etter endringen.

Det er den som har konstruert og produsert bilen som er nærmest til å uttale seg om hvordan en etterfølgende endring påvirker sikkerhetssystemer. Det er også derfor det både i bilforskriften og i EU-forordningen stilles krav om at det er den opprinnelige fabrikanten som skal uttale seg om endringen, og om systemet eventuelt må testes og dokumenteres på nytt. Slik eventuell testing og dokumentering kan deretter gjennomføres av uavhengige testinstanser som er akkreditert til dette i EØS-området.

Jeg vil ta initiativ til et møte mellom bransjen og Statens vegvesen for blant annet å avklare praktiske spørsmål og for å vurdere behovet for ytterligere retningslinjer eller veiledere.

SPØRSMÅL NR. 111**Innlevert 14. oktober 2025 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed****Besvart 21. oktober 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å sikre veterinærvakt i kommuner der det ikke er inngått avtaler, og der ordningen virker å være kraftig underfinansiert fra staten, og hva vil statsråden gjøre for å sikre at en ordning som er så avgjørende for dyrevelferden og beredskapen i distriktene, faktisk fungerer?

BEGRUNNELSE:

Veterinærvakt er en lovpålagt ordning som skal være statlig finansiert. Kommunene har ansvar for å forvalte ordningen, men flere steder – blant annet i Dalane – står man nå uten avtale fra årsskiftet. Veterinærene har sagt opp avtalen, og kommunene har ikke økonomisk handlingsrom til å imøtekomme kravene uten å kutte i andre viktige tjenester.

Svar:

Tilstrekkelig tilgang på veterinærer er avgjørende for å ivareta beredskapsevne, dyrehelse, dyrevelferd og mattrygghet, slik at vi kan ha et aktivt landbruk og matproduksjon i hele landet.

Kommunene har det lovpålagte ansvaret for veterinærdekningen. Staten har ikke ansvaret for finansiering av veterinærdekning i distriktene, men bidrar gjennom statsbudsjettet med et øremerket tilskudd til vaktordning og til stimuleringstilskudd i områder med svakt næringsgrunnlag for veterinærtjenester. Regjeringen har i statsbudsjettet for 2026 foreslått et tilskudd på 207 millioner kroner.

Det har over tid vært utfordringer med å rekruttere veterinærer mange steder i landet. Regjeringen tar situasjonen på alvor. Derfor satte Landbruks- og matdepartementet ned en bredt sammensatt arbeidsgruppe som skulle utrede problemstillingen. Arbeidsgruppens rapport tilgangen til veterinærtjenester i Norge viste at utfordringene er kompliserte og sammensatte, og at det ikke finnes raske eller enkle løsninger på utfordringene.

Det ble anbefalt en rekke tiltak som kan bidra til å rekruttere og beholde veterinærer i klinisk produksjonsdyrpraksis i distriktene. Landbruks- og matdepartementet har prioritert å løfte fram initiativer som er anbefalt av arbeidsgruppen, og som anses særlig målrettede.

Vi ga i 2023 Den norske veterinærforening i oppdrag å gjennomføre et omfattende pilotprosjekt som

skulle teste ut noen av tiltakene som LMDs arbeidsgruppe anså som særlig målrettede. De viktigste elementene var å foreslå hvordan en landsdekkende mentorordning kunne se ut, samt å utvikle en plattform som kobler behov for og tilbud av veterinære tjenester.

Mandag 13. oktober mottok jeg sluttrapporten fra det 2-årige pilotprosjektet. Vi skal nå sette oss grundig inn i rapporten og vurdere funn og anbefalinger.

Kommunenes behov varierer med en rekke forhold, blant annet dyretetthet, geografi, næringsstruktur, beredskapsbehov og hvor mange veterinærer man bør ha tilgang til i et vaktområde for at ordningen med døgnvakt skal være forsvarlig. Det er kommunene som er best i stand til å organisere tjenesten ut fra lokale forhold.

Noen kommuner bruker de øremerkede tilskuddene fra staten, mens andre kommuner bidrar i tillegg fra egne budsjetter for å oppnå en forsvarlig og tilfredsstillende veterinærdekning og vaktordning. Det er for øvrig flere elementer enn tilskuddsnivået som har betydning for om veterinærer ønsker å etablere seg i klinisk veterinærpraksis i distriktene.

SPØRSMÅL NR. 112**Innlevert 14. oktober 2025 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 21. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvor store kostnader kan unngås/spares ved å kjøre Flytogets BM71 i ti år ekstra fra 2030-2040?

BEGRUNNELSE:

Viser til Aftenposten 10.10.2025 der Norske Tog forteller at Norges mest pålitelige tog, Flytogets BM71, ikke lenger skal kjøres frem til 2040. Planene skrotes etter sammenstilling av Flytoget og VY, med den konsekvens at Norske Tog overtar eierskapet til togene.

Svar:

Mulige besparelser ved å bruke tog lenger enn forventet teknisk levetid på om lag 30 år, må vurderes opp mot forventet reduksjon i komfort og ytelse. Norske tog og Jernbanedirektoratet har vurdert ulike alternativer for utfasing av Type 71. Deres samstemte vurdering er at investeringer i tiltak som gir en pålitelig drift frem til planlagt utfasing i 2032 gir best samlet nytte for de reisende og staten.

SPØRSMÅL NR. 113**Innlevert 14. oktober 2025 av stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther****Besvart 20. oktober 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Kan statsråden garantere at Norge ikke vil akseptere et svakt konsensusutfall i prosessen med å lande en global avtale for å stanse plastforsøpling?

BEGRUNNELSE:

Etter at forhandlingsmøte for å lande en global avtale for å stanse plastforurensning (INC 5.2) ikke kom i mål i Genève i år er det nå uklart hvordan veien videre ser ut på globalt nivå for å få på plass en ambisiøs global avtale. Etter INC 5.2 uttalte ministeren at det er:

«En liten, men sterk gruppe land som har hindret enighet om en global avtale».

Dersom konsensusprinsippet ikke utfordres så gis enkelte land som ikke ønsker en sterk avtale uforholdsmessig mye makt til å kontrollere prosessen. Spørsmålet om man skal arbeide for en flertallsbasert avtale eller en minste felles multiplum-avtale er et helt sentralt strategisk spørsmål for veien videre. En avtale med tydelige, bindende tiltak som støttes av et flertall av land vil være

langt mer effektiv enn en avtale med svake eller frivillige tiltak som støttes av alle. I en urolig verden er det desto viktigere at de landene som vil gjøre en positiv endring holder fast ved sine verdier og ikke lar dem som vil minst, sette agendaen eller tempoet for arbeidet.

Etter det vi er kjent med er det ikke klart om Norge støtter et alternativ der man kan stemme over avtalen, og på den måten sikre en global og ambisiøs avtale på tross av sabotasjeteknikkene til enkelte land.

Svar:

Jeg deler representantens frustrasjon over at det forrige forhandlingsmøte ikke klarte å komme til enighet om en internasjonal avtale om å stanse plastforurensningen. Norge har siden 2014 jobbet for sterkere globale forpliktelser om å redusere plastforurensning og spilte en viktig rolle i å få startet forhandlingsprosessen i FN i 2022. FNs generalsekretær kalte vedtaket den gang den viktigste miljøbeslutningen siden Parisavtalen. Målet var å ferdigstille forhandlingene innen 2024. Det er all grunn til å tvile på at dette var et realistisk mål. Historisk sett ser vi at

internasjonale forhandlingsprosesser trenger mer tid. Det er ikke overraskende at grundige vurderinger må legges til grunn og at land trenger tid for å bli enige om tiltak gitt kompleksiteten i plastproblemet, der løsninger utfordrer både vårt lineære forbruksmønster og økonomiske interesser i etablerte verdikjeder.

Mandatet vi skal levere på er å utvikle et juridisk bindende internasjonalt instrument om plastforurensning basert på en omfattende tilnærming gjennom hele livsløpet for plast. Det skal utvikles juridisk bindende og frivillige bestemmelser i avtalen om at land skal treffe tiltak for bærekraftige produksjon og forbruk, inkludert produktdesign og bærekraftig avfallshåndtering, gjennom ressurseffektivitet og sirkulær økonomi. I tillegg skal det utvikles bestemmelser for nasjonale handlingsplaner, rapportering og evaluering, i tillegg til støtte til utviklingsland for å gjennomføre sine forpliktelser.

Siden starten av forhandlingsprosessen har Norge ledet Høyambisjonskoalisjonen sammen med Rwanda. Vi har nå over 70 medlemsland fra alle regioner i verden. I denne gruppen har vi samarbeidet om en rekke forslag til forhandlingsprosessen. Alle forslagene har blitt diskutert i løpet av de siste tre årene. Flere har fått bred støtte mens

andre ikke har det. Det er naturlig i en forhandlingssituasjon der ulike land har ulike interesser og hensyn.

Verdien av beslutningstaking ved konsensus er høy fordi det sikrer legitimitet og forplikter alle til å dra i samme retning i tiårene som kommer for å løse en global utfordring som ikke tar hensyn til landegrenser. Det betyr likevel ikke at alle land må bli part til avtalen for at den skal være effektiv. Land som ikke ønsker å bli part bør ikke hindre resten av verden i å bli enig og gå videre. Det er viktig at vi kan votere over spørsmål dersom det ikke er mulig å oppnå konsensus.

Det er ikke til å komme bort ifra at noen ytterst få land ser seg tjent med at det ikke blir en global avtale. Norge er opptatt av å skape en bred enighet med de landene som ønsker en effektiv plastavtale i tråd med mandatet og som kan utvikles over tid for å stanse plastforurensningen. Jeg mener vi kom nærmere enn noensinne til å levere på dette i Genève, men vi kom dessverre ikke i mål med en tekst som de aller fleste land i verden kunne leve med. Jeg har likevel tro på at vi kan komme dit ved neste korsvei. Om Norge vil akseptere en svakere avtaletekst enn vi skulle ønske vil avhenge av en rekke faktorer, ikke minst hvorvidt andre alternativer vil være mer effektive i å redusere global plastforurensning.

SPØRSMÅL NR. 114

Innlevert 14. oktober 2025 av stortingsrepresentant Margret Hagerup

Besvart 20. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvilke konsekvenser får den avlyste kontrakten mellom Alstom og Norske tog for reisende på Jærbanen, og hvilke tiltak vil staten iverksette for å sikre et bedre og mer pålitelig togtilbud i Rogaland?

BEGRUNNELSE:

21. august ble det kjent at Norske tog AS har hevet kontrakten med Alstom om oppgradering av type 72-togene – togene som utgjør hele ryggraden i lokaltogtilbudet på Jærbanen.

Jærbanen er helt avgjørende for kollektivsystemet i regionen, og tilbudet må være stabilt og pålitelig. Rushtiden i dag preges av overfylte vogner, passasjerer som må stå igjen på perrongene, og hyppige forsinkelser og innstill-

inger. Dagens situasjon er uholdbar og undergraver tilliten til kollektivsystemet.

Svar:

Norske tog opplyser til departementet at de har dialog med Go-Ahead og Vy for å sette i gang et arbeid med oppgradering/utskifting av tekniske komponenter som bidrar til redusert tilgang på togsett. Målsettingen til Norske tog er å starte opp arbeidet med oppgradering av komponenter i løpet av året.

Når nye lokaltog fases inn på Østlandet, vil togsett Type 72 frigjøres. Jernbanedirektoratet opplyser om at de planlegger med overføring av togsett Type 72 til Jærbanen når nye lokaltog er faset inn. Jernbanedirektoratet og togoperatørene ser også etter andre tiltak som kan bedre togtilbudet for de reisende. Det ble i ruteplan for 2025 bl.a.

gjort et betydelig løft for morgenrush, der punktligheten

økte med ca. fem prosentpoeng ved å justere på avgangstidene.

SPØRSMÅL NR. 115

Innlevert 14. oktober 2025 av stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan

Besvart 20. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden følge opp stortingets vedtak om erstatning til ofrene i Varhaugsaken, og hvor raskt kan ofrene forvente at utbetalingene starter?

BEGRUNNELSE:

I flere tiår sendte det offentlige helsevesenet pasienter til den daværende offentlig autoriserte psykologspesialisten Sverre Varhaug (1929–2014), til tross for at han begikk, og ble dømt for, gjentatte seksuelle overgrep mot pasienter. Hverken tidligere eller daværende pasienter ble varslet om etterforskningene, dommene eller at han ble fradømt retten til å praktisere som psykolog.

Minst to av Varhaugs ofre har tatt sitt eget liv, og de få som fortsatt lever er nå i 60-,70- og 80-årene. De er påført store belastninger med både helsemessige og økonomiske konsekvenser som følge av overgrepene. De har fått redusert arbeidsevne og kapasitet, og er påført store utgifter.

Stortinget vedtok i juni å følge opp anbefalingene fra Pasientovergrepsutvalgets rapport fra 2022 og sørge for at man raskt setter i gang arbeidet med en erstatning til ofrene i Varhaug-saken. Det haster å komme i gang med utbetalingene da flere av ofrene er alvorlig syke og har liten tid igjen.

Fremskrittspartiet er derfor bekymret da et brev fra Helse- og omsorgsdepartementet signert 30. september 2025 og adressert til tre av ofrenes advokat, informerte om at departementet har satt i gang utredning om en erstatningsordning. Dette strider mot stortingets vedtak, som ikke gjaldt en ordning, men erstatning. Et vedtak om erstatning er en enklere og raskere prosess enn en ordning, noe departementet burde vite. Fremskrittspartiet forutsetter at regjeringen sørger for nødvendige midler i statsbudsjettet for 2026.

Svar:

Jeg har stor forståelse for at det er utålmodighet knyttet til denne saken. Jeg merker meg at representanten Hauan legger til grunn at et «vedtak» om erstatning er en enklere og raskere prosess enn en «ordning». Uavhengig av om man kaller en løsning for en «erstatning» eller «erstatningsordning», vil det være flere spørsmål som må utredes før utbetaling kan gjennomføres.

Det er flere forhold som ikke berøres i Stortingets anmodningsvedtak eller grunnlagsdokumentene for dette, som må utredes og avklares. Dette vil ta noe tid. Det gjelder blant annet omfanget av mulige aktuelle personer som har vært ofre for Varhaugs handlinger, dokumentasjonskrav, erstatningens størrelse mv. Videre må det vurderes hvilken instans som skal behandle krav og foreta utbetalinger til ofrene.

Departementet har satt i gang et utredningsarbeid for å avklare disse spørsmålene. Arbeidet har høy prioritet.

Når disse spørsmålene er avklart, vil Regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag til oppfølging. Det er per i dag for tidlig å angi når en slik løsning vil være på plass. Det er på denne bakgrunn ikke lagt inn forslag om bevilgning av midler til dette formålet i statsbudsjettet for 2026.

Det er viktig for meg å følge opp Stortingets vedtak på en rask og god måte som gir ofrene en verdig avslutning på denne saken. Som nevnt innledningsvis, jeg har stor forståelse for utålmodigheten og jeg har gitt dette arbeidet høy prioritet i departementet.

SPØRSMÅL NR. 116**Innlevert 14. oktober 2025 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 22. oktober 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery****Spørsmål:**

Programleder Ulrikke Brandstorp delte sin historie om konsekvensene i arbeidslivet etter graviditeten, noe som mange kvinner kjenner seg igjen i. 22 % av midlertidig ansatte har opplevd å ikke få forlenget stillingen sin mens de var gravide eller foreldrepermisjon. 12 % av kvinner har blitt spurt om graviditetsplaner på jobbintervju.

Hva gjør regjeringa for å motvirke diskriminering av kvinner som blir gravide i arbeidslivet, spesielt kvinner som er midlertidig ansatt, deltidsansatte eller jobber oppdragsbasert?

BEGRUNNELSE:

Selv om de fleste kvinner har en annen arbeidsvirkelighet enn Ulrikke Brandstorp, har hun løfte et alvorlig problem i arbeidslivet som mange kan kjenne seg igjen i. Dette spørsmålet omhandler derfor ikke denne enkelte hendelsen, men om diskriminering av gravide i arbeidslivet generelt.

På oppdrag fra Likestillings- og diskrimineringsombudet har Arbeidsforskningsinstituttet (AFI) i 2021 undersøkt forskjellsbehandlingen:

- 22 % av midlertidig ansatte har opplevd å ikke få forlenget stillingen sin mens de var gravide eller foreldrepermisjon.
- 12 % av kvinner har opplevd å bli spurt om graviditetsplaner på jobbintervju.
- 14 % kvinner og 10 % menn at de opplever negative reaksjoner fra leder når de forteller om at de skal bli foreldre

Det som kommer fram er at det er de som har en med løserer tilknytning til arbeidslivet, fordi de er i midlertidige stillinger eller i deltidsarbeid som opplever økt diskriminering.

Svar:

Det vises til spørsmål fra representanten Seher Aydar til arbeids- og inkluderingsministeren som hun har bedt meg svare på.

Overordnet mener regjeringen at et arbeidsliv preget av hele, faste og direkte ansettelser gagnar både arbeidstakere, virksomheter og samfunnet. Derfor har regjeringen fått på plass en rekke lovendringer som støtter opp om dette; blant annet forsterket rett til heltid og begrenset adgang til å bruke midlertidig ansettelse og inn-

leie. Disse generelle endringene vil ikke minst være viktige for arbeidstakere som blir gravide eller som tenker å bli det.

Gravide skal ikke diskrimineres. Det er lovverket tydelig på. Likestillings- og diskrimineringsloven gir gravide og personer i foreldrepermisjon et svært sterkt vern, og særlig i arbeidslivet. Lovens diskrimineringsforbud gjelder på alle samfunnsområder, og alle sider av et arbeidsforhold. Diskrimineringsforbudet gjelder både ved faste og midlertidige ansettelsesforhold, og ved valg og behandling av selvstendig næringsdrivende og innleide arbeidstakere.

For at rettigheter skal bli oppfylt i praksis, er det likevel ikke nok at lovverket er på plass. Lovverket må også være kjent, bli respektert og håndhevet. Et sterkt og effektivt håndhevingsapparat på diskrimineringsfeltet er et sentralt mål for regjeringen. De som opplever diskriminering skal få god og rettssikker veiledning, nødvendig bistand og få avgjort saken sin raskt. I tillegg til å være en pådriver for likestilling og mot diskriminering, har Likestillings- og diskrimineringsombudet et viktig ansvar for å gi veiledning til både enkeltpersoner og virksomheter. Diskrimineringsnemnda behandler klagesaker om diskriminering, trakassering, seksuell trakassering og gjengjeldelse og er et gratis alternativ til domstolene. I dag tar det for lang tid å få en sak behandlet i nemnda. For å effektivisere håndhevingen av diskrimineringssaker, har regjeringen derfor de senere årene økt bevilgningene til nemnda. For 2026 har regjeringen foreslått en ytterligere økning på 3 millioner kroner.

I 2024 gjennomførte Kultur- og likestillingsdepartementet en kartlegging av håndhevingsapparatet (ombudet og Diskrimineringsnemnda). Kartleggingen konkluderte med at håndhevingsapparatet i all hovedsak fungerer i tråd med intensjonene, men at enkelte grep kan bidra til at håndhevingen blir mer effektiv. Et forslag om å etablere en meglingsordning ved Diskrimineringsnemnda har nylig vært på høring. Målet med en meglingsordning er å kunne tilby en mindre belastende, mer dialogbasert og mer effektiv prosess enn dagens klagesaksbehandling.

For å motvirke diskriminering i arbeidslivet er det også helt nødvendig å jobbe forebyggende og for strukturelle endringer. Etter likestillings- og diskrimineringsloven skal offentlige myndigheter og arbeidsgivere arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av blant annet graviditet

og foreldrepermisjon. Både Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) og Likestillings- og diskrimineringsombudet gir veiledning om pliktene og ombudet har som mandat å følge opp at virksomhetene etterlever dem.

Regjeringen ønsker å styrke oppfølgingen av aktivitets- og redegjøringspliktene og har i Strategi for likestilling mellom kvinner og menn 2025-2030 flere mål og tiltak som skal bidra til å sikre dette.

SPØRSMÅL NR. 117

Innlevert 14. oktober 2025 av stortingsrepresentant Stig Even Lillestøl

Besvart 21. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Helse Førde står i ein kritisk og akutt økonomisk krise, som vil føre til vesentlege kutt i tilboda hos sjukehuset i Nordfjord og Lærdal dersom ikkje politikarar grip inn.

Kva vil statsråden gjere for å sikre dagens sjukehusstilbod i Sogn og Fjordane og forhindre nedbygging av lokalsjukehusa?

GRUNNGJEVING:

Nylig gikk Helse Førde vidare med eit forslag om å kutte i tilboda ved Nordfjord og Lærdal sjukehus, og begrunna beslutninga med at helseforetaket står overfor eit underskot på 150 millionar kroner. Dei foreslåtte kutta vil medføre at pasientar og foreldre må legge ut på lange reiser, som betyr ein betydeleg auke i persontransport langs vegnettet vårt. Vi risikerer dessutan forvitring av fagmil-

jø, og at vi kjem inn på eit spor som over tid kan truge lokalsjukehus i sin heilskap.

Svar:

Helse Førde HF er i en krevende økonomisk situasjon, og har derfor sett behov for å foreta en gjennomgang av tjenestetilbudet og organisering av ulike tjenester. Styret i helseforetaket drøftet mulige tiltak i møte 25. september i år, men vurderingene er fortsatt i en tidlig fase. I vurderingene vil det blant annet sees på ulike faglige forhold, rekrutteringshensyn og økonomi.

Helse- og omsorgsdepartementet følger med på saken på overordnet nivå. Jeg har nylig tatt imot en delegasjon av ordførere fra området, og legger opp til å besøke sykehuset for å bli nærmere orientert om situasjonen lokalt. Jeg legger til grunn at det gjøres gode og grundige vurderinger før eventuelle beslutninger om endringer fattes, og at det sikres involvering av berørte interessenter.

SPØRSMÅL NR. 118

Innlevert 14. oktober 2025 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 20. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at det nasjonale Spesialsykehuset for Epilepsi i Sandvika videreutvikles og forsterkes

som en samlet og helhetlig nasjonal behandlingstjeneste, og at det helhetlige tilbudet ikke svekkes eller fragmenteres som følge av planene om flytting til det nye Rikshospitalet?

BEGRUNNELSE:

Den 20. august 2025 uttalte helse- og omsorgsministeren til NRK Østlandssendingen at

«det ikke kommer på tale å svekke dette tilbudet. Dette tilbudet skal videreutvikles og forsterkes, og vi skal bygge denne kompetansen ut i hele landet. For det er svært viktig for barna og ungdommene, de voksne, foreldrene, pårørende og familiemedlemmene dette gjelder.»

Ledelsen ved Oslo Universitetssykehus har lagt planer om å flytte det nasjonale epilepsisykehuset fra Bærum til det nye Rikshospitalet. Allerede 5. november 2025 skal prosjektinnrammingen for etappe 2 landes, og senteret vedtas av styret. Da kan styret i OUS vedta å splitte og dele opp spesialsykehuset for Epilepsi. Det ligger i dag ingen offentlige føringer for styret i OUS om hvordan dette skal gjøres ut over de kilder i begrunnelsen på at senteret skal forbli samlet.

Slik planene fra ledelsen ved OUS foreligger i dag for spesialsykehuset, legges det opp til noe, som vil bety en klar svekkelse og fragmentering av fagmiljøet og det helhetlige og integrerte tilbudet.

Epilepsiforbundet og fagmiljøet ved Spesialsykehuset for Epilepsi er samstemte i at en fragmentering og svekkelse av dagens tilbud vil være meget uheldig for pasienter med alvorlig epilepsi og deres pårørende. Vi risikerer nå et tilbud som både er mindre helhetlig, dyrere og med lavere kvalitet. Dette er en utvikling som går feil vei.

I juni i år skrev en rekke leger på spesialsykehuset sammen med Epilepsiforbundet et debattinnlegg i Aftenposten om dette temaet. I debattinnlegget kommer det fram, at det ledelsen ved Oslo universitetssykehuset på nåværende tidspunkt har planlagt, vil være en rasering av tilbudet til mennesker med alvorlig epilepsi.

Norsk Epilepsiselskap har også kommet med en uttalelse i år som er tydelig på viktigheten av at et samlet og helhetlig epilepsisenter for kompleks epilepsi er en forutsetning for å opprettholde dagens tilbud til mennesker med svært kompleks epilepsi og sjelden epilepsi, gjennom alle livsfaser.

I behandlingen av statsbudsjettet 2019-2020 kom Helse- og omsorgskomiteen med en enstemmig merknad om at komiteen mener det er viktig at spesialsykehuset for epilepsi ikke fragmenteres, og at spesialsykehuset bevares.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har mottatt flere henvendelser om planene som gjelder flytting av Spesialsykehuset for epilepsi (SSE) fra dagens beliggenhet i Sandvika i Bærum til Rikshospitalet/Gaustad. Politisk ledelse hadde derfor i juni 2025 et møte med Epilepsiforbundet, der vi sammen med Helse Sør-Øst RHF og Oslo universitetssykehus gjennomgikk planene for samlingen på Gaustad.

Oslo universitetssykehus sier at overordnet vil en samling av fagmiljøet for epilepsibehandling på Rikshospitalet/Gaustad innebære en styrking av tilbudet til hele pasientgruppen og gi et mer samlet tilbud til gruppen med kompleks epilepsi. Samlokalisering med flere spesialområder, blant annet det nevrokirurgiske miljøet og barnehabilitering, vil være gunstig for utarbeidelse av helhetlige behandlingsforløp. Samtidig er det viktig at den valgte løsningen sikrer at avdelingen tilfredsstiller de krav som muliggjør at de opprettholder sin status som fullverdig medlem av EpiCARE (European Reference Network for all rare and complex epilepsies).

Senger på Spesialsykehuset for epilepsi, barn og voksne inngår i kapasiteten som etableres gjennom etappe 1 på Rikshospitalet som ferdigstilles 2031/32. Øvrige funksjoner/rom og kontorer foreslås etablert i etappe 2 i en egen nærliggende fløy på Gaustad sykehus. Selv om funksjonene lokaliseres til ulike bygningsavsnitt vil det være kortere avstander mellom de ulike avdelingene på Rikshospitalet/Gaustad enn det er mellom enkelte av funksjonene på Spesialistsykehuset for epilepsi i dag. Den endelige plasseringen av funksjoner vil ansatte være med å påvirke, for å sikre den beste pasientflyten og et sammenhengende behandlingstilbud for pasienter med kompleks epilepsi.

Representanten Toppe refererer til uttalelser fra Norsk Epilepsiselskap om at «et samlet og helhetlig epilepsisenter for kompleks epilepsi er en forutsetning for å opprettholde dagens tilbud til mennesker med svært kompleks epilepsi og sjelden epilepsi, gjennom alle livsfaser.»

Dette er i samsvar med synspunkter departementet har fått fra Epilepsiforbundet, og som også ble tatt opp i møtet i juni 2025. Oslo universitetssykehus ønsker derfor å flytte SSE til Rikshospitalet/Gaustad så snart som mulig etter ferdigstillelse av etappe 1. En forutsetning for dette vil være at arealene på Gaustad kan fristilles for ombygging før 2031, slik at alle dagens tilbud knyttet til pasientgruppen kan ivaretas samlet på Rikshospitalet/Gaustad.

SPØRSMÅL NR. 119

Innlevert 14. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 23. oktober 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Er regjeringen beredt til å hurtig gjennomføre EUs deregulerings- og forenklingsagenda for direktiver som Norge er omfattet av, slik at ikke norsk næringsliv i en lengre overgangsperiode må leve med mer reguleringer og rap-

porteringskrav enn sine europeiske konkurrenter og samarbeidspartnere?

Virksomhet	Antall ansatte innen kommunikasjon og samfunnskontakt	Samlede utgifter til lønn og godtgjørelse for aktuelle ansatte	Totalt antall ansatte i virksomheten	Totale lønnskostnader virksomheten
Helse- og omsorgsdepartementet	10	11,9 mill. kroner	228	275 517 443
Direktoratet for strålevern og atom-sikkerhet	5	6 mill. kroner	167	140 669 662
Statens helsetilsyn	3	3,6 mill. kroner	114	112 116 936
Folkehelseinstituttet	18	18,8 mill. kroner	1 298	1 004 771 664
Direktoratet for medisinske produkter	6	6 mill. kroner	395	290 475 458
Norsk pasientskadeerstatning	4	4,3 mill. kroner	170	119 500 000
Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten	3	2,2 mill. kroner	160	114 479 011
Helsedirektoratet	19	20,5 mill. kroner	845	769 370 810
Statens undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgstjenesten	2	1,8 mill. kroner	28	25 939 664
Bioteknologirådet	4	4,3 mill. kroner	8	6 798 900
Helse Bergen HF	14	21 362 809	14 026	11 498 564 887
Helse Fonna HF	3	4 081 040	4 291	3 259 695 415
Helse Førde HF	3	4 156 242	3 199	2 560 028 341
Helse Stavanger HF	7	8 327 591	8 726	6 738 182 817
Helse Vest IKT AS	3	2 899 728	780	732 921 801
Helse Vest RHF	5	6 415 967	84	96 966 471
Nasjonale pasientinformasjon nettsider – ansvar lagt til Helse Vest RHF	5	4 983 308		
Sjuehusapoteka Vest HF	2	2 346 450	349	251 957 989
Akershus universitetssykehus HF	6	7 927 469	8 608	8 977 079 862
Helse SørØst RHF	8	12 244 915	192	286 276 923
Oslo Universitetssykehus HF	22	23 213 514	20 419	16 428 886 597

Virksomhet	Antall ansatte innen kommunikasjon og samfunnskontakt	Samlede utgifter til lønn og godtgjørelse for aktuelle ansatte	Totalt antall ansatte i virksomheten	Totale lønnskostnader virksomheten
Sunnås sykehus HF	5	6 140 732	800	529 683 779
Sykehuset Innlandet HF	8	8 405 849	8118	6 870 441 000
Sykehuset Telemark HF	3	4 350 676	3 330	3 299 087 000
Sykehuset Vestfold HF	6	7 784 371	5 649	4 790 588 611
Sykehuset Østfold HF	5	5 583 877	7335	5 572 676 000
Sykehuspartner HF	7	7 215 000	2018	2 108 073 000
Sykehuspotekene HF	1	1 277 180	1115	788 433 477
Sørlandet sykehus HF	6	7 173 968	6406	5 839 859 076
Vestre Viken HF	9	10 103 095	9 873	8 578 493 162
Finnmarkssykehuset HF	2,1	2 529 740	1 837	229 217 728
Helgelandssykehuset HF	3,0	2 976 187	1 825	283 457 003
Helse Nord IKT	3,0	3 140 238	496	88 972 500
Helse Nord RHF	4,8	6 738 039	123	30 467 596
Nordlandssykehuset HF	4,8	4 650 752	4 039	696 360 315
Sykehusapoteket HF	0,3	316 685	170	28 381 876
Universitetssykehuset NordNorge HF	7,9	8 199 870	7 198	1 274 427 979
Helse MidtNorge RHF	5,0	9 283 525	86,9	118 486 397
Helse Møre og Romsdal HF	4,3	5 741 650	6 127	5 827 474 000
Helse NordTrøndelag HF	4,5	6 231 423	2 890	3 242 057 077
Hemit HF	2,0	2 480 052	460	463 563 000
St. Olavs hospital HF	7,0	9 366 379	11 717	10 384 345 360
Sykehusapotekene MidtNorge HF	1,0	1 281 069	308	693 194 240
Helsetjenestens driftsorganisasjon for nødnett HF	0	0	186	91 812 668

Virksomhet	Antall ansatte innen kommunikasjon og samfunnskontakt	Samlede utgifter til lønn og godtgjørelse for aktuelle ansatte	Totalt antall ansatte i virksomheten	Totale lønnskostnader virksomheten
Luftambulansetjenesten HF	1	1 221 127	28,7	33 223 399
Pasientreiser HF	4	3 547 980	125	104 096 165
Sykehusbygg HF	1	1 313 806	186	285 611 218
Sykehusinnkjøp HF	3	3 589 729	364	399 061 846

BEGRUNNELSE:

I november 2024 kunngjorde EU-kommisjonen planer om å samle og forenkle de overlappende ESG-rammeverkene. EU-kommisjonen lanserte de første av flere 'omnibus'-forslag den 26. februar. Endringsforslagene omfatter direktivet om bærekraftsrapportering (CSRD) og aktsomhetsdirektivet (CSDDD), med forslag om å redusere antall bedrifter som vil være omfattet av regelverket. Siden har det vært omfattende diskusjoner om dette arbeidet i EU-parlamentet og det forventes en rekke saker om regulering og forenkling i direktiver som Norge er omfattet av fremover også, i tråd med Draghi-rapportens anbefalinger for å skape et mer konkurransedyktig Europa.

Den 13. oktober i år stemte den juridiske komiteen i Europaparlamentet for å gå inn for en kraftig forenkling av omfanget til de to regelverkene. Færre selskaper vil være omfattet, og det skal etableres en digital portal med maler, retningslinjer og informasjon til næringslivet, i tillegg til at erstatningsansvaret ved regelbrudd strammes inn.

CSRD-direktivet er implementert i Norge, men CSDDD er foreløpig ikke implementert.

Høyre har ved en rekke anledninger tatt opp med regjeringen viktigheten av at norske myndigheter må være mer fremoverlent og smidig med tanke på regelverkutviklingen i EU. Norge har et stort etterslep i implementering av ulike direktiv. Hvis forenklingene EU nå kommer til å vedta ikke gjennomføres raskere enn vi har sett fra regjeringens side, vil det føre til at våre bedrifter taper konkurranseevne i en kritisk tid.

Svar:

Forenkling av regelverk skal bidra til å bruke samfunnets ressurser på en bedre måte og derigjennom styrke konkurranseevnen for norsk næringsliv. Regjeringen arbeider for å effektivisere regelverk og digitalisere prosesser i offentlig sektor for å redusere de administrative kostnadene for næringslivet. En del av dette er at norske bedrifter har så

like vilkår som mulig som de selskapene de konkurrerer med. Derfor følger vi opp endringene som skjer i EU så raskt vi kan.

I begrunnelsen for spørsmålet nevnes konkrete regelverk som bærekraftsrapportering og aktsomhetsdirektivet. Jeg har derfor innhentet innspill fra finansministeren og barne- og familieministeren.

Utgangspunktet for Finansdepartementets arbeid med endringer i krav til bærekraftsrapportering er at norske foretak til enhver tid bør stå overfor de samme kravene som foretak i EU. Regjeringen legger vekt på at endringer som vedtas i EU, skal gjennomføres så raskt som mulig i Norge. I en kommentar avlevert 9. juli 2025 til Europakommisjonen om Omnibus-forslagene uttalte Norge og de øvrige EØS/EFTA-statene at vi støtter EUs forenklingstiltak og deres potensial til å utnytte de økonomiske fordelene i det indre markedet og styrke konkurransekraften, samtidig som det er viktig at Europas høye ambisjoner for klima og miljø opprettholdes.

Europakommisjonens forslag om bærekraftsrapportering i Omnibus I er todelt. Det ene direktivforslaget («Stopp-klokken-direktivet») utsetter innføringen av rapporteringsplikten med to år for foretak som skal rapportere for første gang for regnskapsåret 2025 eller 2026. Direktivet ble vedtatt i EU 16. april 2025. Medlemslandenes frist for å gjennomføre endringene er 31. desember 2025. Finansdepartementet fastsatte allerede 3. juli 2025 endringer som gjennomfører Stopp-klokken-direktivet i norsk rett.

Det andre direktivforslaget innebærer at færre foretak får plikt til å utarbeide bærekraftsrapportering og inneholder også i tillegg enkelte forenklinger. Disse direktivendringene er ennå ikke vedtatt i EU. Finansdepartementet vurderer hvordan eventuelle endringer bør gjennomføres i Norge, og tar sikte på å sende et forslag på høring kort tid etter at det er oppnådd enighet i EU.

Gjennom den norske åpenhetsloven som trådte i kraft 1. juli 2022, er større virksomheter forpliktet til å gjennomføre aktsomhetsvurderinger for å fremme re-

Virksomhet	Antall ansatte med direktør i stillingstitel	Samlede utgifter til lønn og godtgjørelse for aktuelle ansatte	Totalt antall ansatte i virksomheten	Totale lønnskostnader virksomheten
Helse- og omsorgsdepartementet	58	76 958 870	228	275 517 443
Direktoratet for strålevern og atom-sikkerhet	20	24,8 mill. kroner	167	140 669 662
Statens helsetilsyn	22	32,6 mill. kroner	114	112 116 936
Folkehelseinstituttet	100	138,4 mill. kroner	1 298	1 004 771 664
Direktoratet for medisinske produkter	7	10,8 mill. kroner	395	290 475 458
Norsk pasientskadeerstatning	7	10,8 mill. kroner	170	119 500 000
Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten	10	15,5 mill. kroner	160	114 479 011
Helsedirektoratet	65	108,3 mill. kroner	845	769 370 810
Statens undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgstjenesten	5	8,65 mill. kroner	28	25 939 664
Bioteknologirådet	1	1,8 mill. kroner	8	6 798 900
Helse Førde HF	9	24 823 482	3 199	2 560 028 341
Helse Bergen HF	52	66 322 714	14 026	11 498 564 887
Helse Fonna HF	10	20 929 708	4 291	3 259 695 415
Helse Stavanger HF	15	28 569 793	8 726	6 738 182 817
Sjukehusapoteka Vest HF	5	9 230 298	349	251 957 989
Helse Vest IKT AS	1	2 465 948	780	732 921 801
Helse Vest RHF	10	17 282 000	84	96 966 471
Helse SørØst RHF	25	60 578 547	192	286 276 923
Oslo Universitetssykehus HF	10	26 736 879	20 419	16 428 886 597
Akershus universitetssykehus HF	25	62 965 787	8 608	8 977 079 862
Sykehuset Telemark HF	6	13 425 744	3 330	3 299 087 000
Sykehuset Østfold HF	8	15 984 630	7 335	5 572 676 000

Virksomhet	Antall ansatte med direktør i stillingstitel	Samlede utgifter til lønn og godtgjørelse for aktuelle ansatte	Totalt antall ansatte i virksomheten	Totale lønnskostnader virksomheten
Sykehuset Innlandet HF	20	37 169 877	8 118	6 870 441 000
Sykehuset Vestfold HF	7	16 846 783	5 649	4 790 588 611
Sørlandet sykehus HF	12	26 422 193	6 406	5 839 859 076
Vestre Viken HF	18	42 254 801	9 873	8 578 493 162
Sunnås sykehus HF	7	15 586 872	800	529 683 779
Sykehusapotekene HF	10	22 243 146	1 115	788 433 477
Sykehuspartner HF	9	22 061 000	2 018	2 108 073 000
Finnmarkssykehuset HF	2,1	4 524 364	1 837	229 217 728
Universitetssykehuset NordNorge HF	1,9	5 091 930	7 198,1	1 274 427 979
Nordlandssykehuset HF	3,8	8 621 678	4 039,2	696 360 315
Helgelandssykehuset HF	3,9	8 252 288	1 824,8	283 457 003
Sykehusapoteket HF	1	2 310 550	169,8	28 381 876
Helse Nord IKT	2,6	5 353 309	496,2	88 972 500
Helse Nord RHF	11,2	24 841 060	122,7	30 467 596
Helse Møre og Romsdal HF	7	16 727 073	6 127	5 827 474 000
Hemit HF	4	8 741 704	460	463 563 000
Sykehusapotekene MidtNorge HF	5	8 755 082	308	693 194 240
St. Olavs hospital HF	7	19 332 428	11 717	10 384 345 360
Helse NordTrøndelag HF	6	13 280 280	2 890	3 242 057 077
Helse MidtNorge RHF	9,7	22 373 768	86,9	118 486 397
Sykehusbygg HF	6	13 798 396	186	285 611 218
Luftambulansetjenesten HF	1	2 258 956	28,7	33 223 399
Pasientreiser HF	3	5 552 233	125	104 096 165
Helsetjenestens driftsorganisasjon for nødnett HF	1	1 984 397	186	91 812 668

Virksomhet	Antall ansatte med direktør i stillingstitel	Samlede utgifter til lønn og godtgjørelse for aktuelle ansatte	Totalt antall ansatte i virksomheten	Totale lønnskostnader virksomheten
Sykehusinnkjøp HF	11	21 203 206	364	399 061 846

spekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Vedtagelsen av EUs aktsomhetsdirektiv våren 2024 var en viktig grunn til at Barne- og familiedepartementet samme år startet arbeidet med å evaluere åpenhetsloven. Aktsomhetsdirektivet har flere likhetstrekk med åpenhetsloven og bygger på de samme internasjonale prinsippene og retningslinjene. Barne- og familiedepartementet vurderte det derfor som hensiktsmessig å se gjennomføringen av direktivet i norsk rett i sammenheng med evalueringen av åpenhetsloven. En evalueringsrapport som beskriver de ulike aktørenes erfaringer med åpenhetsloven så langt, ble publisert sommeren 2025. Rapporten baserer seg på utredningsrapporter

fra konsultentselskapet KPMG og Forbruksforskningsinstituttet SIFO, i tillegg til skriftlige innspill og innspillsmøter. På bakgrunn av funnene i evalueringsrapporten sendte barne- og familieministeren og jeg i august innspill til EUs videre arbeid med aktsomhetsdirektivet. Ettersom endringene som Europakommisjonen foreslår, skal bidra til et enklere og mer konkurransedyktig regelverk for næringslivet, er det viktig å lytte til hvilke erfaringer næringslivet selv har gjort seg med dette arbeidet. Vi følger nå de pågående forhandlingene i EU tett og vil avvente endelig vedtatt direktivtekst før det utarbeides og sendes på høring forslag til endringer i åpenhetsloven.

SPØRSMÅL NR. 120

Innlevert 14. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bengt Fasteraune

Besvart 27. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva er de totale utgiftene til lønn/samlet godtgjørelse for ansatte som jobber med hhv. kommunikasjon og samfunnskontakt i Helse- og omsorgsdepartementet (HOD), underliggende etater av HOD, samtlige RHF, samtlige HF og de felleseide helseforetakene?

BEGRUNNELSE:

Ber om å få oversikten fordelt per etat/virksomhet.

Svar:

Kostnadene for personer som jobber med samfunnskontakt og kommunikasjon i departementet, departementets underliggende virksomheter, RHF og helseforetak går frem av vedlagte oversikt.

I oversikten er det også lagt inn det totale antall ansatte og de totale lønnskostnadene i de ulike virksomhetene. Det er tatt utgangspunkt i de personene som hører til kategorien kommunikasjons- og samfunnskontakt i de

ulike virksomhetene, men tallene vil ikke nødvendigvis være helt sammenlignbare, avhengig av hvordan de ulike virksomhetene er organisert.

Som en illustrasjon kan jeg vise til at det i Helse Vest RHF er fire medarbeidere som har oppgaver med pasientbiblioteket og koordinering av frivillighetstjenesten registrert i kommunikasjonsavdelingen. I tillegg er også en kulturmedarbeider registrert i samme avdeling. Det har ikke på den tiden som har vært til rådighet vært mulig å undersøke hvordan hver enkelt virksomhet har organisert seg og rapportert inn på departementets spørsmål.

Selv om det ikke er omfattet av spørsmålet, har jeg behov for å understreke at det er viktig å ha en riktig forståelse av begrepet og oppgaven kommunikasjon både når det gjelder ansatte i departementets underliggende virksomheter og i helseforetakene.

Når det gjelder departementets underliggende virksomheter er noen av deres kjerneoppgaver nettopp å kommunisere kunnskap innenfor sine ansvarsområder. Folkehelseinstituttet sitt samfunnsoppdrag beskriver de på følgende måte på sine hjemmesider:

«Vårt samfunnsoppdrag er å produsere, oppsummere og kommunisere kunnskap for å bidra til godt folkehelsearbeid og gode helse- og omsorgstjenester.»

I departementets minste underliggende virksomhet, Bioteknologirådet, arbeider halvparten av de ansatte med kommunikasjon. På sine hjemmesider skriver de følgende:

«Bioteknologirådet skal bidra med informasjon til publikum og forvaltningen, og fremme debatt omkring de etiske og samfunnsmessige konsekvensene ved bruk av moderne bioteknologi.»

For Norsk Pasientskadeerstatning er det fastsatt i forskriften for virksomheten i § 4 bokstav a at de skal:

«Sørge for at det blir utarbeidet og formidlet informasjon om erstatningsordningen og pasientskadeloven til helsepersonell og pasienter.»

Tilsvarende vil ansatte som arbeider med kommunikasjon i helseforetakene ha et ansvar for å informere pasienter og brukere i sine opptaksområder om relevante forhold rundt sine tilbud, pasientbehandling, praktiske forhold mv. Dette gjøres bl.a. gjennom redaksjonelt ansvar for hjemmesider, sosiale medier osv. Ikke minst koronaepidemien viste viktigheten av å kunne kommunisere med innbyggerne både nasjonalt og lokalt. Dette vil også til en viss grad gjelde for de helseforetakene som ikke har direkte pasientbehandling, men som forvalter viktige samfunnsoppgaver.

I tillegg er mange av disse virksomhetene, både underliggende etater og helseforetakene, store arbeidsgivere med behov for internkommunikasjon. Oslo universitetssykehus HF som er den største virksomheten, har i overkant av 24 000 ansatte, og må naturlig nok også bruke ressurser på internkommunikasjon som reflekterer dette.

SPØRSMÅL NR. 121

Innlevert 14. oktober 2025 av stortingsrepresentant Maren Grøthe

Besvart 28. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden opplyse om antall ansatte med «direktør» i stillingstittelen i hhv Helse- og omsorgsdepartementet (HOD), underliggende etater av HOD, samtlige RHF, samtlige HF og de felleseide helseforetakene samt oppgi samlede utgifter til lønn/samlet godtgjørelse inkludert pendlerbolig, pendlerreiser, pensjonsopptjening mv. for alle disse?

BEGRUNNELSE:

Ber om å få oversikten fordelt per etat/virksomhet.

Svar:

Antall ansatte med «direktør» i stillingstittelen i de ulike virksomhetene, går frem av vedlagte tabell. I tabellen ligger også de totale lønnskostnadene i den enkelte virksomhet og det totale antall ansatte.

Jeg vil innledningsvis peke på at «direktør» i stillingstittelen ikke nødvendigvis innebærer verken personalansvar eller lederoppgaver. I det statlige tariffområdet hvor man finner departementet og departementets underliggende virksomheter, er det stillingstitler som inne-

holder direktør, men som er å betrakte som ordinære saksbehandlerstillinger.

Dette vil f.eks. gjelde en stillingstittel som fagdirektør, som er en stilling på den faglige karriereveien i staten. Tilsvarende er det ansatte som har hatt en lederstilling og som har beholdt stillingstittel, men som ikke lenger har en slik lederstilling. Dette kan være som en konsekvens av endrede politiske prioriteringer, omorganiseringer osv. Disse vil da ha rettskrav på å beholde sin embetstittel f.eks. som avdelingsdirektør. Samtidig er det stillinger som reelt sett er lederstillinger f.eks. i et departement som ikke er omfattet av denne oversikten. Dette gjelder både departementsråd og ekspedisjonssjef, som er de to høyeste administrative lederstillingene i et departement.

Stillingstitler i det statlige tariffområdet er gjenstand for forhandlinger mellom Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet og hovedsammenslutningene i det statlige tariffområdet. Jeg er kjent med at Helse- og omsorgsdepartementet i sine innspill til forhandlinger av hovedtariffavtalen, har ønsket å fjerne «direktør» fra enkelte stillingskoder, men at partene etter forhandlingene har opprettholdt disse.

Jeg vil avslutningsvis nevne at man også i helseforetakene har store forskjeller i bruk av titler med og uten

Virksomhet	Antall ansatte innen kommunikasjon og samfunnskontakt	Totalt antall ansatte i virksomheten
Helse- og omsorgsdepartementet	10	228
Direktoratet for strålevern og atom-sikkerhet	5	167
Statens helsetilsyn	3	114
Folkehelseinstituttet	18	1 298
Direktoratet for medisinske produkter	6	395
Norsk pasientskadeerstatning	4	170
Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten	3	160
Helsedirektoratet	19	845
Statens undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgstjenesten	2	28
Bioteknologirådet	4	8
Helse Bergen HF	14	14 026
Helse Fonna HF	3	4 291
Helse Førde HF	3	3 199
Helse Stavanger HF	7	8 726
Helse Vest IKT AS	3	780
Helse Vest RHF	5	84
Nasjonale pasientinformasjon nettsider – ansvar lagt til Helse Vest RHF	5	
Sjukehusapoteka Vest HF	2	349
Akershus universitetssykehus HF	6	8 608
Helse Sørøst RHF	8	192
Oslo Universitetssykehus HF	22	20 419

Virksomhet	Antall ansatte innen kommunikasjon og samfunnskontakt	Totalt antall ansatte i virksomheten
Sunnås sykehus HF	5	800
Sykehuset Innlandet HF	8	8118
Sykehuset Telemark HF	3	3 330
Sykehuset Vestfold HF	6	5 649
Sykehuset Østfold HF	5	7335
Sykehuspartner HF	7	2018
Sykehusapotekene HF	1	1115
Sørlandet sykehus HF	6	6406
Vestre Viken HF	9	9 873
Finnmarkssykehuset HF	2,1	1 837
Helgelandssykehuset HF	3,0	1 825
Helse Nord IKT	3,0	496
Helse Nord RHF	4,8	123
Nordlandssykehuset HF	4,8	4 039
Sykehusapoteket HF	0,3	170
Universitetssykehuset NordNorge HF	7,9	7 198
Helse MidtNorge RHF	5,0	86,9
Helse Møre og Romsdal HF	4,3	6 127
Helse NordTrøndelag HF	4,5	2 890
Hemit HF	2,0	460
St. Olavs hospital HF	7,0	11 717
Sykehusapotekene MidtNorge HF	1,0	308
Helsetjenestens driftsorganisasjon for nødnett HF	0	186

Virksomhet	Antall ansatte innen kommunikasjon og samfunnskontakt	Totalt antall ansatte i virksomheten
Luftambulansetjenesten HF	1	28,7
Pasientreiser HF	4	125
Sykehusbygg HF	1	186
Sykehusinnkjøp HF	3	364

direktør. Som illustrasjon kan det vises til at Oslo universi-

tetssykehus HF bruker betegnelsen klinikkleder, der andre sykehus i noen tilfeller benytter klinikkdirektør.

SPØRSMÅL NR. 122

Innlevert 15. oktober 2025 av stortingsrepresentant Hanne Beate Stenvaag

Besvart 22. oktober 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kan statsråden bekrefte at flertallet av asylsøknader fra transpersoner fra USA behandles etter 48-timersregelen, og vil hun vurdere å instruere utlendingsmyndighetene til å gi asylsøknader fra USA, der søkeren er en transperson, en ordinær behandling, på bakgrunn av den forfølgelsen transpersoner utsettes for i landet?

BEGRUNNELSE:

Det siste året har antallet asylsøknader fra USA mange-doblet seg. Hittil i år har 31 amerikanske statsborgere søkt om asyl i Norge. I 2024 var dette tallet ni personer. Mange av de som kommer hit og søker beskyttelse er transpersoner.

Transpersoner i USA står nå overfor omfattende rettighetsbrudd under det nåværende regimet, der presidentens ordre har ført til forbud mot kjønnsbekreftende behandling, manglende tilgang til helsehjelp, og angrep på deres juridiske kjønn og identitet. USA er ikke lenger et trygt land for transpersoner. I flere delstater har det blitt vedtatt lover som ulovliggjør transpersoners rett til medisinsk behandling. Dette skjer i et land hvor den politiske ledelsen har som mål å frata transpersoner deres rett til å eksistere offentlig som sitt autentiske kjønn.

Til tross for dette klassifiserer UDI USA som et trygt land, og dette fører til at de aller fleste søknader fra personer som søker beskyttelse fra USA blir avslått. I lys av de pågående menneskerettsbruddene og de livsfarlige forholdene for transpersoner i USA, er det avgjørende at Norge tar et standpunkt for å beskytte mennesker som er i livsfare og som trenger beskyttelse.

Vi har også eksempler på at det allerede er transpersoner som har søkt om asyl i Norge og fått den avslått. I tillegg har transkvinner blitt tvunget til å dele rom med menn, og det er også noen som til og med ble sendt til Trandum. Ved å åpne for asyl for transpersoner fra USA kan Norge bidra til å redde liv og sende et viktig signal om at menneskerettighetene er absolutte, spesielt

for minoriteter som er utsatt for systematisk forfølgelse. Dette vil også være særlig viktig all den tid USA er en av våre aller nærmeste allierte.

Svar:

Jeg vil minne om at det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som avgjør saker og klager etter utlendingsloven, herunder asylsaker. Verken statsråden eller departementet har myndighet til å gripe inn i eller påvirke utfallet av enkeltsaker, med mindre de gjelder hensynet til grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn.

USA står på UDIs liste over land som omfattes av 48-timersprosedyren. Det innebærer at UDI legger til grunn at internasjonale menneskerettigheter etterleves på et akseptabelt nivå i USA.

Hovedformålet med 48-timersprosedyren er at asylsøknader fremmet av søkere fra disse landene skal prioriteres og behandles raskt, fordi disse søknadene ofte vil være åpenbart grunnløse. Prosedyren virker preventivt mot ankomster av søkere uten beskyttelsesbehov og bidrar til at asylsystemet ikke belastes mer enn nødvendig. Prosedyren hindrer også at søkerne må gå gjennom en langvarig prosess.

Hvilke land som til enhver tid står på listen over land i 48-timersprosedyren er ikke konstant. UDI følger løpende med på situasjonen i aktuelle land, og UDI kan fjerne eller legge til land på listen dersom landinformasjon tilsier det.

Jeg er ikke kjent med hvor mange saker UDI har behandlet etter 48-timersprosedyren som gjelder transpersoner fra USA, men på generelt grunnlag kan jeg si at asylsøkere som kan tenkes å fylle vilkårene for beskyttelse, tas ut av hurtigprosedyren. Alle asylsøknader blir vurdert på individuelt grunnlag på bakgrunn av søkerens anførsler sammenholdt med oppdatert landinformasjon om situasjonen for personer med samme bakgrunn i det landet eller området de kommer fra.

SPØRSMÅL NR. 123**Innlevert 15. oktober 2025 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 27. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan statsråden opplyse hvor mange ansatte jobber som med henholdsvis kommunikasjon og samfunnskontakt i henholdsvis Helse- og omsorgsdepartementet (HOD), underliggende etater av HOD, samtlige RHF, samtlige HF og de felleseide helseforetakene?

BEGRUNNELSE:

Ber om å få oversikten fordelt per etat/virksomhet.

Svar:

Oversikten over antall ansatte som jobber med samfunnskontakt og kommunikasjon i departementet, departementets underliggende virksomheter, RHF og helseforetak går frem av vedlagte oversikt. I oversikten er også lagt inn det totale antall ansatte i virksomhetene.

Det er tatt utgangspunkt i de personene som hører til kategorien kommunikasjons- og samfunnskontakt i de ulike virksomhetene, men tallene vil ikke nødvendigvis være helt sammenlignbare, avhengig av hvordan de ulike virksomhetene er organisert.

Som en illustrasjon kan jeg vise til at det i Helse Vest RHF er fire medarbeidere som har oppgaver med pasientbiblioteket og koordinering av frivillighetstjenesten registrert i kommunikasjonsavdelingen. I tillegg er også en kulturmedarbeider registrert i samme avdeling. Det har ikke på den tiden som har vært til rådighet vært mulig å undersøke hvordan hver enkelt virksomhet har organisert seg og rapportert inn på departementets spørsmål.

Selv om det ikke er omfattet av spørsmålet, har jeg behov for å understreke at det er viktig å ha en riktig forståelse av begrepet og oppgaven kommunikasjon både når det gjelder ansatte i departementets underliggende virksomheter og i helseforetakene.

Når det gjelder departementets underliggende virksomheter er noen av deres kjerneoppgaver nettopp å kommunisere kunnskap innenfor sine ansvarsområder. Folkehelseinstituttet sitt samfunnsoppdrag beskriver de på følgende måte på sine hjemmesider:

«Vårt samfunnsoppdrag er å produsere, oppsummere og kommunisere kunnskap for å bidra til godt folkehelsearbeid og gode helse- og omsorgstjenester.»

I departementets minste underliggende virksomhet, Bioteknologirådet, arbeider halvparten av de ansat-

te med kommunikasjon. På sine hjemmesider skriver de følgende:

«Bioteknologirådet skal bidra med informasjon til publikum og forvaltningen, og fremme debatt omkring de etiske og samfunnsmessige konsekvensene ved bruk av moderne bioteknologi.»

For Norsk Pasientskadeerstatning er det fastsatt i forskriften for virksomheten i § 4 bokstav a at de skal:

«Sørge for at det blir utarbeidet og formidlet informasjon om erstatningsordningen og pasientskadeloven til helsepersonell og pasienter.»

Tilsvarende vil ansatte som arbeider med kommunikasjon i helseforetakene ha et ansvar for å informere pasienter og brukere i sine opptaksområder om relevante forhold rundt sine tilbud, pasientbehandling, praktiske forhold mv. Dette gjøres bl.a. gjennom redaksjonelt ansvar for hjemmesider, sosiale medier osv. Ikke minst koronaepidemien viste viktigheten av å kunne kommunisere med innbyggerne både nasjonalt og lokalt. Dette vil også til en viss grad gjelde for de helseforetakene som ikke har direkte pasientbehandling, men som forvalter viktige samfunnsoppgaver.

I tillegg er mange av disse virksomhetene, både underliggende etater og helseforetakene, store arbeidsgivere med behov for internkommunikasjon. Oslo universitetssykehus HF som er den største virksomheten, har i overkant av 24 000 ansatte, og må naturlig nok også bruke ressurser på internkommunikasjon som reflekterer dette.

SPØRSMÅL NR. 124**Innlevert 15. oktober 2025 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 28. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Jeg ber om oversikt over lønn/samlet godtgjørelse til kommunikasjonsdirektører i samtlige RHF, samtlige HF og de felleseide helseforetakene.

Kan det også bes om at oversikten per kommunikasjonsdirektør inkluderer hhv. fastlønn, eventuelle andre godtgjørelser som pendlerbolig, pendlerreiser, pensjonsopptjening mv. og samlet godtgjørelse?

BEGRUNNELSE:

Ber om å få oversikten fordelt per etat/virksomhet.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet informasjon fra de regionale helseforetakene om samlet godtgjørelse til kommunikasjonsdirektører i de regionale helseforetakene, underliggende helseforetak og felleseide helseforetak. Tallene som er oppgitt under er fra 2024 for samlet godtgjørelse, inkludert pensjonsopptjening.

Helse Førde HF 1 210 699
 Helse Bergen HF 1 642 116
 Helse Fonna HF 1 394 558
 Helse Stavanger HF 1 640 090
 Sjukehusapoteka Vest HF 1 248 664
 Helse Vest RHF 1 850 372
 Helse Sør-Øst RHF 1 925 600
 Oslo Universitetssykehus HF 1 913 281
 Akershus universitetssykehus HF 1 980 000
 Sykehuset Telemark HF 1 615 084
 Sykehuset Østfold HF 1 448 391
 Sykehuset Innlandet HF 1 620 046
 Sykehuset Vestfold HF 1 799 670
 Sørlandet sykehus HF 1 552 945
 Vestre Viken HF 1 972 323
 Sunnås sykehus HF 1 828 637
 Sykehuspartner HF 1 391 000
 Helse Nord RHF 1 871 014
 Helse Møre og Romsdal HF 1 840 000
 Hemit HF 1 360 000
 St. Olavs hospital HF 1 830 000
 Helse Nord-Trøndelag HF 1 471 000
 Helse Midt-Norge RHF 1 892 000

Helse Nord RHF har informert meg om at kommunikasjonsfunksjonen er organisert noe ulikt i de underliggende helseforetakene i regionen. Den er på enkelte

steder organisert som en stabsfunksjon på nivå to, andre steder på nivå tre, eller underlagt en senterleder. Dette skiller seg fra noen av de andre regionene, der tilsvarende funksjon i helseforetakene oftere har direktør i tittel. I de underliggende helseforetakene i Helse Nord benyttes ofte tittelen kommunikasjonssjef. Tallene nedenfor beskriver samlet godtgjørelse i 2024 for den som er ansvarlig for kommunikasjonsfunksjonen i helseforetaket.

Finnmarkssykehuset HF 1 425 323

Helgelandssykehuset HF 1 261 837

Nordlandssykehuset HF 1 371 440

Universitetssykehuset i Nord-Norge HF 1 598 064

Regionale helseforetak og alle helseforetak utarbeider hvert år rapport om lønn og annen godtgjørelse til ledende personer i tråd med foretakets vedtekter og allmennakseloven §§ 6-16b. Rapportene er behandlet i styrene og godkjent av foretaksmøtene og viser samlet godtgjørelsene for ledere på de to øverste nivåene i virksomheten, det vil si administrerende direktør og nærmeste ledergruppe. Kommunikasjonsdirektører har i hovedsak lik pensjonsopptjening som andre ansatte i helseforetakene. De fleste oppgir å ha beregnet tall for pensjonsopptjening sjablongmessig, mens andre kan ha individuelt beregnet pensjonsopptjening. Det tas derfor forbehold om ulike beregningsmåter for tallene for de respektive helseforetakene.

Ingen av de felleseide helseforetakene har egne kommunikasjonsdirektører.

SPØRSMÅL NR. 125**Innlevert 15. oktober 2025 av stortingsrepresentant Ove Trellevik****Besvart 22. oktober 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Fiskeri- og havministeren sin påstand i sitt svar til representanten Helge Andre Njåstad er, sitat; «Forsvarsmateriell (FMA) skriv i sin rapport at dei meiner det er svært sannsynleg at torpedoar vil detonere ved tildekking.»

På hvilken bakgrunn hevder fiskeri- og havministeren at Forsvarsmateriell mener det er «svært sannsynlig» at torpedoene vil detonere ved tildekking, og hvor kommer denne påstanden fra?

BEGRUNNELSE:

I dokument nr. 15:3217 (2024-2025) kan det se ut som om Fiskeri og havministeren feilinformerer Stortinget.

Fiskeri- og havministeren skriver:

«Forsvarsmateriell (FMA) skriv i sin rapport at dei meiner det er svært sannsynleg at torpedoar vil detonere ved tildekking.»

FMA overleverte sitt svar på bistand i forbindelse med kartlegging av U-864 1. september 2025, med vedlagt rapport om hvordan ammunisjonssikkerhet påvirker ulike alternativer for håndtering av kvikksølv i ubåtraket og forurensede sedimenter, en omfattende risikovurdering, og en egen rapport om ammunisjonsbeholdningen om bord i U-864. Oversendelsesbrevet med vedlegg er en formell leveranse fra etaten Forsvarsmateriell som fagmyndighet maritimt materiell og ammunisjonssikkerhet, og er signert assisterende direktør i Forsvarsmateriell og parafert av sjefen for Maritime kapasiteter.

I FMAs risikovurdering er sannsynligheten for detonasjon av store eksplosiver (som torpedoer) ved tildekking satt til verdien 3, sannsynlig – det vil si at det anses like sannsynlig som usannsynlig at hendelsen oppstår. Det eneste tilfellene FMA har satt verdien for sannsynlighet til 5 på (svært sannsynlig) er knyttet til jordskjelv, ikke tildekking. Verken Kystverket eller Ekspertutvalget har, til tross for at farvannet ved Fedje ligger i et område som er utsatt for jordskjelv, ikke risikovurdert hva som vil kunne skje med kvikksølvforurensningen om torpedoer i vraket detonerer som følge av jordskjelv.

Svar:

Som del av arbeidet med å gjennomføre undersøkelser av vraket U-864, i tråd med bestilling fra NFD, har Kystverket innhentet vurderinger fra tre etater i forsvarssektoren. Bl.a. har de innhentet vurderinger fra Forsvarsmateriell

(FMA) knyttet til risiko for detonasjon av eksplosiver i vraket ved tildekking.

I sitt svar til Kystverket har FMA vurdert flere hendelser som høy risiko. Noen hendelser er vurdert som svært sannsynlige med alvorlige konsekvenser, mens andre er vurdert som sannsynlige, der konsekvensenes alvorlighetsgrad likevel medfører at risikoen anses som høy. På bakgrunn av disse vurderingene fraråder FMA alle former for tildekking av vraket før torpedoer og annen ammunisjon er fjernet. I svaret som representanten viser til gikk det derfor frem, kort oppsummert at FMA mener det er svært sannsynlig at torpedoene vil detonere ved tildekking. Jeg kan se at denne formuleringen kan oppleves som upresis når den sees i sammenheng med FMAs egen begrepsbruk, når de beskriver hver enkelt av de uønskede hendelsene. Hovedbudskapet er imidlertid klart, nemlig at FMAs risikovurdering avviker både fra tidligere vurderinger gjort av FMA, og fra vurderinger gjort av FFI og Forsvaret i 2025. Det er derfor behov for ytterligere avklaringer om risikovurderingene, og Kystverket har gitt Forsvarets forskningsinstitutt i oppdrag bl.a. å modellere og beregne risiko bl.a. knyttet til detonasjon og brist i trykklufttank.

SPØRSMÅL NR. 126**Innlevert 15. oktober 2025 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 23. oktober 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Kan statsråden legge fram en oversikt over alle aktører som tilbyr VTA-plasser, hvor mange plasser aktørene har avtale om å levere og hvor mange som står på venteliste for å få en VTA-plass hos hver enkelt aktør?

BEGRUNNELSE:

Det bes også om at antall plasser og antall på venteliste presenteres i en total per fylke. Dersom det føres ventelister hos Nav som ikke er knyttet til en spesifikk VTA-aktør, bes det om at disse tallene også legges frem.

Svar:

Varig tilrettelagt arbeid (VTA) er et arbeidsmarkedstiltak for personer som mottar eller i nær fremtid ventes å få innvilget uføretrygd, og har behov for spesiell tilrettelegging og tett oppfølging. Tiltaket tilbys i to varianter: VTA i forhåndsgodkjent virksomhet, hvor tiltaket primært gjennomføres hos tiltaksarrangøren, og VTA i ordinær virksomhet, hvor tiltaket gjennomføres i sin helhet hos arbeidsgiver i ordinært arbeidsliv.

For å besvare spørsmålene fra representanten, har departementet innhentet informasjon fra Arbeids- og velferdsdirektoratet. Den vedlagte oversikten over VTA-arrangører viser aktører som tilbyr VTA i forhåndsgodkjente virksomheter. Kolonnen «Total plasser på gjennomføringer» viser til antall aktive deltakere hos de ulike arrangørene. Dette tallet samsvarer i hovedsak med antall avtalte plasser, men det kan forekomme mindre avvik, normalt én til to plasser, hos enkelte arrangører. Noen arrangører står oppført flere ganger, som Adaptor Hub og Axello Arbeid. Dette skyldes at oversikten inkluderer ulike avdelinger hos arrangørene.

Representanten ber i begrunnelsen også om at antall plasser og antall på venteliste presenteres i en total per fylke. Direktoratet har ikke en fullstendig oversikt over antall personer som står på venteliste hos hver enkelt aktør, men det anslås likevel at om lag 900 personer venter på oppstart i VTA i forhåndsgodkjente virksomheter (VTA-S), se tabell under for fordeling per fylke. «Antall plasser» er rundet av til nærmeste fem. Direktoratet har dessverre ikke mulighet til å fremskaffe tilsvarende tall for VTA i ordinær virksomhet.

Fylker	Antall VTA-S arrangører	Antall plasser	Venter på oppstart
Agder	22	745	35
Innlandet	21	760	94
Møre og Romsdal	15	430	30
Nordland	28	615	18
Oslo	10	650	28
Rogaland	10	775	96
Troms og Finnmark	27	630	27
Trøndelag	23	860	150
Vest Viken	15	650	62
Vestfold Telemark	14	910	134
Vestland	31	1000	120
Øst Viken	26	1360	128
Sum	242	9385	922

Den vedlagte oversikten over VTA-tilbydere viser aktører som tilbyr VTA i forhåndsgodkjente og ordinære virksomheter, basert på avtaler den enkelte tiltaksarrangør har med Nav-fylkene. Oversikten inkluderer kun foretak som har hatt minst 10 VTA-deltakere i perioden 1. januar 2025 til 30. september 2025. Foretak med færre enn 10 deltakere inngår ikke i oversikten. Det er et stort antall bedrifter som har en én eller få deltakere. Det er også en del utskifting av deltakere i VTA-O. Det er verken hensiktsmessig eller forsvarlig av personvern hensyn å liste opp alle.

Ettersom oversikten viser antall tiltaksdeltakere i en gitt periode, kan den for enkelte arrangører vise høyere tall enn oversikten over VTA-arrangører i forhåndsgodkjente virksomheter, som viser antall plasser. For de-

partementer som er nevnt i oversikten, er underliggende etater som tilbyr VTA i ordinær virksomhet inkludert. Når det gjelder kommunene, vises det til kommunen som arbeidsgiver.

Vedlegg 1:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2025-2026/dok15-202526-0126-vedlegg1.pdf>

Vedlegg 2:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2025-2026/dok15-202526-0126-vedlegg2.pdf>

SPØRSMÅL NR. 127

Innlevert 15. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt

Besvart 20. oktober 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Nofima er et aksjeselskap hvor staten er majoritetseier, og er et næringsrettet forskningsinstitutt med formål om å bidra til økt konkurransekraft i sjømatindustrien og fiskeri- og havbruksnæringen gjennom egen- og oppdragsfinansiert forskning og utvikling.

Er statsråden trygg på at resultatene og konklusjonene fra forskningsrapportene til Nofima er korrekt slik at dyrevelferden ivaretas, og at sjømatnæringen etterlever kravene til god dyrevelferd og kvalitet når de følger anbefalingene fra Nofima?

BEGRUNNELSE:

Nofima som Næringsdepartementet har 56,8 prosent eierandel i er et av statens viktigste verktøy innen oppdragsforskning for norsk sjømatnæring. Nofima har bl.a. har forsket på fangst / mottak / levendelagring / foring / levendetransport / logistikk etc. av kongekrabben i snart tre tiår og konklusjonene de har bidratt med har vært viktig og førende for både myndigheter med tanke på regulering og for næringens kompetanseheving for å øke lønnsomhet og bedre dyrevelferd. Utallige Nofima rapporter slår fast at Fisk og skalldyr kan holdes levende etter at de er fanget i havet, målet er bedre kvalitet, økt verdiskapning og mer lønnsomt fiskeri.

I Nofimas publikasjon «Lagring og transport av levende kongekrabbe – en veiledning utarbeidet av Nofima på oppdrag fra FHF» fra april 2014 (<https://www.fhf.no/prosjekter/prosjektbasen/900924/>), fremgår det at:

«Under levendelagring over lengre perioder reises det ofte spørsmål om dyrene trenger mat, både med tanke på å sikre god dyrevelferd og å bevare kvaliteten på dyrene.

Kongekrabben regnes for å være et relativt robust dyr. Den kan tåle lange sulteperioder uten at det går utover evnen til å overleve så lenge temperaturen holdes på et nivå hvor krabben trives (1–8 °C).

Forsøk viser at både føret og uføret kongekrabbe godt klarer opptil to måneders lagring under vinterforhold (temperatur lavere enn 8 °C).»

Svar:

Nofima AS er et næringsrettet forskningsinstitutt med kompetanse på hele verdikjeden innen blå og grønn sektor. Nofimas formål er å levere forskning og innovasjon som bidrag til bærekraftig matproduksjon og god forvaltning av ressurser fra hav og land.

Norske forskningsmiljøer spiller en viktig rolle med å bidra med god kunnskap for forsvarlig forvaltning og regulering av sjømatnæringen.

Det ligger ikke til en statsråd å vurdere kvaliteten på individuelle forskningsarbeider fra Nofima. Kvalitetssikring av forskningsrapporter i Norge foregår gjennom blant annet fagfellevurdering, institusjonelle rutiner og nasjonale forskningsetiske retningslinjer til god vitenskapelig praksis. Institusjonene som produserer forskning har et ansvar for at rapportene oppfyller viten-

skapelige kvalitetskrav, inkludert metodisk holdbar gjennomføring, dokumentasjon og etterrettelighet.

Videre er det ikke Nofima som regulerer dyrevelferd i Norge, og næringsaktører er ikke pålagt å følge anbefalinger som gis av instituttet. Krav til dyrevelferd og kvalitet i sjømatnæringen i Norge fastsettes hovedsakelig av staten gjennom dyrevelferdsloven, matloven og tilhørende forskrifter. Disse lovene forvaltes av Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet, mens Mattilsynet har det operative ansvaret for å veilede om regelverket og kontrollere at de etterleves.

SPØRSMÅL NR. 128

Innlevert 15. oktober 2025 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen

Besvart 23. oktober 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hva er årsaken til at det i høringen av ny ressursallokeringsmodell for påtale ikke er noen forslag som vil tilføre Sør-Vest politidistrikt flere påtaleressurser, og er statsråden av den oppfatning av at Sør-Vest politidistrikt har forsvarelige rammer for å løse samfunnsoppdraget?

BEGRUNNELSE:

Aftenbladet skrev 3. september 2025 om at Sør-Vest politidistrikt i alle tre fordelingsmodeller som er på høring vil miste i overkant av 14 millioner til påtale og dermed ti politiadvokater – tilsvarende en hel påtaleseksjon. Justisministeren har tidligere avvist å gripe inn.

I forslagene er det ingen tyngre vektning av befolkningstall og det benyttes kun ett enkelt referanseår som vurderingsgrunnlag for fordelingen av ressurser.

Nylig ble det også kjent at det innføres hurtigspor for ungdomskriminelle i Sør-Vest politidistrikt, men det er ikke tatt høyde for det heller i de tre forslagene.

Svar:

Ressursallokeringsmodellen (RAM) er politiets egen modell for ressursallokering. Politiet opplyser at dagens RAM fordeler eksisterende budsjetttrammer kun mellom politidistriktene. Formålet med bruken av dagens RAM er bl.a. å skape grunnlag for at fordeling av budsjett til politidistriktene skjer på bakgrunn av et sett med objektive kriterier, fange opp demografi- og kriminalitetsendringer som gir

endret ressursbehov samt gi insentiv til mer effektiv ressursbruk. RAM gir ikke føringer om hvor mye det enkelte politidistriktet skal bruke på de ulike oppgavene distriktet ivaretar. Det understrekes videre at RAM er en omfordelingsmodell som fordeler eksisterende budsjetttrammer mellom politidistriktene. Det betyr at RAM fungerer som et nullsumspill: økt beregnet budsjett for noen distrikter innebærer tilsvarende reduksjon for andre.

Modellen forsøker så langt det lar seg gjøre å ta hensyn til distriktenes særskilte behov. Eksempelvis tas det høyde for at politidistrikter med ansvar for grensekontroll har behov for noen flere ressurser enn distrikter uten det samme ansvaret. Det tas videre høyde for at enkelte distrikter har større avstander og/eller vanskelig fremkommelighet, og derfor kan ha behov for noen flere ressurser. Målet er at RAM skal føre til en budsjettfordeling som i større grad sikrer at distriktene har de samme rammeforutsetningene til å løse samfunnsoppdraget.

Som det fremkommer i den korte og spissede områdegjennomgangen av økonomistyringen og budsjett-situasjonen i politiet av mars 2024 er det ulike syn i etaten på hvorvidt modellen bidrar til en hensiktsmessig budsjettfordeling. Modellen ble evaluert av et eksternt miljø i 2022, og det er blitt gjort enkelte justeringer av modellen etter det.

Jeg er kjent med at det har vært arbeidet med å utvikle en tilsvarende modell for budsjettfordeling til påtalemyndigheten i politiet, og at denne nå har vært sendt på høring. Jeg har tiltro til at Politidirektoratet i dialog med enhetene ved behov gjør de nødvendige justerin-

gene i modellen som gir de beste rammeforutsetningene til å løse samfunnsoppdraget.

SPØRSMÅL NR. 129

Innlevert 15. oktober 2025 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 22. oktober 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Er det avklart med Forsvarsdepartementet at Kystverket sender oppdrag direkte og kun til FFI, og hvorfor har ikke Kystverket sendt samme oppdrag til Forsvaret og Forsvarsmateriell?

BEGRUNNELSE:

I «Kystverkets vurderinger og anbefalinger etter undersøkelse og kartlegging av U-864 i 2025», datert 15. september 2025, skriver Kystverket på s. 46:

«Status på utredningene om ammunisjon og eksplosiver

På grunn av motstrid i vurderingene fra forsvarssektoren har Kystverket tildelt FFI et oppdrag om å gjennomføre beregninger og modellering av blant annet risiko for detonasjon av torpedoer under tildekking, brist i trykklufttank, fylling av vrak med masser, og sannsynlighet for sympatidetonasjon. Dette oppdraget pågår, og svar er ventet først vinter 2026. På grunn av dette arbeidet vil Kystverket trenge mer tid på vurderingene knyttet til endelig tiltak enn det som var forutsatt.»

Svar:

På grunn av motstridende vurderinger internt i forsvarssektoren om risiko ved tildekking av U-864, er det behov for ytterligere kartlegging av risikoelementer.

Kystverket har gitt et oppdrag til Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) om å modellere og beregne risiko for bl.a. detonasjon, og brist i trykklufttank.

Kystverket ga oppdraget til FFI fordi disse utfører mange ulike analyser som inngår i leveranse til Forsvaret og andre aktører, og har bred faglig portefølje som inkluderer modellering av risiko, analyse av eksplosiver, miljøpåvirkning og sikkerhetsvurderinger. FFI er derfor et naturlig valg for et oppdrag med å modellere og beregne risiko knyttet til eksplosiver.

Kystverket har orientert meg om at de ikke kjent med at Forsvarsmateriell (FMA) eller Forsvaret gjennomfører denne type modelleringer eller har kompetanse til å beregne spredning av forurensning. Kystverkets forståelse er at dette er en type tjeneste også FMA og Forsvaret besitter av FFI ved behov.

For øvrig er det etablert praksis at forsknings- og utredningsinstitutter, også offentlig finansierte sådanne slik som FFI, mottar oppdrag uten at bestillingene går via overordnet departement.

SPØRSMÅL NR. 130**Innlevert 16. oktober 2025 av stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther****Besvart 22. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Deler regjeringen forståelsen til byrådet i Bergen, om at «statens fremlagte investeringsplaner», er et argument for å ikke øke takstene for å oppnå gjennomsnittstakst?

BEGRUNNELSE:

Bypakke Bergen (Prop. 11 S, 2017–2018) danner grunnlaget for bompengenivået i bomringen i Bergen. Gjennomsnittsinntekten skulle i 2025 vært på rundt 15 kroner per passering. Ifølge tall fra Ferde er den i realiteten under 12 kroner. Byrådet i Bergen, utgått av partiene Høyre, Frp og Senterpartiet, har ikke ønsket å justere bompengetakstene slik at gjennomsnittsinntekten oppnås. Byrådet har videre blokkert initiativene fra staten (ved Statens Vegvesen) og Vestland fylkeskommune til å justere takstene slik at gjennomsnittstakst oppnås. Konsekvensene av manglende takstjustering er at det har blitt samlet inn mange hundre millioner for lite i 2023 og 2024. I løpet av 2025 har man allerede tapt over 200 millioner.

På spørsmål til byrådet om konsekvensene av inntektstapet er svaret til media:

«– Selv om gjennomsnittstaksten har falt, er det foreløpig tilstrekkelig med bompengemidler til å finansiere prosjektene i Bergen, herunder Bybanen og Nordhordlandstunnelen, gitt statens fremlagte investeringsplaner. Dermed har det ikke vært prekært å øke bompengetakstene, sier Nævdal-Bolstad til Nettavisen.»

Jeg stiller meg undrende til begrunnelsen, at det er «statens fremlagte investeringsplaner» som danner grunnlag for at det ikke er et behov for å oppnå gjennomsnittsinntekten. Slik representanten forstår Nasjonal transportplan så ligger alle prosjektene fra Bypakke Bergen inne i transportplanen slik den ble foreslått av regjeringen. Prosjektene i Bypakke Bergen tilsier at gjennomsnittsinntekten må oppnås, og følgelig at takstene må justeres.

Svar:

Bompengenivået i Bypakke Bergen og takstene i bomringen i Bergen er fastsatt gjennom lokale vedtak i bystyret og fylkestinget og Stortingets behandling av Prop. 11 S (2017–2018) Finansiering av Bypakke Bergen i Hordaland, jf. Innst. 90 S (2017–2018).

Lokale myndigheter og Stortinget har sluttet seg til at gjennomsnittstaksten ikke skal overstige 11,5 2017-

kr, som tilsvarer 15,1 kr per september 2025. Bompengetakstene prisjusteres årlig, men på grunn av økt andel nullutslippskjøretøy med lav takst har den faktiske gjennomsnittstaksten de siste årene ligget under den vedtatte rammen fra Prop. 11 S (2017–2018). Per september 2025 er den faktiske gjennomsnittstaksten 11,63 kr.

Jeg er kjent med at styringsgruppen i Miljøløftet etter initiativ fra vegdirektøren har gjennomført en analyse av ventet inntektsutvikling i Bypakke Bergens gjestående innkrevingsperiode frem til og med 2037. I den forbindelse er det anbefalt å gjennomføre flere tiltak for å komme nærmere den vedtatte gjennomsnittstaksten i Prop. 11 S (2017–2018). Faglige vurderinger viser at høyere faktisk gjennomsnittstakst vil, i tillegg til å bidra til å delfinansiere prosjekter i Bypakke Bergen, bidra til nullvekstmålet ved å dempe trafikkveksten i Bergens-området. Det er imidlertid opp til lokale myndigheter å eventuelt fatte vedtak om høyere takst.

Prosjekt og tiltak i den bompengefinansierte Bypakke Bergen er en del av byvekstavtalen for Bergens-området, og blir prioritert gjennom porteføljestyling. Omfanget av utbyggingen skal tilpasses den økonomiske rammen for bypakken og byvekstavtalen, og konkretiseres gjennom rulleringen av fireårige handlingsprogram.

Samferdselsdepartementet har ikke vært involvert i en vurdering av om dagens bompengeinntekter kan finansiere fremtidige prosjekter som Bybanen til Åsane, E39 Fløyfjelltunnelen og E39 Vågsbotn–Klauvaneset. I Meld. St. 14 (2023–2024) Nasjonal transportplan 2025–2036 er det lagt til grunn at byvekstavtalene i de fire største byområdene skal reforhandles. I denne sammenhengen vil det være naturlig å vurdere finansieringsgrunnlaget for aktuelle prosjekter i Bergens-området. Det er ikke besluttet når disse reforhandlingene vil skje.

SPØRSMÅL NR. 131**Innlevert 16. oktober 2025 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed****Besvart 24. oktober 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Hvordan legger regjeringen opp arbeidet med å vurdere hvordan vertskommuner kan få mer igjen for mineralutvinning, kan regjeringen bekrefte at en avgift og/eller skatt som direkte tilfaller vertskommunen vil være del av disse vurderingene, og hvordan vil kommunene og næringen bli involvert i arbeidet?

BEGRUNNELSE:

Støre-regjeringen skapte store forventninger da de i Hurdalsplattformen slo fast at de ville «vurdere hvordan staten kan sikre at en større del av verdiskapingen i mineralnæringen blir igjen lokalt og nasjonalt». På tross av en rekke oppfordringer, og anbefaling fra evalueringsutvalget fra 2018, valgte regjeringen likevel ikke å inkludere spørsmålet i utvalgs- og departementsarbeidet som ledet fram til at ny minerallov ble vedtatt på Stortinget før sommeren.

I stedet viste departementet gjentatte ganger til at punktet i Hurdalsplattformen ville bli fulgt opp i en ny mineralstrategi. Denne ble lagt fram i 2023, og her skriver NFD at regjeringen vil «vurdere (...) hvordan lokalsamfunn kan få mer igjen ved mineralutvinning» (s.63)».

I Arbeiderpartiets partiprogram for 2025-2029 er ordlyden skjerpet til at partiet vil «at lokalsamfunn som stiller areal til rådighet for mineralnæringen, får ta del i verdiskapingen».

Stortinget vedtok i mars at «Stortinget ber regjeringen utrede hvordan kommunene kan sitte igjen med en større del av verdiskapingen knyttet til mineralvirksomhet» (vedtak nr. 529, jf. Innst. 171 S (2024–2025)). Jeg ber statsråden svare hvordan dette konkret vil følges opp.

Svar:

Mineralnæringen er viktig for regjeringen. Utvinning av kritiske råvarer bidrar til forsyningssikkerheten for Norge og allierte land og gir vekst og muligheter for næringsliv og lokalsamfunn. Derfor var det en milepæl da Stortinget vedtok ny minerallov før sommeren. Mineralnæringen skaper arbeidsplasser og gir ringvirkninger ved at gruveselskapene kjøper varer og tjenester. Dette kommer både lokalsamfunnet ved uttaket og den større regionen til gode. Nye mineralprosjekter kan gi ny giv og tilflytning til lokalsamfunn. Derfor har mineralprosjekter ofte lokal støtte. Samtidig kan tilretteleggingen for gruveprosjek-

ter i form av bygging av infrastruktur til virksomheten, tilrettelegging for nye innbyggere, men også areal- og tillatelsesprosesser kreve mye fra kommunen både økonomisk og politisk. Jeg har derfor forståelse for at kommuner kan ønske seg egne ordninger for økte inntekter til kommunene.

I Norge har kommunene en særlig sterk innflytelse på utviklingen av mineralprosjekter gjennom kommunens rolle i arealplanlegging i plan- og bygningsloven. For nye mineralprosjekter kan derfor økte inntekter til kommunen også styrke insentivene for å legge til rette for mineralvirksomhet. I mineralstrategien fremgår det at regjeringen vil:

«Legge til rette for en samfunnsøkonomisk lønnsom mineralnæring. Regjeringen vil herunder vurdere mulige økonomiske og næringspolitiske virkemidler for å stimulere til økt utvinning av kritiske råvarer, økt verdiskaping i mineralnæringen, mer bærekraftig mineralvirksomhet og hvordan lokalsamfunn kan få mer igjen ved mineralutvinning.»

Dette er gjeldende politikk og det jeg arbeider ut fra.

Regjeringen har som mål å legge til rette for økt mineralvirksomhet og økt utvinning av kritiske råmaterialer som trengs for både klimaomstilling og for å sikre og styrke europeisk og vestlig industri og verdikjeder, inkludert i forsvarsindustrien. Vi må derfor fremme mineralnæringens konkurransekraft om vi skal lykkes. En konkurransekraftig mineralnæring er et viktig grunnlag for lønnsomme og langsiktige arbeidsplasser i bergverksindustrien i norske lokalsamfunn. Jeg vil derfor understreke at innføring av nye skatter/avgifter overfor næringen krever grundige avveininger som ikke medfører at den samlede belastningen blir for stor.

Innlevert 16. oktober 2025 av stortingsrepresentant Finn Krokeide

Besvart 22. oktober 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Hva er det materielle innholdet i departementets formulering om at «man bør vise aktsomhet» i området rundt ammunisjonen på bunnen av Mjøsa jf. departementets brev til Gjøvik kommune av 03.09.25, og hvordan skal formuleringen «ingen juridiske forpliktelser» forstås i sammenheng med formuleringen «sikre at det ikke blir foretatt arealinngrep i området, noe som i verste fall kan føre til at ammunisjon detonerer og at forurensing fra ammunisjonen vil spre seg.» i FFI-rapporten av 24.04.24?

BEGRUNNELSE:

Det vises til Forsvarsdepartementets brev til Gjøvik kommune av 03.09.25. Nest siste avsnitt av brevet hitsettes i sin helhet:

«Når det gjelder sikkerhetssonene så er disse utarbeidet av Forsvarsbygg. Sonene har ingen juridiske forpliktelser knyttet til seg. Disse kartene skal i utgangspunktet kun gjøre folk og forvaltning bevisste på at det ligger ammunisjon på visse strekninger, og man bør vise aktsomhet. Det foreligger derfor ingen pålegg om ytterligere sikringstiltak eller forbud i forbindelse med dette. Representanter fra FD og Forsvarsbygg har til informasjon hatt digitale møter med utbyggingsavdelingen i Gjøvik kommune for å drøfte disse momentene i tillegg til å ha dialog for å samordne nye undersøkelser og utbyggingsplanene i kommunen.»

Det vises videre til Forsvarets forskningsinstituts rapport «Utbredelsen av dumpet ammunisjon i Mjøsa» av 24.04.24. Del 7 av rapporten har overskriften «Anbefalinger» og de to første avsnittene hitsettes i sin helhet:

«Det er påvist at det ligger betydelige mengder med dumpet ammunisjon hovedsakelig i to områder i Mjøsa. Det ene er i skipsleia til ferja mellom Gjøvik - Mengshol lokalisert i Gjøvik og Ringsaker kommune. Det andre er et større område utenfor Totenvika i Østre Toten og Stange kommune. Det anbefales at det opprettes et fareområde med tilstrekkelig sikkerhetssone til de kartlagte dumpeområdene. Dette vil sikre at det ikke blir foretatt arealinngrep i området, noe som i verste fall kan føre til at ammunisjon detonerer og at forurensing fra ammunisjonen vil spre seg.

Om det anses som nødvendig å avgrense fareområdet inn mot land i Totenvika, må det foretas ytterligere bunnkartlegginger inn mot land. Det kan i verste fall finnes ammunisjon helt inn mot brygga ved Pannengen. Det anbefales derfor i første rekke å trekke fareområdet helt inn mot brygga i Totenvika. Det samme gjelder for fareområdet mellom Gjøvik – Mengshol. I en periode med lav vannstand i Mjøsa ble det i 1969 funnet en større ansamling av håndvåpenammunisjon på en halv meters dyp ved Gjøvik brygge (Samhold-Velgeren, onsdag 9. april 1969). Dette indikerer at det selv helt inn mot land kan være

dumpet/mistet ammunisjon og at fareområdet bør gå fra bryggen i Gjøvik og helt inn til bryggen ved Mengshol.»

Svar:

Forsvarssektoren følger opp den dumpende ammunisjonen i Mjøsa på ulike måter. Vi gjennomfører både kartlegging og overvåking, og Forsvarsbygg har utarbeidet kart med såkalte sikkerhetssoner i to områder i Mjøsa. Setningene fra Forsvarsdepartementet og Forsvarets forskningsinstitutt som stortingsrepresentanten her trekker frem er relatert til disse kartene. Kartene skal gjøre folk og forvaltning oppmerksomme på at det ligger ammunisjon på visse strekninger, og er en anbefaling om at man bør være forsiktige og ta hensyn og forholdsregler hvis man skal gjøre fysiske tiltak som berører sjøbunnen. Før man foretar graving eller andre fysiske tiltak bør det eksempelvis gjøres nærmere undersøkelser i det arealet man ønsker å gjøre inngrep i.

Verken ammunisjonen eller sikkerhetssonene er til hinder for å gjøre arealinngrep. Kartene og eventuelle forundersøkelser gir viktig informasjon som reduserer risikoen for å gjøre inngrep med uheldige konsekvenser, slik Forsvarets forskningsinstitutt trekker frem i sin rapport. Forsvarsbygg har personell (ekspert på eksplosiver og ammunisjon) som kan bistå med vurderinger og anbefalinger.

Formuleringen i departementets brev til Gjøvik kommune av 3. september i år er gjeldende, da det ikke foreligger pålegg om ytterligere sikringstiltak eller forbud mot fysiske tiltak i sikkerhetssonene. Sammenhengen med Forsvarets forskningsinstituts setninger i deres rapport handler altså om å være føre-var og ha tilstrekkelig forhåndskunnskap for å sikre at man ikke gjør utilsiktede inngrep i selve ammunisjonen.

SPØRSMÅL NR. 133

Innlevert 16. oktober 2025 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 27. oktober 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å utarbeide nasjonale retningslinjer som sikrer forutsigbarhet og rettferdighet for familier der begge foreldre har beredskapsplikt, og sørge for at totalforsvarsplanene reflekterer dagens samfunnsstruktur?

BEGRUNNELSE:

Totalforsvaret skal sikre at hele samfunnet fungerer i krise og krig, men dagens beredskapsplaner tar i liten grad høyde for at mange nøkkelpersoner har omsorgsansvar. I et likestilt samfunn er det vanlig at begge foreldre har beredskapspliktige roller, for eksempel i Forsvaret, politiet eller helsesektoren. Vi kan heller ikke ta det for gitt at alle foreldre med beredskapsansvar har utvidet familie som er tilgjengelig for å ta over omsorg for barn. Det finnes i dag ingen nasjonale retningslinjer for hvordan slike situasjoner skal håndteres, noe som kan føre til svikt i både forsvarsevne og omsorg for barn.

Koronapandemien viste hvor raskt behovet kan oppstå, og Riksrevisjonen har slått fast at sivilsamfunnet fortsatt ikke er godt nok forberedt. Erfaringene fra Ukraina minner oss om at totalforsvar ikke er teori, men praktisk nødvendighet. Skal vi lykkes, må vi planlegge for det samfunnet vi faktisk har – med små familier, likestilt arbeidsliv og nøkkelpersonell som også er foreldre. Det krever klare prioriteringer, realistiske øvelser og ordning-

er som gir trygghet for barna og forutsigbarhet for de som skal bidra.

Svar:

Regjeringen er opptatt av tiltak som sørger for at samfunnets samlede ressurser utnyttes effektivt i sikkerhetsspolitiske kriser og krig. Det understrekes både i Nasjonal sikkerhetsstrategi og Totalberedskapsmeldingen.

Stortingets vedtak om et nytt kapittel i sivilbeskyttelsesloven som gir rammene for bruk av sivil arbeidskraftberedskap når riket er i krig, krig truer eller rikets selvstendighet er i fare, er et viktig tiltak i regjeringens politikk. I en slik situasjon vil det oppstå konkurranse om arbeidskraften, særlig fordi det må legges til grunn at en del personell vil bli mobilisert til Forsvaret. Det vil da være behov for prioriteringer mellom og innenfor ulike sektorer.

Arbeidet med oppfølging av sivil arbeidskraftberedskap pågår og i oppfølgingen vil rammene som gis i sivilbeskyttelsesloven konkretiseres, og det vil utarbeides kriterier som skal legges til grunn for å prioritere mellom og innenfor sektorer. Det er en rekke elementer og problemstillinger som må ivaretas og balanseres, herunder hva som er realistiske rammer i dagens samfunnsstruktur, og det er viktig å bygge på kunnskapen som er i fagmyndighetene våre. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Forsvaret, Arbeids- og velferdsdirektoratet og Helsedirektoratet er sentrale i arbeidet. Regjeringen er også opptatt av å involvere partene i arbeidslivet tett i dette arbeidet slik at vi kan utarbeide robuste ordninger.

SPØRSMÅL NR. 134

Innlevert 16. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bent-Joachim Bentzen

Besvart 22. oktober 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Sett i lys av at så få Ukrainere får avslag på opphold, kan statsråden bekrefte at UDI følger opp regelverket som ble

innført fra september 2024 og samtidig opplyse Stortinget med dokumentasjon på hvor mange ukrainere som har

fått avslag på varig opphold fordi de har kommet fra områder UDI har definert som trygge?

BEGRUNNELSE:

De siste to månedene i høst har ankomsttallene i fra Ukraina økt i fra 160 i uke 33 til 615 i uke 40. Det betyr at Norge nå opplever en stor pull-effekt av flyktninger i fra Ukraina. Norge stiller opp for Ukraina, samtidig må vi sørge for at presset på kommunene ikke blir for stort. Det skaper uro, dårlig integrering og får konsekvenser for kommunale tjenester vi alle bruker som skole, nav, barnehage og legekantor. Når vi ser det kommer så mange som nå er Senterpartiet redde for at vi mister denne balansen.

Fra 27.september 2024 endret tidligere justisminister, fra Senterpartiet, Emilie Enger Mehl loven om kollektiv beskyttelse slik at personer som kommer til Norge i fra områder som UDI vurderer som trygge ikke automatisk får opphold. Målet med dette var å målrette innsatsen til personer som har et reelt beskyttelsesbehov. Da uttalte tidligere arbeids og inkluderings minister Tonje Brenna:

«Det begynner å bli fullt i Norske kommuner».

Situasjonen i norske kommuner er flere steder mye verre nå enn den var da.

I løpet av 2025 har det kommet 8281 flyktninger fra Ukraina, ifølge UDI. Tall i fra UDI viser at bare 13 av disse har fått avslag på opphold og 114 har blitt returnert etter Dublin-avtalen. For å unngå at vi nå mister kontrollen over ankomstene til Norge mener Senterpartiet at vi nå må få klarhet i hvorvidt det bare er personer fra områdene UDI har definert som utrygge områder i Ukraina som får varig opphold.

Svar:

Utlendingsdirektoratet (UDI) etterlever regjeringens beslutning fra september 2024 om at det ikke lenger skal gis kollektiv beskyttelse til personer som kommer fra trygge områder i Ukraina, det vil si områder som utlendingsforvaltningen anser tilstrekkelig trygge i asylrettslig forstand. Det er ikke gjort endringer i forskriftsbestemmelsen som da ble vedtatt, og følgelig gjelder de samme regler og unntak i dag. Etter en utvidelse i januar 2025 regner UDI nå 14 områder i Ukraina som trygge.

Ukrainere som kommer fra disse områdene gis ikke kollektiv beskyttelse, men de kan få sin asylsøknad behandlet individuelt. Så langt har ytterst få fått oppholdstillatelse etter individuell behandling. Det er fattet i overkant av 400 avslagsvedtak i førsteinstansen UDI, og klageinstansen Utlendingsnemnda har så langt ikke omgjort noen påklagede avslagsvedtak. Samtidig ser vi at mange forlater Norge heller enn å få søknaden behandlet individuelt. Over 900 asylsøknader fra ukrainere er henlagt. I tillegg ser vi at færre asylsøkere kommer til Norge fra de trygge områdene, noe som også var intensjonen med innstrammingen.

Jeg bemerker avslutningsvis at regjeringen følger nøye med på økningen i ankomsttallene som vi har sett siden månedsskiftet august–september. Mange europeiske land rapporterer om samme utvikling, og det er foreløpig ikke holdepunkter for at økningen er større i Norge enn i sammenlignbare land. Regjeringen vurderer likevel løpende om det er behov for tiltak. Forut for den nylige utviklingen var ankomsttallene til Norge stabile og ikke høyere enn i andre nordiske land, i tråd med regjeringens målsetting.

SPØRSMÅL NR. 135

Innlevert 16. oktober 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 24. oktober 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvordan vurderer klima- og miljøministeren om Miljødirektoratets praksis og rapporteringskrav for friluftslivsorganisasjonene er i tråd med regjeringens mål om å forenkle tilskuddsordninger for frivilligheten, og vil ministeren ta initiativ til å forenkle kravene i forskrift om tilskudd

til friluftslivsaktivitet, slik at de står i rimelig forhold til risiko, nytte og politiske mål om tillitsbasert forvaltning?

BEGRUNNELSE:

Flere landsdekkende friluftslivsorganisasjoner, gjennom Norsk Friluftsliv, har uttrykt sterk bekymring for stadig mer omfattende og detaljerte krav til rapportering av til-

skuddsmidler til friluftslivsaktivitet (kap. 1420 post 78), som forvaltes av Miljødirektoratet.

Organisasjonene viser til at Miljødirektoratet nå for eksempel krever detaljerte transaksjonsoversikter helt ned på lokallagsnivå, timelister for ansatte og dokumentasjon av dugnadstimer, selv for små tildelinger på noen få tusen kroner. Slike krav beskrives som uforholdsmessig byråkratiske og lite tilpasset hvordan frivilligheten faktisk fungerer.

Samtidig peker organisasjonene på at tilskudd under Kultur- og likestillingsdepartementet, for eksempel engangstilskuddet på 100 millioner kroner til Norges Idrettsforbund i 2024, har langt enklere rapporteringskrav. Der skal det kun rapporteres samlet fra Norges Idrettsforbund, uten krav om transaksjonsoversikter eller lokal rapportering, og idrettslagene skal «i utgangspunktet ikke måtte søke eller rapportere».

Svar:

Jeg er opptatt av å legge til rette for friluftslivsorganisasjonene og den frivilligheten som utøves i regi av organisasjonene. Denne innsatsen er viktig for å gi befolkningen et godt og variert tilbud om organisert friluftslivsaktivitet.

Over Klima- og miljødepartementets budsjett bevilges derfor midler til driftsstøtte til en rekke av friluftslivsorganisasjonene og til friluftslivsaktivitet.

Jeg har fått henvendelser fra Norsk Friluftsliv om at kravene til rapportering knyttet til tilskuddsordningen «Friluftslivsaktivitet» er blitt noe strengere og mer detaljert enn tidligere, og at dette skaper utfordringer for organisasjonene. De skjerpede kravene til rapportering er i stor grad gitt på bakgrunn av revidert forskrift for tilskuddsordningen.

Jeg ønsker at friluftslivsorganisasjonene og frivilligheten skal ha gode forutsetninger for sin virksomhet. Samtidig er det viktig at staten har kontroll og sikkerhet for bruk av offentlige midler, og at statens økonomiregelverk følges.

Dette kan være en krevende balansegang, men det er en klar målsetning at behovet for rapportering for bruk av offentlige midler ikke skal gå på bekostning av aktiviteten i organisasjonene og tilbudet til befolkningen.

Jeg er derfor i gang med å vurdere om det er rom for å endre rapporteringskravene knyttet til tilskuddsordningen Friluftslivsaktivitet.

SPØRSMÅL NR. 136

Innlevert 16. oktober 2025 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 23. oktober 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

På hvilken måte mener statsråden selvkostprinsippet legger til rette for innovasjon, digitalisering og bruk av kunstig intelligens innenfor vann og avløpssektoren?

BEGRUNNELSE:

De aller fleste kommuner har investering- og vedlikeholdsbehov innenfor selvkostområdet, vann, avløp og renovasjon i milliardklassen. Disse kostnadene blir i sin helhet overført abonnentene i form av kommunale gebyr og avgifter.

For at kostnadene for abonnentene skal bli overkommelig vil det være avgjørende at kommunene tar i bruk innovative løsninger, digitalisering og bruk av kunstig intelligens.

Svar:

Selvkostprinsippet innebærer at kommunen kan få dekket kostnaden ved å yte en tjeneste. Det omfatter både direkte og indirekte kostnader, og innebærer at kommunen skal kunne få tilbake de utleggene de opprinnelig hadde ved anskaffelsene, samt bli kompensert for den kapitalen som har blitt bundet opp ved anskaffelsen. Hvis en kommune eksempelvis foretar en investering som bidrar til å redusere driftsutgiftene i etterkant, vil avskrivninger og kalkulatoriske rentekostnader fra investeringen inngå i selvkost, mens de reduserte driftsutgiftene vil bidra til å redusere selvkost.

Jeg forventer at kommunene finansierer sine tjenester innenfor vann- og avløp på en ressurseffektiv og god måte. I et stramt kommunebudsjett kan det være begrensninger på hvor mye midler en kommune kan bruke

på generelle utredninger om teknologiutvikling og ulike former for digitalisering uten at dette er knyttet til konkrete kommunale oppgaver. Men det er ingen forhold ved

gebyrfinansiering etter selvkostprinsippet som i seg selv skal virke begrensende for å legge til rette for innovasjon, digitalisering og kunstig intelligens.

SPØRSMÅL NR. 137

Innlevert 16. oktober 2025 av stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius

Besvart 24. oktober 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Tall fra Nav viser at tre av fire mødre ønsker lengre permisjonstid, og at nær halvparten av mødre tar ut ulønnet permisjon.

Hva tenker barne- og familie ministeren om at tredelingen, som ble til i «likestillingens navn» paradoksalt nok ikke tjener sitt likestillingspolitiske mål?

BEGRUNNELSE:

Foreldrepengeundersøkelsen fra 2021 viser at 76 prosent av mødrene synes de får for kort tid hjemme. 49 prosent av dem tar ulønnet permisjon for å få mer tid sammen med barnet og for å kunne amme lenger. Det gjelder fortrinnsvis de som har økonomisk mulighet til det, som tar ut ulønnet permisjon med de konsekvenser det har for inntekt, pensjonsopptjening og framtidige rettigheter. Tredelingen av foreldrepermisjonen, som ble innført med mål om økt likestilling, ser dermed ut til å slå ulikt ut, og i praksis gi mindre reell valgfrihet for mange familier.

Svar:

Foreldrepengeordningen er raus. Foreldrepengeperioden ved fødsel er 245 stønadsdager (49 uker) med full sats (100 prosent dekning) eller 306 stønadsdager (61 uker og 1 dag) med redusert sats (80 prosent dekning). Dersom begge foreldrene har opptjent rett til foreldrepenger og velger full sats, er 15 uker forbeholdt far eller medmor (fedrekvoten) og 15 uker forbeholdt mor (mødrekvoten). Tilsvarende er 19 uker forbeholdt hver av foreldrene dersom de velger redusert sats. Den siste tredjedelen av foreldrepengeperioden, fellesdelen, kan fordeles fritt mellom foreldrene.

Det er et viktig hensyn bak dagens foreldrepengeordning at den skal opprettholde og styrke tilknytningen til arbeidslivet, samtidig som den skal fremme likestilling mellom kjønnene i omsorgen for de minste barna.

Deler av foreldrepengeperioden har over lang tid vært øremerket far, noe som er et viktig likestillingstiltak. Fedrekvoten motvirker tradisjonelle kjønnsroller, legger til rette for mer fordeling av omsorgsarbeid og for at barnet kan få god tilknytning til far. Fedrekvoten har bidratt til økt permisjonsbruk for far og sikrer at fedre kan ta en aktiv rolle i barnets tidlige liv. Tall fra Arbeids- og velferdsdirektoratet viser at fedre i 2024 i gjennomsnitt tok ut 31,8 prosent av de samlede foreldrepengedagene, som er om lag på nivå med foregående år. Uttaket er 11,7 prosentpoeng høyere enn tilsvarende tall for fedre i 2018, altså før innføringen av en tredelt foreldrepengeperiode. Både fedre med full sats og med redusert sats har hatt en økning i andelen som tar ut mer enn fedrekvotens lengde de siste årene. Tilsvarende har andelen som tar ut mindre enn fedrekvotens lengde sunket i begge gruppene. Foreldrepengeordningen gir fleksibilitet ved at foreldrene har mulighet til å kombinere arbeid og permisjon gjennom gradert uttak av foreldrepenger, og at de fritt kan utsette uttaket fram til barnet fyller tre år.

Fedres og medmødres selvstendige rettigheter ble styrket fra 2. august 2024. Alle fedre og medmødre med egen opptjening, har dermed selvstendig rett til å ta ut foreldrepenger i til sammen ti uker, der to av ukene kan tas ut i forbindelse med fødselen. Det gis 100 % lønnskompensasjon. Endringene har særlig betydning i tilfeller der bare far har opptjent rett til foreldrepenger og gir disse fedrene og medmødrene økt mulighet til å ta ut foreldrepenger uten krav til at mor går ut i arbeid, studier el. Det kan bidra til å gi flere barn god tilknytning til begge foreldre i første leveår. Med de siste endringene har Norge gjennomført kravene i EU-direktivet om balanse mellom arbeidsliv og familieliv for foreldre og omsorgspersoner i norsk rett.

Tidligere fikk familiene en lavere samlet utbetaling dersom foreldrene valgte foreldrepermisjon med redusert inntektsdekning (80 prosent). Erfaringstall viste at de fleste foreldrepengemottakerne valgte full inntektsdekning (100 prosent), og bruk av ulønnet permisjon økte, særlig

for mor, men også for far. Jeg framhever at foreldrepengerperioden ved 80 prosent dekning nå er utvidet med 11 stønadsdager, som er lagt til fellesdelen, for barn født fra 1. juli 2024. Utbetalingen er dermed om lag den samme uavhengig av om foreldrene velger 80 prosent eller 100 prosent lønnsdekning og gjør at foreldrene ikke lenger «taper på» å velge 80 prosent. Lovendringen har hatt umiddelbar effekt. Andelen som valgte 80 prosent dekningsgrad økte fra 18,6 prosent i 1. halvår 2024 til 38,2 prosent i 1. halvår 2025. Forlenging av foreldrepengerperioden gir foreldrene økt fleksibilitet og gjør hverdagen med små barn enklere for både mor og far.

Dagens tredelte ordning og de styrkinger som er gjort den siste tiden, ivaretar etter mitt syn balansen mellom fleksibilitet for foreldrene og hensynet til at både mødre og fedre skal gis mulighet til å kombinere omsorg for barnet med yrkesaktivitet.

Departementet følger utviklingen i bruken av foreldrepengerordningen, blant annet gjennom statistikk og rapporter som Arbeids- og velferdsdirektoratet produserer jevnlig. Det skal gjennomføres en ny foreldrepengerundersøkelse i 2026, der bl.a. foreldrenes uttak av ulønnet permisjon etter lovendringen fra 1. juli 2024 belyses.

SPØRSMÅL NR. 138

Innlevert 16. oktober 2025 av stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius

Besvart 21. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Når kan Stortinget faktisk forvente at regjeringen fremmer forslag om inkorporering av CRPD i menneskerettsloven, og når vil BPA bli løftet til å bli det likestillingspolitiske verktøyet regjeringen selv har sagt det bør være?

BEGRUNNELSE:

Kristelig Folkeparti har i lang tid vært tydelige på at FN-konvensjonen om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD) bør inkorporeres i norsk lov. Regjeringen har også varslet en egen stortingsmelding om brukerstyrt personlig assistanse (BPA), men det har gått flere år uten at dette er fulgt opp.

I fire år har pasient- og brukerorganisasjoner, og mange som jobber med BPA-feltet og mottar støtte fra BPA, ventet på at regjeringen skal følge opp anbefalingene fra NOU 2021:11 Selvstyrt er velstyrt. Dette har ennå ikke skjedd.

Svar:

Regjeringen fremmet før stortingsvalget en lovproposisjon med forslag om å inkorporere FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) i menneskerettsloven, jf. Prop. 162 L (2024-2025).

Jeg mener at inkorporering av CRPD i menneskerettsloven, som innebærer at konvensjonen gjelder som norsk lov og vil gå foran annen lovgivning ved eventuell

motstrid, vil sende et tydelig signal både nasjonalt og internasjonalt om at menneskerettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne skal respekteres og sikres.

For å sikre en forutsigbar og bærekraftig BPA-ordning som kan innrettes for å bidra til likestilling, likeverd og samfunnsdeltakelse, har jeg satt ned et ekspertutvalg om BPA. Utvalgets arbeid skal konsentreres om spørsmål som ikke er dekket i NOU 2021:11 – Selvstyrt er velstyrt. Utvalget skal også utrede nærmere anbefalinger som ble gitt i nevnte NOU.

Utvalget skal levere sin innstilling 15. desember 2026. Når ekspertutvalgets innstilling foreligger, ønsker jeg meg en god og konstruktiv dialog med Stortinget om videre vei for BPA-ordningen.

SPØRSMÅL NR. 139**Innlevert 16. oktober 2025 av stortingsrepresentant Margret Hagerup****Besvart 22. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan vil helseministeren sikre at Pårørendesenteret får nødvendig og forutsigbar finansiering, når øremerkingen er fjernet og senteret ikke kvalifiserer for de konkurransebaserte tilskuddsordningene som foreslås i Statsbudsjettet for 2026?

BEGRUNNELSE:

I forslaget til Statsbudsjettet for 2026 er Pårørendesenteret sin øremerking fjernet, og senteret henvises til å søke midler gjennom konkurransebaserte ordninger. Disse ordningene krever imidlertid at søker er en medlems-, bruker- eller interesseorganisasjon — noe Pårørendesenteret ikke er, og heller ikke skal være.

Senteret driver et landsdekkende arbeid med veiledning, undervisning og kompetanseutvikling for både pårørende, fagpersoner, kommuner, helseforetak og utdanningsinstitusjoner.

Når Pårørendesenteret faller utenfor alle eksisterende finansieringsordninger, står et sentralt fagmiljø i fare for å bli lagt ned. Det vil være et alvorlig tilbakeslag for det nasjonale pårørendearbeidet. Helseministeren bør sikre at dette arbeidet ikke raseres, og at senteret får en stabil og bærekraftig finansiering fremover.

Svar:

Vi har flere tilskuddsordninger som kommer pårørende til gode. Det er en viktig og riktig prioritering og utvikling i våre felles helsetjeneste. Samtidig er det viktig for meg at tilskudd tildeles gjennom åpne prosesser, der aktører likebehandles og har like muligheter. Tilskudd er kraftige økonomiske virkemidler, og jeg ønsker en rettferdig fordeling der alle har mulighet til å konkurrere på like vilkår. Helsedirektoratet har vurdert at det ikke er faglig grunnlag for å unnta tilskuddet til Pårørendesenteret fra hovedregelen om søkbare tilskuddsordninger. Jeg har respekt for Helsedirektoratets faglige vurderinger og har lagt dem til grunn i denne saken.

Stiftelsen Pårørendesenteret kan fremdeles få tilskudd ved å søke om midler til sin drift og aktivitet gjennom andre tilskuddsordninger. For denne regjeringen er det en verdi i seg selv at frivillige og ideelle organisasjoner likebehandles og at vår tilskuddsforvaltning er transparent og rettferdig. Ved å avvike navngitte tilskuddsmottakere der hvor det finnes søknadsbaserte ord-

ninger sikrer vi at det er kvaliteten på tiltak og prosjekter, og ikke organisasjonenes kontaktnett, som er avgjørende for tilskuddsutmålingen. Helsedirektoratet peker selv på at Pårørendesenteret vil kunne søke om midler over tre ulike tilskuddsordninger i 2026: tilskudd til frivillig informasjons- og kontaktskapende arbeid, tilskudd til hjelpetelefon- og chattetjenester innen psykisk helse-, rusmiddel- og voldsfeltet og tilskudd til samtale- og mestringstilbud innen psykisk helse-, rusmiddel- og voldsfeltet. Som regjeringen signaliserer i statsbudsjettet er det i tillegg til åpenhet, transparens og rettferdighet, et mål at tilskuddsmottakere så langt som mulig skal sikres forutsigbarhet gjennom at tilskudd skal kunne tildeles med flerårighet der hvor det er egnet.

Ved en eventuell søknad på dette og/eller andre tilskuddsordninger som måtte være relevante for Pårørendesenteret, vil deres søknad bli likebehandlet med alle andre søkere, og bli vurdert opp mot kriteriene i det aktuelle regelverket.

SPØRSMÅL NR. 140**Innlevert 16. oktober 2025 av stortingsrepresentant Rune Midtun****Besvart 24. oktober 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery****Spørsmål:**

Vil statsråden nå garantere for at Amandaprisen skal forbli Norges nasjonale filmpris og deles ut under Amandafestivalen i Haugesund?

BEGRUNNELSE:

Statsråd Lubna Jaffery skrev i sitt brev til Rogaland fylkeskommune 11. februar at: «Amandaprisen har etter min mening lite å frykte på grunnlag av endringene i regelverket og nye vurderingskriterier. Amanda er en sterk og god merkevare som hele Norge kjenner til. Amanda har i en årrekke bidratt til å bygge opp og feire norsk films fremgang. Jeg gleder meg til å reise til Haugesund og Amanda i mange år fremover.»

Torsdag 16. oktober kan Aftenbladet melde at Norsk filminstitutt (NFI) nå har mottatt to søknader til den nye tilskuddsordningen for Nasjonal filmpris, hvorav den ene er hele Norges filmfestival Amanda-festivalen og den andre søkeren er stiftelsen Festivalkontoret i Oslo som forsøker å kuppe Amandaprisen som Nasjonal filmpris.

I sitt første brev ville ikke statsråden garantere til Rogaland at Amandaprisen var trygg og dessverre viser det seg at Rogalands frykt kan bli reell.

Svar:

Norsk filminstitutt (NFI) har siden 2016 hatt ansvar for tilskudd til en nasjonal filmpris. Frem til og med 2024

ble tilskuddet gitt som en del av tilskuddet til drift av Den norske filmfestivalen i Haugesund. I 2024 sendte NFI på høring et forslag om å endre forskriften som regulerer tilskudd til filmformidling slik at tilskuddet til en nasjonal filmpris skilles ut som en separat ordning. Endringen er nå vedtatt og hensikten var å presisere formål, vilkår og vurderingskriterier for ordningen. Formålet er blant annet å sikre at statlige midler brukes effektivt og å ivareta hensynet til likebehandling, åpenhet og etterprøvbarhet i forvaltningen.

Tilskuddsordningen forvaltes av NFI. I henhold til forskriften skal NFI i vurderingen av, og prioriteringen mellom, søknader om tilskudd, legge vekt på filmprisens forankring i den norske filmbransjen, relevans for det norske publikum og bidrag til å fremme miljømessig bærekraft i sektoren.

Forvaltningen av tilskuddet skjer etter prinsippet om armlengdes avstand. Det innebærer at det er NFI som på grunnlag av søknad og kriteriene for ordningen beslutter tildeling av tilskudd etter de faglig baserte kriteriene for ordningen. Jeg skal som statsråd ikke delta i beslutningen.

Siden jeg ikke deltar i beslutningen, kan jeg heller ikke gi noen garanti for at Amanda vil motta tilskuddet til en nasjonal filmpris. Jeg har tillit til at Norsk filminstitutt nå vil tildele midlene på en måte som sikrer likebehandling, transparens og etterprøvbarhet og at den av søkerne som best oppfyller vilkårene i ordningen vil bli tildelt midlene.

SPØRSMÅL NR. 141**Innlevert 17. oktober 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 21. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Haukeland Universitetssykehus frykter å bli gjeldsslave til staten. Sentralblokken på sykehuset i Bergen er utslitt

og har store behov for renovering. Rentekostnader gjør at man frykter en renovering først vil kunne skje langt ut på 2030- tallet eller verre.

Hvordan vil helseministeren sikre at nødvendige oppgraderinger på Haukeland sykehus kan gjennomføres vesentlig raskere og uten å måtte slite med høy gjeld til staten?

BEGRUNNELSE:

Da Haukeland Universitetssykehus i Bergen sto klart på begynnelsen av 1980 tallet var det et moderne og fremtidsrettet bygg. I en periode på 40 år har lite skjedd med sykehusets sentralblokk. Dette til tross for et enormt behov større plass tilpasset aktivitet og utstyr.

På NRK Vestland kan man lese om store utfordringer og problemer i den utdaterte sentralblokken. Dette fører til bl.a. at man må stenge operasjonsstuen og at ventelistene stiger.

En renovering må med dagens system finansieres over eget budsjett og via lån med store renteutgifter til staten.

Helse Bergen sier at den nødvendige oppgraderingen vil koste 1 milliard i året bare i renteutgifter. Dette kommer i tillegg til avdrag. Direktør Eivind Hansen sier at en slik renovering vil ha store konsekvenser for andre deler av driften.

Kilde: <https://www.nrk.no/vestland/fryktar-sjukehuset-vert-gjeldsslave-til-staten-1.17613180>

Svar:

Styret i Helse Vest RHF ble orientert om det pågående konseptarbeidet i Helse Bergen HF, jf. styresak 074/25 av 11. juni 2025. Det kommer frem av styresaken at det vil bli jobbet videre med et alternativ som foreløpig har en estimert kostnad på 22 milliarder kroner fram mot 2050.

Prosjektet er tenkt gjennomført i flere faser med en tentativ tidslinje for realisering av fase 1 foreløpig anslått til mellom 4 og 7 milliarder i 2035.

Det er etablert styringsdialog mellom Helse Vest RHF og Helse Bergen HF om Konseptutredningen. Helse Vest RHF vil sikre seg at arbeidet med konseptet blir tilpasset de føringene for investeringsporteføljen i foretaksgruppen som blir lagt i økonomisk langtidsplan.

Helse Bergen har over tid gjennomført betydelige investeringer. Samtidig viser årsregnskapet for 2024 at kapitalkostnadene utgjør 5 prosent av inntektene. Renter utgjorde 0,8 prosent og avskrivninger 4,2 prosent. Til sammenligning utgjorde kapitalkostnadene 6,5 prosent i 2010.

Det er forståelig at finansieringsmodellen oppleves krevende når store investeringer skal gjennomføres og kostnadene i form av avskrivninger og renter skal fordeles over de årene nye bygninger skal brukes. Alternativet til å bygge og eie selv er å leie. Det er ikke sikkert at en løsning der staten bygger og helseforetaket leier sykehuslokalene vil gi lavere kostnader for helseforetaket.

Denne regjeringen har sørget for flere viktige endringer i finansieringsmodellen og låneordningen. Vi har også sørget for realvekst i sykehusbudsjettene, langt bedre enn det Solberg-regjeringen fikk til. Endringer i finansieringsordninger inngår også som en del av mandatet til det nylig oppnevnte helsereformutvalget.

Regjeringen er opptatt av å sørge for gode sykehusbudsjetter som tar høyde for både drift og investeringer. Det er Helse Vest RHF sitt ansvar å tilpasse investeringene i regionen til den økonomiske situasjonen og hensynet til en langsiktig bærekraftig økonomi.

SPØRSMÅL NR. 142

Innlevert 16. oktober 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 23. oktober 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kan jeg be om en oppdatert tabell som jeg fikk i Dokument nr. 15:1979 (2022-2023) der en ser både antall og andelen enslige mindreårige asylsøkere. (Ønsker da at tabellen er lik, men at det for 2024 og 2025 også er månedlige tall)?

BEGRUNNELSE:

Ønsker at tabellen er lik som i Dokument nr. 15:1979 (2022-2023) der også våre naboland, og snittet i EU27 +eFTA er inkludert. Men også at tallene for 2024 og 2025 skal være månedlig helt frem til dagens dato eller så nærme som mulig.

Svar:

fra Eurostat. Tallene er ikke tilgjengelig i et format som enkelt kan dekomponeres per måned.

Tabellene fra Dokument nr. 15:1979 (2022-2023) er oppdatert nedenfor med de nyeste tallene som er tilgjengelig

Antall enslige mindreårige som har søkt asyl i Norge og Europa (EU27+):

År	Enslige mindreårige asylsøkere til Norge	Enslige mindreårige asylsøkere til Europa	Andel av enslige mindreårige til Europa som søker i Norge
2013	670	11 565	5,8 %
2014	940	21 945	4,3 %
2015	4 790	95 550	5,0 %
2016	270	62 220	0,4 %
2017	175	30 245	0,6 %
2018	145	17 520	0,8 %
2019	125	14 825	0,8 %
2020	75	14 265	0,5 %
2021	170	26 370	0,6 %
2022	655	41 935	1,6 %
2023	470	43 085	1,1 %
2024	390	34 590	1,1 %
2025*	140	11 565	5,8 %

Kilde: Eurostat, tallene inkluderer ikke kollektiv beskyttelse

*Januar til juni

Enslige mindreårige som andel av asylsøkere:

År	Norge	Sverige	Danmark	Finland	EU27+
2013	5,6 %	5,4 %	4,9 %	5,0 %	2,6 %
2014	8,2 %	7,5 %	5,6 %	5,4 %	3,4 %
2015	15,4 %	18,7 %	10,2 %	7,8 %	6,9 %
2016	7,7 %	7,0 %	19,2 %	6,6 %	4,9 %
2017	5,0 %	5,3 %	14,3 %	3,5 %	4,3 %
2018	5,5 %	3,7 %	6,7 %	2,3 %	2,7 %
2019	5,5 %	3,2 %	7,2 %	2,1 %	2,0 %
2020	5,5 %	2,7 %	9,8 %	4,5 %	2,9 %
2021	10,4 %	2,7 %	5,5 %	5,3 %	3,9 %
2022	13,5 %	2,7 %	6,9 %	4,2 %	4,1 %
2023	8,8 %	2,0 %	7,5 %	6,5 %	3,6 %
2024	7,9 %	2,3 %	5,0 %	7,4 %	3,3 %
2013-2024	10,5 %	9,4 %	8,8 %	6,0 %	4,0 %
2025*	8,4 %	1,6 %	6,7 %	4,7 %	3,0 %

Kilde: Eurostat, tallene inkluderer ikke kollektiv beskyttelse

*Januar til juni

SPØRSMÅL NR. 143**Innlevert 16. oktober 2025 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen****Besvart 22. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil statsråden gripe inn for å stoppe sløsingen av ca. 260 millioner kroner på bussveien på Madlaveien-strekningen i Stavanger og andre strekninger hvor det allerede er etablert velfungerende kollektivfelt?

BEGRUNNELSE:

Nylig ble bompengedekningen på Nord-Jæren forlenget med fem år mot FrPs stemmer med begrunnelse om at det skal legges til rette for at det blir balanse mellom forventet inntekter og utgifter i prosjektporteføljen i Bymiljøpakken Nord-Jæren.

På tross av en pågående kollektivkrise på Nord-Jæren hvor det må kuttes kraftig i rutetilbudet er det planlagt å benytte ca. 260 millioner kroner på å etablere en bussvei på strekningen Madlaveien fra Stavanger sentrum og vestover.

På strekket er det allerede velfungerende bussfelt i begge retninger og god fremkommelighet for kollektivtrafikk. I realiteten består hoveddelen av etableringen av bussveien å flytte et bussfelt noen få meter nordover til en svært høy kostnad.

Tiltaket er en sløsing av skattebetalernes penger og bilistenes bompenger. Som en konsekvens av en slik uansvarlig pengebruk økes bompengebelastningen og skattepenger som kunne gått til finansiering av andre prosjekter sløses bort. Bussveien forventes også å genere mer bilkø på strekningen.

Senere er det planlagt å gjøre tilsvarende grep lengre vestover i den planlagte bussvei traseen og fra Stavanger sentrum og utover lagårdsveien hvor det også allerede er velfungerende bussfelt i begge retninger.

Bussveien har hatt flere kostnadssprekker og er foreløpig anslått å koste totalt ca. 12 milliarder kroner.

Svar:

Bussveien er en del av porteføljen i gjeldende byvekstavtale for Nord-Jæren for 2019-2029. Det årlige statlige bidraget til prosjektet utgjør om lag 70 pst., mens den resterende finansieringen dekkes med bompenger fra Bymiljøpakken. De overordnede prinsippene for utbygging og finansiering av Bussveien fremgår bl.a. av byvekstavtalen, og dette er utgangspunktet for statens oppfølging av prosjektet. Det er Rogaland fylkeskommune som er prosjekteier og som står for planleggingen og utbyggingen.

Statens vegvesen opplyser at det skal på plass store boligområder mellom Stavanger sentrum og Kvernevik, og videre til Jåsund–Tananger–Risavika. Det øker behovet for en effektiv kollektivløsning, og kollektivfeltene langs Madlaveien er ikke dimensjonert for dette. Etablering av bussvei er mulig uten store arealinngrep. Ingen hus blir revet, og det blir ikke innløsning av hele eiendommer.

Ifølge Statens vegvesen har Rogaland fylkeskommune anbefalt en parallellført bussveiløsning på denne strekningen, da en sidestilt løsning ville medført kødannelse og trafikksikkerhetsutfordringer for biler og andre viktige bussruter særlig i rush. I forbindelse med planarbeidet har fylkeskommunen utført en rekke analyser som viser at en parallellført bussvei vil gi akseptabel trafikkavvikling på strekningen og at trafikken i sidegatene ikke vil øke vesentlig.

Etter hva vi er kjent med er sluttprognosen på prosjektet per i dag lik vedtatt styringsmål. En omdisponering av deler av beløpet som er fastsatt til Bussveien til andre formål, vil ikke være i tråd verken med den inngåtte byvekstavtalen for Nord-Jæren eller retningslinjene for statlig tilskudd til slike store kollektivprosjekter.

SPØRSMÅL NR. 144**Innlevert 17. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 28. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Det vises til et medieutspill fra parlamentarisk leder i Arbeiderpartiet Bjørnar Skjæran i NRK kun tre dager før stortingsvalget hvor han slår fast at nye lokomotiv vil være i drift på Nordlandsbanen på nyåret.

Hvilken dato eller måned regner samferdselsministeren med at nye togsett vil være i drift på Nordlandsbanen, slik at vi igjen får et tilfredsstillende togtilbud i Nordland etter lang tid med varierende drift og uten nattog, og hvilke andre detaljer kan statsråden gi om lokomotivene?

Svar:

Jeg er glad for at Norske tog AS har fått på plass en avtale om å leie diesellokomotiver til Nordlandsbanen for å

gjenoppta tilbudet som ble innstilt etter en ulykke i oktober 2024. Selskapet opplyser om at det første lokomotivet er inne til ombygging for passasjertrafikk. Etter testing må lokomotivet myndighetsgodkjennes. Det er sannsynlig at lokomotivet står til SJs disposisjon når Nordlandsbanen igjen åpner for trafikk i 2026. De øvrige lokomotivene vil etter planen være klare til bruk fra 2027/2028.

Ved å leie inn fire nye lokomotiver kan samtlige av de gamle lokomotivene på Nordlandsbanen skiftes ut. Dette gjør det mulig for SJ Norge å gi de reisende et pålitelig og attraktivt tilbud, med både dag- og nattog. Vi er svært tilfredse med at løsningen ikke bare holder tilbudet stabilt i påvente av nye tog, men også kan gi en forbedring i reisehverdagen for passasjerene i Nord-Norge.

SPØRSMÅL NR. 145**Innlevert 17. oktober 2025 av stortingsrepresentant Pål Morten Borgli****Besvart 24. oktober 2025 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Det har ikke manglet på lovnader om forenkling og avbyråkratisering fra partiene. Over lang tid har vi sett lover og forskrifter som hindrer effektivisering av fornuftige lokale vedtak. Jeg utfordret dette i trontaledebatten og finansministeren kom med lovnader om at offentlig sektor skulle forbedres og fornyes. Når regjeringen har satt i gang et arbeid innen forenkling av plan og bygningsloven.

Hvorfor kan ikke departementet instruere landets statsforvaltere og fylkeskommunene om å heve terskelen for å overprøve lokale vedtak?

bransjen og entreprenører med ansvarsrett, men dette er kostnader som boligeiere, bedriftseiere og idrettslag må ta. Det er også klare signaler fra de fleste partier om at det har gått for langt. Vi ser utviklere som har brukt årevis og millioner på gode prosjekter, og som i slutfasen får nye hindringer og innsigelser. Det leses om kommuner som taper i rettssystemet og som bruker store ressurser på unødvendige kamper mot innbyggere og næringsliv. Jeg mener det er viktig at departementet nå setter ut i livet de forenklinger som ikke trenger utredninger og kommisjonsbehandling.

Svar:

Jeg oppfatter det som at representanten i sitt spørsmål er opptatt av plan- og byggesaker og hvilken rolle statlige og regionale myndigheter har i samspillet med kommunene. Det er kommunene som er plan- og bygningsmyndighet i

BEGRUNNELSE:

Vi er inne i en tid der stadig mer av kostnadene ved bolig og næringsutvikling knyttes til byråkrati, gebyrer og tidsbruk. Vi opplever stadig mer innblanding fra ulike hold i kloke lokale beslutninger. Det er gode tider for konsulent-

Norge, men lovverket gir også oppgaver til statlige og regionale myndigheter. Et eksempel på dette er innsigelsesretten i plansaker og statsforvaltners rolle som andreinstans i klagebehandlingen av kommunale enkeltvedtak.

I følge plan- og bygningsloven § 19-2 kan kommunen gi varig eller midlertidig dispensasjon fra bestemmelsen fastsatt i eller i medhold av plan- og bygningsloven. Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, hensynene i lovens formålsbestemmelse eller nasjonale eller regionale interesser, blir vesentlig tilsidesatt. Fordelene ved å gi dispensasjon skal i tillegg være klart større enn ulempene.

Kommunen som lokal planmyndighet fatter vedtak i dispensasjonssaker, med statsforvalteren som klageinstans. I saker der statsforvalteren er tillagt en sektorinteresse, som for eksempel naturvern, friluftsinnteresser, landbruk og skogbruk, skal statsforvalteren få mulighet til å uttale seg før kommunen avgjør dispensasjonssaken. Statsforvalteren som sektormyndighet har også klagerett i dispensasjonssaker. Dersom statsforvalteren fremmer en klage, vil den aktuelle statsforvalteren anses inhabil, og det skal det oppnevnes en settestatsforvalter som avgjør klagesaken.

Om det kan gis dispensasjon beror i stor grad på om vilkårene er oppfylt. Vurderingene av om vilkårene er oppfylt er rettsanvendelse, som etter loven kan overprøves fullt ut av statsforvalteren i en klagesak. Terskelen for å gi dispensasjon er høy, og dispensasjon skal anses som en snever unntaksregel. Først når begge vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt, kan kommunen ta stilling til om den ønsker å gi dispensasjon eller ikke. Ved prøving av denne vurderingen skal statsforvalteren som klageinstans legge stor vekt på hensynet til det kommunale selvstyre.

Når det gjelder planprosessene jobber departementet kontinuerlig for at de skal bli bedre og mer effektive. Departementet vurderer blant annet frister for å øke framdriften i reguleringsplansaker, særlig rett til og frist for sonderingsmøte og frist for gjennomføring av oppstartsmøte. Vi jobber også med andre grep for å få mer effektive planprosesser, som mer standardisering av planbestemmelsene.

De viktigste aktørene i de fleste planprosesser er kommunen selv, og forslagsstilleren. Statlige og regionale myndigheter har normalt først og fremst en rolle som høringspart. Innsigelser kan bare fremmes når statsforvalter eller andre myndigheter mener at et kommunalt planforslag er i strid med nasjonale eller viktige regionale interesser. De ulike departementene har definert innenfor sitt ansvarsområde hvor terskelen for innsigelse går. Selv om det fremmes mange innsigelser, blir de aller fleste sakene løst lokalt, gjennom god dialog mellom partene. Til nå i år har bare elleve slike saker blitt sendt inn til mitt departement. Det tyder på at partene jobber bra med å finne løsninger som både kommunen og innsigelsesmyndighetene kan godta.

Departementet vil se på en rekke tiltak for å forbedre dagens praksis på innsigelsesområdet. Systemet med innsigelser er viktig for å ivareta viktige nasjonale interesser, men det er samtidig viktig at det er effektivt og at det ikke fremmes unødvendige innsigelser. En prioritert del av dette arbeidet vil være å vurdere om terskelen for innsigelse skal heves.

Borgli nevner i sitt spørsmål eksplisitt fylkeskommunenes terskel for å overprøve lokale vedtak. Fylkeskommunen har i utgangspunktet ingen rolle som klageinstans for kommunale vedtak. Derimot har de en lovbestemt innsigelsesrett i plansaker. De uttaler seg også i en del andre saker og kan påklage vedtak de er uenige i, innenfor fylkeskommunens ansvarsområde. Fylkeskommunene er et folkevalgt organ som ikke er underlagt departementenes instruksjonsmyndighet på samme måte som statsforvalterne er. Derfor er det ikke en aktuell problemstilling å instruere dem om å heve terskelen for å overprøve lokale vedtak. Derimot vil vi se nærmere på om det er overlappende ansvarsområder mellom statsforvalterne og fylkeskommunene, og om det i tilfelle bør gjøres noe med det.

SPØRSMÅL NR. 146**Innlevert 17. oktober 2025 av stortingsrepresentant Pål Morten Borgli****Besvart 23. oktober 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hva er status på gjennomføringen av stortingsvedtak nr. 766?

BEGRUNNELSE:

Det vises til representantforslag fra Fremskrittspartiet om endring av lov om foreldelse av fordringer, jf. Dokument 8:75 S (2023-2024), Innst. 418 S (2023-2024). Stortinget fattet enstemmig følgende vedtak:

«Stortinget ber regjeringen utrede og foreslå lovendringer for å sikre at foreldelsesfristen ikke begynner å løpe så lenge et krav er gjenstand for klagebehandling i forvaltningen eller gjenstand for klagebehandling hos privat motpart.»

Mange mennesker er berørte av dette og man skal følge forsiktighetslinjen når man ønsker å påberope seg foreldelse i saker mot innbyggere.

Spørsmålsstiller vil med dette be om en tilbakemelding på fremdriften i gjennomføringen av vedtaket.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet tar sikte på å følge opp anmodningsvedtaket gjennom et høringsnotat med forslag til endringer i foreldelsesloven. Jeg har håp om at departementet kan sende forslaget på høring i løpet av vårsesjonen 2026.

SPØRSMÅL NR. 147**Innlevert 17. oktober 2025 av stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug****Besvart 27. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Det er innført rasjonering på herpesmedisiner, som blant annet benyttes mot helvetesild. Fremskrittspartiet har tidligere foreslått å innføre vaksine mot vannkopper og helvetesild i vaksineprogrammene.

Er statsråden enig i at en mer tilgjengelig vaksine mot helvetesild vil redusere risikoen for rasjonering i fremtiden, og kjenner statsråden til andre legemidler med risiko for rasjonering som kan reduseres gjennom økt bruk av vaksiner?

BEGRUNNELSE:

Den 24. september ble det innført rasjonering av herpesmedisiner som benyttes mot helvetesild, forkjølelssår og herpesinfeksjon. Det gjør at personer ikke lenger vil få viktige legemidler for behandling av deres sykdom.

Når det oppstår produksjonsproblemer er undertegnede enig i at de som trenger medisinen mest sikres til-

gang på den. Det er likevel viktig å se på hvordan risikoen for dette kan reduseres i fremtiden.

Helvetesild rammer 1 av 3 voksne, og personer med helvetesild kan smitte andre med vannkopper. Risikoen øker med alder, og eldre har derfor økt risiko for sykdom og komplikasjoner. Vaksine mot helvetesild er allerede offentlig finansiert til eldre i mange land i Europa, bl.a. Storbritannia, Italia, Hellas, Kypros, Tyskland, Spania, Luxemburg, og Sveits. Flere andre land har refusjon for pasientgrupper med spesielt økt risiko.

Oslo Economics har slått fast at helvetesild innebærer betydelige produksjonstap og redusert livskvalitet for mange, dette må antas å øke når medisinene ikke tilgjengeliggjøres for pasientene.

Dessverre har metodevurdering av vaksinen mot helvetesild pågått i over tre år, en helt uakseptabelt lang behandlingstid. Samtidig som svenskene ble ferdig med sin vurdering for over et år siden, og finnene har ferdigstilt

metodevurderingen og anbefalt den inkludert i det finske vaksineprogrammet.

Svar:

Vaksinasjon er en effektiv måte å forebygge smittsomme sykdommer. Og når infeksjoner forebygges, blir det mindre behov for behandling med antimikrobielle midler. En høy oppslutning om tilbudet som gis i barnevaksinasjonsprogrammet og voksevakinasjonsprogrammet, reduserer smitte, sykdom og behandlingsbehov. Vaksinasjon av helsepersonell, særlig mot sesonginfluensa, bidrar også til å redusere smitte og behovet for behandling. Jeg vil også peke på at redusert bruk av antimikrobielle midler bidrar til å redusere antimikrobiell resistens. Derfor har regjeringen satt et mål om bedre tilgang til bedre og nye vaksiner i vår strategi mot antimikrobiell resistens.

Legemiddelmarkedet er globalt, med store avhengigheter i verdi- og forsyningskjedene. Når produksjons- og distribusjonskjedene svikter kan vi få leveringsproblemer, og vi må prioritere bruken av de legemidlene vi har tilgjengelig. Mangel på legemidler kan ramme alle legemiddelgrupper, inkludert vaksiner og antimikrobielle midler. Det er ingen legemiddelområder inkludert som peker seg særlig ut med tanke på risiko for mangel. Rasjonering er et viktig tiltak for å sørge for at legemidlene forbeholdes pasientgruppene som trenger de mest når det oppstår en mangel.

Direktoratet for medisinske produkter (DMP) har fått en tydelig rolle og ansvar for forsyningssikkerhet og beredskap for legemidler, for å sikre et enda mer strategisk og effektivt arbeid. DMP bidrar også i Det europeiske legemiddelbyråets (EMA) arbeid med å følge med på forsyningssikkerheten. Byrået har utarbeidet en liste over kritiske legemidler (union list of critical medicines) der det er særlig viktig å følge med på forsyningssituasjonen. På listen er det oppført flere antimikrobielle midler (antibakterielle og antivirale midler) og vaksiner.

Det er jevnlig forsinkelser og leveringsproblemer for vaksiner. Da bidrar nasjonale beredskapslagre for legemidler til å understøtte forsyningssikkerheten, særlig i starten av en mangelsituasjon. Når det oppstår forsyningssvikt for antimikrobielle midler, er det ofte mulig å bruke alternative midler med lignende effekt for å behandle infeksjonssykdommer. Tilgangen til valaciklovir og aciklovir er nå bedre, og DMP har lettet rasjoneringen. Fra 24. oktober får alle pasienter med resept få utlevert legemidlene på apoteket.

Arbeidet med å utrede vaksine mot helvetesild i vaksinasjonsprogram pågår. Folkehelseinstituttet har bekreftet at utredningen vil bli ferdig i løpet av året. Vi trenger et godt kunnskapsgrunnlag om kostnader, nytte og samfunns effekter av vaksinasjon mot helvetesild, og jeg ser frem til å motta Folkehelseinstituttets utredning og anbefaling.

SPØRSMÅL NR. 148

Innlevert 17. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bent-Joachim Bentzen

Besvart 23. oktober 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

I replikkordskiftet til trontaledebatten 13.10.2025 svarer statsråden på replikk fra undertegnede at hun "Ikke kjenner seg igjen i beskrivelsen" på spørsmål om hvorfor straffereaksjonen vil være lik for å ta kokain i parken sammenlignet med å ta en pils i parken.

Kan statsråden redegjøre for hva forskjellen i straffereaksjon vil være når normalreaksjonen ved mindre narkotikaovertridelser begått av personer over 18 år heretter skal være forenklet forelegg, etter enigheten mellom AP, H, V og SV?

Svar:

I replikkordskiftet spurte representanten:

«...hvorfor velger Arbeiderpartiet å gå sammen med Høyre, SV og Venstre om å redusere straffereaksjonen, slik at det å ta kokain i parken likestilles med det å drikke en pils i parken?».

Bakgrunnen for at jeg ga uttrykk for at jeg ikke kjenner meg igjen i denne beskrivelsen, er at den bygger på en forenklet retorikk som ikke er dekkende for innholdet i stortingsflertallets vedtak.

Etter mitt syn er det lite relevant å sammenligne reglene om straff for narkotikabruk med forbudet mot å drikke alkohol i park eller på annen offentlig plass. Forbu-

det mot å drikke alkohol på offentlig plass har i stor grad til formål å opprettholde offentlig orden, og håndheves typisk i de tilfellene hvor alkoholbruken er til sjenanse for allmennheten. Formålet med de reglene som Stortinget nå har vedtatt om bruk av og befatning med mindre mengder narkotika til egen bruk, er et annet. Lovendringene tydeliggjør at all bruk av og befatning med mindre mengder narkotika er straffbart – uansett om bruken skjer i en park, et privat hjem eller et annet sted. Overfor ungdom som bruker narkotika, skal det som hovedregel reageres med påtaleunntatelse med vilkår om inntil tre oppmøter ved den kommunale rådgivende enheten for russaker. Formålet er å sikre at ungdom som har hatt befatning med narkotika blir fulgt opp på en god måte, og at de mottar tilbud om videre oppfølging i hjelpeapparatet når dette er aktuelt. Denne reaksjonen kan også benyttes overfor voksne personer med et hjelpebehov. Lovendringene legger videre til rette for at forbudet mot narkotika kan håndheves effektivt av politiet. Dette skjer ved at politiet får tydelige hjemler til å på nærmere vilkår, og innenfor forsvarlige rammer, undersøke tegn og symptomer og gjennomføre rusmiddeltesting gjennom prøvetaking

av spytt, urin eller blod. Dette er viktig, særlig for å motvirke at ungdom begynner med narkotika. Samlet er det etter mitt syn på det rene at lovendringene gir uttrykk for at samfunnet møter bruk av narkotika på en helt annen måte enn drikking av alkohol på offentlig sted.

Som representanten viser til, har samtidig stortingsflertallet vedtatt at forenklet forelegg skal innføres som reaksjon for bruk av og befatning med mindre mengder narkotika til egen bruk, overfor voksne personer som ikke har et hjelpebehov. Mange spørsmål om bruken av forenklet forelegg er ikke avklart og vil være gjenstand for utredning og høring av en forskrift som vil regulere dette før lovendringene kan tre i kraft. For eksempel holder flertallet i justiskomiteen det åpent om andre reaksjoner kan være aktuelle når det foreligger «konkrete grunner» til det. Hva som kan være aktuelle grunner, vil regjeringen komme tilbake til i arbeidet med forskriften.

Det er videre viktig å påpeke at forenklet forelegg også er straff, på samme måte som et ordinært forelegg. Innføringen av ordningen er uttrykk for et ønske om en effektiv og reell håndhevelse av lovbruddet, som samtidig er proporsjonal.

SPØRSMÅL NR. 149

Innlevert 17. oktober 2025 av stortingsrepresentant Marius Langballe Dalin

Besvart 30. oktober 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Statsråden er sitert i et intervju med VG der statsråden hevder at regjeringen har kuttet kostnader i arbeidet med Hammersborgtunnelen og Ring 1, samlet opp til en milliard med andre kostnadskutt for regjeringskvartalet.

Kan statsråden konkretisere akkurat hvor mye, hva og hvordan regjeringen har spart inn penger i arbeidet med ny Ring 1 og ny Hammersborgtunnel?

Svar:

Jeg viser til omtale i Prop. 1 S (2022–2023) for Kommunal- og distriktsdepartementet og Prop. 118 S (2022–2023).

Regjeringen er opptatt av å finne de mest kostnadseffektive og sikre løsningene for arbeidet knyttet til nytt regjeringskvarter, inkludert ny Ring 1 og ny Hammersborgtunnel. Jeg forstår representantens spørsmål til kun å dreie seg om Ring 1 og Hammersborgtunnel.

Teknisk plan for arbeidene med ny Ring 1 og ny Hammersborgtunnel forelå i 2017. Etter dette har Statsbygg og Statens vegvesen sett på ulike alternativer for prosjektet for å finne en optimal kombinasjon av vegteknisk løsning, sikkerhet og kostnader. På bakgrunn av anbefalinger fra Statsbygg og Statens vegvesen besluttet regjeringen en alternativ løsning for prosjektet med optimalisering av veilinjer og optimalisering av konstruksjonsprinsipper. Detaljerte beskrivelser av tiltakene er sikkerhetsgradert informasjon.

Forslag til kostnadsramme for det nedskalerte alternativet ble på bakgrunn av ekstern kvalitetssikring fremmet i Prop. 118 S (2022–2023). Kostnadsrammen ble satt til 3 325 mill. kroner (prisnivå per 1. juli 2023). Analysen til ekstern kvalitetssikrer viste da at kostnadsrammen for det nedskalerte alternativet var vesentlig lavere (rundt 720 mill. 2022-kroner) enn for den regulerte løsningen fra 2017.

SPØRSMÅL NR. 150**Innlevert 17. oktober 2025 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 24. oktober 2025 av utviklingsminister Åsmund Aukrust****Spørsmål:**

Eg viser til statsrådens møte med Zambias president Hakainde Hichilema i juli, der tema var djupare samarbeid mellom landa. Som ledd i dette arbeidet, vil regjeringa ta initiativ til å gjenopna ambassaden i Lusaka slik Zambia ønskjer?

Svar:

Den norske ambassaden i Lusaka vart stengd 1. juli 2016. Ansvar for forholdet til Zambia blei samstundes lagt til ambassaden i Lilongwe. Denne beslutninga var del av ein samla gjennomgang av stasjonsstruktur og ressursbruk i utanrikstenesta med mål om meir effektiv prioritering av ressursar.

Regjeringen har per i dag ikkje planar om å gjenopne ambassaden i Lusaka. Relasjonane mellom Noreg og Zambia er gode både i bilaterale spørsmål og i multilateral samanheng. olk- Samarbeidet folk-til-folk er aktivt gjennom frivillige organisasjonar, det samme gjeld kontakten mellom universitet og høgskular. Norsk næringsliv er engasjert innan fleire områder, mellom anna fornybar energi.

Norske interesser og norske borgarar som trenger bistand blir fulgt opp frå ambassaden i Lilongwe, med støtte av det honorære konsulatet i hovudstaden Lusaka. Denne løysinga gjev erfaringsmessig god dekning og naudsynt nærvær i lys av dei oppgåvene vi har i landet.

